

త్రికుర్మార్క శ్రీనివాస ప్రసీద

3 24 మే 1962

ప్రణవదర్పణము

అను నామూలరముగల

“వైష్ణవ సిద్ధాంత సారము”

(గ్రంథకర్త)

హరతిదేవీకాచార్యులు

మ॥ రా॥ రామిరెడ్డిగారి ధర్మపత్నియగు

ఉత్తమారు జానకమ్మగారి యాజ్ఞచే

శ్రీచెన్నకేశవముద్రాక్షర శాలయందు

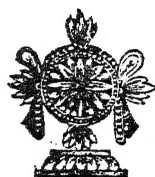
ముద్రించి ప్రకటింపబడియె

గ ద్వాల.

1934

1 - 0 - 0

విజ్ఞాన పరిషత్తు

(22)

శ్రీకురుమూర్తికా శ్రీనివాస ప్రసీద.

శ్రీహయగ్రీవాయనమోనమః.

శ్రీమదస్మదాచార్యపరంపరాయైనమః

ప్రణవదర్శణము.

శ్రీగుర్వతియ మహాత్మైవికన్తగ మేలులచ్చివిరిబోణి నడకాఁ జేకు వబూని
సవేలుపుఁచేకొనినగ మేలు సుఖము చేకురునటులకాఁ 1॥ఉ॥వేదము తె
క్కలించి బలువేదసభింహ్మకు నించి చెట్టలకాఁగాదనకెప్పుతాముకల
కాలము సుండియు బెంచియంతకుకాఁనేదొర నన్నకైటభునిఁ నెంచియు
హయనిబ్రహ్మకోర్కెకైయాదనుజాతుద్వంచిన హయాస్యుని గొల్చె
ద నెల్లవేళలకాఁ 2॥ గీ॥ వెంకటాచార్యులను పేరఁ వెలసిధరణి చెలఁగు క
వితార్కికుల కెల్లఁసింహమనగఁ తేజమున వెల్గు నిగమాంతదేశికార్య ప
రులనాహ్వాదయంబున వరలసిడుదు ॥ 4 ॥ చ॥ కొలుతును నేను ముం

దటనుఁగి గూరిమి నాదు దొసంగు లన్నియుఁగి దొలుకగజేయ నెప్పుడును + తోరపు విద్వల నెల్ల నొక్కటఁగి పెలయఁగ మింగి యంతయును + వెల్లెడి కృష్ణులవేర నెప్పు భా . సిలు యతిరాజ శేఖరులఁ జెచ్చెర తగ్గని కూర్మి పెంపునఁ ॥ 5 ॥ గీ॥ మిక్కుటంబగు బకితి నేర్ప మొక్కు లిడుదు నక్కజంబుగ మోతొడ్డు ? లయిన వారి కయ్యయె వాగీశ బ్రహ్మతం + త్రాభిధాన మున వెలింగెడి సృహరినే + మోద ములగ ॥ 6 ॥ గీ॥ సిరుల కిరవగు హాసదుర్గ + పుర సుకృతమె యు నగ తాతాద్య వలనకృ + ప్లాంబయందు నవతరించినయట్టి పేదాంత వద్యుల నెడి మధురు వద్యుల + నాశ్రయుంతు ॥ 7 ॥ సీ॥ శ్రీ శత మర్షణ క్షీరాంబునిధికిరా + కా శశాంకులనంగ గ్రాలునట్టి ధీరుడౌ వేంకట + దేశికాద్యులకూర్మి కొమరుడై వెలుగొందు + కొండమార్య వరులఁ దొల్లటి పుత్ర + వరుల సృసిహర్య వరుల పట్నాస్త్రవేత్తలకు నగ్గి సరులయి నీతి వి + శారదులై బ్రహ్మ విద్యర్థమునఁ దొల్ల + వెలయువారల లయిన మాతండి శ్రీ సృసిం + హర్యవరుల భక్తి యుక్తిని శక్తిని + ముక్తి నొసఁగి దేవదేవుని గొలిచెడి తీరుగాను నెల్ల వేళలఁ గొలుతునే ? నెంతయేని ॥ 8 ॥ గీ॥ ఏడఁ జూచిన నీసతి + కీడు జూడఁ మనుచు నందరు నగ్గింప + వినుతిగన్న ధన్యమూడమ్ము ననుగన్న తల్లిభక్తి నెడిద దలఁచెద నెల్లప్పు + డెంతయేని ॥ 9 ॥ సీ॥ ఏయుత్తమ గుణాధ్యుఁ + డిల రాఘవా చార్య వరులకు పాత్రుడై పసుధమించె . యే బుధోత్తముడు తా + నిందు శేషాచార్య ఘనునకు పుత్రుడై గరిమ గాంచె నే వదాన్యుండు తా + నెంతయే గరుణించి విబుధుల దారిద్ర్య + వితతి దుగించె యేమన మహాముండి + యెసగు గద్వాల యాస్థాన ధర్మాధి కర్తతను మించె నెవఁడు కౌండిన్య గోత్రంబు + నెస గఁజేసె నతడు మా తల్లికిక గన్నతండి యయ్యె వారు దీక్షార్య వద్యుల + వ్వారి కెపుడు వందనంబులు పడి వేలు + వఱలఁజేతు ॥ 9 ॥ (సీ) తను శరణ గతి న్గనిన హయగ్రీవు లోప్పుగా భక్తికి + నుల్ల సిల్ల! పజలెల్ల దమకు సం + పదయెంతయే నున్న నన్ని వ్యర్థమటంచు + మిన్న కున్న తన భర్త శేషార్య తర

ము వారును తండ్రి సప్తతరంబులు ♦ సంత సిల్ల నెవరై నిటుజేసి ధీ
 రేయంచు మైసూరి వృత్తాంత పత్రిక లత్తమిల్ల॥ (గీ) నవన నాగీశ
 బండ్ల తంత్రా ధీ భిధానా యతివగులు సంతసింపగా † నవని దా
 నా మశ్వ ముఖు నకు నిడిన సింగాంబ నాదా త డ్రి చెల్లెలికిపుడు వంద
 నములిడుద॥ 10 ॥ (శా) పాలు న్వెన్నలంబవి బాల్యమునన ♦ న్భా
 సిల్లగాఁజేయుచుక ♦ వేలా తీతము గాక మన్న వడుగు ♦ న్వేజేసి
 యుచ్చిండిలిక తాలీలంబయ సల్పి పెంచె గదనీ ♦ తారామ భూభ
 ర్తయా॥ వీరాగే సరు పుత్తుఁ డన్ని సిరుల న్వెల్లొందు నెల్లప్పుడు॥
 11 ॥ (శా) సీతారామ సృపాత జండయిననీ॥ శ్రీరామభూభర్తతా ।
 నేతాదృక్షుడు నిందు నందుననులే † నేలేడు గా యంచు॥ భ్యాతీం
 మాత్తమ చండిక ల్బుజపి చీ ♦ కల్లనెస న్దొలియో॥ నేతాయంచు
 సృపోత్తము ల్వాగడ నెం † తేవర్ణులు న్దాత్రీతా॥ 12 ॥ (గీ) ఇ
 తడు నైజాము కేనికి ♦ నెంతయేని నెలమిదళు కొత్త దేవేందుఁ †
 డింద్ర పదవి ననువుగాన పుండమర చిం ♦ తాత్మ కూరు॥ రాజ ధా
 గ రక్షించె † పృజల నెల్ల ॥ 13 ॥ (గీ) అవని నీ రాజ భటు డీ
 శ్వర్గరయ్య చాలా పుణ్య వంతుఁడుసత్కీర్తి బొదలె నాతఁ డిపుడు
 పేరున నున్న నాడితని వంశ॥ మవని గలకాల మభి వృద్ధి యగుత మి
 గుల॥ 14 ॥ (గీ) జంగము పరమ్మ గౌరమ్మ ♦ చాల కూర్చి॥ నన్ను
 నాతల్లి గవిన యా నాట నుండి తల్లి సేదగు పను లన్ని తామెసేసి
 యింత బెనిచి మరువనా ♦ కట్టునాను॥ 15 ॥ (సీ) హారతి శ్రీసృ
 సిం † హ్మ చార్మ వరులచే చూడంమ్మ రెండవ ♦ చూలుగాను॥ బా
 డమి సీతారామ † భూభర్త చే † బోవఁ బడివారి కిక వ్రత) † వ
 రతగన్న॥ శ్రీరామ భూభర్తచే † కొంత కాలంబు రక్షింప బడుచు
 నా † రాజవరుని॥ కిపట మిత్తుండైనఁ గంగి రెడ్డి యొసంగు చెడు
 గుల కెంతయోజెదరిదేశ॥ (గీ) దీమ్మరిగ నున్న హోసూరి రెడ్డి య
 యిన॥ పోలుతిమ్మా ఖ్య రెడ్డి సెం ♦ పూర్ణభక్తి॥ నవని దానమునిచ్చి
 న ♦ న్నాదరించె । నవని హారతి దేశికా ధీ చార్యు లండు॥ 16 ॥
 (గీ) తద్దయును నేను భక్తి శ్రీ ♦ భవునియాజ్ఞ॥ ప్రిణవదర్పణమను పే

ఓం గ్రంథమిపుడు వ్రాయఁదలఁచితి శ్రీహరి వాక్య సరణి నం
దఁగి తరింపజేయ నా † నంద మంది || 17 || చ|| చదువరిగాను స
భ్యులకు † సల్పగ లే దొక వేళ సేవలఁగి విదితము లైన గ్రంథము
ల † వేడుక జూతమటన్న లేవుబో | యిది యెటు వ్రాయఁ బూనితి
నొ † యేమిది యంచును భీతి జేరదీ సదయుఁడు విష్ణువే యిపుడు †
సర్వము వ్రాయు నటంచు నమ్మితి || 18 || ఉ|| లోకములోన నెవ్వ
డెద † లో నొక మానవ మాత్రునేని తా నేక మనసుఁడై గొ
లిచె నేనియు వానికి నన్న యబ్బగా లోకములెల్లఁ గుఱి నొక † లో
తున నుంచిన వేల్పు శ్రీభక్త || జేకొని నమ్ము వారలకు † జగ్గిని దె
ద్ది యసాధ్య మెద్దియో || 19 || ఉ|| కావున నా పఠాత్మకుని † గటి
గ తా నెద నమ్మి వేగమో యౌవహమైన తోవ జను † లందఱకు
న్వేసఁ జూపనెంచి యీ తోవ మెలగినాడ నను † దూరకు డింత
టి వాడె యంచునోధీనరులార శ్రీహరియె † దీర్చెడివా డిది నేను
గాను బో || 20 || ఉ|| సన్నోక వ్యాజమాత్ర ముగ † నాటినఁగూరి
మి యుంచి యిట్లు దా నన్నియు వ్రాయు వాడు గద † యంతయుఁ
బ్రోచెడి విష్ణువేదృఢం బెన్నటి కైన నావలన † నిట్టి పనులు న్నెర
వేరుచుండునే || 21 ||

(భూదాన మిచ్చిన క్రిమము)

గీ|| ఇటుల నీగ్రంథమును వ్రాయు † నెంచి దొలుత | నాకు భూదా
న మిచ్చిన † నర వరేణ్యు చరిత యున్నది యున్నట్లు సరంగవ్రాసి
వానినే కృతిపతిగాను వఱలఁ జేతు || 22 || శ్రీరామామణిబాలు సం
తత యశ † శ్రీలోలు నానా కళా | పారీణ ప్రతిభా విశాలు బుధ
రా † బ్రహ్మత్య శీలుం ధరా భారోద్వాహన లోలు నుద్ధతుల గ †
ర్వ స్వాధి సంచాలు కృష్ణారెడ్డి క్షితిపాలు బ్రోచుత రమా † సా
ధ్యధవుం డెప్పుడు || 23 || శా|| శ్రీహాసూరి పురంబులో వెలుగు
సి † శ్రీకేశవు లూర్చిచే నో హాహా యని వేల్పు లెల్ల నుతు
లం † తో జేయఁ జెజేలు హా రాహారిం దలకొన్న నబ్బని సి
కుల్ † గల్యాణముల్గార్చి తా నీ హాసూరి పురంబు వారిని ము

దం ♦ బేసార రక్షించుతా ॥ 24 ॥ సీ॥ అసనిలో హూణ రా ♦ జ్య
మునఁ గన్నులునా నొక్క జిల్లా చాల ♦ నొప్పుచుండు । పత్తికొం
డ యనాగఁ బరిధ విల్లెడు నొక్క తాలూక దానిలో తద్ద మెరయు
నా రెంటికిని జేరి ♦ యలయ హోసూరు పే ♦ రను మేటి గ్రామం
బు ♦ జనులు వొగడఁ సకల సచ్చాస్త్ర వి + చక్షుణ దక్షులై యల
రుచు నుండు బాం ♦ హ్మణులతోడఁ వివిధ సంపదగల వైశ్య + వితతి
తోడఁ వసుధ వెలసెడి నింద్రువై + భవముతోడఁ దిస దినంబుల న
భివృద్ధి ♦ దేజరిల్లు ॥ 25 ॥ సీ॥ లి కాలమున ధర్మ ♦ ముల నిల్పిత్రి
పాక నాటి మశమున నా + నాడు పోలు వంశాబ్ధి చంద్రుడై ♦ వ
అలె తిమ్మారెడ్డి వెంకమ్మ నరసమ్మ వెలచు లైరి । కరుణ పుత్రు
డు వె ♦ కటరెడ్డి లక్ష్మోబ యందు తిమ్మారెడ్డి + నందె సుతుని
నాగాంబయందున గృ రామిరెడ్డిని వీరి నిద్దరి నాగాంబ ♦ యెంత యే
ని ఒక్కరీతిగ నె తా నెక్కువ కూర్చి రక్షించె భారణిఁ గీర్తి నిం
చిమించె ఇందు తిమ్మారెడ్డి కలనాగలిద్దరు లక్ష్మోబ నరసాంబ
సూక్ష్మ మతులు రామిరెడ్డియును భార్యగను జేకొనియె సంజీవాం
బు జాలమ + చ్చిక ఘటిల్ల శ్రీరాములను భక్తి చేలక్ష్మణుడు బోలెనీ
రామిరెడ్డి యెంతేని భక్తి జూనుపగా నాగాంబయనుమతితాగాం
చియారతిమ్మారెడ్డి యనగ జనులు హోసూరు పురిని బెం పొప్పు
గా సుతులను తల్లిదండ్రులఁ బోలె తద్దకూర్చి (గీ) సీతులను రక్ష
ణముల సేరులఁ జెలంగఁ జేసివిఖ్యాతి చెందె ల్లాసి ధరణిఁ జీక
టులఁ ద్రోసి సంపూర్ణ శీతకిరణు బోలె వెలుగొందె నాతనిఁ బాగ
డఁ దరమె ॥ 26 ॥ సీ॥ రారమ్మ ధర్మమా + గ్గమ్మఁ జెప్పెదనంచు రా
ణతో యమధర్మ ♦ రాజు బిలుచు పోపొమ్మ బీరమ్మ ♦ పొసగదం
చని వేడి వెలుగును దిగ నాడి వింటికనుచు । తే తెమ్మ మా బాకి
యీ ♦ తూరి లోనైన ధనదేశ యనుచు తద్దయును గలఁచు ఇందు
నకు వైభవంబిత ♦ యియ్యడలఁచు । రుద్రుడైదరించె నేని నిర్జ
దుండగుచు గర్వ ముడిగించి యామీద + గరుణ విడుచు । నద్దిరా
యిప్పుడిరె + కుద్ది యెవడు ॥ 27 ॥ సీ॥ అతందు శాలివా + హనశ

కంబునఁ బదునెడిమిది నూటిపై ♦ నెంచి చూడ । నలువ దైదింటికి ♦
 సరియైన యీ రుథిరోద్ధారిలో నాశ్వ ♦ యుజపు బహుళ భౌమ త్ర
 యోదశి ♦ స్వరమ పదంబులో వెలుగొందె నిద్ధాత్రి వీడి వేగధన్యు
 డాతఁడు గాని ♦ దరి దాపు మాకింక దప్పెనంచని ప్రజ ? ల్లల్లడిల్ల ।
 సీ భక్తితో నపు మాధవపంక్తుచేను హరికి బ్రీతిగ నిచ్చితి ♦ హరిదే
 శ । కాన్యాలకు నీవు వ్రాయింపు ♦ మనుచు సుతుని । కెంతయును
 జెప్పె నాకూర్కి ? నెంచ దరమే ॥28॥ సీ॥ ఓ మహారాజ నాఁ కొప్పు
 దు మనమంచు కడు దైన్యమున నేను నుడువ నైతి ఓధీరవర జీవ ♦
 నా ధాగమును నాకు దలపుడంచని యెల్ల ♦ బలుకనైతి । ఓ సద్గుణ
 నిధాన ♦ కాసంత జీవనం బిది చాలదని వచి ♦ యింపనైతి । ఓ వీర
 పుంగవా ♦ విపత్తునుఁ బాపవే యంచు వారిని వేడనైతి ఇట్టినిర్గుణు
 నన్ను జే ♦ పట్టి బ్రోవ వలె నటంచని తముదామ ♦ దలచినార । ల
 న్ను నారెడ్డిగారిని ♦ నెన్ను దరమే మరణ సమయంబు నను నన్ను ♦
 మరవ డహహ ॥29॥ క॥ అడిగిన బిడికెడు బిక్షుం బడరింప రటన్నని
 ట్టు ల † కుగక దయ తా । విడి మూడు వేలు వెలఁగల ! పుడమిని
 దము దామె యొసగు ♦ పోడలు గలరే ॥30॥ క॥ ఇగువది మూ డెక
 రంబులు । గరకయు కుందరయు నెంచ ? కయు లేని మహా పరిశుద్ధ
 మైన రేగడి హా ప్రీతిగ నిచ్చు వార ♦ లవనిం గలరే ॥31॥ సీ॥ నా
 కుమారుని పెండ్లికై ? నాల్గునూర్ల రాప్యము లొసంగె జనులు వి ♦
 భ్రాంతిఁ జెంద । పుడమి నాపల్కునే వేడ ♦ ముగ గ్రహించె । నట్టి
 వానిని మరువగా † నగునె నాకు ॥32॥ క॥ బంధువు లెంతయునే ని
 ర్బంధము జేసినను రాను ? రా నను హఁడ బంధుత్వము లేని నను ।
 బంధువుఁడని నాదు పురికి ర్థి వచ్చెన్ప్రీతి ॥33॥ ఉ॥ ఆదయ యట్టి
 భక్తియును ♦ నామహానీయత యట్టి బుద్ధియా । యాదరణంబు నావిన
 య ♦ మా సుగుణంబులు నట్టి తేజ మి మ్మాదిరి మర్త్యజాతి కను ♦
 మాట లటుండని వేల్పు రేండ్లకు ॥ వేదనవచ్చు నిక్కము బ ♦ లే
 యిక నిట్టిరి జాడ నబ్బునే ॥34॥ సీ॥ నాకు భూదానమిచ్చిన ♦ నాటి
 వార్త । రామిరెడ్డికి భార్యయై ♦ రమణ వెలయు । నొక్క సంజీవమాం

బయే ♦ దక్క నోరులు! దెలియకుండఁగ నాయమ్మ దెలిపె నంద ।
 రకు ను నారెడ్డిపల్కు సా ♦ ర్థకము జేయ ॥35॥ సీ॥ ఆరెడ్డివచియించి
 నట్టులే సుతుడు కృష్ణారెడ్డి బలు సంతసముననన్ను । బలిపించి తండ్రి
 పల్లుల నెల్ల వచియించి కూరిమిచే నన్ను ♦ గారవించి । తండ్రి బల్లు
 లనె వేదములగాఁ గ్రహియించి యీ భూమి మీకు వా ♦ యింతు
 ననుచు! శసథంబు గావించి ♦ సభ్యుల మెప్పించి సరగ నాకిక సంత ♦
 సంబు నించి! అక్షయపాథ సితపక్ష † హరి దినమున । తాము వా
 యించినట్టి ప ♦ త్రంబు వెనికి । గుత్త యెనుబది యెనిమిది! గూడజే
 ర్చి! తమ్ములంబునఁ బెట్టి బల్మెమ్మనొసఁగె ॥36॥ ఉ ॥ ఎందరు లేరు
 సూనులil ♦ నెందరు తండ్రిలు లేరు ధాత్రీ వారందరు తండ్రి వా
 క్యముల † నొనన సేయఁగఁ జాలిరేమి యీ! చందముగాను రాము
 లకు † సావ్య మితండాకడయ్యె నన్న గా । దందురు దత్తపుత్రుఁడత♦
 డొరనుఁ డాతడు గాన నెల్లరు ॥ 37 ॥ ఉ ॥ పుత్రులకెల్ల సిగ్గు మది ♦
 పుట్లకొలందిగఁ గూర్చెఁ గాదె యీ! పుత్రుడు తిమ్మరె తొలి ♦ పు
 ట్టపు నందిక నేమి నోచెనీ! పుత్రుని పుత్రుగాఁ బడసె ♦ బో యని
 వేల్పులు బలు చుందు రా! మిత్ర వతంస మయ్యెఁ గద మేలిమి
 పోడల కెల్ల సీతడే ॥38॥ కం ॥ ఎఱుగడు పర విద్వేషము! మఱువడుస్వా
 శ్రీత సమాజ ♦ మననము పుడమి! వెఱవడు వైరుల కెన్నడు! గఱ
 మఱు దగు నితని సుగుణ ♦ గణ రత్నంబుల్ ॥39॥ కం ॥ రమ్మవెసనిదె
 యిక గై! కొమ్మమీకోర్కులెల్ల ♦ గూర్చెద సెలవే! మిమ్మాయ
 ని నెరవేర్చెడి । సమ్మాన్యనిబాగడఁ జొరెడి ♦ సాహసి యెవడో 40
 క॥ ఆడడు శుష్క ప్రియములు! వీడఁడు ధర్మంబు నెపుడు ♦ వివశుం
 డైన ॥ పాడడు తన గుణములఁ బో! నాడడు తన మార్పునేని ♦ నా
 తని నెపుడు ॥41॥ క॥ పాడడు దుస్సంఘములకు! జేరడు దుర్నీతి కె
 పుడు ♦ జీరడు ప్రజల ॥ దూరడు శత్రువు నేనియు! పేరందిన మేటి
 యితఁడు ♦ బెంపొందెడుత ॥42॥ క! ధీరుడు ధరణిన్నుజనా । ధారుఁ
 డు సద్యశుఁడు కడును ♦ దారుడు నీవి ॥ ధారాధరములె చ తాడు ।
 రారాజు నోటె నితఁడు ♦ రాజులు గాత ॥43॥ క॥ కరుణారసనిధి ధ

రణీ! సురత త్యాగీ స్సుమాళి ♦ శోభితు వరభూ! భరణాంచితార్జునీత
 చ! హరి సకలైశ్వర్య మిచ్చి! యనితము బోచున్ ||44|| క॥ ధనకనక
 నస్తువాహన! పనితా జనతా వితాన ♦ వైభవ మలరన్! జనతా ఘన
 తాపహగు! నివనతా సుతు నెక్కువేల్పు ♦ విభు బోచెడుతన్ ||45|| క॥
 పశువులు పాడియు పంటయు! యశమును బీరంబు మేల్చి ♦ హరిభక్తి
 యు స! ద్యశులగు తగు పుత్రులు తా! దృశ సతీయును బ్రబల నిత
 ను ♦ బెంపందెడు తన్ ||46|| గీ॥ శ్రీల వెలుగొందు కృష్ణాఖ్య రెడ్డిప్రీతి!
 రత్నమనుభార్య యయిన స ♦ రస్వతమ్మ! యలసు గాఢత పుత్రపా♦
 తాభివృద్ధి! దుక్కిణీ కృష్ణులును బోలె ♦ రూఢిగాను ||47|| (భూదానపత్ర
 ను) 1926సం జూలై 12 తేది) పదియు తొమ్మిది యిరు ♦ పదియారు
 హూణశకము జులై పదిరెండుగాను దనరు! తేది కర్నూలు జి ♦ ల్లా దీ
 నిలోఁ బత్తికొండ తాలూకాకు 1 గూడనట్టి హోసూరి పురమునఁనుం
 చు శ్రీవైష్ణవ బ్రాహ్మణుండును భూమి ♦ వలన జీవనముగల హారతి
 నారసింహచార్య నాత్మజుడౌ దేశికార్య వర్ణ్యులకు ఘనంబుగహో
 సూరి ♦ గ్రామమందు! పాకనాటి కులంబున గ్గీ బరిధవిల్లి సేద్యమును
 రెడ్డి పనియును ♦ జీవనముగ! రెడ్డియయినట్టి తూ తిమ్మ : రెడ్డి గారి
 ప్రీతిపుత్రుండు కృష్ణాఖ్యరెడ్డి యిపుడు ||48|| సీ॥ తాను వ్రాయించిన
 దాన విక్రయపుపత్ర మిదియేమన నాకు 1 దత్తుతండ్రి! గారైన యట్టి
 తి 1 మ్మారెడ్డిగా రవసానకాలంబున ♦ జన్మమునకు 1 సాఫల్య మొనఁ
 గూర్చ ♦ సరగున వాగ్రూపముగ దానమిచ్చిన ♦ భూమి వేయి 1 రూ
 పాయలకు తగి ♦ రూఢిగా నీ క్రింద వ్రాయించు పద్ధతి 1 వసుసకిపుడు
 సరిగనుండెడి భూమిని ♦ హరికి బ్రీతి! గా నొసంగుచు నిపుడె స్వాగత ధీ
 న పరచి! నాడ నింతటినుండియే 1 నాటికేనిమిరు మీపుత్రపౌత్రు
 లు ♦ వారసులుగ ||49|| గీ॥ సుఖతరంబుగ ననుభవించుటకుగాని! దా
 న విక్రయమే మొద ♦ లైనవాని కేరె యర్హులు మేము మా 1 వారు
 గాము! అందు జల నిధి తరువుల 1 వన్ని తమవే ||50|| గీ॥ అనుచు నీ నా
 మనఃపూర్తి ♦ నలరి యొప్పి! నేను వ్రాయించియిచ్చిన ♦ దానపత్ర 1
 మిది నిజంబుగ వ్రాయించి యిచ్చినాడ! రెడ్డి యయినట్టి కృష్ణాఖ్య రెడ్డి

నేను || 51 ||

షెడ్యూలు

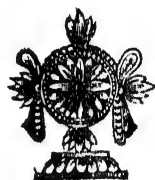
గీ॥ వసుధ కర్నూలు జిల్లాకుఁ ♦ బత్తికొండ । తాలుకకుఁ జేరియున్న
హా ♦ సూరిపాలముఁ లోన నాతండ్రి స్వార్జిత ♦ మైనభూమి! రేగడి
యినాము నలువది ♦ రెండవదియు॥ 52 ॥ గీ॥ ఇరువదియైండు నెక
రంబు ♦ లరువదేడు! సేంటు లిట్టులుజెల్లు వి ? స్త్రీణామిక । తరము
రూపాయలవి యెన్న ♦ నిరువదెన్ని । దింట్టిపై నైదణాలవి ♦ యెసఁగు
చుండు ॥ 53 ॥ గీ॥ ప్రథమసాక్షియు హాసూరి ♦ రామిరెడ్డి । కారు
మంచి శివారెడ్డి ♦ గలఁడు పిదప । నిటుల నీసాక్షు లిద్దరై ♦ యెసఁగు
చుండ్రు! వ్రాసె మల్లేని సంజప్ప ♦ వ్రాతగాడు ॥ 54 ॥ గీ॥ మొదటి
బుక్కున నూటయి ♦ ర్వదికి పైన । తొమ్మిదవ పుటలోన న ♦ ర్వ
మ్మవ్రాసి! పదునొకండగు నూర్లము ♦ ప్పదియునాల్గు గారిజేష్టరు
సేయఁగా ♦ గలిగెజుండి ॥ 55 ॥ శా॥ లేరాధారుణి నెందరేనియును
సి ? లీలస్పృశాశీంతురే! వేరావారికి నెందునేని నిటుల ♦ న్నేర్వాడి
నేన్గొంచిరే! మారాయీతని దత్తుతండ్రియగు తి ♦ మ్మారెడ్డి భూజా
నికీ! వారా యిప్పటికుండిరేనియును నా ♦ వ్రాతల్ వృథాయుం
డునే ॥ 56 ॥ సీ॥ నన్నుమున్నుగఁజేసి ♦ నారాయణుండె తావ్రాసిన
ప్రణవద ♦ ర్పణముఁగాంచి । ముద్రింపఁగానిండు ♦ మొదట దీనిని తా
ము వృద్ధుడఁ గాలమే ♦ విధమొదెలియ! దగునెయంచనుచు తొం ♦
దర సేసిననుగాని పెద్దవారలకు నే ♦ కొద్దికాల । ముననె జూపించి
యా ♦ వెనుక నట్టులె సేయఁగలనని కాలంబు ♦ గడచె నకట॥ గీ॥
యందులో వారువైకుంఠ ♦ మందిరంత! కృతిపతికి గాను చింతింపఁ ♦
గృష్టవరుని! తండ్రిపయి భయభక్తులఁ దండ్రివాక్య! పాలనము
గనియాచింతఁబాసెనన్ను ॥ 57 ॥ ఉ॥ ఇట్టులవారుగోరకయెయెంతయు
భక్తిని భూమినిచ్చి చే! పట్టుచు బోచినట్టి స్థిర ♦ చిత్తుండు దాత మ
హామహుండునై! యిట్టు గీతిఁచంద్రికల ♦ నెల్లడఁ జల్లెడి పోలు కృ
ష్ణరా! డిట్టకు నంకితంబుగను ♦ దీని నొసంగితిఁ బేర్చి పెంపునఁ ॥ 58 ॥
క॥ శ్రీశుడు హాసూరి పుతా! ధీశుండు కృష్ణాఖ్యరెడ్డి ♦ కెంతయు న
లకాధీశుని బోలెడిసిరి నా! కేశుని నిరసించు విభవ మి! చెప్పడిగాత

గంధప్రచార దాయని ఉత్తనూరు జానకమ్మగారు గద్వాల
గీ. యీ జానకమ్మగారికి శ్రీజాని సమస్తసుఖము జేర్చుచు దయతో
రాజాధి రాజులను బలె తా జేయుచుఁబోచుగావు తన్నిరతబుకా॥

॥ 59 ॥ కం॥ ఈగతి గంధము ముగిసిన వేగమే ముద్రణము సే
య ♦ వేయివితాలకా॥ దూగిన గామికి చింతిల శ్రీ గరుధ్వజుఁడు కూ
ర్చి ♦ జలికిన కతనకా॥ 60 ॥ గీ॥ హైదురాబాదునకు కార్య ♦ మంది
జనిన దైవవశమున నటనె త ♦ ద్దయునునాదు పుణ్యవశమున సజ్జన
పూజనీయ! సాధ్వీలోకైక మాతన ♦ నాగ్నిమొక్క ॥ 61 ॥ సీ॥ ఆది
లక్ష్మ్యంబ మ ♦ హారాణిగారిచే ప్రబలింపఁ బడిన గ ♦ ద్వాలయనె
డి రాజధానికి తాను ♦ రాజరాజయివెల్లు రామభూపాలుడ ♦ నా
జతిలక! మున కతిప్రీతి త ♦ మ్ముండు సద్గుణశాలి శ్రీయుతుండును ద
యా ♦ సింధు భీమ! రెడ్డిగారికిఁ గూర్చి ♦ దొడ్డయిల్లాలైన సాధ్వీమత
ల్లి ల ♦ క్ష్యంబచూలు పాలసంద్రమునకు మేల్చి ♦ పంట జానక
మ్మగారిమే వైష్ణవ ‡ కల్పకంబు! రామభూపాలు పట్టపు ♦ రాణి సక
ల! గుణములను నుగ్గుతోఁబెట్టి ♦ కూర్చొనిచె ॥ 62 ॥ ఉ॥ ఆసతిమి
న్న భక్తి విన ♦ యంబుల నామహిమంబు పెంపునే! వీసరబోక జూ
చిమది ♦ వేయివితంబుల రిచ్చజెంది య! య్యాసుగుణాలవాల గద ♦
యించని నచ్చటివారి వేడినకా॥ వేసరకుండ పుల్లగుమి ♦ వేంకటవ
ర్మలుఁ జెప్పిరిట్టులకా॥ 63 ॥ కం॥ సీతారామ నృపాల! ఖ్యాతిని సం
తంత కెంతో ♦ యభివృద్ధిగ ధా॥ తీతల మున తా నెల్లడ! నా
తతముగఁజేయు నీమ ♦ హారాణియుతా॥ 64 ॥ గీ॥ తమకుపెనిమి
టి యీసాధ్వీ ♦ తమ్ముడొట! నన్నిగుణముల కాటప ♦ ట్టగుటచాల॥
గారవంబున సకలంపు ♦ కార్యగరిమ! మోచనల మంత్రభావంబు ♦
నుంచిగానియె ॥ 65 ॥ గీ॥ ఉత్తనూరను పురికి తా ♦ నొడయడయిన!
సాపిరెడ్డి కొమారుడై ♦ ప్రబలి సకల! సుగుణముల కాటపట్టయి ♦
జొక్కు రామ! రెడ్డిగారిక భార్యగా ♦ ప్రీతిఁగొనిరి ॥ 66 ॥ మ॥ అన
హపాశ్రమపులు బుల్లసిల్లనిది! రాపుణ్యమా రోజునే! వినియుంటిన్
దధాత్రిసాధ్వీయు మహా ♦ వేత్తాదయా సింధువం! చని యెన్నెనియె

యిట్టతల్లిగనఁ జే * యన్మీశు సతూర్ని నెం! తనివణిఁతు నటం
 చు రిచ్చదళు కొ * త్తనాత్రి తాఁబోవఁగా ॥ 67 ॥ సీ॥ తొలిజా
 ముననలేచి * తోరమా భక్తితో శ్రీహరి స్తోత్రము * జేసిజేసి। ఉద
 యాబునకు మున్న * నొప్పుగా నీరాడిచెలఁగి మంత్రజపంబుఁ * జేసి
 జేసి। వైష్ణవులను శ్రీశు * బలెన బూజించుచు స్పృహ పనులనుఁ *
 జేసిజేసి। నన్నుఁదిలకించి క్షీరదా * నంబుఁజేసి। కేలు మొగిడిచి కూ
 ర్పున్న * కీర్తనీయ । గుణగణంబుల ప్రోకనుఁ * గూర్చి చాల! విన
 యమెసగంగ నిటు విన్నవించితినిగా ॥ 68 ॥ సీ॥ ప్రణవదర్శనమును
 పేరఁబరగునట్టి వైష్ణవగ్రంథ మొక్కటి * వ్రాసినాడ । దానివినిపిం
 పఁ దమకు త * ద్దయునుప్రీతి । గలదటంచన రాజ్యంపు * కార్యగరి
 మ ॥ 69 ॥ సీ॥ వసతిగాదింకముద్రణ * వరలఁజేసి। యొక్కప్రతి నాకు
 నిచ్చిన * మిక్కుటంపు! భక్తితో నప్పుడప్పుడు * శక్తి కొలఁది। దా
 నిసేవింతునని ప్రీతి * గదురఁబూక ॥ ౭0 ॥ ఉ॥ బీదనుశక్తిఁ జాలదనఁ
 బేఁమియెంతయొ యుల్లసిల్లుభ! ద్రవణంబులన్నకృతఁమట్టిది నాకిడ
 శ్రీశుడెంచియే । కాదొకయింత కాలము * గ్రంథము ముద్రణగాకజ
 క్కెనిం * కేదిన మేలయంచు నపుడే గదముద్రణ కంపెభక్తితోక ।
 ॥ 69 ॥ వైష్ణవంబగు సిద్ధాంత * వైభవంబు ॥ నందరకు తేట దెలిపి,
 ధ * న్యాత్మలందు ధన్యులనుఁజేసి వారినందరి * నిమోక్ష ॥ పద
 వి కర్తులఁ జేసెబో * బలుకదరమె ॥ 70 ॥ (సీ) ప్రతిదినంబు నభ
 భక్తి * భాగవతంబు పారాయణంబును పడ , రాదటంచు ॥ బాగ
 వతాంఘ్రిసే * పలు లభింపచని వేళ * నెన్నిజేసిన వ్యర్థ * మేయ
 టంచు ॥ నొకవ్రతంబే నితా * నొకటి వీడకయన్ని హరి ప్రీతికయె
 జేయ * వలె నటంచు ॥ నవని శ్రీకృష్ణ బ్రహ్మాతం * త్రాభిధా
 న । యతులె హయముఖులని భక్తిని * నందిపుణ్య । కార్యమొక్క
 టి విడకుండ * గానుఁ జేయు । నీప్రపన్న శిరోమణి * నెన్నఁదరమే
 సీ॥ ప్రతిదినంబునవచ్చు * పారు లండఱు జూచి పరిపూర్ణ భక్తితోఁ * గ
 రుణ బేర్చు । సకల మైనట్టిభ * క్షణ పదార్థములన్ని కోరినట్టులొసం
 గి * కోర్కెదీర్చు । కార్తికమాస మాఘములందుఁ గలనెడి వేలకొ

లంది పా ♦ రులనుఁ గూర్చి । నాల్గు రోజులును వి ♦ న్నాణెమా వం
 టల రెండు పూటలను సం + ప్రితి జేర్చి । వారు తమతల్లులనుఁ గూ
 డ కొరవటుల । సకల విధములఁ దనరారు + సౌఖ్యములను । నెంత
 లెంతయొ వారెల్ల + సంతసిల్ల । ధన్యనాతిసటంచు త + ద్దయునుఁజె
 లగు ॥ 71 ॥ ఉ ॥ ఈసతి మిన్న ధర్మముల + నెన్నియుఁ జేసినగానితృ
 ప్తితా । బాసి మనఁబు నందు నతి ♦ భక్తి తనంతనెఁ బొంగ సత్ర
 మున్ ! వాసిగ బాటసారులకు ♦ వాసముఁ జేయఁగనన్ని సౌఖ్యముల్
 వేసమకూర్ప నార్చెలలు + వెళ్ళని యట్లు ముగించె సంతయున్ ॥ 73
 ॥ గీ ॥ శాలివాహన మనియడి + శకమునందు । అయిదు వైదెన్నిదొ
 క్కటి యలరు సంఖ్య । శ్రీముఖము ఘట్టనంబది + చెలఁగ మొద
 లు । జేసి యీ శ్రావణంబునఁ + జేసెపూర్తి ॥ 74 ॥ చ ॥ కనుగొనలే
 దు మూర్ఖులను + కామ కులన్నఁ ద్యజించు నప్పుడే । వినఁజెవియీ
 దు చెట్టలను + విచ్చెడి పల్కుల కెప్పుడేనియున్ । జనదొక యింత
 దుష్పథము నన్నది జ లిని జెందిగానియా । వినయముభక్తిశ్రద్ధయును
 వేసట వైన నుతింప సాధ్యమే ॥ 75 ॥ ఉ ॥ పాదులు గోరు కోర్కెలను
 పండుగఁ జేయటకన్న వేరె యే । దారియు వేదు శ్రీధవుని । తద్దయు
 నున్లఱిగింప నంచుతా । చేరగు తోవలన్నియును + వీడుచు భాగవ
 తాంఘ్రిసేవలే । కూరిమిఁ జేయుచున్నగితి । కోరికలన్ని యుదీర్చుతల్లి
 గాన్ ॥ 76 ॥ గీ ॥ ఒకరిపేట నంకిత । మొప్పియున్న । దానినెంతెంతయే
 నిసం + తననుతోడ । నచ్చువేయించె నన్ననా + యమ్మగారి । సా
 త్వికిగుణంబు నణింప శక్యమానే ॥ 77 ॥ కం ॥ ఈజానకమ్మ మదిలో
 తాఁజేయఁదలంచు శనుఁబు ♦ తటుకున పందై రాజుగా గావ్రతయ
 ని నే । శ్రీజానిఁ గూర్చి యెప్పుడు చెయి మొగిడింతున్ ॥ 78 ॥
 క ॥ ధనమును బంగరువస్తువులను వాహనములును సుభటులును ధర్మ
 ముతా!మనయము పయిపయిఁబొదలఁగి వెలయుత నాచార్యకరుణపి
 ష్టువు కృపచేన్ ॥ 79 ॥ గీ ॥ ఇటుల నీపీఠికాశ్వాస ♦ మిపుడు పూర్తి । ముగి
 యఁ జేసెనుశ్రీహరి ♦ మోద మలర । వరలు దుందుభి యనియడి ♦ ప
 త్నిరంబు! నందు నాపాథ నవమినా । డలరిబ్రీతి । శ్రీ శ్రీః

၆၃.

శ్రీకృష్ణమూర్తి శ్రీనివాస ప్రసీద.

శ్రీహయగ్రీవాయన మోనమః.

శ్రీమదస్సదాచార్యపరంపరాయైనమః

ప్రణవదర్శణము.

శ్రీకృత్యయనుమల ప్రైవీకన్జగ మేలులచ్చివిరిబోణిసదఁ తేకుపబూని
వేలుపుఁచేకొనిజగ మేలు సుఖము చేకురునటులఁ ॥ ౬ ॥ వేదము శి
క్కులించి బలువేదనబ్రహ్మకు నించి చెట్టలఁ గాదనకెప్పుతాముకల
కాలము సుండియు బెంచియంతకుఁ నేదొర నన్నకైటభునిఁ నెంచియ
హయనిబ్రహ్మకోర్కికై యాదనుజాతుద్వంచిన హయాస్యని గొల్చు
దనెల్లవేళలఁ ॥ ౭ ॥ నీ వెంకటాచార్యులను పేర వెలసిధరణ చెలఁగు క
నితార్కికులకెల్లఁ సింహమనగఁ తేజమున వెల్లు నిగమాంతదేశికార్థ ప
రులనాహ్వాదయంబున వరలనిడుదు ॥ ౪ ॥ చ॥ కొలుతును సేను ముం

దటనుఁగి గూరిమి నాదు దొసంగు లన్నియుఁగి దొలుకఁగజేయ నెప్పు
 డును + తోరపు విదైల నెల్ల నొక్కటఁగి పెలయఁగ మింగి యంత
 యును + వెల్గెడి కృష్ణులపేర నెప్పు భా . సిలు యతిరాజ శేఖరులఁ
 జెచ్చెర తగ్గని కూర్మి పెంపునఁ ॥ 5 ॥ గీ॥ మిక్కుటంబగు బకితి నేర్ప
 మొక్కు లిడుదుఁ నక్కజంబుగ మోక్షార్థు లయిన వారి కయియె
 వాగీశ బ్రహ్మతం + తాభిధాన మున వెలింగెడి నృహరినే + మోద
 ములన ॥ 6 ॥ గీ॥ సిరుల కిరవగు హాసదుర్గ + పుర సుకృతమె య
 నగ తాతాద్య వలనకృ + స్థాంబయందు నవతరించినయట్టి వేదాం
 త వద్యుల నెడి మధురు వద్యుల + నాశ్రయుంతు ॥ 7 ॥ సీ॥ శ్రీ శత
 మర్షణ క్షీరాంబునిధికిరా + కాశశాంకులనంగ గ్రాలునట్టి ధీరుడౌ
 వేంకట + దేశికాద్యులకూర్మి కొమరుడై వెలుగొందు + కొండమార్గ్య
 వరులఁ దొల్పటి పుత్ర + వరుల నృసింహార్య వరుల పల్కఁబ్రవృత్త
 లకు నగ్గి సరులయి నీతి వి + శారదులై బ్రహ్మ విద్యర్థమునఁ దొ
 ల్ల + వెలయువారఁ లయిన మాతండి శ్రీనృసిం + హార్యవరులఁ భ
 క్తి యుక్తిని శక్తిని + ముక్తి నొసఁగు దేవదేవుని గొలిచెడి తీరుగాను
 నెల్లవేళలఁ గొలుతునే + నెంతయేని ॥ 8 ॥ గీ॥ ఏడఁ జాచిన సీసని + క్షీ
 డు జూడఁ మనుచు నందకు నగ్గింప + వినుతిగన్న ధన్యచూడమ్మ నను
 గన్న తల్లిభక్తి నెడద దలఁచెద నెల్లప్పు + డెంతయేని ॥ 9 ॥ సీ॥
 వీయుత్తమ గుణాధ్యుఁ + డిల రాఘవా చార్య వరులకు పాత్రుడై
 పసుధమించె . యే బుధోత్తముఁడు తా + నిందు శేషాచార్య ఘనున
 కు పుత్రుడై గరిమ గాంచె . నే వదాన్యుండు తా + నెంతయే గరు
 ణించి విబుధుల దారిద్ర్య + వితతి దుగించె . యేమహామహిముఁడీ +
 యెసగు గద్వాల యాస్థాన ధర్మాధి కర్తతను మించె . నెవఁడు కాం
 డీన్య గోత్రంబు + నెస గఁజేసె . నతడు మా తల్లికిక గన్నతండి య
 యె . వాకు దీక్షార్య వద్యుల + వ్వారి కెపుడు వందనంబులు పడి
 వేలు + వలలఁజేతు ॥ 9 ॥ (సీ) తను శరణ గతి న్లనిన హయగ్రీవు
 లోప్పుగా భక్తికి + నుల్ల సిల్లఁ ప్రజలెల్ల దమకు సం + పదయెంతయే
 చున్న నన్ని వ్యర్థమటంచు + మిన్న కున్న తన భర్త శేషార్య తర

ము వారును తండ్రి సప్తతరంబులు ♦ సంత సిల్ల వైవరై నిటుజేసి ధ్య
 రేయంచు మైసూరి వృత్తాంత పత్రిక లత్తమిల్ల || (గీ) నవని నాగీశ
 బ్రహ్మ తంత్రా ధ్య భిధానా యతివగులు సంతసింపగా † నవని దా
 నా మశ్వ ముఖు నకు నిడిన సింగాంబ నాదు తండ్రి చెల్లెలికిపుడు వంద
 నములిడుదా || 10 || (శా) పాలున్వేన్నలంబపి బాల్యమునన ♦ న్నా
 సిల్లగాఁజేయుచుకా ♦ వేలా తీతము గాక మన్న వశగు ♦ న్వేజేసి
 యుప్పిండిలికా తాలీలంబయ సల్పి పెంచె గదసీ ♦ తారామ భూభ
 ర్తయా వీరాగే సరు పుత్తుఁ డన్ని సిరుల న్వేల్కొందు నెల్లప్పుడుకా ||
 11 || (శా) సీతారామ సృపాత జండయిననీ శ్రీ రామభూభర్తతా ।
 నేతాదృక్షుడు నిందు నందననులే † నేలేడు గా యంచుకా ఖ్యాతీం
 మాత్తమ చందిక బ్బటపి చీ ♦ కల్లన్వేస న్దోలియో నేతాయంచు
 సృపాత్తము ల్వాగడ నెం † తేవల్లు న్దాత్రీతాకా || 12 || (గీ) ఇ
 తడు వైజాము లేనికి ♦ సంతయేని నెలమిదళు కొత్త దేవేందుకా †
 డింద్ర పదవి ననువుగాన పుండమర చిం ♦ తాత్మ కూరు రాజ ధా
 గ రక్షించె † ప్రజల నెల్ల || 13 || (గీ) అవని నీ రాజ భటు డీ
 శ్వర్గరయ్య చాలా పుణ్య వంతుడునతీర్తి బాదలె నాతఁ డిపుడు
 పేరున నున్న వాడితని వంశ మపని గలకాల మభి వృద్ధి యగుత మి
 గుల || 14 || (గీ) జంగము పరమ్మ కారమ్మ ♦ చాల కూర్చి నన్ను
 నాతల్లి గవిన యా నాట నుండి తల్లి సేదగు పను లన్ని తామెసేసి
 యింత బెనిచి మరువనా ♦ కెట్టుగాను || 15 || (సీ) హారతి శ్రీసృ
 సిం † హ్మ చార్మ వరులచే చూడంమ్మ రెండవ ♦ చూలుగాను బా
 డమి సీతారామ † భూభర్త చే † బోవ బడివారి కక వ్రత) † వ
 రతగన్న † శ్రీరామ భూభర్త చే † కొంత కాలంబు రక్షింప బడుచు
 నా † రాజవరుని కపట మిత్తుండైన గంగి రెడ్డి యొసంగు చెడు
 గుల కెంతయోజెదరిదేశ || (గీ) ద్రిమ్మరిగ నున్న హోసూరి రెడ్డి య
 యిన పోలుతిమ్మా ఖ్య రెడ్డి సంత ♦ పూర్ణభక్తి నవని దానమునిచ్చి
 న ♦ న్నాదరించె † నవని హారతి దేశికా ధ్య చార్యులంబు || 16 ||
 (గీ) తద్దయును నేను భక్తి శ్రీ ♦ ధవునియజ్ఞ ప్రణవదర్పణమను పే

రి ♦ గ్రంథమిపుడు వ్రాయఁదలఁచితి శ్రీహరి వాక్య సరణి నం
దరిఁ తరింపజేయ నా † నంద మంది || 17 || చ|| చదువరిగాను స
భ్యులకు ♦ సల్పగ లే దొక వేళ సేనలఁగి విదితము లైన గ్రంథము
ల ♦ వేడుక జూతమటన్న లేవుబో | యిది యెటు వ్రాయఁ బూనితి
నా ♦ యేమిది యంచును భీతి జేరదీ సదయుఁడు విష్ణువే యిపుడు †
సర్వము వ్రాయు నటంచు నమ్మితి || 18 || ఉ|| లోకములోన నెవ్వ
డెద † లో నొక మానవ మాత్రునేని తా నేక మనస్కుఁడై గొ
లిచె నేనియు వానికి నన్న యబ్బగా లోకములెల్లఁ గుక్షి నొక ♦ లో
తున నుంచిన వేల్పు శ్రీభవుఁగ జేకొని నమ్మ వారలకు ♦ జిక్కిని దె
ద్ది యసాధ్య మెద్దియో || 19 || ఉ|| కావున నా పరాత్పరుని ♦ గటి
గ తా నెద నమ్మి వేగమో యౌవహమైన తోవ జను ♦ లందఱకు
న్వేసఁ జూపనెంచి యీ త్రోవ మెలగినాడ నను ♦ దూరకు డింత
టి వాడె యంచునోధీనరులార శ్రీహరియె ♦ దీర్చెడివాఁ డిది నేను
గాదు బో || 20 || ఉ|| నన్నొక వ్యాజమాత్ర ముగ † నాటినఁగూరి
మి యంచి యిట్లు దా నన్నియు వ్రాయు వాడు గద ♦ యంతయుఁ
బ్రోచెడి విష్ణువేద్యుధం బెన్నటి కైన నావలన † నిట్టి పనులు న్నెర
వేరుచుండునే || 21 ||

(భూదాన మిచ్చిన కృమము)

గీ|| ఇటుల నీగ్రంథమును వ్రాయు ♦ నెంచి దొలుత | నాకు భూదా
న మిచ్చిన ♦ నర వరేణ్యుఁడరిత యున్నది యున్నట్లు సరఁగవ్రాసి
వానినే కృతిపతిగాను వఱలఁ జేతు || 22 || శ్రీరామామణిబాలు సం
తత యశ † శ్రీలోలు నానా కళా | సారణ ప్రతిభా విశాలు బుధ
రా ♦ త్ప్రస్తుత్య శీలుం ధరా | భారోద్వాహన లోలు నుద్ధతుల గ ♦
ర్వ స్వాభి సంచాలు కృష్ణారెడ్డి క్షితిపాలు బోచుత రమా ♦ సా
ధ్యధవుం డెప్పుడు || 23 || శా|| శ్రీహోసూరి పురంబులో వెలుగు
నీ ♦ శ్రీకేశవు లూర్కిచే నో హోహో యని వేల్పు లెల్ల నుత్తు
లెం ♦ తోఁ జేయఁ జేజేలు హో | రాహోరిం దలకొన్న నబ్బని సి
రుల్ † గల్యాణముల్గార్చి తా నీ హోసూరి పురంబు వారిని ము

దం ♦ బేసార రక్షించుతా ॥ 24 ॥ సీ॥ అననిలో హూణ రా ♦ జ్య
మునఁ గన్నాలునా నొక్క జిల్లా చాల ♦ నొప్పుచుండు ॥ పత్తికొం
డ యనాగఁ జరిగె విల్లెడు నొక్క తాలూక దానిలో తద్ద మెరయు
నా రెంటికిని జేరి ♦ యలరు హోసూరు పే ♦ రను మేటి గ్రామం
బు ♦ జనులు మోగడ సకల సచ్చాస్త్ర వి + చక్షణ దక్షులై యల
రుచు నుండు బాగ్రి ♦ హ్మణులతోడ వివిధ సంపదగల వైశ్య + వితతి
తోడ వసుధ వెలసెడి నింద్రులై + భవముతోడ ॥ దిన దినంబుల న
భివృద్ధి ♦ దేజరిల్లు ॥ 25 ॥ సీ॥ కలి కాలమున ధర్మ ♦ ముల నిల్పశ్రీ
పాక నాటి మశమున నా + నాడు పోలు మశాబ్ధి చంద్రుడై ♦ వ
అలెఁ తిమ్మారెడ్డి వెంకమ్మ నరసమ్మ వెలఁచు లైరి ॥ కరుణ పుత్రుం
డు వెం ♦ కటరెడ్డి లక్ష్మోబ యందు తిమ్మారెడ్డి + నందె సుతుని
నాగాంబయందున కొన్య రామిరెడ్డిని వీరి నిద్దరి నాగాంబ ♦ యెంత యే
ని ఒక్కరితిగనె తా నెక్కువ కూర్చి రక్షించె భార్యఁ గీర్తినిం
చిమించె ఇందు తిమ్మారెడ్డి కలనాగలిద్దరు లక్ష్మోబ నరసాంబ ॥
సూక్ష్మ మతులు రామిరెడ్డియును భాగ్యగమజేకొనియె సంజీవా
బఁ జాలమచ్చిక ఘటిల్లి శ్రీరాములను భక్తి ॥ చేలక్ష్మణుడు బోలెసి
రామిరెడ్డి యెంతేని భక్తి జనుపఁగా నాగాంబయనుమతితఁగాం
చియకారతిమ్మారెడ్డి యనగ జనులు హోసూరు పురిని బెం పొప్పు
గా సుతులను తల్లిదండ్రులఁ బోలె తద్దకూర్చి ॥ (గీ) సిక్కులను రక్ష
ణంబుల సిరులఁ జెలఁగఁ జేసివిఖ్యాతి చెందెకల్గిసి ధరణి ॥ జీక
టులఁ ద్రోసి సంపూర్ణ శీతకిరణు బోలె వెలుగొందె నాతనిఁ బొగ
డఁ దరమె ॥ 26 ॥ సీ॥ రారమ్మ ధర్మమా + గ్గమ్మఁ జెప్పెదనంచు రా
ణతో యమధర్మ ♦ రాజు బిలుచు పోపొమ్మ బీరమ్మ ♦ పొసగదం
చని వేడి వెలుగును దిగనాడి వింటికనుచు ॥ తే తెమ్మ మా బాకి
యా ♦ తూరి లోనైన ధనదేశ యనుచు తద్దయును గలఁచు ఇందు
నకు వైభవంబిత ♦ యియ్యఁదలఁచు ॥ రుద్రుడెదరించె నేని నిర్ణి
దుడగుచు గర్వ ముడిగించి యామీద + గరుణ విడుచు ॥ నద్దిరా
యిప్పడిరె + కుద్ది యెవఁడు ॥ 27 ॥ సీ॥ అతందు శాలివా + హనశ

కంబునఁ బదునెఱిమిది నూటిపై ♦ నెంచి చూడ । నలువ దైదింటికి ♦
 సరియైన యీ రుధిరోద్ధారిలో నాశ్వ ♦ యుజపు బహుళభామ త్ర
 యోదశి ♦ స్వరమ పదంబులో వెలుగొందె నిద్ధాతి, వీడి వేగధన్యుఁ
 డాతఁడు గాని ♦ దరి దాపు మాకింక దప్పెనంచని ప్రజ ? ల్లల్లడిల్ల ।
 గీ॥ భక్తితో నపు మాధవపంతులేను హరికి బ్రీతిగ నిచ్చితి ♦ సూరి దే
 శి । కాశ్యలకు నీవు వ్రాయింపు ♦ మనుచు సుతుని । కెంతయును
 జెప్పె నాకూర్చి, నెంచ దరమే ॥28॥ సీ॥ ఓ మహారాజ నాఁకొప్పు
 దు మనమంచు కడు దైన్యమున నేను నుడువ నైతి ఓధీరవర జీవ ♦
 నా ధాగమును నాకు దలపుడంచని యెల్ల ♦ బలుక నైతి । ఓ సద్గుణ
 నిధాన ♦ కాసంత జీవనం బిది చాలదని వచి ♦ యింపనైతి । ఓ వీర
 పుంగవా ♦ విపత్తును బాపవే యంచు వారిని వేడనైతి ఇట్టినిర్గుణు
 నన్ను జే॥ పట్టి బ్రోవ! వలె నటంచని తముదాసు ♦ దలచినార! ల
 న్ను నారెడ్డిగారిని ♦ నెన్ను దరమే! మరణ సమయంబు నను నన్ను ♦
 మరవ డహహ ॥29॥ క॥ అడిగిన బిడికెడు బిక్షు! బడరింప రటన్నని
 ట్టు ల + మగక దయ తా! మిడి మూడు వేలు వెలఁగల! పుడమిని
 దము దామె యొసగు ♦ పోడలు గలరే॥30॥ క॥ ఇనువది మూ డెక
 రంబులు! గరకయు కుందరయు నెంచు ? కయు లేని మహా! పరిశుద్ధ
 మైన రేగడి! హా! ప్రీతిగ నిచ్చు వార ♦ లవనిం గలరే॥31॥ గీ॥ నా
 కుమారుని పెండ్లికై ? నాల్గునూర్ల! రాప్యము లొసంగె జనులు వి ♦
 భాగింజి జెంద! పుడమి నాపల్కునే వేడ ♦ ముగ గ్రహించె । నట్టి
 వానిని మహవగా + నగున నాకు ॥32॥ క॥ బంధువు లెంతయునే ని
 ర్బంధము జేసినను రాను ? రానను వాడే! బంధుత్వము లేని ననుకా!
 బంధువుడని నాదు పురికి య్లే వచ్చెన్ప్రీతిక ॥33॥ ఉ॥ ఆదయ యట్టి
 భక్తియును ♦ నామహానీయత యట్టి బుద్ధియా! యాదరణంబు నావిన
 య ♦ మా సుగుణంబులు నట్టి తేజ మి! మ్రాదిరి మర్త్యజాతి కను ♦
 మాట లటుండని వేల్పు రేడ్లకు ॥ వేదనవచ్చు నిక్కము బ ♦ లే
 యిక నిట్టిరి జూడ నబ్బునే ॥34॥ గీ॥ నాకు భూదానమిచ్చిన ♦ నాటి
 వార్త! రామిరెడ్డికి భార్యయై ♦ రమణ వెలయు! నొక్క సంజీవమాం

బయే ♦ దక్క నోరులు! దెలియకుండంగ నాయమ్మ దెలిపె నంద ।
 రకు ను నారెడ్డిపల్కు సా ♦ ర్థకము జేయ ||35|| సీ॥ ఆరెడ్డివచియించి
 నట్టులే సుతుడు కృష్ణారెడ్డి బలు సంతసముననన్ను బిలిపించి తండ్రి
 పల్లుల నెల్ల వచియించి కూడిమిచే నన్ను ♦ గారవించి । తండ్రి బల్లు
 లనె వేదములగాఁ గ్రహియించి యీ భూమి మీకు వా ♦ యింతు
 ననుచు! శసధంబు గావించి ♦ సభ్యుల మెప్పించి సరగ నాకిక సంత ♦
 సంబు నించి అక్షయూషాధ సితపక్ష † హరి దినమున । తాము వా
 యించినట్టి ప ♦ త్రంబు వెనికి । గుత్త యెనుబది యెనిమిది గూడజే
 ర్చి! తమ్ములంబునఁ బెట్టి బల్మెమ్మినొసఁగె ||36|| ఉ ॥ ఎందరు లేరు
 సూనులil ♦ నెందరు తండ్రిలు లేరు ధాత్రీ వారందరు తండ్రి వా
 క్యముల † నొనన సేయఁగఁ జాలిరేమి యీ! చందముగాను రాము
 లకు † సావ్య మితంజొకడయ్యె నఁన్న గా! దందురు దత్తపుత్రుఁడత♦
 డొరనుఁ డాతడు గాన నెల్లరు ॥ 37 ॥ ఉ ॥ పుత్రులకెల్ల సిగ్గు మది ♦
 పుట్లకొలందిగఁ గూర్చెఁ గాదె యీ! పుత్రుడు తమ్మరె తొలి ♦ పు
 ట్టువు నందిక నేమి నోచెనీ! పుత్రుని పుత్రుగాఁ బడసె ♦ బో యని
 వేల్పులు బలు చుందు రా! మిత్ర వతంస మయ్యెఁ గద మేలిమి
 పోడల కెల్ల సీతడే ||38|| కం ॥ ఎటుగడు పర విద్వేషము! మటువడునా
 శ్రీత సమాజ ♦ మననము పుడమి! వెటవడు వైరుల కెన్నడు! గఱ
 మటు దగు నితని సుగుణ ♦ గణ రత్నంబుల్ ||39|| కం ॥ రమ్మ! వెసనిద
 యిక గ్రె! కొమ్మమీకోర్కులెల్ల ♦ గూర్చెద సెలవే! మిమ్మాయ
 ని నెరవేర్చెడి । సమ్మాన్యనిబొగడఁ జొరెడి ♦ సాహసి యెవఁడో 40
 క॥ ఆడడు శుష్క ప్రియములు! వీడఁడు ధర్మంబు నెపుడు ♦ వివశుం
 డైన ॥ పాడడు తన గుణములఁ బో! నాడడు తన మార్తునేని ♦ నా
 తని నెపుడు ॥ 41 ॥ క॥ పారఁడు దుస్సంఘములకు! జేరడు దుర్నితి కె
 పుడు ♦ జీరడు ప్రజల ॥ దూరడు శత్రువు నేనియు! పేరందిన మేటి
 యితఁడు ♦ బెంపొందెడుత ॥ 42 ॥ క! ధీరుడు ధరణిన్నుజనా! ధారుఁ
 డు సద్యశుఁడు కడును ♦ దారుడు నీవి ॥ ధారాధరములె చాటెడు ।
 రారాజు న్యోలె నితఁడు ♦ రాజులు గాత ॥ 43 ॥ కరుణారసనిధి ధ

రణి! సురత త్యాగీ స్సమాళి ♦ శోభితు వరభూ! భరణాచితార్హస్వసిత
ని! హరి సకలైశ్వర్య మిచ్చి! యనిశము బోచున్ ||44|| క || ధనకనక
వస్తువాహన! వనితా జనతా వితాన ♦ వైభవ మలరణ! జనతా ఘన
తాపహరు! నివనతా సుతు నెక్కువేల్పు ♦ విభు బోచెడుతః ||45|| క ||
పశువులు పాడియు పంటయు! యశమును బీరంబు మేల్చి ♦ హరిభక్తి
యు స! ద్యశులగు తగు పుత్రులు తా! దృశ సఖియుచుఁ బ్రబల నిత
సు ♦ బెంపొందెడు తన్ ||46|| గీ || శ్రీల వెలుగొందు కృష్ణాఖ్య రెడ్డిప్రీతి!
రత్నమనుభార్య యయిన స ♦ రస్వతమ్మ! యలను గాఢత పుత్రపా ♦
త్రాభివృద్ధి! రుక్మిణీ కృష్ణులును బోలె ♦ రూఢిగాను ||47|| (భూదానపత్ర
ము) 1926 సం జూలై 12 తేది) పదియు తొమ్మిది యిసు ♦ వదియారు
హూణశకము జులై పదిరెండుగాను దనరు! తేది కర్నూలు జి ♦ ల్లా దీ
నిలోఁ బత్తి కొండ తాలూకాకు 2 గూరినట్టి హోసూరి పురమునఁ నుం
డు శ్రీవైష్ణవ బ్రాహ్మణుండును భూమి ♦ వలన జీవనముగల హారతి
నారసింహాచార్యు నాత్మజుడౌ దేశికార్య వర్షులకు ఘనంబుగ హో
సూరి ♦ గ్రామమందు! పాకనాటి కులంబున గ్గి బరిధవిల్లి! సేద్యమును
రెడ్డి పనియును ♦ జీవనముగ! రెడ్డియయినట్టి యా తిమ్మ : రెడ్డి గారి!
ప్రీతిపుత్రుండు కృష్ణాఖ్య రెడ్డి యిపుడు ||48|| సీ || తాను వ్రాయించిన ♦
దాన విక్రయపుపత్ర మిదియేమన నాకు 2 దత్తుతండ్రి! గారైన యట్టి
తి 2 మ్మారెడ్డిగా రవసానకాలంబున ♦ జన్మమునకు! సాఫల్య మొనఁ
గూర్చి ♦ సరగున వాగ్రూపముగ దానమిచ్చిన ♦ భూమి వేయి! రూ
పాయలకు తగి ♦ రూఢిగా సీ క్రింద వ్రాయించు పద్ధతి 2 వసుసకిపుడు
సరిగనుండెడి భూమిని ♦ హరికి బ్రీతి! గా నొసంగుచు నిపుడె స్వాగత ధీ
న పరచి! నాడ నింతటినుండియే 1 నాటికేనిమిరు మిపుత్రపాత్రు
లు ♦ వారసులుగ ||49|| గీ || సుఖతరంబుగ ననుభవించుటకుగాని! దా
న విక్రయమే మొద ♦ లైనవాని! కీరె యర్హులు మేము మా 1 వారు
గాము! అందు జల నిధి తరువుల 1 వన్ని తమవే ||50|| గీ || అనుచు సీ నా
మనఃపూర్తి ♦ సలరి యొప్పి! నేను వ్రాయించియిచ్చిన ♦ దానపత్ర !
మిది నిజంబుగ వ్రాయించి యిచ్చినాడ! రెడ్డి యయినట్టి కృష్ణాఖ్య రెడ్డి

నేను || 51 ||

పెడ్యూలు

గీ॥ వసుధ కర్నూలు జల్లాకుఁ ♦ బత్తికొండ । తాలుకకుఁ జేరియున్న
హో ♦ సూరిపాలము। లోన నాతండ్రి స్వార్జిత ♦ మైనభూమి! రేగడి
యినాము నలువది ♦ రెండవదియు॥ 52 ॥ గీ॥ ఇరువదియై రెండు నెక
రంబు ♦ లరువదేడు! సేంటు లిట్టులుజెల్లు వి । స్త్రీణామింక । తరము
రూపాయలవి యెన్న ♦ నిరువదెన్ని । దింటిపై నైదణాలవి ♦ యెసఁగు
చుండు ॥ 53 ॥ గీ॥ ప్రథమసాక్షియు హోసూరి ♦ రామిరెడ్డి । కారు
మంచి శివారెడ్డి ♦ గలఁడు ఫిదప । నిటుల నీసాక్షు లిద్దరై ♦ యెసఁగు
చుండు! వ్రాసె మల్లేని సంజప్ప ♦ వ్రాతగాడు ॥ 54 ॥ గీ॥ మొదటి
బుక్కున నూటయి ♦ ర్వదికి పైన । తొమ్మిదవ పుటలోన న ♦ ర్వ
మ్మువ్రాసి! పదునొకండగు నూర్లము ♦ ప్పదియునాల్గు గారిజేష్టరు
సేయఁగా ♦ గలిగెజుండి ॥ 55 ॥ శా॥ లేరాధారుణి నెందరేనియును
నీ । లీలస్ఫృకాశింతురే! పేరావారికి నెందునేని నిటుల ♦ న్నేర్వాడి
నేన్గాంచిరే! మారాయితని దత్తుతండ్రియగు తి ♦ మ్మారెడ్డి భూజా
నికిక! వారా యిప్పటికుండిరేనియును నా ♦ వ్రాతల్ వృథాయుం
డునే ॥ 56 ॥ సీ॥ నన్నమున్నగఁజేసి ♦ నారాయణుండె తావ్రాసిన
ప్రణవద ♦ ర్పణముఁగాంచి! ముద్రింపఁగానిండు ♦ మొదట దీనిని తా
ము వృద్ధుడఁ గాలమే ♦ విధమొందెలియ! దగునెయంచనుచు తొం ♦
దర సేసిననుగాని పెద్దవారలకు నే ♦ కొద్దికాల । ముననె జూపించి
యా ♦ వెనుక నట్టులె సేయఁగలనని కాలంబు ♦ గడచె నకట॥ గీ॥
యందులో వారువైకుంఠ ♦ మందిరంత! కృతిపతికి గాను చింతింపఁ ♦
గృష్ణవరుని! తండ్రిపయి భయభక్తులఁ । దండ్రివాక్య! పాలనము
గనియాచింతఁబాసెనన్ను॥ 57 ॥ ఉ॥ ఇట్టులవారుగోరకయెయెంతయు
భక్తిని భూమినిచ్చి చే! పట్టుచు బ్రోచినట్టి స్థిర ♦ చిత్తుడు దాత మ
హామహుండువై! యిట్టు గీతిఁచంద్రకల ♦ నెల్లడఁ జల్లెడి పోలు కృ
ష్ణరా! డిట్టకు నంకితంబుగను ♦ దీని నొసంగితిఁ బేర్చి పెంపునకా॥ 58 ॥
క॥ శ్రీశుడు హోసూరి పుతా! ధీశుండు కృష్ణాఖ్యరెడ్డి ♦ కెంతయు న
లకాధీశుని బోలెడిసిరి నా! కేశుని నిరసించు విభవ మి! చ్చెడిగాత

గ్రంథప్రచార దాయిని ఉత్తనూరు జానకమ్మగారు గద్వాల
గీయి జానకమ్మగారికి శ్రీజాని సమస్తసుఖము జేర్చుచు దయతో
రాజాధి రాజులను బలె త జేయుచుఁబోచుగావు తన్నిరతబుఁ

॥ 59 ॥ కం॥ ఈగతి గ్రంథము ముగిసిన వేగమే ముద్రణము సే
య ♦ వేయివితాలఁ దూగిన గామికి చింతిల శ్రీ గరుధ్వజుఁడు కూ
ర్చి ♦ జలికిన కతనఁ ॥ 60 ॥ గీ॥ హైదురాబాదునకు కార్య ♦ మంది
జనిన దైవవశమున నటనె త ♦ ద్వయునునాడు పుణ్యవశమున సజ్జన
పూజనియ సాధ్యిలోకైక మాతన ♦ నాగ్నిమొక్క ॥ 61 ॥ సీ॥ ఆది
లక్ష్మ్యంబ మ ♦ హారాణిగారిచే ప్రబలింపఁ బడిన గ ♦ ద్వాలయనె
డి రాజధానికి తాను ♦ రాజరాజయివెల్లు రామభూపాలుఁడ ♦ నా
జలికఁ మున కతిప్రీతి త ♦ మ్ముండు సద్గణశాలి శ్రీయుతుండును ద
యా ♦ సింధు భీమి రెడ్డిగారికిఁ గూర్చి ♦ దొడ్డయిల్లాలెన సాధ్యమత
ల్లి ల ♦ క్ష్యంబచూలు పాలసంద్రమునకు మేల్చి ♦ పంట జానక
మ్మగారిమె వైష్ణవ † కల్పకంబు రామభూపాలు పట్టపు ♦ రాణి సక
ల గుణములను నుగ్గుతోఁబెట్టి గూర్చిఁబెనిచె ॥ 62 ॥ ఉ॥ ఆసతిమి
న్న భక్తి విన ♦ యంబుల నామహిమంబు పెంపునే వీసరబోక జూ
చిమడి ♦ వేయివితంబుల రిచ్చజెంది యా య్యానుగుణాలవాల గడ ♦
యంచని నచ్చటివారి వేడినఁ వేసరకుండ పుల్లగుమి ♦ వేంకటవ
ర్యులుఁ జెప్పిరిట్టులఁ ॥ 63 ॥ కం॥ సీతారామ నృపాలా ఖ్యాతిని నం
తంత కెంతో ♦ యభివృద్ధిగ ధా త్రీతల మున తా నెల్లెడ నా
తతముగఁజేయు నీమ ♦ హారాణియుతా ॥ 64 ॥ గీ॥ తమకుపెనిమి
టి యీసాధ్యి ♦ తమ్ముడౌట నన్నిగుణముల కాటప ♦ ట్టగుటచాల ।
గారవంబున సకలంపు ♦ కార్యగరిమ యోచనల మంత్రభావంబు ♦
నుంచికొనియె ॥ 65 ॥ గీ॥ ఉత్తనూరును పురికి తా ♦ నొడయడయిన
పాపిరెడ్డి కొమారుడై ♦ ప్రబలి సకల సుగుణముల కాటపట్టయి ♦
జొక్కు రామి రెడ్డిగారిక భార్యగా ♦ ప్రీతిఁగొనిరి ॥ 66 ॥ మ॥ అన
హహాశ్రువులు బుల్లసిల్లనిది రాపుణ్యమా రోజునే వినియుంటిన్
దధాత్రిసాధ్యయు మహా ♦ వేత్తాదయా సింధువం చని యెన్నేనియె

నఁ జే ♦ యస్మి శు సత్కూర్మి నెం! తనివణిఁతు నట
 ఖు కొ ♦ త్తనాత్రి తాఁబోవఁగా ॥ 67 ॥ సీ॥ తొలిజా
 ♦ తోరమా భక్తితో శ్రీహరి స్తోత్రము ♦ వ్రేసిజేసి । ఉద
 మున్న ♦ నొప్పుగా నీరాడిచెలఁగి మంత్రజపంబు ♦ జేసి
 గలను శ్రీశు ♦ బలెన బూజించుచు స్పేదగు పనులను ♦
 చ్చుదిలకించి క్షీరదా ♦ నంబుఁజేసి । కేలు మొగిడిచి కూ
 కనీయ । గుణగణంబుల ప్రోకను ♦ గూర్చి చాలా విన
 గ నిటు విన్నవించితినిగా ॥ 68 ॥ గీ॥ ప్రణవదర్పణమను
 కట్టి వైష్ణవగ్రంథ మొక్కటి ♦ వ్రాసినాడ । దానివినిపిం
 త ♦ ద్దయునుబ్రీతి । గలదటంచన రాజ్యంపు ♦ కార్యగరి
 గీ॥ వసతిగాదింకముద్రణ ♦ వరలఁజేసి యొక్కప్రతి నాకు
 కుటంపు భక్తితో నప్పుడప్పుడు ♦ శక్తి కొలఁది । దా
 యి ప్రీతి ♦ గదురఁబాకు గరి ॥ ౬౯ ॥ ఉ॥ బీదనుశక్తిఁ జాలదన
 తయొ యుల్లసిల్లుభాగ్యదరణంబులనుకృతమట్టిది నాకిడ
 మ్మి । కాదొకముంత కాలమునా గ్రంథము ముద్రణగాకజ
 క్షిదిన మేలయంచు నపుడే గదముద్రణ కంపెభక్తితో ।
 వంబగు సిద్ధాంత ♦ వైభవంబు ॥ నందరకు తేట దెలిసి,
 బ్బలందు ధన్యులనుఁజేసి వారినందరి ♦ నిమోక్ష ॥ పద
 జేసెబో ♦ బలుకదరమె ॥ 70 ॥ (సీ) ప్రతిదినంబు సభ
 గవతంబు పారాయణంబును వీడ గదటంచు ॥ బాగ
 ♦ పలు లభింపచని వేళ ♦ నెన్ని తెసిన వ్యర్థ ♦ మే య
 కవ్రతంబే నితా ♦ నొకటి వీడకయన్ని హరి ప్రీతికయె
 లె నటంచు ॥ నవని శ్రీకృష్ణ బ్రంహ్మతం ♦ త్రాభిధా
 3 హయముఖులని భక్తిని ♦ నందిపుణ్య । కార్యమొక్క
 ♦ గానుఁ జేయు । నీప్రపన్న శిరోమణి ♦ నెన్నఁదరమే
 బునవచ్చుపారు లందఱఁ జూచి పరిపూర్ణ భక్తితోఁ ♦ గ
 । సకల మైనట్టిభ ♦ క్షణ పదార్థములన్ని కోరినట్లులొసం
 దీపు । కార్తికమాస మాఘములందుఁ గలసెడి వేలకొ

లంది పా ♦ రులనుఁ గూర్చి । నాల్గు రోజులును ని ♦ న్నాణెమా వం
 టల రెండు పూటలను సం + ప్రితి జేర్చి । వారు తమతల్లులనుఁ గూ
 డ కొరనట్లుల । సకల విధములఁ దనరారు + సౌఖ్యములను । నెంత
 లెంతయొ వారెల్ల + సంతసిల్ల । ధన్యనౌతినటంచు త + ద్దయునుఁ జె
 లగు ॥ 71 ॥ ఉ ॥ ఈసతి మిన్న ధర్మముల + నెన్నియుఁ జేసినగానితృ
 ప్తి తా । బాసి మనంబు నందు నతి ♦ భక్తి తనంతనఁ బొంగ సత్ర
 మున్ ! వాసిగ బాటసారులకు ♦ వాసముఁ జేయఁగనన్ని సౌఖ్యముల్
 వేసమకూర్చ నార్చెలలు + వెళ్ళని యట్లు ముగించె నంతయున్ ॥ 73
 ॥ గీ ॥ శాలివాహన మనియడి + శకమునందు । అయిదు నైదెన్నిదొ
 క్కటి యలరు సంఖ్య । శ్రీముఖము ఘట్టనంబడి + చెలఁగ మొద
 లు । జేసి యీ శ్రావణంబునఁ + జేసెపూర్తి ॥ 74 ॥ చ ॥ కనుగొనలే
 దు మూర్ఖులను + కామకులన్నఁ ద్యజించు నప్పుడే । వినఁజెవియీ
 రు చెట్టలను + విచ్చెడి పలుకుల కప్పుడేనియున్ । జనదొక యింత
 దుష్పథము నన్నది జ లిని జెడిగానియా । వినయముభక్తిశ్రద్ధయును
 వేసట నైన నుతింప సాధ్యమే ॥ 75 ॥ ఉ ॥ పారులు గోరు కోర్కెలను
 పడుగఁ జేయటకన్న వేరే యే । దారియు వేదు శ్రీధవుని । తద్దయు
 నుగ్గరింప నంచుతా । చేగు త్రోవలన్నియును + వీడుచు భాగవ
 తాంఘ్రిసేవలే । కూరిమిఁ జేయుచున్నగితి । కోరికలన్నియుదీర్చుతల్లి
 గాన్ ॥ 76 ॥ గీ ॥ ఒకరిపేరిట నంకిత । మొప్పియున్న । దానినెంతెంతయే
 నిసం + తననుతోడ । నచ్చువేయించె నన్ననా + యమ్మగారి । సా
 త్వికిగుణంబు వణింప శక్యమానే ॥ 77 ॥ క ॥ ఈజానకమ్మ మదిలో
 తాఁజేయఁదలంచు ననుఁ ♦ తటుకున పండై రాజులు గావుతయ
 ని నే । శ్రీజానకి గూర్చి యెపుడు చెయి మొగిడింతున్ ॥ 78 ॥
 క ॥ ధనమును బంగరునస్తువులును వాహనములును సుభటులును ధర్మ
 ముతా! మనయము పయిపయిఁబొదలఁగి వెలయుత నాచాగ్యకరుణపి
 ష్టువు కృపచే ॥ 79 ॥ గీ ॥ ఇటుల నీపీఠికాశ్వాస ♦ మిపుడు పూర్తి । ముగి
 యఁ జేసెను శ్రీహరి ♦ మోద మలర । వరలు దుందుభి యనియడి ♦ వ
 త్సరంబు నందు నాపాథ నవమినా । డలరిబ్రీతి । శ్రీ శ్రీ :

శ్రీః.

శ్రీకురుమూర్తిః శ్రీనివాస ప్రసీద.
శ్రీహయగ్రీవాయన మోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

శ్రీపతిచిత్తమందు నిడి ♦ చెన్నుగ నాగురువర్మలన్నది న్నోపగ
జేసి నీచులను ♦ దూరము సేయుచు నిప్పు డిట్టలా శ్రీపతినన్నవ్యా
జముగఁ ♦ జేసుక వ్రాసెడి ముక్తిఁజూపఁగా దీపమయైన యీప్రణవ♦
దీపముపేరిట గ్రంథ మెట్లనాన్ ॥ 1

గీ॥ జీవుఁడే బ్రహ్మయనుచు ♦ చెలగిబ్రహ్మ | నిర్గుణుం డనుచు
ను కర్మ ♦ నేరదనుచు | గొందరదివిడియిజీవ ♦ కోటిపేరు | బ్రహ్మ
సగుణుండు కర్మల ♦ వదలరాదు. 2

క॥ అనియుటు రెండువిధంబుల | గనుప్రోడలు శాస్త్రవితతి ♦ గా
న్నింపఁగఁ జే సినవానిని గని సంశయ | మునమునిగిన వారికిదియ ♦
మొదటి ధనంబా. 3

వ॥ అదెట్లనిన.

గీ॥ వేదవేదాంత ములనెల్ల ♦ వెలుగఁజేయు | నదియె ప్రణవరబు
తానది ♦ యగునురెండు | వితములుగనండు నమ్మని ♦ వెలయుదాని |
యర్థమిందున వివరింతు ♦ సంతతేట. 4

క॥ అమ్మనియెడి యీశబ్దా! ర్థమ్మున జీవులకును పర ♦ తత్వమున
కు భేదమ్మని జీవులు హరికే! నెమ్మింగల దాసులంచు ♦ నిఖిలము
దేలున్.

5

సీ॥ సకల సద్గుణ సంఘ ♦ సదనమై వెలుంగు శ్రీ నారాయణుండ
య ♦ కారమునకు! నవనిలోపల యాచ ♦ నావభోధనములన్ద్రాలు జీ
వులు మకా ♦ రమునకర్థ! ములగు నీయక్షర ♦ ములఁజేర్చ సమ్మని స
మసనంబగు విగ్ర ♦ హమునుఁ జేయ । రామదాసుండనా ♦ రాముని
యొక్కయే దాసుండంచ నెడి చం ♦ దంబుగానె! యిచట నారాయ
ణుని కొఱ ♦ కేనుజీవు! లంచుదేలును దీనియో ♦ చించి శాస్త్రు! పద్ధ
తుల వీడకుండగాఁ ♦ బట్టియూహ! లెంతఁజేసిన నంతంత ♦ లేసియర్థ!
ములు వెలుంగును ప్రోడలఁ బుద్ధికోలడి.

6

క॥ హరికే జీవుండనుటన్ హరికన్నను నెట్టివేల్పు ♦ నైననుఁ గొ
లువన్ । సరిగాదట్టులఁ గొలచిన । మరితంబులుఁ జేరునతనిఁ ♦ దో
చున్ హరియున్.

7

క॥ హరియును జీవులఁననియా! యిరుతెగలఁగ నిందుఁ బలుకు ♦
టిది జూడఁగనా! హరివేరు జీవులునువే! రిరువురు గాదొకటియంచు ♦
నేవేర్పడెడిన్.

8

క॥ ఇంక నిదియుఁగాక మరివే ♦ రొకటియుఁ దేలెడినిశ్రీశు ♦ షా
ప్పినకారే! డ కుటిలబాసులు జీవులు । ప్రకటము గానంచు నిద్ధ ♦ ర
న్సుట్టతమయై.

9

గీ॥ ఇదియుఁగాక వార ♦ లిరువురి లోపల । హరికి రాజ్యపదవి ♦
యన్యులైన! జీవతతికి దాస్య ♦ జీవనం బనుటయు । మిగుల భేదమం
చు ♦ తగునుబలుక.

10

చ॥ హరియును నాఁడువేరె మరి ♦ యాహరి కన్నను వేరెజీవులీ ।
యిరువురికింక సామ్యమది ♦ యేనియుఁజెప్పగ రాదటంటచే । దొరని
క సేవకుల్బకెతి ♦ తోడనుఁ గొల్పెడి జాడఁజూచి యా ♦ దరమున న
ట్టులే హరిని ♦ తద్దయునెప్పుడు గొల్వఁగావలెన్.

11

గీ॥ ఇటలఁజెప్పటచే ధర ♦ ణీశుఁగొల్వఁ! దగిన యహాత్మక గలి

10 చు ♦ ధర్మములను తొలుత మిక్కిలి దెలియంగ ♦ వలయుగాన ।
వానిలోతగు వానినే ♦ వ్రాయఁదలఁతు. 22

సీ॥ తగినవిద్వేదలను బాగుగనేర్చి గురు పత్రి ♦ కనుగాంచి యధికా
♦ మునకుఁదగిన వారిచ్చుగుర్తుల ♦ వ్వారిగామైబూని వారియాజ్ఞ
♦ కింత ♦ వదలకుండఁ జెలసెడి సింగంపు పలుకపై గూర్చిండి తప్పు
♦ పులు బాగ ♦ విప్పిజూచి । తప్పు గల్గినవారి ♦ ధర్మపద్ధతి వీడ ♦
♦ యిందగా శిక్షించు ♦ చుండి ప్రజల కందరకుఁ గూర్చిజూపుచు ♦ న
పుజనుల నంతకంతకు హెచ్చెడి ♦ సంతసమున । నెంతయే గారవి
♦ గా ♦ నెంచువాఁడె రాజసేవకు స్వచ్ఛై ♦ తేజరిల్లు. 13

సీ॥ చదువనఁగా నీడ సంస్కృత మర్థమా ♦ గురుపత్రికయనాగ ♦
గురుకరుణ గురుతనపంచసం ♦ స్కరణంబె యధికారమనఁగనయ్య
♦ కాల ♦ మగును పీట యనఁజెల్లునింక వ ♦ ధ్వాశ్రమధర్మంబె యా
నా శృత్యాదు ♦ లలరుచుండు । నధిపులు నాయుట ♦ హరిభక్తులే
♦ స్థలన పాపములెయొప్పు ♦ లనఁగ సుకృత మగును శిక్ష యనంగ
♦ తగనివారి । దూరముగఁ బారఁదోలఁగాఁ ♦ దొడరుటయఁగు ।
కసద్భక్తజనులు తా ♦ మెట్టులుండ । వలయునో దానివాసెదఁ ♦
♦ సినంత. 14

గీ॥ వీనిలో సేవకహాత ♦ వెలయఁజేయు నట్టి వొకకొన్ని పీఠి
పట్టుకొలుపు నట్టివొకకొన్ని విడిచిన ♦ చెట్టలిచ్చు । నట్టివొకకొ
వివరింతు ♦ నట్టివాని. 15

గీ॥ గురువు గురుభక్తిపంచ సం ♦ స్కరణములను బూనుటలుసే
హాతఁ ♦ బొదలఁజేయు । భక్తసేవయు నితరుల ♦ భక్తులుగను ।
ముటలు చాలకూర్చినిం ♦ చెడివినుమ్మి. 16

క॥ వర్ణాశ్రమ ధర్మంబులు నిర్ణాయము లేనివాఁడు ♦ నిక్కము
గాఁ త్రిణాప్తి గానఁజాలడు । నిష్లేతయునైన హరియు ♦ నేరఁడు
)వఁ. 17

క॥ హరికన్న వేరుదైవము హరి మనువునకన్న వేరె ♦ యగు మ
నునా హరిశరణాగతి కన్నఁ ♦ మరీవేరొక తలుపు నరక ♦ మ

గ్నులఁజేయుఁ.

18

గీ॥ చదువు చదువునుదెల్పు ప్ర॥ శస్త్ర పత్రి॥ కయును గురుతు
నుగాంచని॥ ఘనుడయేని॥ కార్యమును సేయ నర్హుఁడు॥ గాని యటు
ల॥ హరికి గుర్వాది రహితుండు తరముగాడు.

19

సీ॥ అవనిలో పాతశా॥ లాధికారులు కూర్చిబాలుల తమబోటి॥
వా॥గాను॥ జేయుచు నధికార్ల॥ చిత్తవృత్తనిబట్టి మెలఁగిన సంత
సం॥ బాలయలేడు॥ అంతకంతకు వారి॥ నెంతయోమన్నించి హెచ్చ
గుపదవి సం॥ దిచ్చుగాదె॥ ఆరీతి పంచసం॥ స్కారహీనులఁజేరి గు
ర్వాదులను వారు॥ గూడునటుల॥ గీ॥ జేరుచును హరిభక్తుల॥ చిత్త
మలర॥ సేవలనుసల్ప శ్రీహరి॥ చెలఁగి చెలఁగి॥ యిహపరంబుల సౌ
ఖ్యము॥ నిచ్చువాని॥ పారఁదోలిన వీరిని॥ న్పారఁదోలు.

20

గీ॥ అన్నిగుణములుఁగలిగి సిం॥ హాసనంబు వీడ నధికార మున
నుండి॥ వేగదొబ్బు॥ భాతివణాది ధర్మము॥ ల్వదలెనేని॥ నన్నియు
ను భస్మహుతమయి॥ సున్నయగును.

21

ఉ॥ వీనికి యీమె భార్యయని॥ వెల్లడి జేసెడి పుస్తెబొట్టు తా॥
బూనుచు నన్యజూచుటలు॥ బొల్పుగ వేరొక యింటి కేగుటల్॥
మానుచు నాధుసేవ సతి॥ మానము ప్రాణము సామ్మలిమ్ములు॥
దానెయటంచు నుబ్బి పతి॥ దప్ప మరేమియుఁ గోర్కీవీడుచుఁ.

22

చ॥ తనపతి బంధు మిత్రములఁ॥ దద్దయు పెన్నిటి ప్రీతికోసమై॥
మనముననుబ్బి సేవలను॥ మానకసేయుచు నాధుఁడేమియై॥ నను త
నకిచ్చు సంతయది॥ నాసుకృతంబని వానిప్రీతికై॥ గొనవలెనింతెగాని
మరి॥ కోర్కులికేమియు గూడవెప్పుడే.

23

ఉ॥ ఎదియొ యొక్కతప్పు నిడి॥ యీశుండు కోపముఁ జేసెనేని
తా॥ నాదరమొప్ప సద్గుణచయంబును॥ గూర్పఁగఁ గాదెయంచు స॥
నోదముతోడ తప్పునది॥ మూలము తోడను వీ॥వీడినాథు సత్పాద
ములంటి తత్కృపకు॥ పాత్రముఁగావలె కోపమందకే.

24

చ॥ మగనికి నన్నమున్నిదుర॥ మానుచు నామగ పాడిసేతల॥ న్న
గవులను న్నదించలచి॥ నాథునిప్రీతికిగాను వేగమేగమే॥ మొగమును

గడ్డి కుంకుమచు ముద్దుగ దిద్దుకవచ్చి సెజ్జవై దగిలి వెలుంగు నాథు
నకు ♦ దండము వెట్టుచు నాజ్ఞచొప్పనన్. 25

గీ॥ ఎల్లఘనులను నెరవేర్చు ♦ నెంచునటుల । అతివయంతకు మే
ల్బంతి ♦ యచెడినటుల! ఖ్యాతిఁగని పుణ్యమున తన ♦ కాంతతొడి! ప
రమపదమున విలసిల్లు ♦ బ్రబలి యపుడు. 26

సీ॥ అతివలుము జైదువ తనపువానిఁబూ ♦ నిన గళిచక్ర చిహ్నితు
లునగుచు । నన్యుఁ జూడనియట్లు ♦ నన్యదేవుని వీడి యనయంబు భక్తి
శ్రీ ♦ హరినెగనుచు! నన్నియు మగడెగా ♦ ననుగతి నాకంత కరివేల్పె
యనుచును గంతులిడుచు! పతిమిత్ర బంధుసే ♦ వలఁ బోలె హరిభ
క్తపూజలకై చాలఁబాదలఁ జనుచు । పతియొసంగిన దానిఁజే ♦ బ
ట్టినటుల! కర్మతోవచ్చు శుభములఁ ♦ గూర్చి గుడిచి । దుఃఖములు
రాగఁ బాపము ♦ ల్దలఁగెనంచు! చెలఁగి శ్రీహరిసేవలఁ ♦ జెలఁగ వ
లయు. 27

ఉ॥ పొద్దనలేచి యాచమన ♦ పూర్వముగా భగవత్కథాదుల ।
న్ముద్దుగ నెంచి భక్తిమెయి ♦ మొక్కుచుపాడుచు మీదస్నాతుడై ।
సుద్దతో యూర్ధ్వపుండ్రముల ♦ సొంపుగ కుంకుమరేఖ లూనియున్ ।
వద్దికవర్ణ ధర్మములఁ ♦ బాయక జేయుచు శ్రీశుబ్రీతికై. 28

గీ॥ ప్రాద్దుఁబాడిచిన పిచ్చుట దద్దజెలఁగి । హరిగృహంబునుఁ జేరి
య ♦ త్యాదరమున! మ్రొక్కితులసియు గంధమ్ము ♦ మొదలుగాఁగ ।
నన్నియునుఁజేర్చి శ్రీహరి యాజ్ఞవేడి. 29

గీ॥ అన్నిఘనులను హరిప్రీతి ♦ కయ్యెయనుచు । సలుపుచును మ
ది హరినామ ♦ ములను విడక! పతుల సతులికఁ బూజించు ♦ భాతిద
నర! ధనమెలంగగవలె దేహధారియపుడు. 30

గీ॥ అనుచుధారుణి సకల వే ♦ దాంత ములును । వేదములయందు
నెంతయు ♦ విశద పడెడి । యర్థ తతి యెల్లఁ బ్రణవంబు ♦ నందెదేలు
నట్టి దీనినిఁగాంచి యో ♦ యార్థ్యలారా. 31

ఉ॥ చిన్నితనంబులో జదివి ♦ శ్రీగురువర్యుల సేవఁజేసి శ్రీ సన్నిధి
పంచసంస్కారణ ♦ సంపదఁడై శృతిచోదితంబులై వన్నెకు నెక్కుమా

గణమున వర్తిలుచుండియు వర్ణ ధర్మముల్ । పన్నుగఁ జేయుచుండి
హరిభక్తుల నెల్లర గారవింపుడీ. 32

చ॥ దురితపు సంద్రమందుబడి ♦ తోయజనాభుని కన్న వేరుగా । వ
రలెడి వేల్పుబుగ్గల ధృ ♦ వంబుగ గడ్డలటంచు నెంచు పామరులకుపం
చసంస్కరణ మన్న రిగాంచెడి త్రోవఁజూపి త ♦ త్పరత వెలుంగఁజేసి
పర ♦ తత్వపు గూరిమిలిబ్బి గాంచుడీ. 33

ఇది సారాధ్యాయంబన । మొదటిది హరిదాసు నన్న ♦ మున్నిడి
నాచే । పదపడి యిటు ముగియించెను । నదయాగ్రసరులారఁ గీనిఁ ♦
జదువుడు కూర్చి. 34

శ్రీకృతుమూర్తిఁ శ్రీనివాస ప్రసీద.
శ్రీహయగ్రీవాయన మోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

సగుణాధ్యాయము. (3)

గీ॥ నాగుహాత్తములనుదొల్త ♦ నడుమనాథ! యామునాన్యలు కొ
నన శ్రీ ♦ హరివెలుంగ! నిటులభక్తిని శ్రీహరి ♦ నెంతయేని! గురుపరం
పర నెల్ల నే ♦ గొలుచునాడ. 1

గీ॥ ఈ పరబ్రంహ్మనిక గుణ ♦ హీనుడనుచు! నూపులేనట్టివాడు
పే ♦ రునుగనండ! టంచుఁ గొందరు తామువ ♦ చించుచుండ్రు! నందు
తొలుత సగుణుడం ♦ చు పొందుపగుతు. 3

గీ॥ నిర్గుణుండని శృతులన్ని ♦ నివ్వటిల్లి! అఖిలసద్గుణ ధాముడం ♦
చని వచింపఁ దరమెయని దూరకుండు నన్ను ♦ ధన్యులార! బాని వి
వరించు శృతులఁ ♦ దప్తయును గనుడీ. 4

శ్లో॥ వహాయుతైర్యస్య గుణానశక్త్యా వకుం సమేతైరపి దేవ
దేవైః । మహాత్మనశ్శంఖచక్రా సిపాణేర్విష్టాజ్జిహ్వా ర్వాసుదేవాత్యజ

స్వ. అని స్తోత్రభాష్యమున

గీ॥ శంఖచక్ర గదాసి శ ధ్రుముల వెలుగుల వాసుదేవ గుణాళి
దే ధ వతులుసగ్గుల లేని గుమిగూడి వెయ్యేండ్ల ధ కేనిగాని । కొంత
యునుఁ జెప్పలేరు ని ధ కుఁవముఁగాను. 5

సత్వాదయోనసంతీశే యత్రచ ప్రాకృతాగుణాః । సహితస్య గు
ణాస్సర్వే సర్వైర్ముని గణైరపి వక్తుంశక్తావి యుక్తస్య సత్వాదై
శ్చ తైర్గుణైః । అని విష్ణుధర్మోత్తరమున

గీ॥ ప్రాకృతంబగు గుణముల ధ రహితుఁడైన బ్రంహ్మనుగుణంబు
లనుముని ధ ప్రవరవితతు । తంతలేసియు చదువరు లేనిగాని । యింఁచు
కేగానియును వచియింపలేరు. 6

యథారత్నాని జలధేరసంఖ్యేయానిపుత్రిక । తథాగుణాహ్య సంత
స్యాప్యసంఖ్యేయా మహాత్మనః । అని స్తో భా

గీ॥ సంద్రమందుండు రత్నము ధ ల్సంఖ్యసేయ । నలవిగాకుండునో
యట్లు ధ లంతు లేని । యామహాత్ముని గుణమల ధ నలవిగాదు । తెక్క
సేయంగ నేరికె ని ధ క్కముగను. 7

(శృ) స్వాభావికీజ్ఞాన బలక్రియాచ । సోఽశ్ను తేసర్వానామా
స్సహబ్రంహ్మణావిపశ్చితా । అని స్తో భా

గీ॥ జ్ఞానమును బలమును గ్రియ ధ ల్లానుదానె । వెలయుఁబో బ్రం
హ్మతోగూడ ధ వెలయునట్టి । కోరికెలనెల్ల నెప్పుడు ధ గుడుచపరమ ।
పదమునని జీవుఁడని శృతు ధ ల్బలుకలేదె. 8

గీ॥ కామమననిట నద్గుణ ధ గణపరంబ । టంఁచలేటగ స్తోత్రభా ధ
మ్యమున వ్రాసియున్నవారలు డానిని గన్నయంత । విశద మగుగాడె
యిట్టులు ధ వేయులానే. 9

(అనిన.) గీ॥ ప్రణవమునలేనియట్టి య ధ ర్థంబువేరె । దేలదనిజె
ప్పితిరి మీరె ధ దిటముగాను । సగుణుఁడని దేలునేయందు ధ సభ్యులా
ర । యనిన వివరితుఁ జూడుడో ధ యాద్యులారా. 10

(స్మృ) అవరక్షేగతౌ కాంతౌ ప్రీతౌత్పస్తౌ దృతౌశృతౌ । పౌ
ప్తౌశ్చేషాథావచనే. అని రహస్యత్రయసారమున

సీ॥ రక్షణగతికాంతి ♦ ప్రాప్తి తృప్తిదృతంబు శ్రుతముసాక్షేషము ♦
కుతుకమిటుల వెలయునెన్నియొ యర్థ ♦ మలుధాత్రి నవధాతు వున
కుసా నాదికం ♦ బుననవచ్చు డి ప్రత్యయమురాగ ♦ డిప్రత్యయము
ననుండెడి డకారముతాను ♦ టిత్తునగుట భస్యయన్నాత్రంబు బాహు
నాటిత్తు దానయనెడి శబ్దమై ♦ యలరఁజేసి । గీ॥ రక్షకుండును పా
పుడు ♦ ప్రాపకుండు । నెప్పుడును వెల్లువాడు నొ ♦ కప్పుడేని ల
చ్చివీడక గలసియే ♦ హెచ్చువాడు తుప్పుడును సర్వవేత్తయుదొర
యుననుచు. 11

గీ॥ దేలకుండునె నెప్పుడి ♦ భీవరాగ్ర । సర శ్శిఖామణులార ని ♦
ష్పక్షపాత బుద్ధినెంతయు విలసిల్లు ♦ హ్రీడలార । యింకయును తేట
గావచియింతు గనుడు. 12

సీ॥ రక్షకుండనుటచే ♦ రక్షింపఁబడువార లుండెద రనుటయే ♦
యొప్పుగాదె రాజన్నయంతనే ♦ రాజ్యంబు గలవాఁడు దుష్టశిక్షకుఁ
డంచు దోచుగాదె । సంతృప్తుడనఁగ నా ♦ శావిదూరుఁడు ప్రాప్య
ప్రాప్తకుండన సర్వ ♦ రూపిగాదె సంతోషినాడుఁబ ♦ సరణి దొ
క్కినివాడుశ్రుతమన సర్వవే ♦ త్తతయుగాదె యిన్ని గుణముల నా
తని ♦ నెన్నుచున్న నట్టియయెనెడి శబ్దంబు ♦ నందెదేల నిర్గుణుండన
నిక చెల్లునే ♦ ధరితి సగుణుండని చెప్పుటయె న్యాయ ♦ సరణిగాదె.

(అనిన.) గీ॥ ఏమి యిటుసెప్పెదరు మీర ♦ లీడ సగుణు డను
చు నేరీతిఁదేలునో ♦ యనిన వినుడు । సంతసంబును దయయు ♦ రక్ష
ణమువ్యాపా కత్వమనునవి గుణములు ♦ గావె నెప్పుడీ. 14

గీ॥ ఈగుణంబుల నెవఁడేని ♦ యెసఁగెనేని వాని సగుణుండు వీ
డని ♦ బలుక నేమి । సందియంబులు గలుగునో ♦ సభ్యులార । నన్ను
దయఁగాంచి నెప్పుడీ ♦ న్యాయముగను. 15 (అనిన ప్రతికక్షులు

శ॥ ఏమీ ధాత్రి నకార వాచ్యము గదే ♦ ఈ బ్రహ్మ మంచే
డనో । ఈమాగన్నులఁగప్పి బూటకముగా ♦ నీవేళ తామెంతయో ।
యేమేమో వెసజాపి చెప్పితిరిగా ♦ నీబో యకారార్థమాశ్రమాన్యం
డగు బ్రహ్మయ న్వచనము ♦ లెల్లండఁ జూపుండన౯. 16

ర॥ త్రి॥ (స్మృ) సమస్త శబ్దమూలత్వా దకారస్వస్వభావతః ।
సమస్త వాచ్యమూలత్వా ద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః । వాచ్యవాచ
క సంబంధ స్తయ్యోరథాత్మతీయతే ।

గీ॥ అక్షరంబుల నయనున ♦ దాదియగుట । అంతకాధార మాప
ర ♦ మాత్మయగుట । సవతులగినట్లు వానికి ♦ వాచ్యవాచ । కత్వమది
సుప్రసిద్ధమై ♦ గా॥ లుఁ గాదె॥ 17 ॥ (ర, త్ర, సా,) (శ్రు) యద్వే
దాదౌన్వరఃప్రోక్తావేదాఁ తేచప్రతిష్ఠితః । తస్యప్రకృతిలీనస్వయఃపర
స్సమపేశ్వరః ॥ 7 ॥ గీ॥ వేదములదొల్తఁ గొనలందు ♦ వెలయునో
య । కారమదియెల్లఁ బ్రకృతులఁ ♦ గ్రాలగలదొ । యా యకారమున
కునరర్థ ♦ మెవ్వఁడగునొ । వాఁడెఱరమాత్మయని శ్రుతు ♦ ల్బలుకలే
దే॥ 18 ॥ గీ॥ కానగుణములుఁ జెప్పు న ♦ కారమునకు । అవనిపర
మాత్మ యర్థమకా ♦ ననుచు శ్రుతుల । స్మృతులువెల్లడి పరుపగాఁ ♦
జెల్లునయ్య । బ్రహ్మనిర్గుణుడను పల్కు ♦ పల్కులెల్ల ॥ 19 ॥ ప్రతి
శక్తుప్రశ్న = ఉ॥ ఎంతయుఁ జెప్పి తేమి యొక ♦ యింతయు యుక్తినిఁ
జూపలేదు మీ । పంత మిదేల నిర్గుణుడు ♦ బ్రహ్మ యటంచన గం
ఁబుబోయెనే । వింతలుచాల మీవలన ♦ వింటిమటంచని దూరబోకుఁ
ఁజొక్కింతయు యుక్తిఁజూపెద గ ♦ దేయిక సజ్జనులారఁ గాంచుడి ॥
20 ॥ లోకములోన = ఉ॥ దా తమహానుభావుఁడు బు ♦ ధప్రతతిన్గర
గించువాఁడు ని । ర్జితయటంచు పేరుఁగల ♦ రేడట నుండినఁ గాని
యందరుక । జాతరగాను వానిఁగన ♦ సభ్యులుఁ బోదురు నిర్గుణుండు
తాఁ । జేతికొలంది దూరమునఁ ♦ జుగులుఁదొక్కుచు నున్నజాతు
రే ॥ 21 ॥ ఉ॥ ఈగతిఁజెప్పు గాను జగ ♦ దీశుండు నిర్గుణుడైనవానినిఁ
కేగతిఁ గొల్పఁగావలయుఁ ♦ నేమిఫలంబొకొ గొల్పినంతలో । వేగమె
నిర్గుణుండుఁగల ♦ వీధినివీడు డటంచు శాస్త్రముల్ । ప్రోగుగఁ జెప్పు
చుండఁ బు ♦ ప్రోడలదేల నుతించిరోధరక ॥ 22 ॥ గీ॥ వ్యాసశుకు
లును మొదలైన ♦ వారలెల్ల । నవనిభారత భాగఁ ♦ తాదులందు । స
గుణ పర్యాయముగనుతి ♦ సలుపలేదె । వానిఁగనియైన సంబెంబు ♦
వదలరయ్యా ॥ 23 ॥ గీ॥ రక్కసులబాధలకుఁ జాల ♦ స్రుక్కిబ్రహ్మ

మొదలుగలవేల్పు తెల్లగు ♦ మోహరముగి విష్ణుగనివేడ భువిబు
 ట్టి ♦ వేల్పునారా వారిఁ జంపెదననుచు తాఁ ♦ బలుకలేదె || 24 || గీ||
 వారిఁజంపెద ననుఁబల్కు ♦ వలననిపుడు | దయయు బలిమియు సత్వ
 సం ♦ ధానతయును | మొదలుగల భక్తరక్షకు ♦ ముఖ్యమైన | గుణ
 యుతుండని తెలవా ♦ కో ధరిత్రి || 25 || అయితే = ఉ || ధ్యానముఁ
 జేయువేళ పర ♦ మాత్మను సర్గుణుడందు మింకయా | ధ్యానమునీడి
 యొక్కముల ♦ నందెడివేళ నతండు నిర్గుణుఁడౌననుండుమన్న బగ
 లంత పతివ్రత యన్నచందమా | గాని సయక్తికంబగునె ♦ కారుణికో
 త్తము లారఁగాంచుడి || 26 || ఇదియునుంగాక. గీ|| తమరిఁ బల్కులఁ
 బ్రహ్మ ♦ లిద్దరుగఁదేలు | సగుణుడని నిర్గుణుడని ♦ శ్రేష్ఠులారా య
 టులఁబల్కిన మెత్తురే ♦ యవనిజనము | లక్షియునుంగాక మిగులహా ♦
 స్యంబునాదె || 27 || గీ|| రాజులిద్దరైన ♦ రాజ్యంబు చెడిపోవు | భత
 లిద్దరైన ♦ భార్యచెడును | గురువు లిద్దరైన ♦ గూలును శిష్యుండు |
 బ్రహ్మలిద్దరైన ♦ వసుధపాడు || 28 || గీ|| పోనిబోబ్రహ్మ లిద్దరె ♦
 గానితమరుఁడెప్పినట్టె క్కలోఁ ♦ జక్కి జీవుఁడనఁగఁబరిగినయ
 తఁడొక్కఁ ♦ డయ్యె బ్రహ్మ | వేరుగానిక యొకబ్రహ్మ ♦ వెలుం
 గు నతఁడే || 29 || గీ|| నిర్గుణుండు నిరాకార ♦ నిష్కళంక | డును ని
 రంజనుఁడును పేరు ♦ గననివాడు | నట్టిబ్రహ్మను కర్మకుం ♦ బట్లుబ
 డిన జీవుడను బ్రహ్మ కర్మల జేసిజేసి || 30 || సగుణ సాకారమగు
 బ్రహ్మ ♦ సత్వమనుచు నిర్గుణ బగు బ్రహ్మను ♦ నేనయనెడి | జ్ఞా
 నమొదలినదాక ద్యా ♦ నంబుసలుప | తానునిర్గుణ బ్రహ్మయై ♦ ద
 నురుననిన || 31 || మ|| ఇలలోనన్మరి బ్రహ్మ తేదరయిరో ♦ యీ
 రింకలెక్కింపఁగా | వలదేయెన్నిన నిర్గుణుం డొకఁడు జీ ♦ వ బ్రహ్మ
 యొక్కండు వీ | రలనైక్యంబునుఁ జేయువాడు సగుణ ♦ బ్రహ్మంబు
 తానొక్కఁడి ట్టులు బ్రహ్మల్గురైరి గాదెమరియి ♦ ట్టున్నట్లఁగా
 వచ్చునే || 32 || గీ|| తొలుతనొక్కఁడె యనుచును ♦ బలికితిరట | ని
 ద్దరైరిగ నారీతి ♦ నాచిచూడ | ముగ్గురనఁదేలనట్టలే ♦ ముందుబోవ
 బ్రహ్మకేయిక సున్నయే ♦ ర్పడునోయేమొ || 33 || వ|| ఇదియు

నున్పొనిగాక. సీ॥ ఈ మువ్వరందు నెం ♦ తేని యుత్తముడగు బ్రం
హ్మనిర్గుణుడు ని♦ రంజనుండు । నాకారరహితుండు ♦ సగునిక రెం
డవ ♦ బ్రహ్మసాకారుండు ♦ వరగుణుండు । సగువాడు మధ్యముం ♦
డగును జీవబ్రహ్మ ♦ యథముడౌననుట పం ♦ డగుచునుండు । గా
దేమిసెప్పడి ♦ గరుణించి నావైన పక్షసాతంబుల ♦ స్వారనిండు । జౌ
ర యాజాడ శృతిస్సృతు ♦ లందుగాని । వరపురాణాది సద్గ్రంథ♦ ము
లనెగాని । దేలునేయింక వ్యాసాది ♦ ధీగులేని యొప్పికేలేక గలదెస♦
ద్యుక్తిగాని ॥ ౩౪ ॥ క॥ శ్మతులును స్మృతులును మఱి భా । రతమున
నేనియు పురాణ ♦ రత్నంబులలో । నితిహాసంబుల నేనియు । స్తుతసత్వ
గ్రంథములను ♦ జూచితిమొక్క ॥ ౩౫ ॥ ఉ॥ ముగ్గుగుబ్రహ్మలగుచు త
న ♦ పుట్టు వెరుంగని పల్కులండు క । న్నొగ్గితిరేనిఁ జూపనొహా ♦
హా యని మెత్తుమింక మీ । పగ్గెలుమిరని నిర్గుణుని ♦ భక్తినుతించె
డి త్రోవనూకు గా । నుగ్గడిసేసి నన్నుడము ♦ నొందె దదేనినైనఁ దె
ల్పుడి ॥ ౩౬ ॥ వ॥ మరియు నింకొకటి వినుండి. గీ॥ ఒక్క వేల్పును ద
లప వే ♦ రొక్క వేల్పు । నవని ప్రత్యక్షమానన ♦ హరినిఁదలప । య
సుడు బట్టుట కిక సంది ♦ యంబు గలదె । సందియము వీడ శలవిండు
భక్తులారా ॥ ౩౭ ॥ చం॥ ఇదియును గాక సోహమని ♦ యెప్పుడు బ
ల్కుచు నుండేనేని తా । గుదుగును బ్రహ్మ రూపమని ♦ గా శలవి
ర్తరు బల్కుచున్న నా । యదనున బ్రహ్మ నిర్గుణుడె ♦ యానొగుణా
క్రమణో వచింపుడా । యదనున సద్గుణుడయిన ♦ నాతడు నిర్గుణు నె
ల్ల జేరెడిక ॥ ౩౮ ॥ గీ॥ నిర్గుణుండన సగుణ ధ్యా ♦ నితుమన్న । ప
నికి చెడదొకొ పోనిహా ♦ పైన నిర్గు । ణునినిధ్యానింప ఫలమేమి ♦
కునుచు వ్రాసి । యున్నదానికి తగు బల్కు లొసగ వలదే ॥ ౩౯ ॥
॥ సగుణుండు మిగుల వా . త్సల్యంబు గలవాడు సకల వేత్తయు స
క్రశకుడితడె । కృత మెరింగెడిరేడు . కేవల సాలభ్యయుతుడు సాశీ
న్రసం । యుతుడు నితడె । సత్యసంకల్పుండు । సై ర్యంబు గలవాడు
తల కెల్ల మే । ల్దాతయితడె । సకల మందునతాను । సంపూర్ణుడగు
డు సకలంబుతనకుడ్లి । నలుపునితడె । యిట్టిగుణములె మొదలైన

వెన్నియేనిసుగుణములకెల్ల నిల్లయి సాక్కునితడైయిట్టిగుణములవ
ర్ణింప నెట్టులొనా యితడె పరమాత్మ యితనికి సతడెసవతు || 40 ||
మ॥ అనియిద్దారుణి యందువారలకున్ సక్రింతేని సౌమ్యంబుగా న
నియాబ్రహ్మ విదుల్యచింపదరమా నారాయణున్నిర్గుణుడనగా
మర్త్యులయందు వెల్లుగుణ సా మ్యంబౌష్యనెబ్రహ్మకంచనిచెప్పం
గలరేమొ విన్నపము సే యక బూనితి గాంచుడి || 41 || గీ॥ ప్రజ
లకిలవెల్లు గుణములు ప్రకృతిసంధి వములు స్వార్థంబుల స్థిర త్వ
ములుబ్రహ్మ కలరునవి ప్రకృతిని బుట్టివ స్వార్థములును తిరము
లయివెల్లు పరులకై బరుగు చుండు || 42 || సీ॥ ప్రజల పరోపకా
రములు సేయుటలెల్ల పుణ్యంబుకొఱకెగా బొసగుచుండు పరపీడన
ముతమ కలరు లాభమటంచుగాదె సేసెనునంచు గ్రాలు చుండు
బ్రహ్మతాప్రకృతి సం బద్ధులకిడు సౌఖ్యమున లాభమేమియు ద
లపకుండు రోగాదిబాధల నొప్పుట మోక్షులు దోలుకర్మలనెల్ల
దోలుచుండు గీ॥ కాన పరమాత్మగుణములు కర్మబాదలు జీవత
తినుద్ధరింపగా జెలగుచుండు స్వార్థమున కింతయును గాదు సభ్యు
లారా మననుగుదిరింప జెప్పినం తననె వొసగే || 43 ||
గీ॥ అవనిప్రజలెల్ల బ్రహ్మలేయనగవచ్చు గానిటునిర్గుణతనిరా క
రతయును గాంచగలరొక్క యట్టుల గాంచనియెడ బ్రహ్మల
గజెప్పవారిపా పంబు గాదే || 44 || గీ॥ ఇదియునుం గాక మనక
ను క్రీశునకు గలుగు గుణ భేదముల జేట గా లిఖింతు
లరిగాంచుడు మదిసంది యంబుబూని పక్షపాతంబు మదిని జేర
కయెమిరు || 45 || దయానిరూపణము గీ॥ తనకు నొక్కింతయున
ప్రయోజనముగొనక పరులపీడలనెల్లను పారదోల దలచిదోలు
దయ యనా దనరుచుండు నదితనంతకు దానెబో యలగువారికి
46 గీ॥ నన్ను శరణన్న వానియం దున్నయట్టి దోషములనైచివాన
దోలియట్టు లేనియొక వ్యాజమున మోక్షమిత్తునిజము వానినేపీడన
బలుక బాతిగాను || 47 || చం॥ అని వచియించుటన్దొలుత నజ్ఞత
పుపాపరాసులను చయ్యనదోలునటంచు ధై

మి॥ పొనరంగంగల్లుతేఫల మొ॥ హోహరి కుండిన సద్దయాగుణం
 బునకిక నిర్గుణుడయినఁ బోదు రదెట్టులుగొల్వఁ గాజనుల్॥48॥ గీ
 దోషి నిర్దయుంగొల్వగాఁ దొడర గలడె॥ సుకృతి యైనను నిర్దయుఁ
 జూడనేలఁజూచినను ఫల మింతయుఁ జూడ గలమె॥ యనుచు మును
 వ్రాయలేదొకొ॥ యార్యు లాగా॥49॥ ఉ॥ ఇందున కొందరందుగు గ
 దేపరదుఃఖముఁ జూచి యెంతయో॥ గుందు సెసద్దయాగుణముఁగూ
 డునటంచని పెద్దవారి నేమందుము దుఃఖమున్దొలగనంపు బలంబదిలే
 నివాడెగా॥ గుండ వలెఁ పరాత్పురునిఁ కోబల హీనత మీరె జెప్పు
 డి॥50॥ (గీ)హాఁకి శక్తి విహీనతఁ యనిన పాప మబ్బకుండునె నెప్పు
 డో॥ యార్యులారా॥ నిజముగా శక్తిహీనతఁ నివ్వటిలు నె॥ నిస్సమత్వ
 మునకు బాధఁ నివ్వటిలదే॥51॥ (స్మృ)హార్ష్యంతి పాపాని దుష్టచిత్రైర
 పిస్మృతః॥ అనిచ్చయాపి సంస్పృష్టో దుఃఖేవహిపావకః॥ (కం) హ
 రిముంచ తనరూప స్మరణన్బాపములఁ ద్వఃమతులకు నేనిక॥ నెగుపన్ని
 టిబలె గానక॥ హాకే హరినామ మొప్పుననవే స్మృతులక॥52॥ అ
 నినయెడల॥ (శా)బౌరా దుఃఖము లేదె శ్రీహరికి తా॥ నాగాదకౌస
 ల్యకుక॥ శ్రీరాముండయిఁ బుట్టెనప్పు॥ డడివిక సీతన్దశాన్యుం డులం
 కారామంబునుఁజేర్ప దుఃఖపడలే॥ దామీర లందాకయు॥ స్మీరామా
 యణ మొక్క తూరియయిన॥ నేవింప లేదే యనక॥ 53॥ ఉ॥
 లోకమునందున నుజను॥ లుగ్గుణహీనులె గాన॥ యెట్టిపల్లాకులె గా
 ని దుఃఖముల॥ గాంచిన వారలఁ జూడ నేగుటల్॥ ఏకిడనేని గల్గుట
 ది॥ యేకద గావున శ్రీరఘూత్తముం॥ డాకతుణాబ్ధి చంద్రుఁడొక॥
 వ్యాజమునందురపిలె నేమనాః॥ 54॥ ఉ॥ రాముండు దుఃఖమూనె
 ను॥ రక్తిని తగ్గొలువంగ వచ్చున॥ ప్పామరులెల్ల మోక్షమును॥
 పాటిగఁ జేరనించు నింకయే॥ నేమములేని రక్కసులు॥ నిక్కపు
 మానిసి యంచు నెంచి తా॥ మే మరి యుండుగా కనియు॥ నిట్టుల
 దుఃఖము లూని రింకయుక॥ 55॥ ఉ॥ ధారుణి నెంతవారలకు॥ దప్ప
 దు దుఃఖములంచు నమ్మి యా॥ కారుణికోత్తమున్దరిన॥ కల్మషుం
 డంచు॥ దలంచి గొల్వడి॥ మీర లటంచు॥ దెల్పుటకు॥ మీరిన దుః

ఖము లూనినట్లుగా శ్రీరఘురాముడై నటనఁ ♦ జేసెనుగాని నిజంబె
 దుఃఖముల్ || 56 || ఉ || రాతిని నాతిఁజేయు రఘు ♦ రామునకే బలు
 దుఃఖమున్నచో సీతను గానకే మునుపుఁ ♦ జెచ్చెర లక్ష్మణుఁ డన్నఁ
 జేరిదు రాజుతుని తమ్ముడౌ యితని ♦ సఖ్యము వద్దని జెప్ప నిన్నును
 స్మితను వీడుదు స్మరణుఁ ♦ జెందిన వానిని వీడ నేననే || 57 || అని
 బలికి || ఉ ఖ్యాతిగానావిభీషణుని ♦ నన్నకుఁ గల్గిన రాజ్యమంతకు
 సేతువు గాగ నప్పుడభి ♦ విక్రమింజేసియె యెట్టివానికి । నేతరినేనిధై
 ర్యమువ ♦ హించుట నార్తునివేగఁబ్రోచుటల్ । నీతియటంచుఁదెల్పు
 మహా ♦ నీయుసకుండునె తుచ్చదుఃఖముల్ || 58 || చం॥తెపమున,పా
 పసంఘములఁ ♦ దప్పకనన్ని నశింపఁజేయనా । తెపమున కాదిభూతు
 ఁడును ♦ తద్దయునన్నిటిఁదాల్చు వాడునై । యుపమ యొకింతలేని సు
 గు ♦ చొదధికిం గలదేనిదుఃఖమా । యపహతపాపుడ౯ శ్రుతికి ♦ వర్ధ
 ము వ్యర్థము గాదె నెప్పుడీ || 59 || గీ || కాన పర దుఃఖ ములఁజూ
 చి ♦ తానుదుఃఖ । మంచునను నదితగదన సంది యంబె । దుఃఖహర
 ణంబె దయయనాఁ ♦ దొడకుఁజిట్టి । రాజపథమును విడనాడ ♦ రాద
 నుండీ || 60 || వ || ఇంకనిహ్నేతుక విచారము ||గీ॥ఇట్టియీదయ శ్రీహ
 రి ♦ కీఁతయేని । కారణము లేక తనుజానఁ ♦ గలుగుననుచు ||బలికి
 యుండిన నాచార్య ♦ వర్ణించె॥ ౧౦గ్రంథ విత్తుల సేవించి గంతులిడు
 చు || 61 || ఉ || ఈమహిజీవకోటుల ప ♦ యిష్ట రికూఁమితానుదానె
 యే॥ మేమియు కారణంబు గొన ♦ కేబ్రవహించు నటంచు స్వేచ్ఛ
 గా॥తామిక శిష్యసంతతికి ♦ తద్దయు బోధనఁజేతురెందరొ॥యామహ
 నీయుపల్కులవి ♦ యార్యుల కొప్పిదమై దనర్చునే ||62|| అదియేల
 యనిన ఉ || కారణమేమి గోరకయె ♦ గల్గినకూఁమితోడ నందర౯
 శ్రీరమణుండు తత్తయును ♦ జెల్పుగఁ బ్రోచుటె ని క్కమైన ని ।
 ద్ధానుణి స్నానసంధ్యలును ♦ తల్లికిఁద్రాడికి తర్పణంబులు । గోరుచు
 మాధవు౯ బకితి, ♦ గొల్చుటయే మొదలయిన పేలకో॥ || 63 || సీ
 పంచ సంస్కరణంబు ♦ బడయని యాలపాల్ ద్రావఁగూడ దటం
 చు ♦ వ్రాయనేల । శంఖచక్రముల లాం ♦ ఛన హీన పాత్రస్థ జల

ము గూడ దటంచు ♦ బలుక నేల । భాగవ తాంఘ్రే సేవలను మా ♦
 నితి లేని యన్ని వ్యర్థ మటంచు ♦ నెన్న నేల । పాపండులనుజూడ ॥
 పాపంబు వచ్చునా బలుకులు పాటిగాఁ ♦ బట్టనేల జట్టుజంజంబువీ
 డిన ♦ దిట్టనేల పొట్ట కెట దిన్న నేమి ఛీ. ♦ కొట్టనేల బిట్టగా హరిక
 థల కూ ♦ గొట్టనేల కామ్య కర్మల సలిపిన గసర నేల ॥ 164
 మ॥ తనచక్కాదుల తప్తదేహు లగుచు ♦ తన్మోల్పు చున్నట్టి వా॥రి
 నిగా రాబున గొల్పుచున్న మరి వే ♦ రేయట్టి యేకారణం । బును
 గోరండన మాకుచాలు సదియే ♦ బోరెండునుం గారణంబన నిష్టే
 తుకమన్న బల్కెటుల వ ♦ య్యర్థంబు తాగాంచదో ॥ 65 ॥ గీ॥ కా
 నహరిదయా నిష్టేతు ♦ కముగ గలుగ । నందరకు మోక్ష మొకతూరి ♦
 యబ్బరాదె । యబ్బునన సరకంబునో ♦ యార్యులార । యేల నేర్పా
 టు గావించె ♦ నిక వృధగా ॥ ॥ 69 ॥ చం॥ సరకమె లేదటన్న
 సర ♦ నాథవరేణ్య ములార యూరికే । దురితముఁగూడదా శ్మతు
 ల ♦ దూరముగా వెస ద్రొబ్బి వేయుండి । పర ధన ముల్పు రాంగన
 లఁ గ్రీ బట్టుచు సర్వ సుఖంబు లందుడి । కొరతలి కేల మీకు హ
 రికొరక మోక్షము నిచ్చు చుండగన్ ॥ ॥ 67 ॥ సీ॥ చరమమంత్రం
 బులో ♦ శరణంబు జెందుడి శరణంటి వేని మో ♦ తుంబు నియనె ।
 యనిబల్క ♦ శరణాగ ♦ తిని వీడు వానినే ♦ గొన నంచు వేరుగా ।
 నన గవలెనె ॥ యిటులంట శర నంట యిదిహే తుపైయుంట నిర్మాతు
 కంబంట నిక్కమగునె గాన పర మాత్మ కున్నట్టి ♦ కరుణజీవ । తతిని
 నెవ్వారి నేనియు ♦ తద్దఁబోవ । హేతువును గోరుగాన ని ♦ స్టేతు కం
 పు॥ తోవ తప్పది మరి సహేతుక మెనిజము ॥ 68 ॥ గీ॥ హేతువును బ
 ట్టియే గల్గె ♦ నేని సహజమయిన యదిగాక పోయగా నందురేమొ ।
 విను డు విన్నప మొనరింతు ‡ వీను లలర । మంచి చెడ్డల దిలకించు ♦
 మాన్యులారా ॥ 69 ॥ గీ॥ మనకు గల దయ ప్రకృతి సం ♦ జనిత మగు
 ట॥ హరికి గలిగిన యా దయ ‡ యటులు గాక । స్వేచ్ఛగా తనుదా
 నె బో ♦ వెలసి యుంట । సహజ మనుటకు నిక యేమి ♦ సందియంబో
 మ॥ దరిదాపందని జ్ఞానశీలు రగుపె ♦ ద్దల్తున్న నిష్టేతుకం బెరమా

ధీశుః కూర్మీయం చరణిగాః పంపేమి యానూక్తికం దురే యానూ-
 క్తికివేదేయర్థము వచింతు హ్రామ డీ విహరలం దరు నొక్కింతయుపక్ష-
 పాత మిడకుండుడ గూర్మి నుబ్బొంగుచుకా॥71॥ (గీ) ప్రకృతి హేతు-
 వు గాబట్టి ప్రబల కుఁకియ శుదయ పుష్పవదియె హేతుకంబు ప్ర-
 పదనము హేతువుగ బట్టి ప్రజకు మోక్ష మిచ్చుగావున నదియెస-
 హేతుకంబు॥72॥ (గీ) కాన హేతుక సహేతు కముల రెంటికిఁ వి-
 చుద్ధత లేకుండఁ దనరు చుండు పద్ధతులు దోలి యాచార్యు పలుకు గ-
 మిల బుద్ధిహీనత దూషింపఁ బోలునయ్య॥73॥ (యికవాత్సల్య రూప-
 ణము)(గీ) అజ్ఞదోష చయంబులఁ నంత గనక యెది యొ యొక్కరి-
 తిసఁహించి పార దరుముటకుగాదె యొప్పు వా త్సల్యమనగి యిది-
 యె యన్నింట జ్ఞాఘృమై యెన్నబడును॥74॥ (దీ నె-
 నీ) బాలులు తము దిట్టు పల్కుల కెంతయో తల్లి దండ్రులు ప్రీతిఁ
 దనరు భాతి భక్తదోషములకు పరమాత్మ యంతయే న్నంత శిం-
 చుటకు వాత్సల్యమన గి బరగునటంచు నొందను బల్కుచుండె-
 ద రదిజూచి హరి భక్తు లందరిలను దోషముల్ సేయుటే దొ-
 రకొంచుమోక్షంబు సరిణించని దేలు సభ్యులారా ఇట్లు దేలుట-
 హరిభక్తు లెల్ల జెలగి శ్రుతుల వెలసెడి సత్కర్మ వితతితోలి-
 వానికి విరుద్ధమైనట్టి వాని నెల్ల జేయుటయెముఖ్యమనజె-
 ప్పజెల్లెగాన ॥75॥ (ఉ) కల్లును ద్రావుడంచు పరఁ కాంతల బల్మిని బ-
 ట్టుడంచుమే మెల్లనిశాస్త్రముల్ మిగుల్యనూకొను డంచు ను నంత-
 బోక శ్రీ వల్లభుఁ దిట్టుడంచు విధ్య వాయని పెద్దల జీరినేలవై డొ-
 ల్లగగొట్టు డంచును గొ యోయని యెచ్చెడి వారి పైన వే జల్లుకు ని-
 పు లంచు తన ఛాతులఁ దెల్పఁగ వచ్చెఁ గాదొ కో॥76॥ (గీ) ఇటుల-
 మనకిన్న పెద్దవా రెవ్వరేని జేసియుండిరె యిప్పుడు జేసిరేనియము-
 కు నరకాద్ధి లోనద్రోయకయె వీడఁగలరెవచియింపు డింక స్యత-
 రుణ తోడ॥77॥ (గీ) దోషములఁ జేయ హరిప్రీతి దొడరునన్న దోష-
 ములుగూడ దనుచు నెంతో వచించు శాస్త్ర వితతికి దిక్కేమి సభ్యు-
 లారా తమరెవచియింపుడింక తథ్యంబుగాంచి॥78॥ (గీ) కానవాత్సల్యమ

శ్రీః.

శ్రీకురుమూర్తి శ్రీనివాస ప్రసీద.

శ్రీహయగ్రీవాయన మోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

భేదనిరూపణాధ్యాయము. (3)

గీ॥ నాగురూత్తములనుదొల్త ♦ నడుమనాథాయామునాగ్నము కొః
న శ్రీ ♦ హరివెలుంగి నిటుల వరుసగ భక్తి యెం ♦ తేని బొదల గున
పరంపర నెల్ల నే ♦ గొలుచువాడ.

గీ॥ అవని జీవులు వేరె ప + రాత్నరుండు వేరె యనియెడి యన్గంబు ♦
విశద పరుతు । నన్ను గరుణించి దీని నా + నాటి కెవుడు బాగుగ
గాంచి యొకటి య + న్నాభింతి విడుడీ॥ 2 ॥ జీవ పరమాత్మలొక్క
పై జెలగుచుండు రనుచు శ్చతులును స్మృతులు తా + మనుచును
డ వారలకు భేదమును జూపి + వారిలోన జీవునకు మీరుదాస్య
బు జెప్పుటెట్లు॥ 3 ॥ (అనిన)* రత్రాసా ॥ కతశ్చిణ్ణోస్మృతా
రేణోచ్యతే విష్ణు స్సర్వ లోకేశ్వరో హరిః మకారస్తుతయోగ్ధాన ఇ
తి ప్రణవ లక్షణం॥ చెప్పబడెడి. అకారము + చేత నఖిల కర్తయ
గుచుండు హరియె మ + కారమునకు నతని దాసులె యగు జీవు ల
ర్థ మయ్యె । డిదియె ప్రణవాన్ధ మని కత + స్మృతి వచించు॥ 4 ॥ ఇది
యునుంగాక॥ శ్చ॥ నన్నేష ఆత్మా అపహత పాపా విజరో విమృ
త్య ద్విశోకో విజ్ఞుతోస్పిపాస సత్వకామ సత్వ సంకల్పః

(గీ) పాప రహితుండు యవ్వన + బాల్య రహితు డాత్మ మృత్యు పు
శోకంబు + నందఁ బోడు సత్వసంకల్ప కాముఁ ♦ డాశావిదూరుడ ను
చు శృతి దెల్పుగాదె యో + యాద్యు లారా॥ 5 ॥ (రత్రాస్మృతి) దాసో
హం తేజగన్నాథ సపుత్రాది పరిగ్రహః॥ ప్రేమ్యః ప్ర శాధి కర్తవ్యే
మాంనియుంక్షుహి తేనదా॥ నాయందేవో నమయ్యోవా నతిర్యక్తాన
రోపివా జ్ఞానా నంద మయస్తాత్మా శేషహి పరమాత్మనః॥ ఆత్మా

నమస్య జగతో నిరైవం కంఠభూషణః । బిభర్షి కౌస్తుభ మశే స్వయా
 పంభగవాన్ హరిః॥ (గీ) నీడుదయఁ గల్గియున్న యశ్నింకి తోడఁ నీ
 కు దాసుడభృత్యుడని ఖిలలోక! భర్తదండీపు చేదగు! భద్రమై
 న! పనికి బనువుము దయతోడ సనుబిరాన॥ 6॥ (ఉ) దేవుడు గాడు మృ
 త్యువున! దీరదొకప్పుడె గాని జంగమ! ధావర జాతి గాడుహరిదా
 సుడె యెప్పుడు తాను దానె యీ! జీవుడు తెల్వి సంతసముచే విలసి
 ల్లెడ నిక్క మంటచే! నీవసుధ నె్వలుంగు నిలియెల్ల ను శ్రీహరిదాసుల
 య్యెడి॥ 7॥ (గీ) ఈజగత్తున కొకయింతయేని గాని జేరవట్టి స్వభా
 వము! చేవెలుంగు జీవుడనువాని తనహృది! శ్రీశు డెపుడె! భద్ర
 ముగనుంచు కొను కౌస్తుభంబు బోలె॥ 8॥ (ఉ) శ్రీపతి కౌశ దాసుడగు
 జీవు డెటంటనె వేరువేరుగా! దోపదె వారల్విడుగు! తోయజ నాభు
 డు గాడు జీవు డం! చాపలుకంతఁ జూడనిక! నైనను సందియ మంత
 నీడదే! నాపయఁ గూర్చిచిత్త చలనం బొకయింతయు వేక జూడుడి॥ 9॥
 అనిన॥ (గీ) బేను మీముక్కు సూకిక! నయన దాని జూపి మోస
 ముఁజేతు కే! జూడుడింక! అత్మపరమాత్మలొక్క టియనుచు దెలుపు
 శృతుల స్మృతుల ను వెల్లడి జేయువాడ॥ 10॥ (శృతి) పురుష ఏ వేద
 గుం సర్వం! సర్వంభర్తృదం బ్రహ్మ ॥ నేహనాస్తి కించన॥ యత్ర సర్వ
 మేవాత్మా భూత్ ॥ (కం) ఇదియెల్ల పరమ పురుషుడె! యిదియెల్లను
 బ్రహ్మగాని యితరము లేదియ్యది పరమాత్మ నె గదయని యొదవిన
 శ్మత్యర్థ మేమొకో యనగనుడే॥ 11॥ (ఉ) అంతయు బ్రహ్మయస్మితికి
 నన్నిటిని స్థరయిందియుండు. నీ! యంతను బ్రహ్మయందు సని యగ
 ము బ్రహ్మకు వేరె యైన దొక్కంతయు లేదట న్న మరియూశ్వరుఁ
 జేరని దెద్దియేని కా! సంతయు లేదటంటెయని స! భ్యనతంసములా
 ర యెంచుడే॥ 12॥ మరియును॥ (ఉ) ఈ సర్వంబు పరత్వ సందేహ
 సందీరానిదే లేదుబో! యీసర్వంబును వాసి జేజమున నంగ! యింత
 యున్ న్రంహ్మయందే సంవర్ధిలు లీనమా బాడము నంచీయర్థ మేని
 క్కమా! యీ సర్వంబును బ్రంహ్మయే మరియు వే! నీ లేదనకో త
 ప్పబో ॥ 13 ॥ శా॥ ఏమీ మీగు వచించుట నిజము యెం ♦ తే సెగ

లెన్నాళ్లగా నోముమ్మాటికి బలుకు పలుకుల విమమ్ముం జేరెనేయం
చు మా పై మానస్వ సమేదు కోపమును బూ 1 న్నంబోకుండివిన్న
విం తో మాన్యగ్రసరుర జూలాడు డిక యెం 2 తో సంశసంబాప్ప
గా 3 ॥ 14 ॥ ఉ ॥ ధారుణిలోన పెద్దలు వృ 4 ధా యొక పల్కునుఁబ
ల్కుచుందురే యారస మెత్తియేనియును 5 నిట్లన వేదము బ్రహ్మజీ
వులు 6 వేరె యటంచు వ్యర్థముగఁ 7 వీకగజెప్పునె యిట్లుజెప్పపై బా
న వాని కర్థముల 8 పాటిలదేమొకొ యీవిధంబుగా 9 ॥ 15 ॥ ఇదియు
నుంగాక ॥ గీ ॥ సకలమందున పరమాత్మ సాగియుండు జీవపరమాత్ము
లును వేరె 10 జలగుచుండు గనుచు తేటగఁదెలుపు వా 11 నినినొకిం
తఁ దెలిపెదను మీద నాశక్తికొలఁదిగాను ॥ 16 ॥ (శు) యస్యస్య
ధివీ శరీరం యస్యాప శ్శరీరం యస్య తేజ శ్శరీరం యస్యాకాశ శ్శరీ
రం యస్య వాయు శ్శరీరం యస్యాక్షరం శరీరం యస్య తమశ్శరీరం
యస్యాత్మా శరీరం 12 ఏష అంతర్యామ్యమృతః 13 అంతః ప్రవిష్టా శ స్తా
జనానాం సర్వాత్మా చ ॥ అవనియు నీరు జీవతతి 14 యగ్నియు నాకస
ము స్తమంబు వా ॥ యువు మరి బుద్ధి యక్షరము 15 నొప్పుగ నెవ్వని
దేహమయ్యె వా డవిమలుఁ డచ్యుతుం డమృతుఁ 16 డాతఁడు సర్వము
నందు జేరి కి ర్మ వశముగాను దండన గ్ర 17 మంబుగఁ జేయును స
ర్వ దేహియై ॥ 16 ॥ (ఇదియునుందాక)

(ఏష సర్వభూతాంత రాత్మా ॥ అపహతసాస్యా ॥ దివ్యోదేవ ఏకో నా
రాయణః) ఇతఁడుసర్వాం తరాత్మ యునెపుడు పాప రహితుఁడును
దివ్యఁడొకఁడె నారాయణుండు దేవుఁ డని దెల్పుటయు పైన 18 దీ టు
కొనిన శృతుల సర్వాత్మ హరి యంచు జెల్లుటయును ॥ 17 ॥ (కం) ప
రమాత్మయు వేరెయగు 19 కరముగజీవుఁడును వేరె 20 గలుగునటంచు
స్వరమాత్మ సర్వమందున వరలెడు నిజమనుచు దెలియ 21 వచ్చెడు ధ
రలో ॥ 18 ॥ (గీ) ఎంతజెప్పితె యేమి యొకింతయేని యుక్తిజూపఁ గ
లేదు నిర్దుక్తులైన వానిమన్నింప మని మీకు 22 బలికినట్లు 23 లైన గొ
న్నింటిఁ జూపెద నార్యులారా ॥ 19 ॥ (ఉ) జీవుడువేరు లేడు మరి 24 జీవు
డె యాపరమాత్మ యన్నచో 25 నీపసుధన్వినుండికయు 26 నేనముపు ణ్య

ముఁ జేయువాఁడెవఁ! డోవకులార పాపముల నొందెడి వారలెవారొ
 పుణ్యముల్ గావలెనంచు సత్సక్తతఁ కార్యములన్వేసఁ జేతు రెవ్వ
 రో॥20॥ (సీ) బ్రహ్మ యొక్క-డెగానిఁ బ్రహ్మతరము సున్నయనుచు
 జెప్పుట లొప్పి కొనిన వేళ! ప్రవరైక్య మును సగోత్రము గల కన్య
 ల్ భార్యలుగా గొంట బాయనేల! వర్ణాశ్రమపు ధర్మ పశుల గు
 టదియేల సాహమన్వపము చే స్మృక్కనేల! గ్రంథములైక్కు గావ్రా
 యుట లవియేలఁ దల్లిదండ్రుల పూజఁ దలఁపనేల॥ గీ॥పూజ్యపూజ క
 భావముల్బాసగనేల! గురువుశిష్యుడటంచనిఁ గోరుటెలఁతాను బ్ర
 హ్మైన తనుదానెఁ దలఁవనేల! యంత బ్రహ్మయెయిన చో నింత
 యేలా॥21॥ (గీ) తానెబ్రహ్మ యటంచనిఁ తథ్యమై న! జ్ఞానమొ దవి
 నదాక విజ్ఞానియగుచు! కర్మలనుసల్పి బ్రహ్మనేఁ గదయటంచు! జ్ఞా
 నమొదవిన నవియెల్ల మానవలయు॥22॥ (గీ) అనుచుఁజెప్పిన వినుఁ
 చునామనవి యింక! బ్రహ్మయను తన్ను నేనె బోఁబ్రహ్మయను చు
 దెలియ లేడను చునుతన్నుఁ దెలిసెనేని! నపుడు వాకి నేమిలేఁ దను
 టగాదె॥23॥ (అనిద)గీ॥సర్వమును బ్రహ్మయనియెడిశిష్యానియైన!వా
 డు ప్రవరైక్య కాంతలఁ బ్రహ్మలనుచు! దలచి వారల నెల్ల భార్య
 లనుగాను! కైకొనఁగ వచ్చు నేమొకో ఁ గరుణఁ జెప్పుడి ॥ 24 ॥ ఇది
 యునుంగాక॥ సీ॥ అంతయు బ్రహ్మ యయ్యది వేరె లేదంచు ఁ దృఢ
 నిశ్చయుఁడు ధాత్రి దెలియునెట్లు! వీడు నేనను భేద వివరణంబులతా
 ను దెలియనిచో శిష్యు ఁ దెలుపు నెట్లు! శిష్యుడంచను బుద్ధి చెలఁ
 గిన సంతయుఁ ఁ బ్రహ్మ యంచను బుద్ధి బరగు నెట్లు! శిష్యుని స్మృ
 ప్త్యాఁ ఁ చిత్తంబులో నెంచ నీపు బ్రహ్మ యటంచు ఁ నేగు పెట్లు॥
 గురువు సైతము సజ్జతఁ ఁ గూడు ననిన! సజ్జఁ డజ్ఞానిబోధించు ఁ నది
 యు నెట్లు! అంధు డంధుని తోబోవ ఁ నభిలోన! బడక యిద్దరు మరి
 యును ఁ బ్రతుకు పెట్లు ॥ 25 ॥ ఉ॥ ఈరీతి న్వచియింప బ్రహ్మవని
 యెం ఁ తే దెల్పు వారెవ్వరో! వారి రీతిగ నుండు వారలె కదా యీభ
 దాత్తులారా ధర్మ! మీరే జెప్పితిరివ్వి బ్రహ్మ యొకడే మీదేమిలే
 దంచు నీ! వీరిచ్చొటనె యెంద రుందురొ గదేపేర్వాడి లెక్కింపుడి॥

గీ॥ బ్రహ్మ యొక్కఁడైన వీర లె ♦ వ్హరు నెపుడి వీర లెల్లరు బ్రహ్మ
 తే ♦ స్వీనుఁడు బ్రహ్మ । లెంద రుందురొ యపుడొక్క ♦ డే యటం
 చు । బలికి యుండిన పలుకునుఁ ♦ దలఁచి దలచి ॥ 27 ॥ గీ॥ అద్వమం
 దున సుజల ఘ డ్ టాదులందు । నలల యందున సూర్య చంద్రులు
 ను బోలె విశ్వమంతయు నొక్కడే డ్ వేల కొలఁది గాను గాన్పించు
 నని యంటిచేని వినుడు ॥ 28 ॥ గీ॥ జల ఘటాదుల యందుండు ♦ చంద్ర
 సూర్యుల లెల్ల తమ రూపు దెలిసియే ♦ యెపుడ యేని । తాము తమ
 లోన గలసిచే ♦ తథ్యముగను నీడలకు జ్ఞాన మేరితి ♦ నివ్వటిలును 29
 చంద్ర సూర్యుల బింబము ల్పంద్ర సూర్యు ♦ లందు తము తామె గ
 లనెడి ♦ చందముగను బ్రహ్మ తనలోన తా జేర ♦ బ్రహ్మ తానె ।
 యనెడి జ్ఞానంబుచే నేమి ♦ పనియె చెపుమా ॥ 30 ॥ క॥ తను దాన
 బ్బిన ధనమును । గొనఁ దలపక పుష్కమిలోన ♦ గోష్ఠముగా దా । చి
 న దాని గోరు భాతిగ । తను దెలిసెడి కోర్కె వ్యర్థ ♦ త నైలుపదొ
 కో ॥ 31 ॥ ఇంకొకటియును ॥ నీ॥ ఒక వస్తువ దియె వే ♦ రొక దాని
 యందు వే ♦ రొకటిగా గాన్పింపఁ నొప్పుగాను । అదియెగా హృతిబిం
 బ ♦ మనఁ జెల్లు నిది జూడ నొకటి బ్రహ్మ యటన్న ♦ నొప్పు వల
 యు । లెండనయది యొక్కటం ♦ డగవలె గాదె యది యేది జూపు
 డో ♦ యూహ్యులారా మాయ యంచని గాని ♦ మరి విశ్వమనిగాని వి
 వరింతు లేమొ యా ♦ విధము జూపఁ ఒక్కటే బ్రహ్మ మరియు వే ♦
 రొకటి లేదా టంచు బలికిన దాని చింతించ వలదె యేమొ శలవిండు
 నాపయి ♦ నెసగు కూర్మి వేరెయని జెప్ప దోసము ♦ ల్వలయగల
 వె ॥ 33 ॥ (గీ) తాను తనకన్న వేరొక్క ♦ దానియందు ॥ కనుప
 డుగాని తనయందు తాను గాన ॥ బడు టలెట్టు లొ దెల్పుడి ♦ భ్రాం
 తితోల ॥ మనసు కల తలనెంతయు ♦ మానునటుల ॥ 34 ॥ (గీ) అ
 ద్వమందు ననద్దంబు ♦ నటులె నీటి ॥ యందు నీటిని గాన్పింపనొనె నె
 చెప్పుడటు లుజేసిన జూతుమీ ♦ దటను నేను ॥ 35 ॥
 (ఇంకమిథ్యాప్రకరణము) (ఉ) భారత మంట సున్న మరి 2 భా
 గవతంబు హుళిక్కి వేదముల్ ॥ జేరవునిక్కు వంబునను ♦ చెల్లెడు

విష్ణుపురాణమన్నచో । నేరము మారుఁబలుకుటకు? నేనిదెయంజలిసె
 తు మీకునో । భీరవతంసు లార నను ♦ దిట్టకు చొక్క-టి విన్నవించె
 డన్ ॥ ౩6 ॥ (ఉ) అన్నియు మిథ్య యంచు దను ♦ రాసతి నిచ్చితి
 చేని నింకయా । యన్నిటి లోన మిథ్య యను ♦ సట్టిది జేరదె జేరు
 నంచుమీ । రన్న నుధాత్రి మిథ్య యను ♦ సట్టిది దబ్బర యైన నం
 తదా । నున్నది యంచు నేర్పడదొ ♦ కో సుజనాగ్రసు లార జూడు
 డీ ॥ ౩7 ॥ (ఉ) ధారుణి లోన మిథ్య యను ♦ దానిని మాత్రము వీ
 డియంతకా । నేరదు నిక్క మంచ నిన ♦ నేర్పున నా వచనా? గం
 డ్లంకుం । గోరిక దీర్ప రాదె యిక ♦ గొబ్బునఁ జూపిన మీదఁజూత
 మా ♦ కారుణి కొత్తముండు హరి ♦ గల్గిన దీ రెడు నన్ని బాధ
 లున్ ॥ ౩8 ॥ (అనిన) (మ) కలలో దోచిన యెట్టు లన్నియును ?
 నిక్కం బేది లేదన్ననా । పలుకల్వ్యర్థమె యన్న గాదు కల సం ♦
 ప్రాప్తంబు లైనట్టి రీ । తులు దామా కలయున్న దాక నిజ మై ♦
 తోరంబు గానుండియా । కలబో వజ్రైషు భాతి బోవుతిర మొక్కం
 జైనఁగా దంటయే ॥ ౩9 ॥ (అదియెట్టులనిన) (సీ) కల లోన
 రాజ్యంబు ♦ గలిగి సింగపు పీట నెల్ల వైభవములు ♦ నుల్ల సిల్లి ।
 ప్రభువు లేందరు బరా బరులు సేయఁగ మెచ్చి సర్వసంపదలచే ♦
 సంత సిల్లి । రంగు బంగారు హారంగు సొమ్ముల బూని దేదీప్య
 మానమై † దేజ రిల్లి । యెంత సేపుగ కలయుండు నంత సేవు । స
 ర్వ సుఖములఁ దన రాసు † చంద ముగను । దేహముండెడి దాక
 యీ † దేహిదుఃఖ । సౌఖ్యములఁజెందు పిదపకా ? సంతలేదు ॥ 40 ॥
 గీ) అనుచు దెలుపుటె కాని యో † యాద్యు లార । నిజముగా
 నేమి లేదంట ♦ నేర్పు గాద టంట నొక గొప్ప దోసమ † టంచు
 నన్ను । దూరముగ దోలకుడు కూర్చి తో ♦ న గనుఁడి ॥ 41 ॥
 (గీ) ప్రకృతి సంబంధ దేహ ప † రంపర లను । కల యటఁచును
 నందున ♦ గన్న యట్టి । వన్ని యును తిర మయినిల్వ ♦ వసుచు బ్ర
 హ్మ । తిర మటంచు ను దెలియు టే † తెప్ప మనకు ॥ 42 ॥
 మరియు నొకటి) (గీ) జీవు డే బ్రహ్మ యని మీరు ♦ సెపుట

వలన! మనమె బ్రహ్మల మనియును ‡ మనకు వేరే । బ్రహ్మ లేదనియు నిరీ ♦ శ్వరంపువాడ! మే స్థిరత్వముగ నదేమి ♦ మీరు నెపుడీగీ॥ కంటి కగుపడు వానిని † గల్ల లంట! దుచి కరంబుగ నుండునే † యాక్షిగాను! అట్టి వానిని స్థిరం ♦ బన్న దాని సందరును వేగ మేయొప్పి ♦ కొందురవని ॥ 44 ॥ గీ॥ తానె పరమాత్మ యనుచును, † దలచెనేని కారవం బను వరకాబ్ధి ♦ జేరి మునిగి । తరతరంబుగ దుఃఖముల్లనరుచుండ! సంకటంబులం గాంచరే । జన్మ శతము ॥ 45 ॥ (ఇంక అధ్యాయ సారాంశము.) సీ॥ అంతయు బ్రహ్మ తా ♦ నను నవి యన్నింటఁ బ్రహ్మ యుండు నటంచు ♦ బరిధవిల్ల! నేమి లేదను శ్రుతు ॥ లే వస్తువే గాని హరిమాని తాముండ । వమచుఁ జెల్ల! పరమాత్మ యన్నింటఁ ♦ బరిధవిల్లునటంచు దెలిపెడి శ్రుతుల చా ♦ లేజరిల్ల నిరపుగాఁ జీవుండు పరమాత్మ దానుఁడై యొప్పునంచు కతశ్రుతి యుల్లసిల్ల! యుక్తు లన్నియు నీ లోక ♦ మొప్పు నటుల । దెలుపు చుండగ వోసము ♦ ల్టొలగిఁపోవ! రాజ పథమును వదలి దు ‡ ర్థార్థములను చక్క పరుపంగ యత్నింప † సఫల మగునే ॥ 46 ॥ గీ॥ యాచనార్థకమను ధాతు ♦ వాచకంబె! యగు మకారమునకు జీవు డర్థమగుట! యాచకత్వము సిద్ధించి నంత దాస! భావమును తను దానె యేర్పడును గాదే॥ ఉ॥ కావున బ్రహ్మ జీవులును । గారుగ నొక్కటి వేరె యంచును॥ జీవులలో వరాత్పరుఁడు । జేరియె యుండెడు నెల్ల వేళ సం! చీవరదాక పైన వచి । యించిన వానిన నున్న యర్థమె! వావిరి గాను దేలు ప్రణ † వంబున నంచు దలంచి జూడుడి॥ 47॥ గీ॥ ఇటుల దెలుపుట హరిదాసు † లెల్ల తామె! బ్రహ్మ యనియెడి యా భ్రాంతి ♦ భారదోలి! యనయమును హరి దాసుల ♦ మనుచుఁ దెలసి! సతులు పతి బోలె హరి నేవ † సలుప రయ్యా ॥ 48 ॥ క॥ హరి దాసుడ హరి భృత్యుడ! హరి పుత్రుడ హరికి భార్య । నాదు నటంచు॥ హరి నాకు రక్షకుండని! వరలంగ నిహపర సుఖములు వర్ధిలు నెపుడు॥ గీ॥ జీవ పరమాత్మలకు వేరు । భావ మిటుల! దెలుపునది యిక మూడవది యగు నిటుల! దీని శ్రీహయ వదనుండు తానె నన్ను । ము

—“నున జేసుక వా)యించె గ్గి ముదముతోడ —”

శ్రీః.

శ్రీకురుమూర్తిః శ్రీనివాస ప్రసీద.

శ్రీహయగ్రీవాయన మోనయః..

ప్రణవదర్పణము.

భేదనిరూపణాధ్యాయము. (౪)

గీ॥ నాగురూత్తములనువొల్త ♦ నమమనాథ! మాయునామ్యలు కొన
న శ్రీ ♦ హరివెలుగ! నిటుల వరుసగ భక్తి యెం ♦ తేని బాదలగురు
పరంపర నెల్ల నే ♦ గొలుచువాడ.

రారా॥ భా॥ స్మృ॥ బ్రహ్మణా సితకంఠం చ యేచాన్యే దేవతాః స్మృ
తాః! ప్రతిబుద్ధా స సేవంతే యస్మాత్పరిమితం ఫలం॥1॥ (గీ) అల్ప ఫల
ముల నిచ్చువారగుట బ్రహ్మ! దుద్రుడాదిగ గలవాడికి ప్రాడః లెల్లగొ
లువ రొక్కంత యేనియ్యగ్గి దలపరచుచు భారతంబున వ్యాసులు వ్రా
సిరయ్యా॥2॥ నా! సోపాద్యేభ్యగు వచనం శుద్ధసత్త్వమయో విష్ణుః క
ల్యాణగుణవిగ్రహః! నారాయణః పరంబ్రహ్మవిప్రణాందైవతంహరిః
సవీర పూజ్యో విప్రణాం నేతరః పురుషర్షభ! మోహద్యః పూజయే ద
న్యస్స చండాలో భవిష్యతి! ఆశుద్ధాబ్రహ్మరుద్రాద్యా రజస్తమ విమ
శ్రితాః నాన్యః కశ్చిన్నరాణాం వై పూజనీయః కథంచన! నాన్యం దేవం
నిరీక్షేత నాన్యం దేవంచపూజయేత్! నచాన్యం ప్రణమేద్దేవం నాన్య
దాయతనం విశేత్!2॥ (సీ) శుద్ధసత్త్వ గుణుండు శుభగుణ క్షీ రాభి యగు
పరబ్రహ్మనారాయణుండ! యాతఁడే దైవ మీయవని పారులెల్ల ని
తరులఁ గొలువరా దెప్పుడే! నెవరలు మోహము చేత నితర దేవులఁ
గొల్వవాడె పాషాడుడై వసుధంబరగు! బ్రహ్మరుద్రాది దేవత లుర
జస్తమోదూషితు లవుటచే! దూరులైరి! కానహరికన్ననారు గొల్వ

కానె కాదు! వందనాదుల సేయుటగ్గి ల్వరుసగాదు! గాంచుటలు గూడ
 నటులె యుక్తంబుగాదు! కాకుకారని ముమ్మారుగా వచింతు॥2॥ లిం
 గపురాణే॥-సం॥ (స్మృ) హిరణ్యగర్భోరజసా తమసా శంకరస్వయంస
 త్యేన సర్వగో విష్ణుస్సర్వాత్మా సదశన్మయః॥3॥ (గీ) బ్రహ్మాయ ను రు
 ద్రుఁడును తాము రాజసంబు! తామసంబగు గుణముల దనరు వారు
 సత్వమయుఁడొక్కడే హరిసభ్యులెల్ల నాతని నెగొల్తురెపుడు మోక్షా
 ధులగుచు॥5॥ (గీ) సత్వయుతులగు వారు మోక్షంబుకొరకు! నని నా
 రాయణుని కన్నదైవతంబు! వేరుదలఁపగు మ్రొక్క రెవ్వారుగాని! న
 సుచువచియింతుటకు సందియంబులేదు॥5॥ ప్రపంచ్చయ! పాద్యము!
 (స్మృ) నాన్యం దేవంనమసుక్రూర్వాన్నాన్య దాయతనం విశేత్! నాన్యం
 ప్రాసాద మారోహేన్నాన్య దేవనిశ్చయేత్॥4॥సం॥ దేవతాంతర
 సంబంధి ఘంటాభేర్యాది సంభవం! శృణుయాన్నధ్వం విష్ణోన్యస్
 సాన్వితృ భరోనరః॥5॥ (శా) శ్రీనారాయణ వీడి వేరెయగునా! జే
 జేలకు వ్రోక్కుటల్! గానీ వారల తెంకి జేరుటలు నుం ధ ఘంటాది
 వాద్య ధ్వనుల్! నానా గానము వీనులందు బడనా ధ నందించుటల్
 గోపురల్! గానం జూచుటయేని గాదు హరిభ ధ క్త శ్రేణి కెల్లప్పు
 డున్ ॥5॥ గీ॥ అనుట హరియందు భక్తి విన్య ధ స్త భరుల! కెప్పుడు
 ను వేరె దేలద దేదిగాని! గాన విన జల్గుటలు మొద ధ ల్లాగ నన్ని
 మానవలె సంచు దేలెను ధ మాన్యలారా ॥6॥ ఉ॥ ఏమది విష్ణు భ
 క్తులకు ధ నీశ్వరుపై మది నింత ద్వేషమా! ఏమని జెప్ప బోకుఁడిక
 యీయదియే గద మంచి తోవ నా! కి మగఁడైన ధ యీశ్వరుని ధ
 ప్రేముడి గాన వమంద సేయుటల్! దామదినిల్లు నేత కల ధ కానమ
 రట్లన విన్నవించెదన్ ॥7॥ మ॥ తమకన్న ఘనమైన వాని ప్రజలం ధ
 తనైచ్చ భేరి ధ్వనుల్! దనర దైకికి దెచ్చి మీ కులమున ధ స్వప్నం
 టచే జైటనే! దిన వక్షితుముమీరు గాంచినవి యెం ధ తే భోగ్యమే
 గాని నే! దిన శూద్రాదుల కిత్తునన్నఁ జనునే తీపానయాపల్కులున్
 మ॥ ఇటులం జేసిన వాని గాంచి పజ లెం ధ తే నిదలం జేయరే !
 పటహాది ధ్వనితోడఁ దెచ్చుటలు లా ధ భంబానె యా గోప్ప వా!రి

టు హృత్తురు కోప మందకయె మీ రే జెప్పుడి యిట్లు సే యు
ట గారావము జేసి నట్లు లగునే యూహింపనే నిందగా ॥9॥ గీ॥ కా
న యీశ్వరునకు పూజ యనునముగాను జేసి యాతనికిడిస యా యే
షమైన దాని గుడువక పత్రిని దగిలి స్నాన మొనర జేయుచు
బూజించు యొప్పె సెపుడి ॥10॥ క॥ హోమాదుల సలిపెడు నెడ
మూదరు డాదయెన దైవత ములకు హోమంబులు సలుపుచు శి
వ హోమంబును సలిపి నడుగరో పమచేతుల్ ॥11॥ గీ॥ మూలకున్న
వాని ముంగిటిలో వేసె నెడి సామిత కంత దా గ్గ మర్థ మగుచు
హరుని బూజల సలిపి యా యన్నము దిన మనిన దోసినిగాఁ దె
లుపు నట్లు గాదె ॥12॥ గీ॥ పున్నెమనుచు నిట్లు పూజ సేతురెగాని
సావ పుంజ మెల్ల బాదు కొనుచు మాకు దేవుడు గాడు మా
కేను పని లేదటన్నదొసగు లెట్లు నన్ను జేప ॥13॥ గీ॥ మంచి చె
ష్టల నన్నిటి మాని యురక యుండు వానిదొ తప్పు య ముండ
కటులు గొప్పగా జేసి నిందల గూర్చునాని దవునో యోచించి
చెప్పదో యాద్యులార ॥14॥ ఉ॥ కావున నీశ్వరు స్మృతి గల్గిన య
ట్టులె పూట సల్పి తా మా వర దాత యన్నమును వ్యర్థము సే
యుచు పత్రి ముట్టిన బానిని స్నానమాడుచును భక్తిగలార మ
టంచు బల్కు సంభావిత కోటికన్నమము భావ్యులంచని పల్కు
టొప్పదే ॥15॥ చ॥ ఇదియును గాక దేవు డొక యంతమునైతము
తాను ముట్ట సే యది ద్విజ కోటియెల్ల ముదమందుచు గుడ్చిన నల్ల
దేవుడే ముదమున గుడ్చినట్టులని మూర్ఖులు నైతము బల్లు చుం
డుగా నిది యటులుండ బూజకున కేతగదన్న మటంట లెట్టివో
గీ॥ పూజకుండె తాను గుడువగా బోలదనిన దాని పెద్దలు గుడు
తురేత తామె సెపుడి పెద్ద లెప్పుడు గుడువరో ప్రీతి యెటుల బ్రబ
లు నీశ్వరునకు సమా రాధనమున ॥17॥ గీ॥ దేవునకె ప్రీతిలేనట్టి
దీప ధూప ములు మొదలల పూజలు ఫలములొసంగ గలవెయోచిం
పుడి మీరె యనునముగాను గాన నవి వీడుటల మేలు గలంగ జే
యు ॥ 18 ॥ గీ॥ హరునితోగూడ హరిజేర్చి గ్గ యపుడు వారి శేషము

నువ్వితి భక్షణ ♦ సేతుమనినఁ నప్పుడా శేషమెల్ల శ్రీ / సూరిదియేను
 హరునిదేయంచుఁ జెప్ప సా ♦ ధ్యాయుగాదు ||19|| గీ॥ ఇన్ని బాదలుద
 నగుట ♦ నీశ్వరునికిఁ నెలమిపూజల సలుపు ప్రో / డలకు నన్న వానివి
 క్షించి వారిక ♦ వ్యాధి సుఖముఁ గలుగు దొసఁగులు తము తామె♦మె
 లఁగుచుండు ||20|| చ॥ ఇదియును గాక సర్వజన ♦ నీయుడు మోక్ష
 ము నిచ్చువాడు శ్రీ సుదతిని డెందమందు గడి య్ సొక్కెడి వేలుపు రే
 ని సేవసేపదలక సేయువారికిటు ♦ వంటి మహాత్ముల వేరె గొల్వఁగా
 మదినిఁ దలంచునంత పని ♦ మాత్ర మదెందుకు గల్గు జెప్పుడి || 21 ||
 ఉ॥ చిల్లర వైన కోరికెలు ♦ చిత్తమునందు గలారికేను వీ / రెల్ల ప్ర
 యోజనంబగుదుఁ రింతయె యెంతయుభక్తితోడ శ్రీనల్లభునందు స
 ర్వమగు ♦ భారము నుంచిన వాకెల్ల వీరొల్లమి గాక గొల్పుటకు ♦
 నొప్పుదు రేమొకొ యెప్పుడేనియు ||22|| గీ॥ గొప్ప వానికి నెంత
 యు / గూర్చి పాత్ర మయిన వాడెట్లు లితరుల / ననుసరించు । న
 నుసరించిన యెవల నీ ♦ యధిపు డపుడొ వీని విడనాడ కుండు నే వేగ
 ముననే ||23|| గీ॥ అవనిలో పెద్దవారల ♦ ననునరించి వేరువానినిగొ
 లువఁగా ♦ వీడు దుష్టుఁ । డనుచు వీడును వాడును గొనకవిడరె । యి
 ద్దనును వీడ చెడ దొకో యితడు మిగుల ||24|| సీ॥ ఒకనికి మరియు
 వే + లొక యూర చుట్టముల్ పదుగురు నుంట నేర్పాటు లేక । య
 బ్బిననోటు తా + నుబ్బి గుడ్డుచు చుండ వెఱ వెఱిపనిపైన బఱచు
 చుండ । నాయంట గుడుచునం + చీయింటి వాడును నీయింటఁ గుడిచె
 నం / చితఁడు నిటుల । నందరు నిష్ట లే యనుకొన కొత్తగా వచ్చిన
 వాడుప + వాసమునను సమయు నట్టుల నొకనినే సదమలంపుభ
 క్తిగొలువక యందర భాతి గొలువఁ పైనజెప్పిన చుట్టంబు + భా
 తి చెడును । గాన హరికన్న నితరుల + గాంచరాదు ||25|| ఇదియునుం
 గాక॥ గీ॥ అన్య గొలిచిన ♦ భటుని రాజన్య వరుడు । విడుచుచందం
 బుగా వేరె వేల్పు గొలుచు వాని శ్రీ హరి వేగమే + విడుచుగాన
 నితర వేల్పులఁ గొలువరా ♦ దెన్నటికి ||26|| గీ॥ భక్తకన్నను వేరగు
 వాని గొలుచు భార్యలను భర్త వీడెడి ♦ భాతి హరియు । తనకు

వేరగునట్టియే: ♦ దైవతమును ! గొలువ విడుచుట నితరుల ♦ స్తోలువ
రాదు || 27 || గీ || గొలువ కాదంట మేమొప్పి ♦ కొన్న వార !
మతని నాతని సంబంధ ♦ మయినవాని । దినుట వినుటయుగనుటయుం ♦
జన దటంట । చాలవిభ్రాంతి గొలువఁ గా ♦ సాగెననిన || 28 || మ ||
చలచితు ల్పపలేంద్రియల్ దొలుతనే ♦ సందేహ పాశాశ్రిసం । వలి
తుల్ వీరికొకిత సందిడిచో ♦ వ్యక్తంబుగారారవం । బుల పాలాదు
రటంచు బ్రంహ్మశివుల ♦ న్నుట్టించియున్నట్టి! వేల్పుల రారాజగువేల్పు
యిట్టినియమం ♦ బుట్టేసె భక్తాశ్రికై || 29 || మ || వినినన్జూచిననేమి బా
ధయగునో ♦ వీరిట్లు లేమే మొబ । ల్కను వేసాగిరటంచు మీమదికలం ♦
కంబుననంబోకుడి । వినయంబాప్సగ తేటగాదమకునే ♦ విస్మితుమీవా
నిగా । గసినంతోషము జెంది సందియముల ♦ న్గాలించి బోనాడుడి ||
30 || సీ || చెలువుగా నొకబోటి ♦ చెప్పిన విని దానిఁ జూచిన చె
డుగేమి ♦ జూతునంచు । జూచిన సరసోక్తి ♦ జోక్కినంతన పాప మె
సగు నేయనిమాట పసనుగాంచు । ఆమీద చుంబనం ♦ బకితపైయ
నుచుచుం ♦ బనమిడమేనగుర్పాటుగాంచు । ఆలింగనంబది ♦ యది త
|| ప్పగాదంచు ♦ కుచకుంభములరొమ్ము గూర్చిమించు! నవలమోహం
బుచే దేహమంతమొచి । చేయఁదగుపనులన్నియుం ♦ జేసిసోల । తు
దకు నాయంతికెంతయు ♦ తొత్తెయగుచు । మెలఁగువారలఁజూడమే
యిలనుగాన || 31 || కం || గానాదులు వినుటనునే । మానోఁ జూచి
న నటంచు ♦ హాషించుమనం । బీనీడ నిలుతుననిజని । గానాదుల
కలరి యటన ♦ గారముజొచ్చు || 32 || ఉ || జూచినయంతనేమియ
గు ♦ జూతునటంచు దలంచి కొద్దిగా । జూచుచునుండ పూజకుఁడు ♦
సోమకళాధరు నారగింపుచే । సాచుడటన్న చేతులను ♦ సాచినయం
తన నేమటంచువే । సాచిన రుచ్యమాశివుప్ర ♦ సాదములువ్విభులూర
గోలెడి || 33 || గీ || కాన శాస్త్రము దేనిని ♦ గాదటంచు । బ
లుకునో వాని నన్నింటి ♦ వదలవలయు । వదలకుండిన పైరీతి వచ్చు
హాని । యనుచు శాస్త్రములనుమీర జనదు సుండి || 34 || గీ || ఎ
న్నియోజెప్పితిరి గాని ♦ యాశ్వరాన్న । మదినిషిద్ధమటంచని ♦ యల

రువచన । వితతులవి యేడననిననే ♦ విశదపరుతు । గొన్నిటినిమాత్ర
మిపుడు ♦ మికోర్కెదీర ॥ 35 ॥ శ్రాద్ధహేమాద్రి ॥ స్కాందము
॥ నిర్ణయసింధువు ॥ స్మృ ॥ స్మృప్త్యాదుద్రస్య నిర్మాల్యం సవాసా ఆ
పుతశ్శుచిః ॥గీ ॥ హరుని నిర్మాల్యమునుముట్టు ♦ నతఃకువేగ । నదిని
బట్టలతోడన్నానం ♦ బు సేయ । నపుడు తానంత పరిశుద్ధుడౌ నటం
చు ! చెలగి వచ్చియిచ్చె నిర్ణయసింధువెపుడు ॥ 39 ॥

చ॥ హేమాద్రియందు దేవలుడు ॥ స్మృ ॥ శంభోద్ని వేదితం భక్తం
తత్త్తిర్థం శాకమేవచ । విప్రఃకదాన భుంజీత భక్త్వా చాంద్రాయణం
చరేత్ ॥ చ ॥ హరునన్నంబు జలంబు శాకముననే ♦ దైనన్నినన్నెందు
నా । దురితంబున్విడనాడఁ జేయుటకు కెం ♦ తోముఖమునైందిదు । స్త
ర తప్తంబనువేరి కృచ్ఛమును శ్ర ♦ ధ్ధృక్కితోశల్పగా । వలెనంచు
న్నివభక్తగ్రంథతతియే ♦ వాకుచ్చెడిక తేటగా ॥ 37 ॥ శా ॥ ఈ
రితిన్నివభక్తగ్రంథములె యెం ♦ తే తేటగా నెల్లడక । గారీభర్తకు
బెట్టునన్నమె మొద ♦ ల్గాగల్గునవ్వానినె । వ్వా రేన్విపులు భక్తులే
గ్గుడువఁగా ♦ వచ్చుంజుమి పాపమం । చీరీతిన్వచ్చియింపవైష్ణవులఁదూ
షింపంగ మీకర్హమే ॥ 38 ॥ గీ ॥ గానముక్కంటిగుడిలోని ♦ ఘంట
మొదలు । గాగలవాఁచప్పుడు ♦ గానివివఁగ । రాదటాటలు మిగుల
సా ♦ ర్థములయ్యె । గానయివ్వీనినన్నింటి ♦ గాంచనిపుడు ॥ 39 ॥ గీ
దేవతాంతరముల నెల్ల ♦ దేరిచూడ । రాదనెడి యర్థమెల్లనీ ♦ ప్రణవ
మునను । గల యుకారమున కునేవ ♦ కారముత । బలుకునదెయర్థము
గుటనామృత మలరు ॥ 40 ॥ గీ ॥ హరికి జీవుడు దాసుడై ♦ యలరు
ననుట । జీవుడికవేరు వేల్పులఁ ♦ జేరతగద । టంచు దేలెడినప్పుడే ♦
వార్ధమితర । మును నిషేధించు గాదెస ♦ ద్బుద్ధు లారా ॥ 41 ॥ ఉ ॥
ఈతనిగొల్పు వారిగతి ♦ యేచుగు నారకవాసమేతిరం । బైతన రారు
నేయనిన ♦ నట్టులుగాదు మహానుభావుఁడౌ । యీతనిఁగొల్పువారల
కు ♦ నేడవ జన్మము నందువైష్ణవ ♦ త్వాతిశయంబు చేహరిభ ♦ రా
ర్పణమందెడి పుణ్యముబృడిక ॥ 42 ॥ గీ ॥ అయిననితఁగ నిందింప ♦
నగునె యనిన । మేమునిందింపలేదుభా ♦ మీకుగాను । గలుగుగ్రంథ

ములోవాని ♦ గానుపించి నారమింతయెగానిబో ♦ వేరుగాదు || 53 ||
 || చ || శివునివి మంచిచెడ్డలను ♦ జెప్పెడివారముగాదు మీశివున్ | ద
 విలిఖజంప మెన్నటికే ♦ దప్పియు నాతనిదిక్కుగానిజూ | డవలెనటం
 చు కోర్కెలు దృఢంబుగ గల్గనమాకు నెల్లవి స్థువుగతియంచునమ్మ
 కము ♦ చొప్పున నుండెడివార మెప్పుడే || 44 || వ || ఆయితే ||
 || గీ || శివుని బూజించుటెట్టులో ♦ జెప్పుచున్న నిపుడుదెలిపెదఁ ద
 మీకునొ ♦ క్కింతగానె | యంత కేసంతసించుడి ♦ యధిపులార | యిందు
 నదిజేరకుండుట ♦ నిట్టులంటి || 45 || ఉ || రామునిభక్తుండంచురఘు ♦
 రామునిమంత్రము జెప్పనంచుశ్రీ | ధానుని బుత్తుండంచు వర ♦ దా
 తయటంచును వైష్ణవుండటం | చీమహి నెల్ల వేల్పులకు ♦ నెక్కుడటం
 చనినమ్మిగొల్వఁగా | నేమముతోడవైష్ణవత ♦ నేయిడు నేడవజన్మమం
 దునన్ || 46 || గీ || గానలింగముగా తాను ♦ గ్రాలినపుడు దర్శనా
 దుల నెపుడేని ♦ దలఁపరాదు | దలఁప పాపమదెప్పుడు ♦ దప్పదింక |
 శూద్రులకు మాత్రమే కొద్ది సుఖములొసగు || 47 || గీ || మోక్షమి
 మిచ్చుశక్తి ♦ మొనయకుండుటజేసి | వారి నేలగొలువ ♦ వలయునను
 చు | వీరిగొలిచినంత ♦ విడుచువిష్ణువటంచు | వారిజాడఁజూడగోరిజన
 రు || 48 || అధ్యాయసారాంశము || సీ || నిర్మాల్యమును ముట్ట ♦ నీ
 రాడవలెనంచు నిణయసింధువే ♦ నిణయించె | నాతని నైవేద్య ♦
 మదిగోల తప్తకృ ♦ చ్చుముసల్ప హేమాద్రి ♦ జాటిమించె | దర్శనా
 దుల నిష్టే ♦ ధముసేసిపాదోత్త | రముమొదల్గింధము ♦ లక్తిమించె
 ఇతరదేవతలతా ♦ నింతజూ చినయంత హరివీడునని స్మృ ♦ తులలరిమిం
 చె || గీ || యుక్తులెన్నెన్నిజెప్పిననొప్పె ♦ నన్ని | గానయాశ్వరుదప్పియే
 న్గానరాదు | వారిఘంటాదిధ్వనివిస ♦ మేరగాను | అనుచు నధ్యాయసా
 రాంశ ♦ మయ్యలారా | 49 || గీ | యిటుల భాగుండెలసియే ♦ హె
 చ్చుతికను | వైష్ణవులరెల్లనితరదే ♦ వతలసేన | మొదలుగలవానిలెల్లను
 వదలవలయు | వదలకుండిన వెంటనే ♦ వచ్చుహాని | 50 | గీ | అన్య
 దేవులదర్శన ♦ మాదియైన | దానివ లదనిచెప్పు ♦ నధ్యాయ మిదియ
 నాల్గవదియగుగదహయా ♦ ననుకుతానె | యిపుడునాతోన వ్రాయు

చె నిట్టుపూర్తి | 53 |

శ్రీః.

శ్రీకురుమూర్తి శ్రీనివాస ప్రసీద.

శ్రీహయగ్రీవాయ నమోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

ఆచార్య అధ్యాయము. (౬)

గీ॥ నాగురూత్తములనుదొల్ల ♦ నడుమనాథాయామునార్యులు కొన
నశ్రీ ♦ హరివెలుంగి నిటుల వరుసగ భక్తి యెం ♦ తేనిబాదల గురు
పరంపరనెల్ల నే ♦ గొలుచునాడ.

। గీ । అన్నిపనులకుదొలుతనా ♦ చార్యవగులె ముఖ్యులగుదురుగాన
నే ♦ ముడముతోడ వారిమాహాత్మ్యమునుజెప్పి ♦ వారిగొలుచు తె
అదెల్లనువరుసగా ♦ తేటపరుతు । 1 । రహస్య తయసారము । స్మృ
యదృచ్ఛయాశృతోమంత్రచ్ఛన్నేనాధిచ్ఛలేనవా పత్రేక్షి శోవా వ్య
ధాన్యస్సృత్ప్రత్యతానధాతోభవేత్ । 1 । గీ । పరమ మంత్రంబు నె
వ్వరో ♦ బలుకుచుండ నేనిదాచుకవినియేని ♦ యేమొనెపముచొప్పు
ననెగాని పత్రంబు ♦ జూచిగాని చెలంగిపతియింప ఫలమేమి జెందర
య్యా । 2 । గీ । ఇంతయేగాకనుదియొక్క ♦ యెడనుచాలా అప్పుచె
డుగుల నెంతయు ♦ గూర్చునాన గుగువులేనిదె యద్దాని ♦ గొనగ
రాదు వానివివరించు శృతుల నే ♦ వ్రాయువాడ ॥ 4 ॥ శృ ॥ ఆచా
ర్యవాన్మురుషోవేద ఆచార్యదేవోభవ ॥ గీ॥ గుగువుగలవాడెపోయిం
క ♦ పురుషుడనుచు దెలియవలెనని ఛందోగ్యుల ♦ లరిబల్కి రి
టుల నాచార్యుడే దేవు ♦ డనుచునీవు । దెలియవలెనని తెత్తిరి ♦
యులునుతేట ॥ 5 ॥ శృ ॥ పరిత్యజోకాన్కర్మచితా బ్రాహ్మణో

నిర్వేదమాయాత్ । నాస్యకృతఃకృతేన తద్విజ్ఞానార్థం సగురుమేవా
భిగచ్ఛేత్ । సమిత్పాణిశోత్రియం బ్రహ్మనిష్ఠమ్ ॥ 1 ॥ సత్కర్మవిఠ
తుల ♦ స్సలుపు వారలఁగాంచి తనకవిలేమి సం ♦ తాపమంది భక్తి
జేసినపనుల్ ♦ ఫలముఁజెండక పోవఁజాలదంచనివాని ౧ సలుపగోరి ।
వానికైశోత్రియ ♦ బ్రహ్మ నిష్ఠుండైన గురువును వెదకుచు ♦ స్థూ
ర్భిభక్తి । సమిదెల కుసుమ కు ♦ శంబులన్నఁహించి వారిమిక్కిలి
శ్రద్ధ ♦ గారవించి సదయతనువారు జూపిన ♦ సరణియందె సంచరిం
చగవలె నెల్ల ♦ రనుచునెంతో । శృతులుస్మృతులునుమిగుల ఘోషిం
పలేదె యిదియునున్నా క యికకొన్ని ♦ చల్లెగనుఁడు ॥ 6 ॥ స్మృ ॥
దేవతాయా గురోశ్చాపి మంత్రస్యాపి ప్రకీర్తనాత్ । ఐహికాముష్మిక
సిద్ధిర్విజ స్యాస్తేనసంశయః ॥ 7 ॥ మదినిభక్తినిగురుదేవ ♦ మంత్రసమి
తి పఠనమునఁగల్గు నిహమును ♦ పరముసంది యంబులేదని బోధుఁ
డు ♦ ద్దండముగను । ఆ పురాణపు సారంబు ♦ నందువ్రాసె ॥ 7 ॥
స్మృ ॥ మంత్రతేదేవతాయాంచ తథామంత్ర ప్రదేగురౌ । త్రిషుభక్తి
స్సదాకార్యా సాహిప్రథమసాధనమ్ । మంత్రనాథం గురుంమంత్రం
సమశ్వేనాభి పూజయేత్ । చతుర్థమ్యంగురుంత్యక్త్వా శాస్త్రగమ్యం
తు యస్మిదేత్ । కరస్థముదకం శ్యక్త్వా ఘనస్థం సోభి వాంఛతి ॥
చం ॥ గురువును మంత్రదైవతము ♦ గూఁదిని మంత్రమున్నచుంబుగా ।
కరమునివీతి భక్తిమెయి ♦ గల్గి భజింపఁగఁ బోలునట్టుల౯ । గరపక
యెక్కు-తక్కువల ♦ గాంచుచు యీ-ధుఁడు కాననైన యా గురువు
నివీడి శాస్త్రములఁ ♦ గోచరుఁడౌ హరిగాన నేర్పునే ॥ 8 ॥ గీ ॥ కంటిక
బ్బిన గురువును ♦ గాదటాచు శాస్త్రగోచరు హరిగోరు ♦ జడుడుచే
తి కబ్బియున్నట్టివీటిని న । నలఁజల్లి వానకై గోఁచూచెడి ♦ వాడు
గాడే ॥ 9 ॥ స్మృ ॥ సులభం తుగురుంత్యక్త్వా దుర్లభం య ఉపాసతే ।
లబ్ధంత్యక్త్వా ధనంమూఢో గుప్తమశ్వేక్షతేషీతౌ ॥ 10 ॥ కావున నెంత
యోచులక ♦ గాతనకబ్బినవాని సద్గురు౯ దోవుడుసేసి యెంతయు
ను ♦ దుర్లభుఁడౌ హరిగోరు మొద్దు తా నేవగలేక నింటవసి ♦ యిం
చిన లిబ్బినిదోసి యెడనో తాపలమైన దానిగన ♦ దాఁగొనువా

డని చెప్పిరెందరో || 10 || విష్ణుధర్మమున || స్మృ || పాపిష్ఠఃక్షత్ర బంధు
 శ్చ పుండరీకశ్చ పుణకృత్ | ఆచార్యవత్తయా ముక్తౌ తస్మాదాచార్య
 వాన్భవ || ఉ || పుణ్యండు పాపపుంజములఁ ♦ బొక్కెడివాఁడునుధా
 త్రిసద్గుణా గణ్యునినొక్కనిగురువు ♦ గాభజయింపక ముక్తులందుతా | గ
 ణ్యులు గారు పాపియగు ♦ క్షత్రియ బంధువు పుండరీకుఁడ౯ | పుణ్య
 డు నిద్దర్కు గురువు ♦ పూజను గాదొకొముక్తి కేగుటల్ || 11 || గీ ||
 కాన నాచార్య కరుణకు ♦ గాక మెట్టి పరుల జేసిన గానియు ♦
 పండుగావ | టంచు మది నెంచి తొలుతనా ♦ చార్య వరులఁ గాంచు
 వారలె పుణ్యము ♦ న్గాంచువారు || 12 || గీ || సకలశిష్యుల పాపము
 ల్పమయఁజేయు | నట్టి మహాత్మ్య మెట్టులఁ ♦ బట్టువడియె | మనుజుమా
 త్పునికనుచు మీర నెడ రేమొ | హరియె గురువను స్మృతుల నేనలగ జే
 తు || 13 || ఆచార్యప్రభావము | జయసంహిత || స్మృ || యస్మాద్దేవో
 జగన్నాథఃకృత్వామర్త్యమయీంతనుఁ | మగ్నా నుద్ధర తేలోకాన్కారు
 ణ్యాచ్చాస్త్రీపాణినా || తస్మాద్భక్తిర్గురౌకార్యా సంసారభయభీరుణా
 || మ || ధరలోమానవ జన్మనుది పరత ♦ త్వంబైన యావేలుపే | స
 రగందా గురువంచు బుట్టుచుమహా ♦ సంసారకూఢంబులో | బురుజంజ
 క్కిన వారినెల్లను శృతి ♦ స్మృత్యుక్త బోధంబుల౯ | కరముల్బాగుగ
 సాచియెత్తి కరుణా గాపాడు నిక్కంబుగా౯ || 14 || కీ || కాన సం
 సారమున భీతి ♦ గదిరినట్టి | వాఁడుగురువునె యెరుటి దై ♦ వంబటం
 చు | దలంచ వలెనని యెల్లప్పు తనివిసనక | సరఁగ ననిఁ జెప్పె నాజయ
 సహితయును || 15 || స్తో | బా | సాత్వతతంత్రమున || గురుశేవపరంబ్ర
 హ్మ గురుశేవపరాగతిః | గురుశేవపరావిద్యా గురుశేవపరంధనం | య
 స్మాత్సమపదేష్టాసా తస్మాద్గురుతరోగురుః || మ || అరుదారన్మరిపు
 ట్టుచాపులకు కా ♦ సంతైససందీనినా | క్షురుచిన్బుట్టగఁజేసియు౯ సదు
 పదే ♦ శంబిచ్చుట౯ ధాత్రిలో | గుగువేదైవము నెల్లవానికినిది ♦ కున్ని
 ల్కడ౯ గాంచిన | స్థిత౯ గాంచిన గొప్పలిబ్బియునుచే ♦ జెన్నొందు
 మేలోర్కియు౯ || 16 || గీ || గురువు నానతి మోక్షంబు ♦ హరి యొ
 సంగు | చుండుటనుజేసి పాపాళి ♦ సుగ్రిక్కు ప్రభకు | తెలివితేటగ నొస

గుట గురువెధరణి శ్రీహరికింన్న నెక్కుడై చలగుగాడే || 17 || గీ||
 అయినదొలినందిమనకునా ధి చార్యులైన వారల్నిబలబడియున్నా
 రెయిననా వైష్ణవగ్రంథములనెల్ల ధి వఱలజేసి యున్న దేశిక శ్రీనూ
 క్తి నొనరజేతు || 18 || ర|| త్ర|| సా|| శ్లో || అధ్యాసీన తురంగవక్తవి
 లసజ్జహ్వగ్రసింహసనా దాచార్యాదిహ దేవతాం సమధికా మన్యాం
 సమన్యామహే| యన్యాసౌభజతే కచాచిదజహ ద్భూమాస్వయంభూ
 మికాం మగ్నానాం భవినాం భవార్ణవ సముత్తారాయ నారాయణః ||
 || మ || తనజహ్వగ్రపు సింహ పీఠమున గ ధి స్థర్వాస్య భాసిల్లజేసి
 న యాచార్యులకన్న నెక్కుడగుజే ధి జేలేడుబో కాపురంబనుమున్నీట
 మునుంగుభక్తులకుధి స్సంగబైన యాత్మోపజా| శనునారాయణుడేమ
 హామహిమగ్ధ ధి పట్టుగురుత్తంసుడై|| గీ|| కాన నాచార్యవరియిం
 చు ధి కాలమున నె| యెంతయేనియుశోధించి| యేనుమంచి గుణములను
 గూడువానినే ధి గొనగవలయు|| గాన నాచార్యగుణములన్ ధి గ్రాల
 జేతు || 19 || స్తోత్రభాష్యము || స్మృ|| ఆచార్యో వేదసంపన్నోవిష్ణు
 భక్తోవిమతస్సరః | మంత్రజ్ఞో మంత్రభక్తశ్చ సదా మంత్రాశ్చ| యశ్చ
 చిః| గురుభక్తి సమాయుక్తః పురాణజ్ఞో విశేషతః| ఏపంలక్షణ సంప
 న్నో గురురిత్యుచ్యతేబుడై | (తృభిధేయతే) ఉ|| వేదధనంబువాడు
 మరి ధి విష్ణునిభక్తుడు నున్విమత్సరు | డాదరణంబుతో గురువు| నా
 జ్ఞకు లోగినవాడు మంత్రర ధి త్నాదులనెల్ల భక్తిహృద ధి యంబునని
 ల్పుచు శిష్యకోటిక ధి త్యాదరణంబు నల్లెలుపు| నంతటివాడె గురుండు
 ధాత్రీలో || 20 || గీ|| కానగురుభక్తి హరిభక్తి ధి గలిగిశిష్య| వత్సల
 తఁగాంచి మంత్రార్థవక్తయగుచు| మంచిచెట్టలఁ దెలసి స ధి న్మాన్యు
 డైనా వాని గురువుగఁజేకొన ధి వలయుఁజుండి || 21 || గీ|| ఇంకుకొంద
 రు యతులతా ధి మందరాదు| గురువులుగనంచు తామెబ ధి లుకదు
 రుగడగి| యటులనుట తప్పుబోనాలు ధి గాత్రమముల | యందు తగు
 వారి వరియింప ధి నగునునుండి || 21 || (నిణయ మహోదధియందు
 విష్ణురహస్యమున) స్మృ|| విప్రాణాంగురసావిప్రాః| మిథోయే జ్ఞాని
 నోధికాః| తేషామపివిశేషేణ వానప్రస్థోధవాయతిః || గీ|| బ్రాహ్మణ

లరెల్ల డమలోన ♦ వరములైన వారి నేభక్తి నాచార్య ♦ వరులగా
 ను! గోరివరియింప వలెముక్తి ♦ కొఱకునందు । యతులు వనవాసు
 లందర ♦ కన్న మేలు ॥22॥ గీ॥ బ్రహ్మచారి గృహస్థుఁ డ ♦ రణ్యవా
 సి! యతులువీరలలో నాశ్ర ♦ మాధికతను । గన్నవారిలో యొక్కరి
 కన్నయొక్క । రధికులగుగాన నధికులే ♦ యర్జులయ్యా ॥23॥ ప్ర॥
 చ్చయము॥ నారదీయే॥ షరమరహస్య ముత్త్రోప నిషదధ్యాయము.
 స్మృ॥ బ్రాహ్మణం గుణసంపన్నం వైష్ణవంచ విశేషతః! నారీవావృ
 షలోవాపి గురుత్వం యదిగచ్ఛతి జహ్వచ్ఛేదం తదాకుర్యా త్తస్య
 దండం నరాధిపః! శూద్రశిష్యం తథాచైవ నారీశిష్యం తదైవచ! చం
 డాలకర్మణానిత్యం మోజయేత్తం నరాధిపః! క్షత్రియో వాధవైశ్యో
 వా గురుత్వం నేచ్ఛతిప్రభో! సర్వేషాంచ గురుర్జ్ఞానయః బ్రాహ్మ
 ã వైష్ణవస్సదా॥ ఉ॥ వేదవిదుండు వైష్ణవుఁడు ♦ విప్రుఁడుసద్గురువం
 ద్యుడంతకు॥ గాదనివీరి కన్యులగు ♦ కాంతల క్షత్రియ వైశ్య శూ
 ద్రులక॥ దావరియింప నొజ్జులుగఁ ♦ దారొకన నాలుకఁగోసి యం
 త్యక! రాదుల నుంచగావలె న ‡ రాధిపుఁడొజ్జల శిష్యులందఁగ॥24॥
 గీ॥ విప్రవర్ణుల వీడుచు ♦ వేరువారి! గురువులుగ గొన్న నాలుకు! గో
 సియంత్య! జాతికర్మల సేయించి ♦ జనవిభుండు! సేయఁదగు దండనంబ
 నిజెప్పె ! శ్రుతులు ॥25॥ ఉ॥ కాపునవిపులదఱకు ♦ గణ్యులలో ♦
 గణనీయులింక భూ! దేవులతోడఁ బోలగల ♦ ధీరులె వారలు వేరువా
 రలే! కావనుద్రోయ శక్తులని ♦ కావలె శిష్యులు వారికేతఁగ॥ వేవరి
 యింప నన్యులను ♦ వీచకపాప దవాగ్ని గాలరే ॥26॥ ఉ॥ కాన రిధ
 త్రివిపులను ♦ గాదనియెజల క్షణియానుల॥ మానుగఁగొన్న నొత్త
 మహి ♦ మంబుగలారలె గానికానిబో! యానరకాగ్ని గాలికయె ♦
 యంతకుబోవను నిక్కమంచు వే! యూనిన భక్తివిపులనె ♦ యొజ్జల
 గాగయికొంట యొప్పుగు॥ 27 । గీ॥ అగ్రిజలయందు కూడ నా ♦
 చార్యపదవి! కహానుగు గుణములగాలి! నట్టివారి! నేగురూత్తము
 లుగ గొంట ♦ నిణయంబు! మూర్ఖులను గొంట తుదియందు ♦ ము
 ప్పెయగును ॥28॥ ఇదియునుంగాక. గీ॥ యతులె యాచార్య పదవికి

నర్హులగుచు! దొరకుచుండగ వారిని ♦ దోలి వేరె । యాశ్రయించిన
 వార ధ ♦ మాధములును । వారుదొరకమి వేరెగా ♦ వచ్చుజుండి ॥
 29॥ గీ॥ వారిలోపంశ సరణిగా ♦ వచ్చినట్టి వారి క్రమముండ రెండ
 వ ♦ వారిగూడ! తగదువారి క్రమంబది ♦ తప్పేనేని పరులదామప్పు
 డాశ్రయిం ♦ పంగవచ్చు! వేరువితమైన ♦ పాపముల్వృద్ధిజెం దు॥30॥
 గీ॥ అనుచు స్మృతులందు యతుల కా ♦ చార్యపదవి కహతలు
 లేద టంటలు ♦ వ్యర్థమైన! పలుకులేవాని పాటిగాఁ ♦ బట్టరాదు! బ
 రగు యతులకె యాచార్య ♦ పదవితొలుత ॥31॥ గీ॥ జ్ఞానహీనులు
 తనువంశ ♦ సరణిగాను! వచ్చియుండిన గానియు ♦ వారి వదలి యి
 తరులను గురువుల వరి ♦ యింపవలయు । మొదటివారిని భక్తిచే ♦
 మొక్కివలయు ॥32॥ స్మృ॥ భిన్ననావా శ్రితస్తబ్ధా యథాపారంసగ
 చ్చతి । జ్ఞానహీనం గురుప్రపాద్య కుతో మోక్షమవాప్నుయాత్ ॥
 గీ॥ బాకూపడియున్న నావలో ♦ నెక్కినట్టి వాడుగడ్డనుచేరని ♦ భా
 తిజ్ఞాన! హీనుగురువునిగా నాశ్ర ♦ యించినట్టి । వాఁడు మోక్షంబుఁ
 బొందఁగ ♦ లేడునిజము ॥33॥ గీ॥ గురువుజ్ఞానంబుతోతాను ♦ గూడ
 నియెడ! శిష్యుఁడెప్పుడో తనుదానె ♦ చెడునటంచు! గురువు సుజ్ఞాని
 గానుండ ♦ వలయునంచు! గురువనెడి శబ్దమున దేల ♦ గలదుగనుడి॥
 34॥ స్మృ॥ గుశబ్దస్తవం ధకారస్య ద్ద్వీకారస్త నిరోధకః । అంధ
 కార నిరోధిత్వా ద్గురురిత్యభిధీయతే॥ గీ॥ చిమ్మచీకటి కర్ణమై ♦ చెల
 గుధరగు! శబ్దమదిబాపుటకు నురు ♦ శబ్దమొప్పు! వీనిఁజేర్చిన చీకటి♦
 విప్రుజేయు! వాడు గురువనియర్హమై వలలుచుండు ॥35॥ (ఆచార్య
 శబ్దార్థము.) స్మృ॥ ఆచినోతిహి శాస్త్రాధా నాచారేస్థాపయత్య
 సా । స్వయమాచరతేయస్తు స ఆచార్య ఇతీరితః॥ గీ॥ సకల వేదార్థ
 ముల మది ♦ సలుపుచుండి! శిష్య నాచారముల నిల్వ ♦ జేసిచెలగి
 యట్టి యాచారములను చే ♦ బట్టినట్టి వాఁడె యాచార్యునిగ నెన్న
 బడును పుడమి ॥36॥ కం॥ గురువాచార్యులు నను నీ ♦ యిరుపలుకు
 లపైనఁ జెప్పు ♦ స్మృత్యర్థము నె ల్లరకును బాగుగఁజూడఁ । కరమ
 రుదుగ దేటబడెడి ♦ గాదేధాత్రి ॥37॥ గీ॥ కాన గురువుల సుజ్ఞాని ♦

గానెవెదకి! చేకొనుండని శాస్త్రము ♦ లెప్పుచుండ! నపుడెయ్యజ్ఞాని
 గూడ దం ♦ చనెడియర్థ! మదియునందున దేలదే ♦ యార్థ్యలారా॥
 ౩8॥ గీ॥ కాన జ్ఞానంబు గుణములు ♦ న్గుగునట్టి । వానినే గురువుగ
 గొన ♦ వలయుగాని! యిట్టిగుణములు లేనట్టి ♦ యెట్టిదేని! వానిగురు
 వుగ చేకొన ♦ వలనుగాదు ॥౩9॥ చం॥ తనువతియించు కాలమున ♦
 తద్దయుశ్రేష్ఠ్యముఁ బూనియుండి మీ! ననుతొలి పాపసంచయము ♦
 దార్కొనినం జేడిపోయెనేని తా! ననుదిన మెంతయే బకిలి ♦ నార్థ్య
 నినెంతయు నేర్పుబల్కులన్! మనసు గరంగఁ జేయఁగల ♦ మాదిరిఁ
 దీర్ప మహాప్రయత్నమున్ ॥40॥ చం॥ విడువకజేయుచు న్నదిని ♦ వే
 సర కెంతయుమున్నున్ లెమే । ల్నడవడిలోగుదుర్పవలె ♦ నాటికి! నాటి
 కిగానివారిపై! చిడిముడిచెందరాదు తమ ♦ చిత్తమునగుదనభక్తివీడు
 చున్! చెడుగులు దూరుటల్వినిన ♦ శిక్షకు పాల్పడఁ జేయగావలెన్
 ॥41॥ గీ॥ తనకుదండింపఁగాను సా♦ ధ్యంబుగాక! పోవునెడనెంతయో
 చాలఁబోకి! పోకి! చెవులుమూసుకె యపుడె యా ♦ చెంతవిడిచి ।
 దూరదూరము పోవలె ♦ దుఃఖపడుచు ॥42॥ గీ॥ కాన నాచార్యుఁ
 దొలుదొల్త ♦ దానుతానె! యెంతయేనియు శోధించి యేగొనవలె!
 గాని పిమ్మట దోసము ♦ ల్గులుగవిడువ! రాదుగానెట్ల వారి మాత్రం
 బుభక్తి ॥43॥ గీ॥ ఇంకనాచార్యునెడ శిష్యుఁ ♦ డెట్లినడత! మెలఁగవ
 లెనన్న నాబుద్ధి ♦ కొలది శాస్త్ర । పద్ధతిని వీడకుండఁగ ♦ బట్టివ్రా
 య! గలను గనుడయ్య మిక్కిలికరుణతోడ ॥44॥ (ఆచార్యభక్తి
 వివరణము, స్తోత్రభాష్యమున) స్మృ॥ అర్చనీయశ్చ వంద్యశ్చ కీ
 తనీయశ్చ సర్వదా! ధ్యాయేజ్ఞపేన్న మేధ్యక్త్యా భజేదభ్యర్చయేన్ము
 దా! ఉపాయోపేయభావేన తమేవశరణం వ్రజేత్ ॥ ఉ॥ మొక్కడ
 గున్నుతింపఁ దగు ♦ మోడముతోడను గొల్వఁగాదగున్! సుకృక
 పూజసేయఁదగు ♦ సొమ్ములపువ్వుల చందనాదుతా! యెక్కుపదారు
 దానముల ♦ నీయఁదగుఁదిర మామనస్సుచే । నిక్కము సర్వమీత
 డని ♦ నెమ్మదిసమ్మి భజింపఁగావలెన్ ॥45॥ (స్తో-డి) స్మృ॥ దండవ
 త్ప్రణమేద్భూమా నిర్లజ్జోగురుసన్నిధౌ! శరీరమర్థంప్రాణంశ్చ సద్గు

రుభ్యో నివేదయేత్ || ఉ || లజ్జయ్యంతేతలేక గురులన్గని నంతనఁ గూర్చి
 భక్తులన్ || ముజ్జగమెల్ల నబ్బినటుఁ మోదముతో ధరసాగి మొక్కిక్కు
 లన్ || పజ్జకురాక సేయుచును ♦ ప్రాణమునర్థము మేను నెంతయో ల
 జ్జవెలుంగ నర్పణము ♦ లాదగ సేయుట శిష్యధర్మముల్ || 46 || చం॥ ప
 దపడియెప్పుడేని గురు ♦ వందన సంస్మరణంబుఁ జేసియా పిదప నెశ్రీ
 సతీశుండగు ♦ వేలుపుపెద్ద భజింపనొప్పునే మదియన నాపరాత్పరు
 ని ♦ యాదరణంబున తోచినంత వా | సెద కనుశించి గాంచుడిక ♦
 చిత్తములెల్లను పల్లవింపగాన్ || 47 || అయితె || మ || హరియప్రీతి కృతుడౌ
 నుగా మరియు నా ♦ ద్యంతంబులున్ లేకయందరకున్దొట్టివాఁడు న
 ట్టిరినిదొల్త ♦ స్మృతికై గావించుచున్ గురువున్నాప్రీతి దేహ బంధమున
 చిక్కున్వీడఁగాలేని య ట్టిది మీకిట్టులదొల్త మొక్కిక్కు డనకుం ♦
 డీమీరు యోచింపకే || 48 || గీ || హరికి గురువున కికభేద ♦ మరయ
 జనదు జక్కరీతిగఁజూడ తా ♦ నెక్కుటగును గురువునకు మొక్కి
 పిదపనే ♦ హరికి మొక్కి గా వలయునను స్మృతులనుమీద ♦ నలరఁ
 జేతు || 49 || (రహ- సా || శిష్యకృత్యాధికారమున) స్మృ || యో
 విష్ణుః ప్రతిమాకారే లోహభావం కరోతియః | యోగురౌమానుషం
 భావం ఉభౌనరకపాతినా || గీ || వెండిబంగరు రూపమా ♦ విష్ణు విగ్ర
 హమున లోహంపుభ్రాంతియు ♦ నటులెగురువు నందుచునుజుడె య
 నుభ్రాంతి ♦ నందునట్టి వాసునరకంబులోఁ గూలు ♦ వారుగారే || 50 ||
 (భరద్వాజసంహితయందు) అచ్చావిష్టా శిలాభీ ధ్యుచుషు నరమతి
 లైష్ట్య వేజాతిబుద్ధిర్విష్టాన్వైష్టవానాం కలిమధమధనే పాదతీర్థేంబు
 బుద్ధిః సిద్ధతన్నామమంత్రే సకలకలుషహే శబ్ద సామాన్య బుద్ధిశ్చీ
 శే సర్వేశ్వరేశే తదితర సమధీర్యస్య నానరకీసః || సీ || పూజకై యే
 ర్పడ్ల ♦ పుండరీకాక్షునియందు శిలాబుద్ధి ♦ హరికిభక్తు లగు వారియం
 దు జా ♦ త్యల్పబుద్ధియుశ్రీశు భక్త వతంసశ్రీ ♦ పాదతీర్థ ముననీటిబు
 ద్ధి దా♦మోదరనామమం ♦ త్రముల సామాన్యశ ♦ బ్రములబుద్ధి హ
 రిహర బ్రహ్మలం ♦ దరియందు సమబుద్ధి గురువునందుననొక్క ♦ పు
 రుషబుద్ధి || గీ || వీనిలో నేదియేనియు | వెలసెనేని వాఁడు నరకార్థ

వంబులో ♦ బడకయెపుడు తలంగడనిబల్కెనాభర ♦ ద్వాజసంహి ♦ త
యనువానినిగాంచుడి ♦ ధన్యులారా || 51 || స్మృ || గురువద్గురు వర్గ
శ్చ ద్రష్టవ్యో భూతిమిచ్ఛతా శయనాసనయానాద్యంతదీయమపివంద
యేత్ || గీ || గురువులనుబోలెవారిపుత్రులనుసతినిబంధువర్గలబు న
ట్టలే ♦ పడకపీట వాహనాదులనన్నింటి ♦ వందనముల సలుపవలెన
ని శ్రీరహస్యత్రయమున 52 || సీ || గురు సమీపమునను తనర
దూరు డైభక్తి గురువునిల్చినయెడ ‡ నిలువ వలయు వారుసింగపు
పీట ♦ వరలిగూర్చొనిబ్రీతి నియమింప విగులవి ♦ నీతి మెరయ నే
లమై గూర్చుండి ♦ నిజేంద్రుడయి వారునిద్రబూనినయడ నిద్రదేలి
వారికన్నను మున్ను ‡ వద్దికతో లేచి మిక్కిలి సేవలోమెలగిహరియె
నన్ను గరుణించి కన్నుల ♦ నున్న వారు వీరలనియెంచి వారికి వెలయుకృ
పకు పాత్రమగు వానికెప్పుడే ♦ బడయరాని దెయ్యదియులేదు నిజ
మని ♦ యెన్నవలయు || 53 || శా | ఔరాధాత్రి గురుత్తముండుత
నశిష్య ♦ స్తాత్రనేవాదుల మేరల్మీరిన బ్రీతిగాంచగసురాసీకంబును
సర్వము దారెంతోవిలసిల్లుచుందురనుట ♦ ధన్యంబుగా సర్వదే
వారాధ్యంబనసందియంబుగలదే యాచార్యరత్నంబిల || గీ || గురువు
తానొక్కడిలతుష్టి గొనడయేని యెల్లసురలునువానిని నొల్లరయ్య కా
నగురువర్య నేబ్రంహ్మగానుండలప సందియంబు నొకింతయన్ సలుపరా
దు || 54 || కం || అనిభృగు సంహిత శౌనక || మునిక్కిలుల శిష్య వృత్తి
ముదమునజెప్పెన్ ఘనులారదీనిభక్తిని గనివేగ మెధన్యతములు గండి
యారల్ || 55 || రహ శిష్యకృత్యాధికారము || స్మృ || స్వయంసుక్తో
పినిత్యోపినిత్యము క్తేశ్వరేపిచ సాజత్యంభావ యత్యేషాం సాలభ్యా
యైవదేహినః సజాతీయేనగృహ్లాతి సజాతీన్మృగపక్షిణః ఏవం మాను
షభావేన మర్త్యా గృహ్లాతిమాధవః తస్మాత్ప్రజ్ఞస్సదాచార్యే స
త్సు తత్సదృశేషుచ త్యక్తమర్త్యమతిశ్శౌరేః పరమ ప్రేమభాజనం బ
హునాకిమి హాక్తేనగురుభూతోహరిస్స్వయం మనుజాన్మోచయేత్కా
లేత్వజహన్నివవైభవం || ఉ || హేయ గుణంబులన్వధలి ♦ యెంతయు
భాసిలు దేవదేవు డన్యాయము జేసి పాపముల ♦ నాటికి నాటికిచెం

దునట్టి మే! మీయెడఁగొల్వ జేయిమట ♦ లెక్కఁడనంచని దూరదూ
రమే! బోయెడి వారికెంతయును ♦ బుద్ధినినమ్మక మందఁజేయఁగా॥
56॥ మ॥ తనుముక్తుఁడయి నిత్యుడయ్యు మరెని ♦ త్యంబుఁ బలే
ముక్తియం! దున భాసిల్లెడివారి కీశుడయి యుం ♦ దూరంబుగా బో
వు వా! రిని సౌలభ్యముజూపి చూపి యొక ♦ రిన్గొల్గఁగారాదు శ్రీ
హరినేగొల్వగ నన్నిచేకురుగదా ‡ యన్నుద్ధిబుట్టెంపఁగా॥57॥ చ॥
సదయుఁడు లోకమంతయు స ♦ జాతులయందెగ ప్రీతిఁజూపు వా! రి
ది తగునంచువారలకు ♦ నెంతయుబుద్ధి గుదుర్పగా నెబో! మదినిడియే
సజాతుడయి ♦ మాన్యతఁగాంచు గురూత్తముఁడునా! యొదలి భజిం
చువారలకు ♦ నొప్పుగముక్తికి తోవఁజూపెడిన్ ॥58॥ కం॥ ఈగతి
నాయాజాతుల! తాఁగరుణస్థనననుంది ♦ తనుఁగొలిచినచో । సేగిని
బడకుండఁగధరి! వేగమ రక్షించి పిదప ♦ విష్ణునిఁ జూపున్ ॥59॥ గీ॥
అందువల్లన మనుజు డా ♦ చార్యునందు! వారినన్నిటఁ బోలిన ♦ వా
నియందు! ప్రాజ్ఞులందరు నరుడను ॥ భావముడిగి! శ్రీశు కరుణకు పా
త్రమై ♦ చెలఁగవలయు ॥60॥ గీ॥ ఎక్కువలు సెప్పుగానిక ♦ యేమి
ఫలము! హరియె గురువయిఁ బుట్టి త ♦ న్నధికభక్తి! గొలుచువారల
పాపము ♦ ఘ్నాలదోసి! తనదువైభవ మెల్లను ♦ ధారవోయు ॥61॥
గీ॥ గురువునకు మ్రోకిపిదపనే ♦ హరికిమ్రోక్క! వలయుననియెడి
స్మృతినినే! వరలఁజేతు! ననుచు వచియించి యేమేమె ♦ పనివి ప
నివి! బలికితిరటన్న గనుడట్టి ♦ వచన మిదియె ॥62॥ (స్తోత్రభాష్య
మున॥ మనుః ॥) స్మృ॥ భగవద్వందనంస్సాదు గురువం దనపూర్వ
కమ్! క్షీరంశర్కరయాయుంతంస్సదతేహివిశేషతః॥ గీ॥ తొలుతగురు
వునకై ప్ర శ్రీణతులుఘటించి పిదప శ్రీహరి కట్లు సం ♦ ప్రీతిఁజేయ!
పాలుచక్కెర గలిపిన ♦ భాతిదనము! ననుచు శోధించెచ్చె నా! మ
నువు స్మృతిని ॥63॥ గీ॥ ఇట్టివానిని నన్నింట ♦ నెరిగిజను! ముఖ్య
దైవంబు గురువునే ♦ మొదటదలచి! హరినినావల దలపంగ ♦ నొన
టంచె! దెలుపఁదొలుదొల్త గురువునే ♦ దలచుచుండ॥64॥ గీ॥ శు
తుల స్మృతులనుఁ జూపితి ♦ రింతెకాని! యుక్తి నొకయింతఁ జూప

కే ధ్యాయగలమో అనుచు బలికెదరేమో యో ధ్యాయగలార |
 బుద్ధికోలదిగ నికదాని ధ్యానమగుతు ||65|| చం॥ ధనికుడొకండు
 దాతయ్యి ధర్మనమేరికి యీడునట్టి వానినిగనఁజేసి యెంతయు
 ను ధేవునవానికి వీనికిం దగ్గఁ గొనములుసెప్పి యాచకున ధకు
 న్బలురొక్కముఁ బొందునట్లు సేసి నతనివీనిలో నెవరు ధ సెప్పరేయె
 కుడు యాచకాళికి ||66|| మ॥ ఇదియుంగాక ధాత్రిలోపుడమిరేం ధ
 డైల్ల సమస్తంబు దీని ర్పదగన్జాలియు ధర్మనాథుడను పే ధ ధీ
 రుదామొక్కరిగఁ గుదుర న్బట్టుచు వాని యానతులఁగై ధ కొంచున్పు
 ను సేయు భా | తిదగనోక్షమునిచ్చు సద్గురుని నూ ధ క్తిస్పట్టి లక్ష్మీ
 శుండు ||67|| చం॥ అవనికిరేడు ధీరుండెక ధ దా యగు నాతఁడు ధీ
 రుండయ్య మం త్రివరుని వాతగానకయె ధ తీర్పును సెప్పునె యట్టి
 మంత్రిపుం గవుడను సభ్యులొజనుల ధ గాదనియొక్క ధ ధర్మనిర్ణ
 యం బవునని జెప్పుచుండునొకొ ధ ధ్యాయవరేణ్యులుమీరె సెప్పుడి
 ||68|| గీ॥ కానతనుదాన ప్రజకుమో ధ క్షంబునీయ | నర్హుండయ్యను
 నాచార్య ధ నాజ్ఞలేక | యీయతగదని సంకల్ప | మెప్పుడిడెనొ |
 యపుడెగురువాది సే ధ వాప్తుడయ్యెగాదె ||69|| మ॥ ఇలదైవంబెగు
 రూత్తముండెయని తా ధ నెంతేని సద్భక్తిఁబూ | జలఁగావించుచునా
 నతుల్గులుపుచుఁ ధ శత్రున్వెసన్ద్రుంచుచుఁ | దలపుల్బుండుగఁ జేయు
 చుఁ మరియు స ధ త్కల్యాణ చారిత్రిముల్ | గలయంజేయుచు ను
 న్నవారలకు కాం ధ క్షతీరవే యెందునే ||70|| గీ॥ ఎవ్వడవు నీవ
 టంచు త ధ నెవ్వడడుగఁ గురువుపేరును వచియించి ధ కూర్మివారి |
 శిష్యుడొటంచు తొలుదొల్తఁ ధ జెప్పిపిదపఁ నన్న నీపేరఁ బిల్తుర ధ
 సంగవలయుఁ కాని తనపేరు సెప్పుట ధ కానకాదు ||71|| ఉ॥ కావున
 భక్తిసంతతికిఁ ధ గన్నులపండుపుసేయ శ్రీశుండే తాపహియించి మే
 నులను ధ తద్దయభక్తిని తన్నుఁగొల్పిపా | పావళిదుంది మోక్షము
 ను ధ పట్టుగనిచ్చు గురుండటంచు నీ భావమునందునింక నర ధ భా
 నము మానుడు మీరువేగమె ||72|| గీ॥ గురువరులపిడి యెంతయే ధ
 స్థానిఁగొల్పి మరియు నీతనపయి ప్రీతి ధ నలరఁజేసి బోవ దలప

దుగావున ♦ బుద్ధిగలుగు వారలెల్లను గురువును ♦ వదలరాదు । 73
 || గీ || ఆచార్యాధ్యాయంబిది నా చేత న్వాప్తయజేసె ♦ నారాయ
 ణుడే! యీచాయ నైదవదిసా ♦ రాచారము గాంచి ధన్యు ♦ లందఱు
 గండి || 74 || శ్రీః శ్రీః

శ్రీః.
 శ్రీకురుమూర్తిః శ్రీనివాస ప్రసీద.
 శ్రీహయగ్రీవాయ నమోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

చక్కాంకనాథ్యాయము. (౭)

గీ॥ నాగురూత్తములనుదొల్త ♦ నడుమనాథాయామునాథ్యులు కొ
 నన శ్రీ ♦ హరివెలుంగ! నిటుల వరుసగ భక్తియెం ♦ తేనిబాదలా గురు
 పరంపర నెల్ల నే ♦ గొలుచునాడ.

ఉ ॥ ఈశీతిన్గురువర్యులస్థలంచి యెం ♦ శేభక్తితోవారిస! త్కారు
 ణ్యంబును గాంచు పద్ధతినియెం ♦ తన్బాగుగా జూచియ! వ్వారిస్వేడిన
 పంచసంస్కరణముల్ ♦ నర్థిష్టులైగాంతురె! వ్వారోవారలెధన్యులౌదు
 రిలపై ♦ వంద్యాళిలో నంతకున్ || 1 || గీ ॥ పంచసంస్కార మనెడి
 శ ♦ బ్దమునకర్థ! మేమియన నైదుపనులచే ♦ నచట నచట! బాగుసే
 యుటకర్థమై ♦ బరిధవిల్లు! నైదుపనులవి యెవ్వినా ♦ నలరజేతు || 2
 || సీ || మంత్రపూజితవహ్ని ♦ మధ్యభాసిలు శంఖచక్రచిహ్నములభుం
 జములఁ గనుట । పండ్రెండుగా నూర్ధ్వ ♦ పుండ్రముల్బానుట విష్ణు
 జెప్పెడిపేర్ల ♦ వెలయగనుట! తనపాపసమితివి ♦ ధ్వంసంబుఁజేసెడి మం
 త్రిరత్నములను ♦ న్మదినినిడుట! భగవంతుడై పర ♦ బ్రహ్మమై విల

సిల్లు హరికిపూజలసల్పు ♦ సరణిగనుట! గీ॥ ఇటుల భాసిలుచుండెడి ♦
 యివియె యనుచు! పనులువీనిని నాచార్యు ♦ ఘనుని కృతకు! పాత్ర
 మయి వారివలననే ♦ బడసివిష్ణు । పూజసేయుట కహమ్మై ♦ బోవ
 వలయు ॥4॥ గీ॥ ఇందునాచార్య విషయంబు ♦ పొందుపఱచి । నాడ
 దొల్తనె చక్కాంక ♦ సంబుజాడ! దేలపరిచెద నేనిపు ♦ దెలసినంత ।
 దీనిఁజదువుఁడు సద్భక్తి ♦ నూని తమరు ॥5॥ (ప్రపన్నానుష్ఠాన భా
 స్కరమున, శతపథబ్రాహ్మణమునసామవేద శాఖయందు)స్మృ॥ ప
 విత్రమిత్యగ్నిః! అగ్నిర్వై సహస్రారిః । సహస్రారికోనేమిః । నేమినాత
 త్తనూః! బ్రహ్మణస్సాయుజ్యం సలోకతా మాప్నోతి॥ గీ॥ ధరపవి
 త్ర మనాయగ్ని ♦ దనరుచుండు । నగ్నియన వేయియంచుల ♦ నాయు
 ధంబు! దానికే చక్రమనుపేరు ♦ దనరుచుండు! చక్రసంతప్త భుజలు
 మో ♦ క్షంబుగండ్రు ॥6॥ (డి, ప్ర, చా, యజుర్వేదే! శతపథబ్రా
 హ్మణే! కఠశాఖాయాం॥శ్రు! తప్తంచక్రిం ద్విభుజేధార్యం! ధృతో
 ర్ధ్వపుండ్రః కృతచక్రధారి విష్ణుంపరంధ్యాయ తియోమహాత్మా॥ గీ॥
 తప్తచక్రములను భుజ ♦ ద్వయమునందు । దాల్చుడనుగద యజుర్వే
 దంబుతేట! నూర్ధ్వపుండ్రంబు చక్రంబు! నూనియున్న! వాడు ఘనుఁ
 డని కఠశాఖ ♦ పఱలఁబలికె ॥7॥ (డి, కాండ.) శ్రు! దేవాసామో
 నవిధృతేన బాహునా! సుదర్శనేన ప్రయాంతం । స్వర్గమాయాంతితా
 మలోక విస్ఫుష్టవీతస్వయంతి! బ్రాహ్మణావైసర్వం! సర్వాశూద్రా
 నా మిత్యగ్ని నాక్షైహోత్రా తప్తచక్రం ద్విభుజేధార్యే తోర్ధ్వపుం
 డ్రమాలిఖేత్ । తస్మాద్వికేఖం భవతి । పునరాగమనం నచేతి! బ్రం
 హ్మణస్సాయుజ్యం సలోకతామాప్నోతి॥ గీ॥ సురలుద్విజలును క్షత్రి
 య ♦ శూద్రజనులు! నందరును హోత్రచేతప్త ♦ మైన చక్రి! మును
 భుజంబుల రెంట తా ♦ బూనియూర్ధ్వ! పుండ్రములఁ దాల్చుచు క్తికి
 బోదురపుడు ॥8॥ (నారాయణ సారసంగ్రహమున, బ్రహ్మపురాణ
 మున) స్మృ॥ అగ్నితప్తంపవిత్రం చద్వత్వావైబాహుమూలయోః ।
 త్యక్త్వా యమపురంఘోరం యాంతివిష్ణోః పరంపదమ్॥ గీ॥ బాహు
 మూలంబులందు స ♦ ద్వక్తితప్త! శంఖ చక్రిములను బూను ♦ స

జనుండు! ఘోరమైనట్టి యమపురిః ♦ గూలదన్ని! వైష్ణవంబగు పద
విలో ♦ వరలుచుండు 91 (ది, బృహన్నారదీయ) స్మృ॥ సుదర్శ
నేన యస్యాంగంలాంఛితంతు భవేత్సదా । దేహితస్యవసేన్నిత్యం శి
యాసార్థం స్వయంహరిః । చక్రాంకితాయుధందృష్ట్యా యమోపిభయ
శంకితః । ప్రణామందూరతః కృత్వావిష్టుభక్తం విమత్సరిం । చక్రాంకి
తాయవిప్రసాయ విష్టుభక్తాయధీమతే । భిక్షుమాత్రప్రదానేనవైష్ణవంగ
తి మాఘ్నయాత్ ॥ మ॥ ఇలచక్రాంకిత దేహరాజముల ల♦ స్త్రీశుం
డు శ్రీదేవితో! వె॥ యుగ్గావున వీనిగాంచి యముడు ♦ స్త్రీతన్మహా
దూరమే ॥ నిలిచేమిక్కిలి వందనమ్మునిడుగా ♦ నీరాడుబో యట్టిదే ।
హులకొక్కింతయు బిచ్చముంచినజనుం♦ డొహోహరింజేరెడిన్ ॥౯॥

॥ ౧ ॥ హుతవహ్ని తస్తచక్రాం । చితులయి హత
పాపులగుచు ♦ జేజేసములై ॥ హితులయి హరికికనరక ♦ మృతు
లైవేవేగహరిన ♦ జొచ్చెదరునుడి ॥ 10॥ (ప్రపన్నానుష్ఠాన భాస్క
రమున, పరాశరోత్తరఖండలో) (స్మృ॥ వినాయజ్ఞోపవీతేన వినాచ
క్రస్యధారణాత్ । వినాద్వయేనైచవిప్రశ్చండాలత్సమవాఘ్నయాత్ ॥
విధినా శంఖచక్రాది ధారణంచోర్ధ్వ పుండ్రకం । ఉపవీతం శిఖాబంధం
విప్రస్యసతతంస్మృతం । చక్రధారణకేనస్య ద్విజత్వం నిష్ఫలంభవేత్
లచక్రధారిణంవిప్రం యశ్చాద్ధై భోజయేన్నరః । కేతోమూత్ర పురీ
షాది సపితృభ్యః ప్రయచ్ఛతి । శంఖచకోర్ధ్వపుండ్రాదిహితో బ్రాం
హణాధమః । జీవన్నేవసంచండాల స్సర్వకర్మబహిష్కృతః । చక్రసంస్థా
నహీనస్య ద్విజత్వం నిష్ఫలంభవేత్ ॥ ౧ ॥ జుట్టనుజంజంబు చుట్టవా
ల్పంఖంబు ♦ ద్వయమంత్రపఠనంబు దనరడేని విప్రుండు వెంటనే వి
ప్రత్వమునుమాని ♦ యపుడెచండాలత్వ ♦ మందుగాన । పైవాని వి
ప్రుండు ♦ పదపక్షిశద్ధతో భరియింప వలయును ♦ వదలరాదు । చ
క్కాంకనవిహీను ♦ శ్రాద్ధభోక్తనుజేయుజనుడు రేతఃపురీ ♦ మముల
మూత్ర । ౧॥ ములనుపేతరుల కిడినయ ♦ ప్ట్టలనెజండి! యవనిచక్రాం
క నవిహీను ♦ నఖలకర్మ గహితునిగ పరాశఖండయందు! వరుస
నథ్యామున రెండ ♦ వదియునైన! దానియందునవాసిరి ♦ దవిలి

యిటుల ||11|| గీ॥ కానిజట్టును జంజంబు ♦ కరణిగానె । యందగును
హోమవహ్ని చ ‡ క్రాంకనంబు! గాంచవలయును నిత్యంబు ♦ గా
నుభక్తి! నిదియముక్తికి తోవయై యెసఁగుచుండు ||12|| (పరాశర
స్మృతి) స్మృ॥ ప్రథమం తాపసంస్కారం తాపసైర్గునిభిస్సృతం స
ర్వాశ్రమేషువసతాం స్త్రీణాంచద్విజనత్తమాః! అగ్నితప్తేనచకే॥ణ
బాహుమూలేతువాంఛితాః! తేయాంతి పరమంస్థానం పునరావృత్తివ
ర్జితం! అగ్నినైవతుసంతప్తం చక్రమాదాయవైష్ణవః! దాహయైత్సర్వ ఏ
ణాకానాం విష్ణుసాలోక్య సిద్ధయే । దక్షిణేతు భుజేవిహృ బిభృయా
ద్వైసుదర్శనం! సవ్యేతుశంఖం బిభృయాదితివేద విదోవిదాః! చక్రాం
కితాయవిప్రాయ అభుక్వా స్నందదాతియః! తథన్నం మేరుతుల్యం
స్యాదన్ను తేదివిదేవవత్ || సీ॥ ఈవర్ణమావర్ణ మేవర్ణమనకయే యా
శ్రమభేద మం ♦ చనక యందఁ గును వెలందులు సైతం మునువహ్ని
సంతప్త శంఖచక్రముల నా ♦ చార్యచేత! వామదక్షిణములొ ♦ బా
హుమూలములందు వరుసధరింపగా ♦ తిరిగిరాని! హరిపదంబునుజే
ర ♦ దరువాకిడిన యొక్కింతటియన్న మ♦ దెంతయేని! గీ॥ మేరుప
ర్వతతుల్యమై ♦ మేరమీఁది యమృతమయి దేవతులుబాలె ! నను
దినంబు! స్వర్గముననుండి గుడుతురు ♦ సౌఖ్యముగను । యెల్లజనము
లు తిరముగా ! మల్లపిల్లి || 13 || (ప్రసన్నధర్మసారసముచ్చయము
న, పద్మపురాణము) స్మృ॥ అంకయేత్తప్త చక్రాద్వైరాత్మనోబా
హుమూలయోః । కలత్రాపత్య భృత్యేషు పశ్వాదిషుచ సర్వశః॥
గీ॥ చక్రసంతప్తభుజులు వం ♦ శంబువారి! నెల్లరుచభృత్యతతి నెల్ల ♦
నెపుడుతిన్న! గొలుచు పశువుల చక్రాంకి ♦ తులఁగజేయ! వలయు
పాత్రలపై గూడ ♦ వ్రాయవలయు ||14|| గీ॥ ఎవ్వరెవ్వారికేయగ్ని ♦
యగుదుహుతము! జేసిచక్రాంకనంబును ♦ జేయవలయు! నోగదయట
న్న హారల ♦ కొప్పియున్న! నగ్నియందునఁ జేవలె ♦ హానిఁ దలఁచి!
15॥ చం॥ యతులకు నగ్గిలేకునికి ♦ నగ్నిసంతప్తము గానివాని దా
ల్పతగుదటంచు సత్స్మృతులు ♦ రాజులుచుండుట లెల్లఁ జూచి తా ।
మతినిఁజెలంగి యిప్పుడిది ♦ మంచిగజేకురె సంఘనెంతయో । సతత

ముఱింగిబొంగి మరి ♦ సభ్యవతంసులఁ బోలు వారిలో॥ 16 ॥ కం॥
 కొందరు యతులకు నిదితగ్గఁ । దండురు తమ గురుతకేమి ♦ హానియొ
 యనియా । మందులఁ బలుకులు మదినిడి । సందియ మందంగరాదు ♦
 సభ్యవ తంసుల్ ॥ 17 ॥ చం॥ యజనము సేయువారు దమ ♦ యంతన
 శ్రీహరి నెంచుచున్నఱు । త్విజులు సమస్త కార్యముల ♦ వేసురకుండగ
 నల్పు రీతిశిష్యజనమువీరియానతిని ♦ నొదలఁ బూనుచు హోమవ
 హ్ని వే । దజమగురీతి సల్పియట ♦ తప్తముఁజేసిన శంఖచక్రముల్ ॥
 18 ॥ గీ॥ శిష్యులందింప యతివరు ♦ త్రేతఁబూని । భుజము లందిడి శి
 ష్యులనూజ్యులుగను । సేయుభాగ్యంబుఁ గలదెఱుఁ ♦ సేతనేని । దీ
 నిగాదన్న పాపము ♦ బ్రీటుకొనవే ॥ 19 ॥ గీ॥ కాన యతివరులబల్చి ♦
 కాలముననె । బ్రంహ్మచారులు మొదలగు ♦ వైష్ణవులనె । శ్రేష్ఠమగు
 నట్టి సుజనుల ♦ చేతనపుడు । చక్రధారణ మదియంత ♦ సమ్మతంబు॥
 20 ॥ గీ॥ శ్రుతులు స్మృతుల విలేక నే ♦ నెప్పినంత । వట్టిమాటల నె
 ట్లు చే ♦ పట్టవచ్చు । నచుచుబలికిన గొన్నింటి ♦ మనవిసేతు । గ్రంథ
 విస్తర భీతిచే ♦ దగిలియిపుడు ॥ 21 ॥ (నిర్ణయమహోదధియందు, ప
 రాశరసంహిత) స్మృ॥ స్వాగ్నాకుర్యాద్భృంహ్మచారీ తప్తచక్రా
 దిధారణం । కుర్యాద్దేవాలయాగ్నాతు సన్యాసీ హోమమార్గతః॥ గీ॥
 బ్రంహ్మచారియు గృహివాన ♦ ప్రస్థులు తమ । యగ్నియందున నిం
 కి ♦ సన్యాసిదేవ । రత్నసద్మాగ్ని హోమ పూ ♦ ర్వకముగావె । చ
 క్రధారణమునుఁ బ్రీతి ♦ సలుపవలయు ॥ 22 ॥ ఉ॥ ఈవచనంబులో
 న యతి ♦ యీహరి సదగ్గపువక్సా వేల్చి శి । ష్యావళి చక్రధారణము
 నందగ జేయఁగవచ్చునంట హో । మావసరంబు నన్యతికి ♦ నగ్నిస్పృ
 శింఘట ధర్మమన్నత । ప్పావిధి హోత వేల్చగ స♦ సమాశ్రయణం
 బుచు జేయుటంతయు॥ 23 ॥ గీ॥ హోతవిధిఁదీర్చి యందిచ్చి యున్న
 వాని తోడ వైతము యతిసేయఁ గూడదనిన । దేవునికేగూడ యతు
 లింక దీపధూప ముల సమర్పింపఁ దగదంచు ♦ బలుకరాదే ॥ 24 ॥
 గీ॥ కాన యతులకె పంచ సంస్కారములను । జేయుట లనెక్కు డ
 హాతఁ ♦ జేరియుండు । నితరులకు నన్న ముఖ్యమై ♦ యిదియె మం

చి సరణియని యెంచుడియింక ♦ సరసులారా ||24||

మ॥ యతులగ్ని స్పృశియింప రాదనెడి వా ♦ క్వంబం
త చక్రాంకనా వ్యతిరిక్తంబున సార్థకంబగుననన్ ♦ వాదేమి లేకుండ
గానితరుల్వేల్చినయగ్ని దాపి మతి కం ♦ దింపఁగ చక్రాంక నాం ।
చితులస్నేయిటతప్ప టఁటలుని ♦ సీ పల్కరాదెట్టులన్ ||25|| గీ॥ వా
రివారికిఁ దగినట్టి ♦ వహ్నియందు వేల్చి చక్రాంకనము సేయ ♦ వి
విహితమనుచు యతివరులుఁగూడ దేవాల ♦ యాగ్నిహుతముఁ జే
సిచేయంగ వలెనని ♦ జెప్పటయును ||26|| గీ॥ యతులకాచార్యు ప
దవిలో ♦ సహాతయును నటులె చక్రాంక నంబులో ♦ సధికతయు
ను అగ్నినిజాయ మునుజేయు ♦ నందువలన యతుల కిందున సధి
కార ♦ మతిదృఢంబు ||27|| గీ॥ యతులు వేల్చక తాము ♦ ధూపా
గ్నియందు శస్త్రమును జేసి జేయుట ♦ తప్పటంచు దేలుచున్నది తే
టగా ♦ దీనివలన గాన నటుసేయుచుండుట ♦ లాభకాదు ||28|| గీ॥
హోమమార్గంబుతోనంచు ♦ వరలియుంట దాని విడనాడి సేయుట
ల్పపుటంచు దేలుగావున యతులును ♦ దేవతాగ్ని హోమమును జే
సియే జేయ ♦ యుక్తమగును ||29|| గీ॥ ఇంక యిదిబోనిచెప్ప నుం ♦
కించియున్న దాని నింకయు వ్రాయనుం ♦ కించినాడ నేమియేమియు
సంశయం ♦ బసఁగనేని శలవు వెట్టుడటన్న నా ♦ సభ్యవరులు ||30||
గీ॥ ఏమి పచనంబులో వీని ♦ నెపుడు గనము భారతంబున నేనియు ♦
భాగవతము నందునేనియు పొందింపు ♦ డన్నరెంట గలుగువానిని
నేవ్రాయ ♦ గలనునుండి || 31 || (ప్ర, స్మ, చ్చయ, భారతమున॥
కృష్ణాజ్ఞాన సంవాదము) స్మృ॥ మచ్చ కాంకిత దేహోయం మద్భ
క్తాభువిదుర్లభః॥ వైవాప్నోతి వశంమృత్యో రప్యజ్ఞా భంగకృన్నరః॥
నాన్యందేవం నమస్కూర్యాదన్యదాయతనంవిశేత్॥ చక్రాంకితస్సదా
త్మిష్ఠైర్దృక్తితః పాండునందన ॥ మ॥ ధరచక్రాంకితు లన్యదేవతల స ♦
న్మానించుటల్ జూచుటల్ । సరిగాదంచు త్యజించి మేటి జమునా ♦
జ్ఞాదోలఁగా దిట్టలై కరువైయుండెద రట్టివార లిలనా ♦ కైంకార్య
మందెప్పుడు॥ స్థిరచిత్తంబుగలారు గావలయుభ ♦ క్తిస్సర్వ కాలంబు

సక ॥ 32 ॥ భాగ ॥ అజామిలోపాఖ్యానమున ॥ శ్లో ॥ యేకంతలగ్న
తులసీనళినాక్షమాలా యేబాహుమూలపరిచిహిత శంఖచక్రాః ॥
యేవా లలాటఫలకే లసదూర్ధ్వపుండ్రాస్తే వైష్ణవా భువనమాశుప
విత్రయంతి ॥ చం ॥ వదనమునందు పుండ్రములు ♦ బాహువునందున
శంఖ చక్రముల్ జెదరక కంఠమందుతుల ♦ సీనలినాక్షులహార సంత
తుల్ గుదురిచియున్న వైష్ణవులు ♦ గూర్చి జరించినధాత్రి ధన్యులే ।
గదయనియాయముండె వలు ♦ కక మరి సందియమేమిసెప్పడి ॥ 33 ॥
॥ గీ ॥ అన్నిసరిగాని పూర్వంబు ♦ నందుచక్ర ధారణంబున మిక్కిలి
ధన్యులైన వారలెవ్వారలన్నను ♦ వారి వరుస ♦ స్కాందమున జెల్లి
యున్నట్టి ♦ సరణిగనుడి ॥ 34 ॥ స్కాందము । నారద బ్రహ్మస వా
దమున ॥ స్తో ॥ చక్కాంకిత భుజస్సర్వే ప్రహ్లాదేన ధృవేణచమాం
ధాత్రాహ్యంబరీషేణ మార్కండేయ ముఖైర్భుక్తైః । విభీషణేనజలి
నా కుక్మాంగద శుకేనచ । చక్రాదిచిహ్నితం సర్వం దేహం కృత్వా
చపుత్రకా ॥ సీ ॥ బ్రహ్మనుగూర్చినా ♦ రదముని చక్కాంకనము నె
వ్వరైరని ♦ నాడువేడ । అంబరీషవిభీష ♦ ణదులుమాంధాత్మ బలిశు
కరుక్మాంగ ♦ దులును మరియు । ధృవుడుమార్కండేయ ♦ ధీరుండువీ
రిచేసందరుమగులనా ♦ నందమొంది తముభక్తిచక్కాంక ♦ నముఁబూ
ని తమదేహ ములనెల్ల సార్థకం ♦ బులుగజేసి కొనిరటంచని నారద
మునికిబ్రహ్మ । కొమరుడంచని యెంతయు ♦ గూర్చితోడ । దవిలి సె
ప్పె నటంచుస్కాం ♦ దబునందు । వెలయుచున్నది గాదెయో ♦ విబు
ధులార ॥ 35 ॥ అనిన ॥ గీ ॥ చక్ర సంతప్త భుజాలెంత ♦ సభ్యులేని
వారి ముఖమునుగాంచిన ♦ వారు సరక । మునమునుంగుదురను స్తో
తుల్ గనరె మీర । లనినవివరింతు వానికి ♦ సర్వమిపుడు ॥ 36 ॥ చ
క్కాంకన నిషేధవచనగత్యంతరము ॥ గీ ॥ ఆదిత్యలైంగ హేమాద్యా
దుల చక్కాంకనంబు ♦ నందిన ద్విజమో । మాదరణానాదరమున । గా
దనకన్గించిరేని ॥ కలుషముదెచ్చు ॥ 37 ॥ చం ॥ తెలియకగాంచి
రేనియును ♦ దిన్వితజెందుచు నల్లసూర్యమం । డలము నమస్కరించి
మది ♦ ధ్యాన మొనర్చియు వైష్ణవంపుసూ । క్తులవినుతింప నందునను

దూకొనుపాపము బోవులేనిచో! దొలగదు పాపసం ఘమది ? దోస
ముతప్పదు తప్పదెప్పుడు || 39 || చం॥ ఇవిమొదలైన మేటిస్మృతు ♦
తెన్నియో భాసిలుచుండనిక వై! వ్యవత ఘటింపఁ జేయునది ♦ చక్ర
సమాశ్రయ నిబటంచు మీ । రివియును గానఁజేసితిరి ♦ యేమియె
నిక్రమటంచు మీమది । దవిలిన సంశయంబులిక ♦ తద్దయు బాయును
మున్నఁజూడుడి || 40 || చం॥ భుజముల తప్తచక్రములఁ ♦ బూనిన పా
రుఁడురారవంబులో! నిజముగ తాబడున్మరియు నేరఁడుగడ్డను జేరనం
చునీ! యజవచనాళి కర్ణమిది ? యా గదనిక్రము తాకాగ్నిలో! ద్వి
జలరు చక్రధారణము ♦ వీడుడటంచని దెల్పునింతయే || 41 || చం॥ అ
ది యెటులన్న ధాత్రీస్మృతు ♦ లనియు శ్రీహరిసేయునాజ్ఞలై । గదవి
లసిల్లు నిక్రమన ♦ గామరియిట్టులు వాని వానిలో! తుదిమొద లొ
క్కరీతిగ నె ♦ దూరక వేరొక యర్థమిచ్చునే । యిదితగవౌనె శ్రీహరి
యు ♦ నిట్లవచించునె మీరెసెప్పడి || 42 || చం॥ ధరణిని తప్తచక్రము
ల ♦ దాల్చినపారుల నిదనేయు శ్రీ హరివచనాళి హోమముల ♦ నం
దనివహ్ని సుతప్తచక్రరా! ధ్వజము గూడదంచు విశ ♦ దంబుగదేలు
నె తాకికాగ్నిలో! నెరపిన చక్రధారణము ♦ నేరదనున్యచనాళి యు
న్నదే || 43 || అనిచ॥ (ప్ర, చ్చయ. నారదుడు) స్మృ॥ హుతాగ్ని త
ప్తచక్రాద్యై రాయుధైః పంచభిహా రేః । ప్రతప్త బాహుమూలాయో
పాప్రన్నయస్తేపరంపదమ్ తాకాగ్నిషుసంతప్తైశ్చ కాద్యైః పాంచ
తః! ద్విజాతయోమహారాజ న్పాప్రన్నయత్నరకం ధృవమ్ || కం॥ హు
కివహ్ని తప్తచక్రాం చితుభుజలకు మోక్షమబ్బు ♦ చెడుతాకికతా!
పితృచక్రభుజులు మరియుచ! పతితుండగు నరకముననె ♦ బాయకయె
పుడు || 44 || (ప్ర, చ్చయ, పాద్మోత్తరఖండ! 32 అధ్యాయమున)
స్మృ॥ హుతాగ్ని నైవ సంతప్త్య సర్వపాపా పనుత్తయే! చక్రంనా శం
ఖచక్రేవా తథాపంచాయధానిచ । ధారయిత్వైవవిధిపత్ బ్రంహక
ర్మసమారభేత్ । హుతాగ్నితప్తచక్రేణ శరీరంయస్యలాంఛితం! తేనతీ
ర్థానియజ్ఞాంశ్చ సంప్రాప్తా నాత్రసంశయః । అధృత్వావిధినాచక్రం
బ్రాహ్మణోజ్ఞాన దుర్లభః! గిహితస్సర్వలోకేషు బ్రాహ్మణ్యాత్మ

చ్యుతోభవేత్ ॥ ౪॥ పాపచయంబు దోలుటకు ॥ బ్రాహ్మణు లెల్లఁ
 నాలోమవహ్ని సంతాపిత శంఖచక్రముల ॥ తప్పక రెంటనుగానిలేక
 యా శ్రీఘతి శస్త్రపంచకము ॥ చేతనెగాని విధిక్రమంబుగా ॥ తాపిత
 దేహులైశ్రుతి వి ॥ ధానపు కర్మలఁ జేయఁగాదగు ॥ 45॥ చం॥ విధి
 నొకయింత నేన్విడక ॥ వేల్చినవహ్ని సుతప్తమైన యా యుధమగుచ
 క్రిలాంఛనము ॥ నొప్పినదేహము చేతయజ్ఞ తీ ॥ ర్థధునులవి యబ్బి
 నట్టులయె ॥ దాల్చుకుండిన సందియంబు వే ద్విధముగఁదాల్చి బ్రాం
 హ్మణత ॥ వీడును నిందయుసేగివచ్చెడి ॥ 46॥ (ఆయుధ లోహని
 ణాయము) గీ॥ ధారణార్హంబులగు నాయు ॥ ధములనెట్టి ॥ లోహ
 ములఁ జేయవలయు నా ॥ లోహసమితి జనులకెల్లరకును చాల ॥ స
 రసముగను ॥ దెలియునట్టులు శాస్త్రవి ॥ ధనినచింత ॥ 47॥ (నా,సం
 గ్రహమున ॥ పా చరాత్రిము) స్మృ ॥ సావణం రజతం తామ్రం
 కాంస్యమాయస మేవచ ॥ చక్రంకృత్వాతు మేధావీ ॥ ధారయేద్వైవి
 చక్షణః ॥ ద్వాదశారం తుషటోణం వలయత్రయ సంయుతం ॥ హరే
 స్సుందర్యనంనిత్యం ॥ ధారయే త్తద్విచక్షణః ॥ గీ॥ కనకరజితతామ్రం ॥ కాం
 స్యంబులనువాని ॥ లోన వేనిచేత ॥ నైనగాని ॥ మూలలారుచుట్లు ॥
 మూడునంచులునారు ॥ వెలయు చక్రమూల ॥ వలయునరుండు ॥ 48॥
 గీ॥ పయినఁజెప్పిన లోహంపు ॥ పటలివరుస ॥ నాల్గు వణములకు న
 వి ॥ నాలుగయ్యె నింక యయిదగునిచ్చు ॥ నెఁగియంత్య జలకుత
 గునని పెద్దలు ॥ సూడవలయు ॥ 49॥ గీ॥ బ్రాహ్మణ క్షత్ర వైశ్యశూ
 ద్ర జనములకు ॥ స్త్రీలకుచ పశు పక్ష్యాది ॥ చేతనులకు ॥ వైదికా
 వైదికపు మూత్ర ॥ వర హుతాన్ని ॥ చక్ర ధరణంబె యంతకు ॥ స
 మ్మతంబు ॥ 50॥ గీ॥ చక్రధరణంబు నీకీతి ॥ సలిపి పిదప ॥ గుణభక్తి
 యు నెతయుం ॥ గ్రామిచుండ ॥ నప్పుడాచార్య వరులె తా ॥ మం
 త్రయూర్ధ్వ ॥ పుండ్రములఁ దాల్చఁజేయుచు ॥ బొదలవలయు ॥ 51॥ కం॥
 ఈగతిచక్కాంకన విధి ॥ సాగించితినిక నామ ॥ సంస్కారంబుల్ ॥ వే
 గమె దిగ్దర్శనముగ ॥ గాగన వ్రాసెదను గ్రంథ ॥ కారవ భీతి ॥ 52॥
 గీ॥ తండ్రిబెట్టిన పేరది ॥ దనరవేరె ॥ వేరొసంగవలయు నా ॥ పేర

జెప్పి కొనగవలె నెల్లడలను తా ♦ మనుజతతికి గురువుబెట్టిన యా
 పేరె ♦ గొనగవలయు ||53|| గీ॥ మంత్రగత్నంబు ద్వయచరములై
 మొదలు గలుగు మంత్రంబులను గూర్చి ♦ గదుర గురువు । శిష్యుల
 కు నుపదేశంబు ♦ జేసి పిదప యాగవిధి సంతయును జెప్పి ♦ యలర
 వలయు ||54|| గీ॥ పతికి పతిప్రీతి కర్తుల ♦ కతిథులకును । అతిముదం
 బున సేవలనంతకంత జాగరూకత జేయుట ♦ సతులకంతయోగమ
 నబడుననిబల్కి ♦ రార్యవరులు ||55|| గీ॥ భగవ దారాధనంబును ♦
 వైశ్యదేవ । మిదియె మొదలగు సతర్క ♦ లదనులోన । సలుపుటయె
 యోగమనుచును సభ్యులెల్ల పురుషతతికి బోధింతు ♦ ముదముతో
 డ ||56|| గీ॥ అవనివైశ్యులకును ♦ శూద్రులందరకును । స్త్రీలకెట్టల
 నాపయి ♦ జెప్పబడెనా అట్టులే మాకు సేయుట ♦ సహామగు నా
 టంచు దెలియుటయే ♦ చాలమందిదయ్యా ||57|| గీ॥ బ్రాహ్మణత
 రులకు నెల్ల ♦ భక్తితోడ హరికి భాగవతాచార్య ♦ వరులకెప్పుడు ।
 సేవలను సల్పుటచాల ♦ శ్రేష్ఠమయినా యోగమగునింక వేరె య
 య్యదియులేదు ||58|| గీ॥ వీనికెల్ల హోమ ♦ విధుల సంతయునట్లె పీ
 నింజేయునట్టి ♦ విధులనెల్ల వేరుగ్రంథములందు ♦ వెలయు చున్నవిగా
 న గ్రంథవిస్తరభీతితో ♦ వ్రాయనైతి ||59|| సీ॥ తప్త చక్రాంకికు ♦ బ్ధి
 న్యులందరటంచు సామాన్యవచనము । ల్పాలజాపి వెలయుచు మీ
 దపా ♦ రులకుమాత్రము హోమవిధియటంచు విశేష ♦ విధుల జా
 పి తప్త చక్రాంకిన స్థాపనంబును ధృఢ ♦ తమముగానిలిపి సం ♦ దె
 ములఁబాపి । చెలఁగినట్టుల నిష్ఠుని ♦ షేధవచన । చయముతమ యర్థ
 ములఁదెల్పె ♦ జాలకుండు । నిత మేగాకనవిధి తా । సంత నిర్వ ♦
 హించుటను వీని బాధింప ♦ వింతయేని ||60|| కం॥ శ్రుతిస్మృతిపురా
 ణముల భా । రత భాగవతములని యల ♦ ప్రబలముగా స్థాపితమాట
 దీనిఁబొందిన నతులిత మోక్షంబుగాంతు ♦ రందరుముడితి || 61 ||
 ఉ॥ ముక్తినిగోరువారు విధి ♦ పూర్వముగాను సుతప్త చక్రము ।
 భక్తిని బాహుమూలముల ♦ బాయక తాల్చక యెన్నియేని బల్ । శ
 క్తికి మీరి జేసినను ♦ సర్వము భస్మహుతంబులొనుబా । ముక్తిని గాం

చలేడు మరిమూఁడును నై నరకంబులో బడున్ || 62 || గీ || ఇది యె
చక్కాంక నాధ్యాయ ♦ మిటుల నార! వదిగశ్రీహయవదనులేవా
యజేసె! దీనిగనిపాప చయములఁ ♦ దెంపసుక్తి! మార్గమునువేగకై
కొండు ♦ మాన్యులారా || 63 ||

శ్రీః.
శ్రీకురుమూర్తిః శ్రీనివాస ప్రసీద.
శ్రీహయగ్రీవాయ నమోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

పుండ్రాధ్యాయము. (౮)

గీ॥ నాగురూత్తములను దొల్త ♦ నడుమ నాథాయామునాథ్యులు కొ
న నశ్రీ ♦ హరి వెలుంగ! నిటుల వరుసగ భక్తియెం ♦ తేనిబాదల! గు
పంపర నెల్ల నే ♦ గొలుచువాడ.

ప్రపన్నానుష్ఠాన భాస్కరోదాహృతము ఋగ్వేద శృతి
శ్లో || ఊర్ధ్వరేఖం స్రవదా దూర్ధ్వలోకగయాంత్యం తే విష్ణుమియమిం
ద్రాగ్ని అవతంధియ! మదీయం దధానం మృదా దీఘుమాయుర
స్మై యస్తం పురుషం భుజాపరంధీమహి || గీ || పొడువుగా రేఖలను గన్న
పుండ్రములను! దేహమందున దాల్చినదిట్టతుదిని! యూర్ధ్వలోకంబులో
నతా నుండుననుచు! జెప్పెఋగ్వేద శృతితాను! చెలగియిటుల || య
జుశృతి || ధృతోర్ధ్వపుండ్రకృతచక్ర ధారీ విష్ణుంపరం ధ్యాయతియో
మహాత్మా! స్వరేణమంత్రేణ సదాహృదిస్థం పరాత్పరం యన్మహతో
మహంతం!

॥ ౧ ॥ ఎచఁడుచారిశౌఖచక్ర చిహ్నితుఁడునగుచు నూర్ధ్వ పుండ్రము
 లనుఁ బూని యొప్పుచురియు విష్ణు పరమాత్మ యంతయు ♦ వెలుగున
 ట్టి వానిమూత్ర బుడలచును ♦ స్వరముగాను ॥ 2 ॥ అధర్వణ శృతి ॥
 హరేపాదాకృతిమాశ్చనోహితాయ మధ్యేచ్ఛిద్రమాధ్వపుండ్రంధా
 రయతి । సపరస్య పి మోభవతి సపుణ్యభాగ్భవతి సముక్తిభా భవతి ॥
 ॥ 3 ॥ హరిపాదాకృతి నూధ్వపుండ్రములను ♦ ధ్యచ్ఛిద్రము లెవ్వలు
 మా దిరిచెవాఁడు హేతంబుగోరి బకితిక దే ♦ దీప్యమానంబుగా ధ
 రియించుక ధరవాఁడు పుణ్యుండయిత్రీ ♦ ధామాధికప్రీతికై తిరమా
 పాత్రముగా దనన్చి యటను ♦ క్తికైజెందువేవేగమే ॥ 4 ॥ భల్లశా
 ఖయందు ॥ శృ ॥ అర్చనానా యజ్ఞమూర్తే ర్ధ్వతోర్ధ్వపుండ్రోద్విజో
 త్తమః కులంతారయతే సప్తగచ్ఛేత్సరమాంగతిం ॥ 5 ॥ యజ్ఞ మూ
 ర్తికి జేయుపూ ♦ బాదులందు నూధ్వపుండ్రంబునేద్విజం ♦ ఊనర
 దాల్చు వాఁడు తనమేఁడు తరములవారితోడ జేరు వైకుంఠపురము
 చెచ్చెరనుజెలఁగి ॥ పదనపుతాణమున ॥ స్మృ ॥ రుద్రః ॥ విమలాన్య
 ధ్వ పుండ్రాణి సాతరాశానియోనరః కరోతివిపులంతత్ర మందిరం
 యఃకరోతినః ॥ బ్రహ్మాండపురాణమున ॥ స్మృ ॥ ఊర్ధ్వ పుండ్ర
 స్య మధ్యేతు విశ లేచుచునోహచేలత్యోసార్థం సమాసీనోరమేహం
 తత్ర నిర్వృతః ॥ 6 ॥ తెల్లని యూధ్వపుండ్రముల ♦ దిస్తుచు నాన
 డును న్నెడల్చుచో లుల్లన జేయునట్టి సుజ ♦ నాగ్రణి యిల్లునుగట్లువాఁ
 డెయ్యాయెల్లన లచ్చితోసయిత ♦ మేను వసించెదగూర్చినంచుశ్రీ వ
 ల్లభుడేవచించెనుధృ ♦ సంబుగఁబల్కు లికేల నెప్పుడీ ॥ 7 ॥ డిటోపా
 ద్ధమున ॥ ఈశ్వరుడు ॥ స్మృ ॥ ఊర్ధ్వపుండ్రస్య మధ్యేతు విశాలే సు
 మనోహరే లత్యోసార్థం సమాసీనో దేవదేవో జనార్దనః తస్మాద్య
 స్యశరీరేతు ఊర్ధ్వపుండ్రం ధ్యోభవేత్ తస్యదేహో భగవతో విమ
 లం మందిరంశుభం ॥ చం ॥ మిగులవిశాలమైమనను ♦ మెక్కెనునట్లు
 లమేనియందుము ద్దుగనుగుచున్న నామముల ♦ తోరపుసందులలక్ష్మి
 రొమ్ములో దగిలిచియున్న శ్రీహరియె ♦ తద్దయు నుండుట నూర్ధ్వ పుం
 ద్రముల్ దగిలివెలుంగు దేహమెక ♦ దా హరికెంతయుఁగూర్చి యిల్ల

గు ॥ 6 ॥ చం ॥ సరిసరెమంచిమాట యిది ♦ శర్వుడు బల్కిన యట్టుదేలదీ! శ్వరుడు వచించినట్టులని ♦ జబుగఁ జూపుడటంచు బల్కగా! గలరెయటైన నట్టులనెగ్రాలెడి ♦ స్కాండపురాణ వాక్చయం! చిరుప్రగప్రాయువాడనుగ ♦ దే నసుకంతయుగూర్చి గాంచుడి ॥ 7 ॥ స్కాండమున ఈశ్వరుడు జెప్పచున్నాడు ॥ స్మృ ॥ ఊర్ధ్వపుండ్ర విధానంతు వత్యోమిపరమం శుభం! సంపదా రోగ్యవిజ్ఞానం మోక్షప్రదముమా సుత! కృష్ణా తక్తా తథాపీతా శ్వేతా మృతాన్ని చతుర్విధా కథ్యతే పురుషైః పుణ్యై రైశ్వర్యా దిఫ లార్థభిః! పురావిష్ణు ర్విరణ్యాక్షం వినిహంతుం మహాభుజః! వరాహరూప మాసాద్య సాగరానవిలోడయన్! కృష్ణా ఘోణార్దనాజ్ఞతా రక్తా దంష్ట్రాగ్ర ఘాతనాత్! పాదైశ్చఖననాత్పీతా శ్వేతా కేసరచాలనాత్! కృష్ణా సంపత్ప్రదానిత్యం రక్తారోగ్య ప్రదాభవేత్! పీతాజ్ఞాన ప్రదాప్రోక్తా శ్వేతామోక్ష ప్రదానృణామ్ ॥ సీ॥ సంపదారోగ్య వి ♦ జ్ఞానమోక్షంబుల! నొసఁగజాలి నయట్టి ♦ యూర్ధ్వపుండ్ర! విలేము సంతయు నీకు ♦ వివరింతు నోయు మా! సతినీకునీపయిం ♦ జాలగూర్చి హరి హిరణ్యాక్షు బా ♦ యంగఁ జేయ కోడమై! యల్లిని ఘోణాది ♦ యంగములను! గలపంగ నాల్గువ! న్నెలమన్న తనభక్తతతియూర్ధ్వ పుండ్రము ♦ దాల్చుబుట్టె! దానిలో నల్లనిది సిరి ♦ దనుపు నెట్టి! నిదిమఖంబులనిడు పచ్చ ♦ నిదియదెంతో! తెలివినిడు తెల్ల నిదియె ము ♦ క్తినినొసంగు! ననుచు స్కాండంబులో శర్వుఁ ♦ డనియెసతితో ॥ 9 ॥ శీ॥ అడ్డముగబడువారు తా ♦ మక్షము గనె! పుడమిఁ బయికెక్కు వారె ల్లఁ ♦ బొడుపుగానె! మొప్పుమందురు గావున నూర్ధ్వలోక! ములచుగోరెడి వారెల్ల ♦ నూర్ధ్వపుండ్ర! ములనుబూచుటయే యక్త ♦ ముగ వెలుంగు ॥ 10 ॥ శీ॥ పయిఁ జెప్పిన వన్నెల ♦ ఫలములన్ని! ముక్తి కెంతయుతరు వానె ♦ ముద నాతోడ! వలసిచేరుట నన్ని వ ♦ న్నెలచునీడి! తెల్లనగు సుద్దదాల్చుటే ॥ చెల్లు నయ్య ॥ 11 ॥ స్మృ ॥ ఊర్ధ్వనయతి యత్పుండ్రం ప్రాశీనాపాపకారిణా! తస్యాభ్యాశ్చ కూర్ధ్వపుండ్రేతి తస్మాత్తా భారయేష్విజః! వారదః ॥ ఊర్ధ్వ గత్యా తుయస్యేచ్ఛాశ్చూర్ధ్వపుండ్రమయ్య తేఊర్ధ్వ

గత్వాతు దేవత్వంసంప్రాప్నోతి నసంశయః ॥గీ॥ సా పులకు నూర్ధ్వలోక
సంప్రాప్తినిడుటా నూర్ధ్వపుండ్రంబునాయది యొప్పుచుండు నిట్టికార
ణమెల్ల గ ధి న్నెట్టిబుధులు నూర్ధ్వపుండ్రంబు దాల్చెద రొప్పుగా
ను ॥12॥ గీ॥ ఎవ్వడిల నూర్ధ్వ లోకంబు నిచ్చుచును | వారలీ
యూర్ధ్వపుండ్రంబు ధి గోరియిడుడు నూర్ధ్వగతులకు దేవత్వ మొ
ప్పియుంటా సందియం బొకయింతయు ధి సలుపరాదు ॥ 13॥ గీ॥ ఇట్టియూ
యూర్ధ్వపుండ్రంబు ధి లెచటనెచటా దాల్చవలెనన్న దాని విధి ధా
నమెల్ల దెలియజేసెద నాశక్తి ధి కొలదిగాను ధన్యతములార నన్ను
స ధి ద్దయనుగనుడి ॥14॥ (ఊర్ధ్వ పుండ్రక్రమాదిని రూపణము)
స్మృ॥ లలాటేభుజయుగ్మేతు పృష్ఠయోః కంఠకూబరే ధారయేదూ
ర్ధ్వపుండ్రాణిచతర గుళమాయతం పృష్ఠేతు సార్వయోః ప్రోక్తమా
యతంతదశాంగులం బాహూర్వక్షస్థలేపుండ్ర మష్టాంగుళముదాహృ
తం ॥ గీ॥ ఫాలమునకుత్సూరః కంఠ ధి సార్వములను బాహుయుగమం
దులను కంఠ ధి సార్వములను వీపుకకుడంబు ననునిటు ధి వీక వరుస
నడుమ కుడియెడమల గానె ధి యిడగవలయు ॥15॥ గీ॥ ఫాలమున భు
జముల పృష్ఠ ధి భాగములను కంఠకూబరముల నాలు ధి గంగుళము
లు తగ దశాంగుళముదర త ధి త్సార్వములను ఎనిమిదంగుళమును
వక్ష ధి మున భుజముల ॥16॥ స్మృ॥ ఏవంద్వాదశ పుండ్రాణి బ్రాహ్మ
ణస్తతతంధ రేత్ తతత్పుండ్రేషుతన్మూర్తిం భ్యాత్వా మం క్షేణ ధార
యేత్ అతరాశేషుసర్వేషు హరిద్రాం ధారయేచ్చియం ॥ శా॥ ఈ
రితిస్మదిరెండు పుండ్రముల వి ధి పేందుర్ పయిన్మునుచో తారా
చోటుల కేళవాకులగు మం ధి త్రింబుల్లరిపాదగుళ ఆరంభాగ్గుల
లక్ష్మీయా పసపు తా ధి మందందుమంత్రాళిచే మేల్మీరెడి భక్తిదా
ల్పగవలె మేలందగా నెప్పుడు ॥17॥ (వణభేదమున పుండ్రసం
ఖ్య) స్మృ॥ చత్వారిభూభుజాంప్రోక్తం ద్వాపుండ్రాతు విశాంస్మృ
తం ఏకపుండ్రంతు నారీణాం శూద్రాణాంతువిధీయతే ఊర్ధ్వ పుం
డ్రం లలాటేతు సర్వేషాం ప్రథమం స్మృతం లలాటాది క్రిమేనైవ
ధారణాతువిధీయతే ॥ నీ॥ ఈయూర్ధ్వపుండ్రంబు ధి లెవ్వరెవ్వర దె

ట్లు దాల్చిగావలెనో యా ♦ ధర్మమిపుడు తేటగావ్రాసెదఁ దెలిసి
 నయంతలో వచన సంతతులను ♦ స్వరలజేసి । బ్రాహ్మణతతికెల్లఁ
 బండ్రెండుఁజెప్పఁచు క్షత్రియులకు నెల్ల † నాల్గు వైశ్యవరులకురెం
 డు శూ ♦ ద్రులకు నొక్కటియట్లే సర్వవర్ణ స్త్రీల ♦ సమతికొకటె ।
 ఫాలహృద్బాహు యుగముల ♦ బాధిపుండు! నొటరొమ్మున వైశ్యు
 లు ♦ నొసటియందె! స్త్రీలుశూద్రులు వరుస నీ ♦ రీతిగా నె । దాల్చి
 వలెనిదె ధర్మమై ? దనరుచుండు । 18॥ గీ॥ అందరునుఁదొల్త ఫాలము
 నందెదాల్చియవలనరుసగ నందంద ♦ యలరఁజేయ । వలెచు వరుస
 నువీడ రా ♦ దలసియేని । యిదియెగదయూర్ధ్వపూండ్రంబు ♦ లిడెడి
 తో॥ 19 ॥ (ఊర్ధ్వపుండ్రాకార నిరూపణం) స్మృ॥ మూతక
 యోవాసుదేవాద్యా శ్చతుఃపుండ్రేషుధారయేత్ । ద్వాచగోవిందకృ
 ప్తాతు ఏకం నారాయణం ధరేత్ । ఎవంపుండ్రవిధిఃప్రాక్తస్సర్వేషాం
 గిరిజేమయా! అశ్వత్థపత్రసంకాశం వేణుపత్రాకృతిం తథా । పద్మకు
 ట్టలసంకాశం మోహనంత్రితయంస్పృతం । మహాబాగవతశ్శుద్ధః పుం
 డ్రోహరిపదాకృతిః । దండాకారంతువాదేవీ ధారయేదుర్ధ్వపుండ్రకం॥
 గీ॥ దొరలు శ్రీవాసుదేవ ప్ర ♦ ద్యుమ్నులను న । టులనెయని రుద్ధ
 సంకర్ష ♦ ణులను వైశ్య! వరులు గోవిందకృష్ణు ల ♦ వనితలుచుప! ద
 జులు నారాయణుని శ్రద్ధఁ ♦ దలఁపవలయు ॥20॥ గీ॥ రాగాకు గ
 నెదురాకుగ! బాగుగ వికసిల్లనట్టి ♦ పద్మక్రియఁగా । నీతి కూర్మిగ
 లారలు! భాగవతుల్వారి పదంబు ♦ భాతిగనేక ॥21॥ కం॥ దండా
 కారంబుగనేక । నిండిన భక్తినిఁజెలంగి ♦ నిత్యంబును పం । డ్రెండు
 నునాలుగురెండును! నొక్కటి నిటువర్ణరీతి ♦ నొప్పుగనిపడి ॥22॥ గీ॥
 ఇటుల పాదోత్తరంబున ♦ నీశ్వరుండె! యమకు వచియించె ముప్ప
 డి♦ యొకటియగుచు! నలరునధ్యాయమునచాల! యధికముగప్రపన్న
 సారంబులోనిట్లు బలికినారు॥23॥గీ॥తమనుజూపినవచనసం॥తతులజూ
 డ! సుద్ధతో నూర్ధ్వపుండ్రముల్ ♦ సాగసుగాను! దీర్పవలెనంచు నెం
 తయుఁ ♦ దెలుపసరియె! దవిలి శ్రీచూర్ణమేటికి ♦ దాల్చవలయు ।
 24॥ (ప్రపన్ననుష్ఠాన భాసురమున) స్మృ॥ బ్రహ్మచారి గృహ

స్థానాం యతీనాం వనవాసినాం సువాసినీనాం కన్యానాం విధవానా
మపిద్విజాం శ్రీచూర్ణం సతతంధార్య మూర్ధ్వ పుండ్రస్య మధ్యతః ।
దీప్రదీపసమంఖార్యం శ్రీచూర్ణం బ్రహ్మవాదినాం అన్యేషాంక్షు
త్రియాదీనాం తింతిణీ దళసమ్మితం అధఃచంద్రాకృతిస్త్రీణాం ధా
ర్యం పుండ్రంభ్రువోరథః తన్మధ్యే దీపవద్ధార్యం శ్రీచూర్ణం శ్రీప్ర
దంశుభమ్ ॥ ౧ ॥ బ్రహ్మవాదులు గొప్పదీ ✱ పంబువోలె క్షత్రియా
దులు చింతాకు ✱ సమముగాను దాల్పవలయును తామంత ✱ ధన్యు
లయితి మనుచు నెంతెంతయో గొప్ప ✱ హాషముని ॥25॥ ౧ ॥ అ
తివలెల్లరు నధఃచం ✱ ద్రాకృతిగనె కన్నుబొమ్మల క్రిందనే ✱ గలు
గునటలె । సుద్దతోనిడియందున ✱ సొగసుగాను । దీపముగ సిరిచూ
ర్ణంబు ✱ దిద్దవలయు ॥26॥ (శ్రీచూర్ణ ప్రకరణము) ౧ ॥ ఇచట
శ్రీచూర్ణమెట్లు ని ✱ దేయటంచు । శాస్త్రవేత్తలు శాస్త్రము ✱
ల్పాటుచుండ గొందరందురుగద యది ✱ గూడదనుచు గాననాసం
దెముల ✱ బాయగా లిఖింతు ॥27॥ ౧ ॥ సిరినిఁ బోలిన వన్నెల ✱ ని
లుకునట్టి చూర్ణమిదిగానఋషులె శ్రీ ✱ చూర్ణమనెడి । పేరుదగు
గాన నాపేర ✱ బెట్టియుండ । వాదమేమైనఁ గలదె వి ✱ ద్వాంసు
లారా ॥28॥ ఉ ॥ సిరికిన్లొనవన్నె యిట్టిదనుచు ✱ నిత్తంబు లోనెంత
సు స్థితతన్వేదిన నపుగాదె మఱియు । స్థ్రీచూర్ణవర్ణంబు నీ । తె
రఁగేయంచునునిశ్చయం బొదపుగా ✱ దేగాన శ్రీవన్నె ని । బృరమొ
ప్పారగ వ్రాయఁబూనిచిని బో ✱ పొజ్జొత్తము తెచ్చుగా ॥29॥ ౧ ॥
ధరణిజనులందు మిగుల సౌందర్యయుతులు తెల్లగానెట్లుగానేని యు ✱
ల్లసిల్ల । గలరు పచ్చగ నెవ్వారుఁ గానఁబడరు । వదలి పొండువు రో
గంబు వానిదక్క ॥30॥ ౧ ॥ శ్రీచూర్ణము తెల్లనిదని ✱ యేచాయ
న్గానఁబడదెయిక పచ్చది నా యాచాయ లక్ష్మీకబ్బునె । యోచింప
గనంచుమున్నె ✱ యొనరఁగ లేదె ॥31॥ ౧ ॥ సిరికిన్లొన వన్నెచే జె
లఁగునదియె యవని శ్రీచూర్ణమనుట లె ✱ దైనఁగలదె తమరు
సెప్పినయదియ వే ✱ దంబెనెపుడి యనగ వివరింతు నెంతయు ✱ నా
రయనఁగ ॥32॥ (ఖగప్రశ్న సంహిత) ఉధాన్వపుండ్రస్య మధ్యేతు

రజనీచూర్ణముత్తమం । లక్ష్మీరూపం ధరేనిత్య మన్యద్రోవ్యం ననిష్ఠి
 పేత్ ॥ ౩౧ ॥ లక్ష్మీరూపంబుగల హరి ♦ ద్రనుఁ జెలంగి । యూర్ధ్వ
 పుండ్రములకు మధ్య ♦ నొనరఁజేయఁ వలయు రెండవ ద్రవ్యంబు ♦ వ
 దలవలయుఁ ననఁదె ఖగప్రశ్నసంహిత ♦ యలరియిపుడు ॥ ౩౨ ॥ కాపున ॥
 ౩౧ ॥ సిరిపడంతుక వన్నెనే ♦ జెప్పువలయు । అన్య ద్రోవ్యంబు దాల్చ
 రా ♦ దనుటలక్ష్మి వన్నెకన్నను వేరగు ♦ వన్నెగలుగు । దానిద
 గదంట మిగుల త ♦ ధ్యంబుగాద ॥ ౩౪ ॥ ఉ ॥ సిరికింగల్గిన వన్నెగల్గిన
 దియే ♦ శ్రీచూర్ణమానంట ను సిరితంజెందుటచేత నెఱ్ఱనగునా ♦
 శ్రీచూర్ణమేదాల్చగా । నిరవౌనంచువచింప సందియ మొకిం తేని
 న్నదిందోపదో । కరుణాగ్రేసరు లార యెఱ్ఱనిదె యుక్తంబంచు వేదా
 ల్పుడీ ॥ ౩౫ ॥ శా ॥ ఏమేమియిటులేల బల్కగల రెం ♦ తే నోరునవ్వం
 గనీ । మేమాయీ పెడయుక్తులన్గొలిపి బూ ♦ మెఱ్ఱుపనూగొట్టి మా
 నేమంబు ల్విడనాడువారము శ్రుతు ♦ త్నేర్పొప్పగాజూపుడీ యా
 మీదన్పరికింత మంచనగలా ♦ రాజూడుడీ సచ్చతుల్ ॥ ౩౬ ॥ శ్రీ
 సూక్తమువ, శ్రు,) పద్మేస్థితాం పద్మవర్ణాం త్వామిహోపహ్వా
 యేశ్రియం ॥ ఉ ॥ పద్మమునందెంతయును ♦ జాయనికూరిమినుంచిదా
 నినే । సద్మముగా గుదుర్చికొని ♦ చాలక వన్నెనుగూడ యెప్పుడు ।
 పద్మముగాఁ జనర్చు హరి ♦ భామిని నిన్నెదలంతు నెమ్మడి ॥ ౩౭ ॥
 (పుసూ) చంద్రసూర్యగ్ని వర్ణాభ్యాం శ్రీమహాలక్ష్మీముపాస్న
 హే ॥ కం ॥ ఇలచంద్ర సూర్యవహ్నికి । గలవన్నెల కెంతయేని ♦ గా
 లూపు వెలుం గుల భాసిల్లెడు లక్ష్మీనిఁ । దలఁచెదదని వారనట్టి ♦
 తద్దయుభక్తి ॥ ౩౮ ॥ (సూర్యునివన్నె నిరూపించుటకు) (సుందర
 కాండ) తస్యజాంబూనదమయై శ్శృంగైస్సద్య సముత్థితైః జాతరూ
 పమయైశ్శృంగైర్భాజమానై స్స్వయంప్రభైః । ఆదిత్యోదయసంకా
 తైరాలిఖిద్భిరివాంబరం । ఆకాశం శత్రుసంకాశమభవత్కంచనప్ర
 భమ్ ॥ ౩౯ ॥ అపు డుబుట్టిన సూర్యుని ♦ ననుకరించుఁ నట్టి బంగారు గో
 పురా ♦ లట్టెవెలుంగ । శత్రుములఁబోతె నల్లనా ♦ చదలుతాను ।
 రంగు బంగరు రూపమై ♦ రక్తిఁజెందె ॥ ౪౦ ॥ (భారతము) పరిమంథ

లయోర్మధ్యే మేరుః కనకపర్వతః ఆదిత్యతరుణాభాసః విభూమిభవ
 పావకః॥ కం॥ పరిమండల సమమన భా॥ స్కరతరుణియుఁబోలె పొగ
 ను ♦ గాంచకయెంతో॥ వరలెడు నగ్గియుబలె బా॥ గరుమల విలసిల్లు
 నెపుడు ♦ కాంతుల కిరవై ॥40॥ గీ॥ నల్లనగుమిన్ను తనదైన ♦ నలు
 పువిడిచి యుదయసూర్యుని వన్నెతో ♦ నొప్పుచుండు॥ రంగుబంగా
 రమగు గోపు ♦ రములకాంతి॥ తాను బంగారురూపమై ♦ దనరెసనిన॥
 41॥ గీ॥ ఉదయమగు సూర్యుఁడెట్లుగా ♦ నొప్పుచుండు॥ నితనికుపమే
 య కోటిలో ♦ నిచటనిపు డు॥ మించు బంగారమును పచి ♦ యించి
 యుంటా పు త్తడియు సూర్యుఁడును నెరు ♦ పుగ నెదేలు ॥42॥ గీ॥ కా
 న బంగరు పొద్దగ్గి ♦ కాంతులెప్పు డెట్లుగానుండుననియె బో ♦ నెం
 చవలనా ఇందు సందియమొక్కొంత శ జెందబోదు॥ మందులకు నైన
 గాని యో ♦ మాన్యులారా ॥43॥ గీ॥ అగ్గియెట్లునిదనిఁ జెప్పన ♦ నవ
 సరమె॥ యందెట్లునిదేయంచు ♦ నచటవలన॥ శవముఁగాల్పగా నొ
 క్కొక్క ♦ సమయమునను॥ మాత్రమును పలువన్నెలై ♦ మండుగాని
 ॥44॥ ప॥ ఇంక తేలిన సారమేమనగా॥ గీ॥ నసుధ శ్రీచూర్ణమన
 సిరి ♦ వన్నెగలది॥ యని ఖగప్రశ్న సంహిత ♦ యనియె లక్ష్మి॥ ప
 ద్యసూర్యుల వన్నెతో ♦ ప్రబలియుంటా యెట్లునిదియంచు శ్రీసూక్త
 మిపుడుదెలిపె ॥45॥ కావున॥ గీ॥ సిరినిఁబోల్చిరి తిగ్మర ♦ శ్చికి గడం
 గి॥ తిగ్మరశ్చినిఁ బోలిన ♦ దేవితోడ॥ సరిగఁజెప్పిరి శ్రీచూర్ణ ♦ సి
 రినిగాన॥ ఇంక శ్రీచూర్ణమెట్లుని ♦ దేనిజంబు ॥46॥ అనిన ప్రతికర్తు
 లు॥ ఉ॥ ఎంతలు నెప్పితేమియిటు ♦ లెన్నియొ యూహలఁ జేసియిం
 తకే॥ సంతసమందు వారలమె ♦ చాలునుమాటలు వేయునేల యొ॥
 క్కొంతగ నెట్టవన్నెగల ♦ దే సిరిచూర్ణమటంచు దెల్పు వా॥ క్షుం
 తతిఁజూప మెత్తుమన ♦ కారుణికోత్తములార గాంచుడి ॥47॥ (నిర్ణా
 యమహోదధిలో, బృహద్భింహ్న సంహిత) స్మృ॥ స్వేతంపీతం త
 ధారతం ద్రవ్యస్తు త్రివిధంస్మృతం॥ పుండ్రాణాం ధారణేనిత్యం
 యైవ ప్రకటికృతం॥ శ్రీకుంకుమేతి విఖ్యాతం సదామాంగలికం ము
 నే॥ పుండ్రాణామంతరాశస్థం భక్తిదంమునిసత్తమ ॥ ౧॥ ఊర్ధ్వపుం

డ్రములనుఁదాల్చు ♦ యోగ్యునుఁగ । దగినమంటిని మూడు వి ♦ ధ
ములఁజెప్పి నాడ మీదటవానికి ♦ నడుచునెట్టి । నయన నావన్నెకుం
కుమ ♦ యనెడిదాని ॥ 48 ॥ గీ ॥ సర్వశుభముల నొసఁగఁగ చాలు
దాని లచ్చికెతయు ప్రీతినే ♦ యిచ్చుదాని భక్తి ముక్తుల నిచ్చుచు ♦
ప్రబలుదాని ధన్యులందరు తామెప్పు ♦ దాల్చవలయు ॥ 49 ॥ గీ ॥ ఇం
దునెట్టనివన్నెచే ♦ నెసఁగుదాని కుంకుమంబను పేరుచే ♦ కొనినదా
ని గోరియిడుడన్న నెట్టని ♦ కుంకుమంబె దాఁబుడుటంచు తేటగా ♦
దేలదొక్కో ॥ 50 ॥ (ని, మ, బృహద్భృంహ) స్మృ ॥ లలాటాదిషు
చాంగేషు రుగ్నిస్తాభిః క్రమేణవై । నామభిః కేశవాద్యైశ్చ సచ్చిద్రా
ణ్యేవధారయేత్ । శ్రియైజాతేతిమంత్రేణ కుంకుమం తేషుధారయేత్
॥ గీ ॥ మంత్రముల కేశవాది నా ♦ మముల నుచ్చ । రించుచును ఫాల
మాదిగా ‡ నెంచబడిన । అంగముల యందుఁ దాలించి ♦ యందు కుం
కు । మంబు నటఁదాల్చవలయు శ్రీ ♦ మంత్రముననే ॥ 51 ॥ (ని, మ,
ది ॥ పరాశరసం ॥ శ్రు ॥ విష్ణ్వద్వితం రక్తవర్ణం హరిద్రా చూణాము
త్తమం । లక్ష్మీనివాససిద్ధ్యర్థం దీపాకారం సుసూక్ష్మకం । ఊర్ధ్వ పూ
డ్రస్య మధ్యేతు లలాటే ధారయేద్ద్విజః ॥ గీ ॥ లక్ష్మీ తనయందు నుం
టకై ♦ రక్తవర్ణా । మయినకుంకుమ పుండ్రమ ♦ ధ్యమున దీప ! ము
నకు సపతగునట్లగా ♦ ముఖమునందు విష్ణుశేషంబు నేదాల్చి ♦ వెల
యవలయు ॥ 52 ॥ (ప్రపన్న ధర్మసారన ముచ్చయము) భరద్వా
జసంహిత) స్మృ ॥ హరిద్రేణతు చుగ్లేన కుంకుమేన సుగంధినా । ఊ
ర్ధ్వపుండ్రస్యమధ్యేతు లలాటే ధారయేద్ద్విజః ॥ గీ ॥ మంచి పరిమళ
ములచేత ♦ మించు పసపు చేతఁజేసిన కుంకుమ ♦ నెలఁగిఫాలమం
దు ధరియించి లక్ష్మీకి ♦ మందిరముగఁ జేయుటే వైష్ణవులకై ♦ న్యా
యమయ్యా ॥ 53 ॥ గీ ॥ పైన కుంకుమ పసుపు సం ♦ బంధమనియు ర
క్తవర్ణమటంచని ♦ రాణజెప్పి । యుండుటనుజూడ సందియ ♦ మొం
దకుండు । నిలను శ్రీచూర్ణమెట్ట ని ♦ దే నిజంబు ॥ 54 ॥ గీ ॥ ఇందు ద్వి
జులకు ననివారిత ♦ నంచిచూడ । శూద్రులకు పచ్చనిదియంచుఁగా
టిగాను । దేలుచున్నది గాన నో ♦ ధీరులార । శూద్రులకు పచ్చని

ధి దాల్ప ♦ శుభము లొసఁగు || 55 || గీ || పయినకుంకుమ పసుపుసం ♦
 బంధమనియు రక్తవర్ణమటంచని ♦ రాణజెప్పి యుండుటనుఁ జూడ
 సందియ ♦ మొదకుండ నిలను శ్రీచూడా మెట్టనిదే నిజంబు || 56 ||
 అనినప్రతికక్షులు. కం॥ అన్నియు నొప్పగవల సే । యున్నట్టులఁ దో
 చుగాని ♦ యొప్పదు మనసే । మన్నను టంకరహితం । బెన్నటికే నె
 ఱ్జనగునె ♦ యది ముగగుసే || 57 || అనిన. కం॥ టంకణము మైలయ
 నియే వంకన్దనలేదెయ్యి ♦ వాదమెసరి నా టంకణ యుతమగు పు
 సైల గొంకొక తాదెంపవలసె ♦ కూర్చిమగండే || 58 || ఇదియునుం
 గాక. సీ॥ శ్రీసతీమణికి సం ♦ ప్రీతినిచ్చెడినట్టి కుంకుమార్చనములే ♦
 వంకజనునొ ఐదువలకు కుంకు ♦ మాంచితులను వ్రాతలవియెల్లనిం
 కయే ♦ యడవిజనునొ విప్రులుహొన్ను ప ♦ విత్రము లూబునుట
 నిక యచ్చోటికి ♦ నెసఁగిజనునొ కులకాంతలెల్ల గ ♦ జ్వల పట్టెడ
 లుబూని మెరయుటలెల్లనే ♦ మేరజనునొ మయిల టంకణమని యొ
 క్క ♦ మాటుదలఁప సడతులకు కుంకుమంబును ♦ దుడువ వలసె।
 సుదతిపుస్తెలఁదెంపియే ♦ జూడవలసె। నన్ని విపరీతములగానె ♦ యె
 న్నవలసె || 59 || (నిర్ణయమహోదధి, బృహద్భ్రంహసంహిత) స్మృ
 హరిద్రాసంభవంచూర్ణం టాకణేన సమన్వితం భావయేదాప్లుద్రవ్యే
 ణ రక్తత్వముపజాయతే సంస్మృత్య పరమాందేహిం కమలాం మమ
 నల్లభాం పూజార్థం మమదేవేశే వైకుంఠ ప్రాణవల్లభే । ఆజ్ఞాందేహి
 మహామాయే శ్రీచూర్ణం సాధయేయథా॥ సీ॥ వైకుంఠునకు ప్రీతి ♦ వ
 ల్లభవైనయోతల్లి నీసేవకై ♦ తద్దచెలఁగి శ్రీచూర్ణమును బ్రీతి ♦ సే
 యింపుఁడనినాకు ప్రాణవల్లభఁ ట్కి । భక్తి వేడి పసుపు పుల్లనినీటఁ
 బడ వేసియంతయు ♦ మునుగునట్టులఁజేసి ♦ ముదముతోడ అందుటం
 కణముఁ జె ♦ న్నొందఁజేరిచి యదియెగువైనదాకయా ♦ స్థలిననుంచి
 నీడ నెండించి చూర్ణంబు ♦ నెగడజేయు । డని బృహద్భ్రంహ సంహి
 త ♦ యలరఁజేసె సందియంబున్న నదియే మొ ♦ శలవుఁజెట్టు డింక
 కొన్నిటి వ్రాసెద ♦ నిట్టివాని || 60 || అందుననే ప్రకారాంతరము।
 స్మృ॥ భావయేదాప్లుద్రవ్యేణ శుద్ధనింబోద్ధవేనచ । అర్ధపిష్టేనవాప్య

తృ లంకణం పాతయేద్భుధః । దత్వాచైరండపత్రాణి ముఖేమారుత
 వర్జితే ప్రదేశేస్థాపయేద్యవ దాక్త త్వముపజాయతే తావద్విధూ
 పయేన్నిత్యం యథాచ్ఛాయా నసంక్రమేత్ । సుగంధ స్నేహతైలేన
 భావయేచ్ఛంద్రకేణవా దేవ్యాఃప్రీతికరం చూణానిషప్సంజాయ
 తేయది యావత్సంపద్యతేగంధ శ్చీచూర్ణే కమలప్రియే॥ సీ॥ పసు
 పుతుంటల నిమ్మ ♦ పండ్లరసంబుచేగాని పుల్లని మామి ♦ కాయరస
 ము చేగానిమునిగించి ♦ చెచ్చెర వెలిగారమందున తగురీతి ♦ నందం
 జేసి యేరండపత్రంబు ♦ లిడికొన్ని దానిలోనెట్టిని వన్నెచే ♦ నసం
 గుదాకా యట్టులనేయుంచి ♦ యటమీదబాగుగా నెండగాలియులేక ♦
 యెసగజేసి పచ్చికర్పూరమేగాని పరిమళంబు నిచ్చునేదియేగాని
 యొ ♦ కింతయుంచి జేసియున్నట్టి యదియబో ♦ సిరులనొసంగుచూ
 ర్ణమని హరిలక్ష్మిని ♦ జూచిపలికె ॥61॥ కం॥ కొన్ని వచనములను
 దాని ♦ వన్నెయిట్టి దనుచుండెలుపకయే హరి ♦ ద్రనుధరింపు దన
 గనట హరిద్రాపదం ♦ బునకురక్ష వర్ణమగు హరిద్రయటంచు ♦ వ
 రలునెఱుడు ॥62॥ చం॥ అనిన హరిద్ర యెట్టునిది ♦ యశాననజెప్ప ద
 రంబెయన్నపై గనబడు సచ్చితస్మృతుల గల్గినయర్థమదెట్టనంచు
 దే తనుగదవానికెంతో ♦ విపరీతముగా శ్రుతులుండునొక్క యుం
 డినయెడనన్నివాంట్ల కొక ♦ తేయగునర్థమ జొన్నుటొప్పుదే ॥ 63 ॥
 గీ॥ గ్రంథములవైపరీత్యంబు ♦ గానఁబడిన నన్నిటికి నొక్కతేయగు
 నర్థములను కల్పనముసేయు టొప్పుదే ♦ ఘనులకెల్ల నదియెగాదొ
 కొ సెపుడువ్యా ♦ ఖ్యాన గరిమ ॥64॥

ఇదియునుంగాక. గీ॥ పసుపు రెండు విధంబులై బరిధ విల్లు । రక్తవ
 ణాంబు పసుపున ♦ ర్ణంబటంచు రక్తవణాంబు మైసూరి రాజ్యమం
 దు గోరి బిడనూరు చెంగటఁ గూడపండు ॥65॥ సీ॥ కృష్ణానదికి చెం
 తకెరలు దత్తాత్రేయు కరుణనంతయు నృద్ధి గాంచుచుండు అవిగదా
 యిపుడును ♦ హరిలక్ష్మి కొల్లాపురంబు నావెలుగున ♦ ద్రాజధాని
 యారాజధానిలో ♦ నలరుచునుండు గా నచటనుండెడి భూమియం
 దు చాలా ఫలియించు రక్తిమ ♦ పసుపదిమెండుగా నదియెందరో జె

పు ‡ వినినవాడఁ గాంచియున్నాడ నద్దానిఁ † గన్నులలరఁ గానయె
 ట్టనిపసుపును † గలిగి యుంటఁ వాదమేమియు లేదుని † రావదమేను
 † ఉ || కావున నెంతఁ జూచినను † గాదనఁజెప్పడు శ్రీశు ప్రీతికై తా
 వలమైన సజ్జనులు † దాల్చవలెఁ గద యూర్ధ్వరేఖపుం ద్రావ
 లి శాస్త్రసిద్ధమను † నట్టిదియకా సిరికుంకుమంబెమం తావలి సంస్క
 రింపుచు మ † హావిభవంబున నెల్లకాలము || 67 || (ని, మ, ది, ప
 రా, సం,) స్మృ || ఉర్ధ్వపుండ్రస్యమధ్యేతు రజసిచూణాణముత్తమం
 తత్పుండ్రం నిష్ఫలంసీచం నిశ్చీకంనిధనావహం || శా || శ్రీచూర్ణబది
 యెట్టదేయనుచు నీ † రీతిన్సమర్థింపుచుఁ స్మృచూణాంబును బూనకుం
 డుటలు ని † శ్రీకంబునుస్వర్థముఁ నీచంబున్నిధనావహంబనుచు
 నెం † తేదేలగానెట్టినా శ్రీచూణాంబును వీడువాని ముఖమే † ఛీ
 జూడరా దెప్పడు || 68 || గీ || ఔర మీర్లబలుక నే † మండుమిం
 కఁ నన్నెఁజెప్పక పసుపును † వరదాల్చు డనుచునేలకొ వచనము
 లనియొకొన్ని యనుచు మామదిలో సంత † యంబుఁగలదు దానివే
 వేగ మీరుపో దట్టుడనిన || 69 || ఏమేమియిటు ప్రశ్న సేయతగవో †
 నేమీరలీ మమ్ములక † దామేరీతి వచించు చుండెదరొ య † ద్దాని
 న్నదిష్టాడుడి యీ మీప్రశ్నకు యుక్తులన్నియును మీ † కే దోచ
 దేమాన్యులా రా మమ్మేలశ్రమింపఁ జేసెదరొ య † య్నా మైనఁ
 జేప్పెదక || 70 || స్మృ పుండ్రాణా మంతరాశేషు హరిద్రాం ధారయే
 చ్చీయమ్ || గీ పుండ్రములచధ్య నెల్లర † ప్పడును పసుపు దాల్చ
 వలెనను స్మృతుల సం † తతులవెలయు చుండుగదవాని దమరుగాం
 చుచునునట్టి క్రమముగానిట్లు వర్తింపఁ † గలరె నెపుడీ || 71 || ఏలయ
 నిన. గీ రాతిబలెనున్నయాహ † ద్దను చెలంగి పిండిసేయకయే
 దాని † నుండినటులె † చేతిలో రుద్దిదాల్తురే † చేయితులు † బడని
 యట్టులనీ మీప్ర † భావమెసఁగ || 72 || గీ కాన వచనాంత రముల
 ను † గాంచియీరు చూర్ణమును సేయుటయెచాల † సుఖమటంచు
 నట్లుసేతురు వైవాక్య † మండుగలదె యానతీయును వేగమ † యా
 ర్యులారా || 73 || ఇంకొకటియును. గీ పసుపుపొడిసేసి యదియ శు †

భంబటంచు దానిమాత్రమె మీరలు ♦ దాల్చురొక్కొక్క ♦ వేరెయొక్క
 కొన్నివానిని ♦ వెలయఁజూచి ॥ పిండిగలిపినదానినే ♦ ప్రీతినిడుట
 74 ॥ గీ ॥ ఇట్లు వచనాంతరములగ ♦ లట్టివాని । మీరు గైకొంటి
 రేనియా ♦ దాడిగానె । రక్త వర్ణంబుటంకణ ♦ రంజితంబు । ననెడి
 స్మృతులనువీడఁగా । నొనెచెపుడీ ॥ 75 ॥ ॥ గీ ॥ పసుపెకుంకుమ
 యగుగాన ♦ పసుపుఁదాల్చు । డనుచు సామాన్యముగ ♦ నెవ్వరైన
 తాము జెప్పినంతనమీద వి ♦ శేషవిధుల గనకవారల మనసును ♦
 గానకుండ ॥ 76 ॥ గీ ॥ చంపియున్నట్టి వానిని ♦ జంపుడనుచు శాస్త్ర
 మున్నదియని విశే ♦ షములఁగనక । పురుషుఁబట్టిన పులిఁజంప ♦ బో
 యి పురుషుఁ జంపఁ జంపినవాని హిం ♦ సింపఁగలరే ॥ 76 ॥ గీ ॥ తప్పు
 నడిచిన యెడలను ♦ తానుఁజెడుట గాక వనమెల్లఁజెరిచెడి ♦ కపుల
 బోలా గ్రంధకర్తకు నపకీర్తి ♦ గంటుగట్టి । నెడుటమంచిది గాదం
 చు ॥ జెప్పటరుదే ॥ 77 ॥ గీ ॥ పసుపె యెట్టిదిగా ను ♦ న్న పసుపులో
 నా పిండిమాత్రము గలుపుచు ♦ ప్రీతినిడుడు పసుపు పచ్చగ నుండి
 న ♦ పసుపు ఁదెచ్చి యెట్లుగాజేసి దాల్చుట ♦ స్మృతుల మతము ॥
 78 ॥ అనిన ప్రతివాదులు. సీ బొనన్ని నిజమె యా ♦ చార్యులుపుం
 డ్రాసంస్కారంబుఁ జేసెడి ♦ సమయమునను పనుపగువన్నెచే ♦ భా
 సిల్లుదీనినే చెలఁగించి రనమాను ♦ బలుక వెరతు । గానియాపుండ్ర
 సం ♦ స్కారంబు తరిని యాచార్యవర్యులె యెట్లు ♦ నైనదాని గూ
 రిమినిడియుండఁ ♦ గొన్ని నాళ్లు ధరించి దానిమానిన మర్త్య ♦ దాన
 పులను గనినయంతన సూర్యుని ♦ గనఁగవలయు దొడరితన దుష్టక
 ర్మలఁ ♦ దూరవలయు బట్టతోఁగూడ నీరాడ ♦ భారవలయు హరి
 ని గురువర్యులను మది ♦ దలవలయు ॥ 79 ॥ ఉ ॥ ఎమది సద్గురూ
 త్తముల ♦ దెట్లుపుండ్రముఁ దాల్చజేసిరో । నేమముతోడ దానివిడ ♦
 నేరగరాదెయటన్న నింక మే । మేమన శక్తి చాలదగ్గ భ ♦ భీయటె
 భస్మముఁ దాల్చరాదొకో । లేమియె భస్మధారణము ♦ శ్రేష్ఠమటం
 చను వాక్యరాశికి ॥ 80 ॥ (ని, మ, ధి, అసంస్కృతాం
 హరిద్రాంత ముఖే లింపే న్నరాధమః ద్రవ్యాంతర విహీనాంతు ర

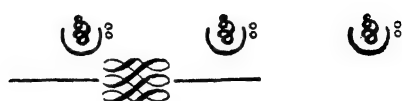
జనీం ధరాయేత్తుయః॥ గీ॥ వేరుద్రవ్యంబు గలయక ♦ వెలుగు పసు
పు గాని సంస్కార రహితంబు ♦ గానియెపుడు । దాల్చువాడికమరి
నరా ♦ ధముడటంచు ॥ నిపుడు వృద్ధహారిత సం ♦ హితవచించె ॥81॥
గీ॥ ఇందు ద్రవ్యాంతరవిహీన ♦ మిడగరాద । టన్న ద్రవ్యాంతరంబ
న్న ♦ టంకణంబె । దానిజేర్చని పసుపును ♦ దాల్చునాతఁ । డధము
డని దేలుటనుదాని ♦ నంటరాదు ॥82॥ గీ॥ ఇట్టియర్థముగొనక వే ♦
రేమిజెప్ప । టంకణ యుతంబటంచును ♦ కుంకుమంబు టంచునెట్టినివ
న్నెయ ♦ టంచుజెప్ప । వచనసంతతి గలయదే ♦ వాగులోన । 83 ॥
గీ॥ కాన ద్రవ్యాంతరమన టం ♦ కణమెగాన । దాని జేర్చని పసుపు
ను ♦ దాల్చువాడు । నీచుడనుటలు మిక్కిలి ♦ నిజమయ్యె కాన
టంకణరహితంబు కాదుదాల్చు॥84॥

సీ॥ శ్రీనిగమాంత దే ♦ శికధృత శ్రీచూర్ణమదివైడి వన్నెయంచ ♦ ని
రిబుధులు । వైడికిగలవన్నె ♦ పచ్చనిదేయంచు మందులుపండితఁ మ్మ
న్యూలహహ । తముదామెయెడద ని ♦ ధారణంబును జేసి గురువుల
తోవను ♦ గూడదనుచు॥ సిద్ధులమనితాము ♦ భ్రష్టులౌటయె గాక
యజ్ఞులగొందర ♦ నటులజేతు । రార శ్రుతి స్మృతులందితి ♦ హాసవ
రములందు బుగారమెట్టిని ♦ దానటంచు । బలుకటలుజూడ కన్ను
లు ♦ పచ్చనయ్యె । బాలు గురునింద యెట్టల ♦ బోవునురక ॥ 85 ॥
బుగారు యెట్టినిది యనుటకు. (ప్రపన్నానుష్ఠాన బాస్కరమున)
శు॥ తస్యైహైతస్య పురుషస్య రూపం । యథా మహారాజతవాసః ।
యథాపాండ్వావికం । యధేంద్రగోపః । యథాగ్న్యర్చిః । యథాపుండ
రీకం । యథాసకృదిత్సుక్తం । సకృదిత్యే వహిచాస్య శ్రీ రభవతి॥ కం ॥
పరమాత్ముని వన్నెకు బం । గరు నార్దిద్రయను కార్తిక ♦ పురుగులు
పట్టె । నెరుపునుబోల్చుట పుత్తడిఁ ధరయెగువన సందియంబు ♦ గ
లదేనెపుడీ ॥86॥ (పురుషసూ ॥) వేదాహమేతం పురుషం మహాం
తం । ఆదిత్యవర్ణం తమసఃపరస్తాత్ ॥ కం॥ పరమాత్ముని వన్నియభా ।
స్కరు బోల్చెను పురుషసూక్త ♦ కమునను సూర్యుం । జెరుపే పసు
పుగలేడని । శిరివన్నెను వ్రాసినయెడ ♦ జెలగును గనుడి ॥87॥ ఇది

యునుంగాక. గీ॥ అవని బంగారు పసిమిగా ♦ నలరునన్న । చెడ్డదని
దానినందరు ♦ జెప్పరొక్కొ- । గానబాగార మెట్టినై ♦ గాల్గుగాని
పసుపువన్నె యటంచని ♦ బలుకరాదు ॥88॥వ॥ ఈవిషయమున వెనక
లక్ష్మీనామ నిర్ణయమున పెక్కులుగా వ్రాసినానుగాన నిందువ్రా
యమానితిని. గీ॥ పసుపుకాళ్లకు పూతగా ♦ బరిధవిల్లు కుంకుమము
ఫాలములయందె ♦ గుడిరియుండు పాదములఁ దాల్చి యోగ్యమా ♦
పసుపు నెట్లు । ఫాలముల దాల్చి వచ్చునో । బలుకరయ్యా ॥ 89 ॥
వ॥ శ్రీ సగమాంత దేశికులవారు రచించిన దేవనాయక పంచాశతు
లో దేవనాయకుల యూర్ధ్వపుండ్రంబును నన్వించునపుడు, శ్లో॥ లా
నణ్యవర్షిణిలలాటతటే ఘనాభే విభ్రీత్తితిద్గుణ విశేషమి వోర్ధ్వ
పుండ్రం । విశ్వస్యనిర్జరపతే తమసావ్యస్యమస్యే విభాయసిమాంగ
లికం ప్రదీపం ॥ గీ॥ మేఘములఁబోలె నల్లగా ♦ మించుదేవ । మేఘ
ములయందు మించెడి । మెరుపుబోలె చీకటినిదోలు దీపంబు ♦ చె
లువుగాను । నెగఁగ నీయూర్ధ్వపుండ్రంబు ♦ మిగులమెరసి ॥90॥ గీ॥
మెరుపుదీపంబు పసుపుగా ♦ మెలఁగునంచు నెవ్వరేనియు జెప్పెద ♦
రే వచింపుఁ జెట్టనిదిగాదనియు వచి ♦ యింపఁగలరె తామెజెప్పుడు
నాయంబు ♦ దయఁదలిర్ప ॥91॥ (దీపమువన్నె, మాఘమున) శ్లో॥
సాయంబున దీపపాటిలాభిః । గీ॥ పొద్దుమునిగెడి వేళలో ♦ బాదలు
చుండు । దీపములఁబోలె నించుక + తెలుపు నెలుపు । గలచివెలసెడి
నట్టియాకాంతి ♦ జల్లు । కందలీ కుసుమంబుల ♦ గాదఁర్పు ॥92॥ గీ॥
అనుచుజెప్పుట కుంకుమ ♦ మతయెలుపు । గాదనర్చగవలె పిండి ♦
గల పవలయు । అదియె శ్రీచూర్ణమగుదాని ♦ హరికిభక్తు । లయిన
వారికిభక్తిదా ♦ ర్యంబునుండి ॥93॥ గీ॥ శ్రుతులనన్నింట కుంకుమ♦
శ్రేష్ఠమనుట । శుభమటంచును బలుకుట ♦ బ్జాడ నశుభ । కాలమం
దునఁబూనుట ♦ ల్లాదటంచు । నవనినఁగ ప్రయోగంబు ♦ నందెయి
టుల । అహరహంబున వీడి ద ♦ శాహముననె కొననె ధరియింపుండి
కమీరు ♦ కుంకుమంబు । టంచు నొకవాక్యమనుగాను ♦ పించియుం
ట । అశుభమందునతగదను ♦ నట్లుదేలు ॥94॥ గీ॥ కానదీనిని యాశా

చ ధీశంకరమంతుఁడు నెన్వరేగానియుచుధరి ధీయంకరాదు పెద్దలాచా
 ర విారీతి ధీబెరిగియుండు గాననా శౌచమునదీనిఁ ధీబూసరాదు॥
 95॥ గీ॥ మాఖ్యమొక్కటి యేచాల ధీమంచిదనుచు నందరికినన్న
 నేనెబో ధీయధికమంచు గర్వయుతులయి శాస్త్రమా ధీర్గంబు విడి
 చి సలుపువారల నొక్కొంత ధీదలఁపరాదు ॥96॥ ఇంక తీర్మానము.
 సీ॥ సిరినన్నెగల దాని ధీరియింపుడితరంబు పనికిరాదని ఖగ ధీప్ర
 శ్నబలుకఁ సిరినన్నెయెఱుపుదే సీరమని శ్రుత్యాదు లెంతోసామ్య
 ములనొ ధీక్రింతదెలుపఁ రక్తవణపు నారి ధీద్రుచుఁబూచుఁడంచని
 యాపరాశరులు తా ధీమెత్తిబలుకఁయెఱువివన్నచే ధీనిలబుట్టు పసు
 పును గలిగియుండువటాచు వెలసిబలుకఁటంకణంబుచు జేర్చి కుంకు
 మఁజేసియే ధీరియింపుడని బృహ ధీద్భ్రహబలుకఁ కుంకుమంబును
 మీరు ధీకోరిదాల్పుడటాచు వృద్ధహారీతుండు ధీనెత్తిబలుకఁ నితఁడ
 టంకణము నుత్యజి ధీఘాపబలుకఁ యిచట పసుపెఱువిది యంచు ధీ
 నెసఁగిబలుకఁ యోచనలుసేయ ఫలనుది ధీయొప్పదురకఁ యిపుడు
 సంతోషమందు ధీం ధీమియలుక ॥97॥ కం॥ విడవుడు పసుపును
 దాల్చుట విడకుండిన స్పృతులఁజూపి ధీవెలయుదులేదా యడుగ
 నొప్పుడు గురువుల తడబడియా శౌచముఖము ధీదాల్చగ నేలా॥98
 కం॥ నెవ్వగలన్నియు దాదా దవ్వలదోలుచును మీరు ధీధన్వతఁ
 గనగా నివ్వసుమతి నెఱువిదై నివ్వటిలెడి కుంకుమంబు ధీననరునగ
 నుడి ॥99॥ కం॥ ధీరులెన్నొత్తులను జూపి ధీదిట్టుడింకఁ తనినయుక్తిని
 గానించి ధీతన్నుడింకఁ మాఖ్య మెల్లను వేవేగ ధీమానుడింకఁ
 మూకభావపు తోవలో ధీబోనుడింక ॥100॥ ధీరియింపుడు సద్భక్తి
 ని సిరిబలె యెఱువైనయట్టి ధీశ్రీచూడామునే స్మయింపుఁడిగు ల
 క్షినినిరతముశ్రీహరికిప్రీతి ధీనగడుటకొఱకై ॥101॥ కం॥ ఇదిస్మృతి
 శ్రుతి సమ్మతమగు నిదిపెద్దల కెల్లచాల ధీయచ్చుముదంబు ఇది
 లక్ష్యకి శ్రీశునకును తుదిలేని ముదంబు నొసఁగు ధీత్రోవధరిత్రి ॥
 కం॥ ఇది పుండ్రాధ్యాయంబు నదియేడవది గనుభక్తు లందరు ద
 నియఁ సదయుండయితనుదానే గుదిరించుచు వ్రాయఁజేసె ధీగూ

రిమి హరియే॥

శ్రీః.

శ్రీకురుమూర్తిః శ్రీనివాస ప్రసీద.
శ్రీహయగ్రీవాయ నమోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

పరతత్వాధ్యాయము. (౯)

గీ॥ నాగురూత్తములను దొల్త ♦ నడుమ నాథాయామునార్యులు కొ
న నశ్రీ ♦ హరి. వెలుంగి నిటుల వరుసగ భక్తియెం ♦ తేనిబాదల గు
రుపంపర నెల్ల నే ♦ గొలుచువాడ.

(ర, త్ర, పరదేవతాపార మార్థ్యాధికారమున) శ్రు॥ ఏకోహవైనా
రాయణసీత్. నబ్రంహ్మనచశంకరః॥ నారాయణాద్భ్రంహజాయతే
నారాయణాద్రుద్రోజాయతే॥ సప్రజాపతిఃపుష్కరపల్లెసమభవత్॥ గీ॥
ఈశబ్రంహలలో నింక ♦ యెవరుగారు. ఒకడైనారాయణుడెయంత ♦
కొప్పునతని వలనఁబుట్టిరి బ్రంహరు ♦ క్రులునువారి । లోననాబ్రిం
హయాతమ్మి ♦ లోనఁబాడమె ॥2॥ (ర, త్ర, ప, దే, పా) శ్రు॥ నా
రాయణాద్భ్రంహజాయతే నారాయణాద్రుద్రోజాయతే॥ నారాయ
ణాద్వాదశాదిత్యా రుద్రావసవస్సర్వాణిచ్ఛందాగ్ంసి॥ నారాయణా
దేవ సంపద్యంతే॥ గీ॥ వసువు లెనమండ్రు బ్రంహలు ♦ బదునొకం
డు॥ ద్వాదశాదిత్యులటులె వే ♦ కములుబ్రంహ॥ రుద్రులును వీరలెం
తయో ♦ రూఢిబుట్టి రధిపు నారాయణునివల్ల ♦ ననవె శ్రుతులు ॥
3॥ (ర, త్ర, ప, దే, పా) శతపథ బ్రాంహ్మణే॥ శ్రు॥ సంవత్సరేకు
మారోజాయత సారోదీత్ తంప్రజాపతిరబ్రవీత్॥ కుమారకింరోదిషి
యచ్చమమ తపసాధిజాతోసీతి సాబ్రవీత్ । అపహతపాస్మా అహమ

స్థిః హంతనామాని మేదేహీతి తంప్రజాపతిర్బ్రహ్మీ తస్యతన్నా
మాఅకరోత్ అగ్నిస్తద్దూప్రమభవత్ అగ్నిర్వైరుద్రః యదరో
దీత్ తస్మాద్దృద్భితి సోబ్రహ్మీ జాయాన్వాఅహనుస్థిః దేహ్యా
వంనామాసీతి తంప్రజాపతిర్బ్రహ్మీ భవోసీతి పశుపతిరసీతి ఉ
గ్రోసీతి నుహదేవోసీతి ప్రజాపతిర్దేవాన సృజత తేకాప్సనాసందితా
అజాయంత విరూపాక్షాయ దత్తాంతు బ్రహ్మణః పుత్రా యజ్ఞేష్టా
యశ్శేష్టాయ అమోఘాయ కర్మాధిపతయే సోబ్రహ్మీ వరంవృణా
అహమేవ పశూనామధిపతి రసాసీతి తస్మాద్దృదో పశూనామధిప
తిః తస్యదేవరూఢుః వయావిష్టా కేతస్య ప్రగృహేహవిచ్ఛిః విధే
హితుదో రుద్రీయమ్ సీ సకలంబులను సృష్టి ♦ సలిపెడియూబు
హ తపముదానొక్క వ ♦ త్వరముసలిపి నపుడొక్కరుడు బుట్టి ♦
నంతన నేడ్వంగ నాతపంబునఁబుట్టి ♦ నాడవిప్రమేలయేడ్పదవన్న ♦
నికపేరుఁబెట్టుమే ♦ నపహత పాపుడ నామననఁగి రోదనంబుననం
త ♦ రొప్పితిగావున రుద్రుడంచనిపేరు ♦ మాధినిడితి నిటులఁగొన్ని
టి నిమ్మన్న ♦ నెలమిశర్వ భవముహదేవ భీమోగ్ర ♦ పశుపతియన
నింక నీశానుడనఁగను ♦ నిటులపేరు లిడిన నాబ్రహ్మగని శర్వుఁ ♦
డిట్టులనియె ॥4॥ కం॥ వరముల గొన్నిటినిడుమో వరదా యోతం
ద్రీయనన ♦ వారపుగరుణః హరితోహవిస్సు గుమవుము ధరణశు
వులకెల్లఁ బ్రభుత ♦ దనరుమయనియె ॥5॥ గీ॥ తనకు తొలిచూలు
శ్రేష్ఠండు ♦ తపసిపాప తహితుడయి ధాత్రి సురుల ♦ ల్లరకుమే
టి యయిన హరునకు నిట్టిల ♦ నబ్జభవుఁడు పేరులనొసంగి పిదపను
మెపునొసఁగె ॥6॥ కం॥ ఈతఁడు వేరగు యుగమున ధాతకు తమ్ము
నిగ హరికి ♦ తనయుడై యీ ♦ రీతిగ నెగడెడు ననుశ్రుతి సీతరిఁ
జాపించువాడ ♦ నెంతయుగనుడి 17॥ (స్తోత్ర భా, 78 హయశిర ఉ
పాఖ్యానమువ. శ్రు॥ అధపునరేవ నారాయణస్సన్యం కామం మన
సాధ్యాయత తస్యధ్యానంతస్థస్య లలాటాశ్చేష్టదోజాయత స్వేదా
ద్బుదమభవత్ బుద్బుదాత్త్వే శూలపాణి రజాయత చం॥ హ
నుతయుఁ బుట్టగఁజేయఁజూని నీ వరునికు

మారుఁగాంచి బల ♦ వఁతునివేరొక నిస్సృజింప తా నరుసముఁజెం
ద ఫాలమున ♦ నప్పుడె నేర్పదముఁజూరి బుగ్గగా వరలిన శూలహస్త
డగు ♦ వాడు త్రిలోచనుడందుఁ బుట్టెబో ॥8॥ శ్రీమహాభారతమున.
స్మృ॥ బ్రహ్మాదిషు ప్రలీనేషు నష్టైలోకే చరాచరే । అభూత సంష్ట
వేప్రాప్తే ప్రలీనః ప్రకృతౌమహాన్ । ఏకస్తిష్ఠతివిశ్వత్కా సతునారా
యణఃప్రభుః॥ గీ॥ బ్రహ్మరుద్రులు మొదలు స♦ ర్వంబుసమయ భూ
తసంఘములన్నియు ♦ బాలుపుమాన । నపుడెబ్రహ్మతీ మహత్తత్వ ♦
మందెయణఁగ । నొకడె నారాయణుండె తా ♦ నొప్పియుండు॥9॥ చ॥
శ్శ్రీతులిటుఁ బల్కుటల్వినన ♦ జెచ్చెరదేలెడి యర్థమేమొ మీ । మ
తిఁదలపోయు డింకయిన ♦ మాన్యవ తింసములార పుట్టువున్ । స్థితిల
యుముల్లలట్టిరని ♦ తేటగఁదేలదె యిట్లుదేలగా । నితని పరాత్పరుండ
నుట ♦ యెట్టులామీరలె జెప్పరాదొకో ॥10॥ (స్తో, భా, మోక్ష
ధర్మే) స్మృ॥ ఏషలోక గురుర్భృంహ జగదాదికర్తప్రభుః । ఎషమా
తాపితాచైన యుష్మాకం చపితామహాః । మయానుశిష్టో భవితాసర్వ
భూత వరప్రదః॥ సీ॥ ఈ చతుర్ముఖుఁడు మీ ♦ కెల్ల నాచార్యుండు
సర్వజగత్సృష్టి ♦ సలుపువాఁడు । తల్లియుఁదండ్రీ యీ ♦ తండ మీ
కెల్లర ♦ కును భక్తి నాయాజ్ఞ ♦ కొలది నందా రకుతానె కొన్నివ♦
రంబుల నీగలాడితని తమ్ముఁడు రుద్రు ♦ డెట్టులనిన । నాఫాలమునబు
ట్టి ♦ నాడుగావున నితండాబ్రహ్మవరముల ♦ నందియుంట । తననుఁ
గొలిచినవారికి ♦ తప్పకుండా తనకొలాది వరంబులఁ ♦ దద్దనొసగు
ననుచుసురలకు హరియెతా ♦ నన్నవాఁడు । గాదెయని మోక్షధర్మ
మ ♦ స్త్రీంధమండు ॥11॥ గీ॥ దీవిఁగాంచిన రుద్రుని ♦ తేజమెల్ల । న
లుపయొసఁగిన యదియబో ♦ న్నాయముగను తనకు తాఁబుట్టి నది
గాదు ♦ తెఱచిచూడ । ననుచు తేటగఁ దేలదే ♦ యాన్యులాగా ॥12॥
గీ॥ అజనకీర్ణులఁగలుగుమా♦ హత్స్యమెల్ల । హరియొసంగినదని స్పష్ట♦
మయ్యెమీద । గాని హరియంతకును తానె ♦ కారణంబు గాఁగఁగొ
లెడు నననేమి ♦ గలుగుకీడు॥13॥ వ॥ ఇదియునుఁగాక. స్మృ॥ అచ్యు
తానంతగోవింద నామోచ్చారణభేషజం టం నమస్సంపుటీకృత్య జప

న్యషధరోహరః॥ గీ॥ అచ్యుతానంత గోవింద ధ్యాయేడిమూత్రం మున
 నై యోగనమ యనుదాని ధ్యాయేడిమూత్రం జపము సేయుచునుండ వి
 షమునుమ్రుంగి విషపుబాధనుజెడక వెలసెచూచుడు ॥14॥ గీ॥ విష్ణు
 మూత్రంబుచే హరు ధ్యాయపుబాధ తలగెనననట్టి మాహాత్మ్యముల
 వి విష్ణు మూత్రముచేసేనో పార్వతీ ధ్యాయగనికేసో తామె యోచింప
 రాదె స ధ్యాయమూలారా ॥15॥ క॥ ఇది గమగోన హరునకు విష
 మదనుణచేసేకత్తి విష్ణు ధ్యాయమూత్రజపముచే నొడవెనని చెప్పవలసె
 ను గద మీరలెనెప్పుడింక కరుణయెలర్ప ॥16॥ గీ॥ మిగుల తా
 మసగుముల మెలగుగాన తామసంబున శుభ్రంబు దప్పసేయ
 హరిదయాళుడు నన్నింట నణచిమేలు సేయువాడను వచనము
 లెప్పువాడ ॥17॥ ॥ స్తా ॥ ॥ భా ॥ మాత్యపురాణము తతఃక్రొధ
 సమాయుక్తస్సంరక్తనయననచ వామాగుప్తనఖాగ్రేణచ్ఛిన్నంత
 స్య శిరోమయా యస్మాదనపరాధస్య శిరచ్ఛిన్నంత్వయామమ త
 స్మాచ్ఛాప సమాయుక్తః కపాలీత్వం భవిష్యతి బంహకునితోభూ
 త్వ చరంస్తీథాని భూతలే తతోహంగతవాద్దేనిహి మవంతంశిలో
 చ్చయం తత్రనాగాయణశ్శ్రీమా న్మయాభిక్షం ప్రయాచితః తత
 స్స్వేనస్వకంపార్శ్వం నఖాగ్రేణ విదారితం మహాతీస్రీవతీధారా త
 స్యరక్తస్యనిస్సృతావిష్ణుప్రసాదాత్సుశోణికపాలాతత్పహస్సధాస్సు
 టితంబళుధాయాతం స్వప్నలబ్ధం ధనంయథా॥ సీ॥ నలువకైదవదై
 న తలచునానఖముచే కనులెట్టజేసినే మనుచునతడు తప్పలే
 కనెనాదు తలనుద్రొంచితిగాన పునుకదాల్పరివి గ మ్మనుచుశా
 ప మొసగిననఖుడెంత యో బంహహత్యకు వెరచినేతీర్థయా త్ర
 లకు వెడలి హిమవంతమున భక్త హితుడు శ్రీహరిచార్పితముసే
 య తనపక్క నఖముచేతఁ జీర రక్తంబు చిల్లున జిట్టినపుడ
 కలనుగన్నట్టి రొక్కంపు కరణి బోయె శ్రీసతీశుని కగుణను
 జెప్పదరమె యనుచుగారికి హరుడెతా ననెనుగాదే ॥ 18 ॥ స్తా॥
 భా, మాత్యపురాణమున) తతస్సశంకరోదేవ స్త్వంధకై రాకులీకృ
 తః జగామశరణందేవో వాసుదేవ మజంవిభుం తతస్స భగవాన్విష్ణు

స్పృష్టవాన్ముష్కరేవతీం సాపపాసకలం తేషామంధకానా మస్పృక్తు
 ణాత్ ॥ గీ॥ అంధకులు సేయునట్టి ని ♦ ర్బంధమునకు । నోర్వజాలక
 శంకరుఁడోడి వాసు దేవుశరణని యనశుష్క ♦ రేవతినట । వరలజే
 సినవారి నె ♦ త్తురునుద్రానే॥19॥ ఉ॥ ఈరీతిన్గన నీశ్వరుండు మరియెం
 తేతామసుండంచునున్ । శ్రీరామాధపుగూర్చి పాత్రమనుచున్ ♦ సే
 రాము లొసేతలన్ । నేరంబెంచక సేయువాడు ననుచున్ ♦ నిక్కం
 బుగా దేలదే । యోరాజన్మతులారజూఁడుడికయెం ♦ తోసంతసంజా
 పుగాన్ ॥ 20 ॥ స్తో, భా, ॥ విష్ణుధర్మే । స్మృ ॥ ప్రాణినఃకర్మజనిత
 సంసారవశవర్తినః । యతస్తతోన తేధ్యానే ధ్యానినాముపకారకాః । నైస
 ర్గికోనైవబోధస్తేషామప్యన్యతోయతః । యస్మాత్తదమలంబ్రంహ్మ ని
 సర్గాదేవబోధకృత్ । ధ్యేయం ధ్యానవిదాంసమ్యక్తద్విష్ణోఃపరమంప
 దమ్ ॥ సీ ॥ ఏలోకమందేని ? నీ బ్రంహ మొదలుగా ప్రాణిసంతతు
 లుక ♦ ర్మలుగలార । లొదవిన సంసార ♦ మూడదన్నగలేక యజ్ఞాన
 మునఁజిక్కి † యలరువారు । వారినిధ్యానించు ♦ వారికినుపకార లే
 శమైననుజేయ ♦ లేరువారు । వారుహరిధ్యాన ♦ పారంబుఁ జెందియే
 వరములిచ్చెడి శక్తి ♦ వరలువారు । గాని తముదామె మహిమంబు ♦
 గాంచలేరు । బ్రంహమగు విష్ణుమహిమచే ? బ్రబలువారు । హరియే
 ధ్యానార్హుఁడయ్యెడి ♦ నందరకును । నతనిలోకమె యందర ♦ కధిక
 మగును ॥21॥ మ॥ ఘనులారాయిత బ్రంహయేమొదలుగా ♦ గాప్రా
 ణి సందోహ మం । చనఁజేజేలును వారిలోపల హరుం ♦ డౌటన్న్వ
 రుండుస్థరన్ । మనలనోలెను కర్మవశ్యులగుచు ♦ న్నాథత్వ సదృక్తి
 కి ♦ తనమాహాత్యముఁ గొంతజెందిరనుచు ♦ న్నధ్యంబుగా దేలదే
 ॥22॥ గీ॥ తొలుతమిక్కిలి యమం ♦ గళుండు హరుఁడు । క్రమముగా
 హరిపాదతీ ♦ ర్థమును సిరము । నందుఁబూని చెలంగుట ♦ నయ్యె శి
 వుండు । ననుచుదెలిపెడి వచనంబు ♦ లను గనుండీ ॥23॥ భాగవతం
 బున. శ్లో॥ యత్పాదవిస్ఫుత సరిత్ప్రవరోదకే సతీధేన మూర్ధ్నృప
 గతేన శివశ్చివోభూత్ ॥ గీ॥ ఎవని శ్రీపాద తీర్థంబు ♦ నెంచిసిరము జే
 ర్చి చెలంగుట హరుఁడవు ♦ శివుఁడనంగ । బరగెనాతని పాదప ♦ ద్మ

ములనెడద । నునుచి యెప్పుడుధ్యానించు ♦ సధికభక్తి ॥24॥ ఇదేవి
షయము. భారతోద్యోగ పర్వమున. శ్లో॥ తత్రగంగాం మహాదేవః
పతంతీ గగనాచ్ఛృతాం । ప్రగృహ్య ప్రదక్షాణోకే మానుషే బ్రం
హవిత్తమః॥ గీ॥ గగనముననుండి భువికిరా ♦ గడగినట్టి గంగవెసగాం
చియపుడెళించి కరుడుబట్టి దానితలబూని బ్రంహవిత్తముతముట్టి
పేరుగనిమీద బుడమిపై ప్రీతిఁబెట్టె ॥25॥ కం॥ భారతభాగవతం
బులు । కూరిమి శ్రీహరినిఁ బొగడ ♦ గోరునటన్ను । ధీరశిరోమణులా
రా । ధారుణి నీశ్వరుని సంహి ♦ తను వెసఁగనుఁడి ॥26॥ (ర, సం,)
స్మృ॥ ద్రవీభూతాస్తతోధర్మా హరిభక్త్యానుహమునే । గృహీత్వా ధ
ర్మపానీయం పదంనాథస్యతుష్టయే । త్కృతం పరయాభక్త్యా పాద్యా
ర్థ్యదిభిరర్చితం । తదంబుపరయాభక్త్యా దధారశిరసాహరః । పావనార్థం
జటాజూటే యోగ్యోస్మీత్య వధారణాత్ । వషాఽయుతానథ బహూ
న్నముముంచ తథాహరః॥ చ॥ హరుఁడుతనంత పాపముల ♦ నన్నిటిఁ
దోలెడి విష్ణుపాదము । దలరిన గంగరాక హృద ♦ యంబునఁబొంగు
చు నెంతయేకమం । డులజలమూని యఘ్యము మొ ♦ దుల్లలపూజ
లసల్పి భక్తిచే । నలరిపదాంబు వుల్గిరము ♦ నందునఁదాల్చె పవిత్ర
జౌటకై ॥27॥ చ॥ ఇదే హరిపాదతీర్థముల ♦ నెంతయుభక్తి సిరంబు
నందునే । గుదిరిచితింక ధన్యుడను ♦ గోత్రులుఁ దీరె ఫలించె పుణ్య
మి । య్యది విడనాడఁగూడదు గ ♦ దాయని యట్టెశిరంబుపైన యా
మదనహనుండు బొంగిబహు ♦ మానముగా చిరకాలమూ నెబో ॥28॥
(రహ, పద,) స్మృతి॥ కార్యత్వకర్మవశ్యత్వ శ్రవణాద్భ్రంహ రుద్ర
యోః । మాయాపరవశత్వాచ్చభగవత్ప్రేవ్యభావతః । శుభాశ్చయత్వ
రాహిత్యాత్తథాశాసాశ్రయత్వతః । విభూతిత్వా చ్ఛరీరిత్వా చేష
త్వాచ్ఛ్రీపతింప్రతి । ప్రకారత్వా జ్ఞాయమాన సంసారపద దృక్స్వతః
అనుసాస్యతతోమోక్షే విలంబేష్య పటుత్వతః । భగవద్దేషిసంతా
నా చ్ఛక్త్యాత్తుద్రీ ప్రదానతః । తత్రాపి విష్ణ్వధీనత్వా చేష్యత్వాద
ప్రబుద్ధతైః । నానయోరైక్యసామ్యాది విష్ణునాసర్వజిష్ణునా । ఇతిజాన
న్పుమాన్విష్ణా వేకాంతీ మోక్షభాగ్యవేత్ ॥ సీ॥ బ్రంహ రుద్రులును

క ♦ ర్మకుఁ జిక్కియున్నట్లు శ్రీశునానతిఁబను ♦ వేయునట్లు । మా
యఁజిక్కినయట్లు ♦ మాధవు కొలువులో మఱగినట్లగుభము ♦ ల్బ్రహ్మ
గినట్లు । తనశక్తియొకయింత దనఁదినయటు పరా ♦ త్పరుకూర్చి మహి
మంబు ♦ దనఁదినట్లు హఃమార్తులకుఁడుద్ర) ? వరములిచ్చినయట్లు న
దిపూర్తిఁ తనశక్తి ♦ కబ్బనట్లు । సాత్వికులు తన్నుఁగొలువఁగా ♦ జన
నియట్లు ఁదుద్ర)కోర్కెలుఁగలవారె ♦ గొలుచునట్లు । శుభ్రులయందు
న స్మృతులందు ♦ జెలఁగెన్ని । గానపరతత్వ మితనికిఁ ♦ గలుగునట్లు
॥29॥ కం॥ హరికిని బ్రహ్మకు హరునకు నిరవుగ సామ్యంబు నెప్పు
డు గూడదనఁ । పరతత్వైక్యంబులనెటు । వరలంజేసెదరొ నెపుడు
వరగుణులారా ॥30॥ కం॥ హరిహరులకు సామ్యంబును వరలంజేయు
టయుగాదె ♦ వైష్ణవులారా సరిసరియని యనఁబోకుడు । కరుణింపు
డు వచనవితతి ♦ గాన్పింతునికఁ ॥31॥ (స్త్రీ, భా, బ్రహ్మాండకౌర్మ
ముల) యోగ్యందేవసమత్వేనవదంత్య త్థానమోహితాః । నారాయ
ణాజ్జగన్నాథా తైవై పాపండినస్సస్మృతాః ॥ భాగవతమున భగవంతునిఁ
గూర్చి శ్లో॥ అస్మాదన్యం పరత్వే నచేతయానోహ్య చేతనః । సపా
పండితివిజ్ఞేయ స్సర్వకర్మ బహిష్కృతః ॥ గీ॥ హరినిబోలుదురుగద ♦
బ్రహ్మాదిసురలు । ననుచువిజ్ఞానమునఁబలుకు ♦ నంతవార । లవని పా
పండులయ్యెద ♦ రనుచుబ్రహ్మ । కౌర్మముల యందు వచనము ల్లా
లుగాదె ॥32॥ (డి,) స్మృ॥ యస్తునారాయణం దేవం సమక్ష్యేనాభి
మన్యతే । సతు తేనావమానేన నరకాన్నాతివర్తతె । యేతు సామాన్య
భావేన మన్యంతే పురుషోత్తమం । తేవైపాపండినోజ్ఞేయా నరకార్థా
నరాధమాః ॥ కం॥ నారాయణులను వారికి । వేరొవేల్పులకు సవతు
వెలయుతురొ య । వ్వారేగద పాపండులు । నారకులధమాధములు
ను ♦ నరసంఘములోఁ ॥33॥ కం॥ అని యిటుఁ బలుకుట ముగ్గురు
ననువుగ సరివారలంట ? జనునేధాత్రిఁ । మనమునఁ బాగుగ మరి
యో । చనఁజేయుచుఁ జెప్పురాదె ♦ సదయతనెంతో ॥34॥ గీ॥ హరు
నికడినట్టి వైవైద్య ♦ మవనినెవడు । కోరియేనియు భ్రాంతినిఁ ♦ గూ
డియేని గుఱువరాదని తేటఁజె ♦ పెడి స్మృతులను । గా లఁ జేసితి

నాపైన గరుడు మీరు || 35 || చ || శివునకు బ్రీతి నిచ్చు నవి ♦ చెచ్చె
 రఁబూనుచు వానిసేననే । యవసర మందు వీడతగ ♦ దంచనిభక్తి
 నిఁగొల్పువారుగూ । డవుజలపత్రభక్త్యముల ♦ డస్సియునేనిభుజంప
 నంచనన్ || దవిలియితండు మేటిపర ♦ తత్వమటంచనిబల్కు-టెట్టులో
 । 36 || హరుఁడె పరాత్పరుండయిన ♦ నాతనితీర్థము పత్రభక్త్యము
 ల్పరిహరణఁబు సేయుటది ♦ పాడియె యిట్లనుటస్థితిలో! దురితయు
 తుండు రుద్రుఁడని ♦ దోపదెయ్యా నననేమి నెప్పెడున్! దురితపువా
 నిఁ గొల్పుటలు । దోస మనస్పరతత్వమబ్బునే || 37 || సీ || ఈశ్వరా
 న్నము భుజి ♦ యింపఁగూడదటంచు దెలిసిగదా విష్ణు ♦ దేవు నందఱ
 జేర్చి తీర్థాన్నము । ల్వికరించుటలెల్ల నిటుసేయధరణి నెం ♦ తేని
 నింద్య! మగుశివాన్నంబున ♦ కహాతగలిగించు మాహాత్మ్య మెవని
 దో ♦ మాన్యులార! గమనించుడియింక ♦ కరుణించి ననుచాల పక్ష
 పాతంబుల ♦ న్నారదోలి! శివుఁడు వేల్పులలో నెల్ల ♦ శ్రేష్ఠుఁడగును!
 శాపయుతుడౌట నిట్టల ♦ సలుపవలసె! నింతటనెవారి దోషంబు ♦
 తెంచఁదగునె! యనిన వినయంబు మెరయఁగా १ మనవిసేతు || 38 ||
 సీ || శాపమిచ్చెడివాడు ♦ శాపమందినవాడు వీరిలోగొప్ప యె ♦ వ్వారు
 నెపుడు! వరములిచ్చెడివాడు వరము ♦ లందినవాడు వీరిలో గొప్ప
 యె ♦ వ్వారునెపుడు! మంత్రకర్తయొకండు ♦ మంత్రజ్ఞ యొకండు
 వీరిలోగొప్ప యె ♦ వ్వారునెపుడు! శాపయుక్తుని ఘనుడంట ♦ జను
 నెపుడు! హరుని శివుడటంచు మీ ♦ రనరెనెపుడు । వరములందఁడె
 హరివేడి ♦ కరుణనెపుడు! రామమంత్రంబు మానునే ♦ రక్తి నెపుడు
 || 39 || గీ || పునుక హతికూర్కి జాయడే ♦ పూనినెపుడు! యిట్టివానికి
 పరతత్వ ♦ మెట్లునెపుడు! యితఁడుగాదంచు శ్రుతిజెప్ప ♦ దేమి నెపు
 డు || 40 || గీ || శివుఁడు పరతత్వమనిజెప్ప ♦ జెల్లు శ్రుతికి! నిక్కమయి
 నట్టి యర్థంబు ♦ నెగడఁజేతు । దేనికిని బాధలేనట్లు ♦ తేటగాను! న
 న్నుదయజూడు డింక న ♦ న్మాన్యులారా || 41 || చ || భలిభలి యేమి
 నెప్పెదరు ♦ పండితవర్యుల బోలెవార లి ♦ ట్టులవచియింతురొక్కొ
 యొక ♦ డున్ శ్రుతులన్లనలేదె మేమునున్ । గలుగవె యీశ్వరున్న

రము ♦ గా నచి యించెడు నట్టివాని మీ | రలు మఱి దాచి నంత
టనె ♦ గ్రంథములెట్టుల దాచుఁజెప్పడి || 42 || అనిన. చం॥ శ్రుతులవి
లేవులేవనుచు ♦ జెప్పము వానిని దాచుటొప్పు న | స్మృతియునులేదు
మాకెపుడు ♦ మాన్యవతంసులు మీర లూరకే! యతినిచిడంబుగాఁ
బలుక ♦ నొనె యొకింతయు నన్నుసద్దయాం | చితులయి జూడుడింక
నవి ♦ సెప్పెద తేటగ నొప్పునట్లుగాన్ || 43 || చం॥ శ్రుతులనుఁగల్గలం
టలుని ♦ సీయదిమిక్కిలి రోతవానిలో! నతికినయథ్గమున్గొన మియం
తకురోతలు వానిలోవిరు! ధృతఁ దొలగింపకుండనిదె ♦ తథ్యమటంచ
ని యెంతయో దురు! ధృతులనుఁబూని పలుకుటలు ♦ తప్పకయంతకు
రోతఁజూడుడి || 44 || ఉ॥ కావున వానివానికిని ♦ గల్గువిరుద్ధతలెల్ల వే
గమే! దోవుడుసేసి యన్నియొక ♦ తోవకుఁ దెచ్చి చెలంగియున్న
యా! ధీనరులైన మాగురువు ♦ దిట్టలుపల్కెడి పల్కుపండుగా! నేవ
చియింతు వారికృప ♦ నేగద యన్నిటినిండఁ జేసెడిన్ || 45 || శ్రు॥
సబ్రహ్మ సశివస్సోక్షరః పరమస్వరాట్ | సవేదవిశ్వస్సప్రాణ స్సకా
లోగ్నిస్సచంద్రమాః | సవవ సర్వం యద్భూతంయచ్ఛభవ్యంసనాతనం
జ్ఞాత్వాత మృత్యు మత్యేతినాన్యః పంథావిముక్తయేఉ॥ వాఁడెశివుం
డు నక్షరుడు ♦ బ్రహ్మయునిందుండ్రుగర్గిలోకముల్! వాఁడె గవిశ్వ
మున్మరియు ♦ వాయువులున్నువనంబు సర్వమున్! వాఁడె చరాచరం
బులును ♦ వానిసనాతనుఁ గొల్పుచున్నయెవ్వా! డునుగానిమృత్యువు
ను ♦ భారఁగదోలెడి దిట్టయైతగున్ || 46 || వ || తొలుతటి వాఁడు
విష్ణువగు ♦ తోయజజాతుఁడు వానిపుత్రిఁడై! వెలసెడి వాని పుత్రిఁ
డయి ♦ వెల్లెడునీశ్వరుడిట్టులుండలో! కులుతమవారి పేర్లకను ♦ కూ
లపు పేర్లనుఁ బెట్టరీతియా! నలువయుఁగూర్చి బాలునికి ♦ నాటిసభ
క్తినిశౌరిపేర్లిడెన్ || 47 || వ || ఇదియునుంగాక || (చ)తిరమగుభక్తి
పుత్రులకు ♦ దేవునిపేర్లను పెట్టశాస్త్రజ్ఞా! తరగతిబ్రహ్మయుండన
కు ♦ దైవతమైవిలసిల్లునట్టిశ్రీ! హరికనుకూల నామములె ♦ యంద
గఁ ♦ జేసెనుగాదె మూడుక! న్నులుగలవేల్పు దిట్టయుత ♦ నూజడ
టంచనికూర్చి పెంపునన్ || 48 || (కం) హరిభక్తులుతమపుత్రులకిర

పుగ హరిపేద్లభక్తి ♦ నిడనీతండే । పరతత్వమనుచు జెప్పఁగి దరమే
 యొచిచి తమరే ♦ తధ్యముసెప్పుడి ॥49॥ ఇంకయుచు నొకటి.గీ॥ అ
 న్నిశబ్దములకు పర ♦ పరమాత్మ యర్థ! మయ్యె డాతడెయవని నా
 రాయణుండ! టంచుడెలుపవె శ్రుతులు తా ♦ మంతచేలఁగి గాననీ
 జాడ నేనియుగాని యిపుడు ॥50॥ గీ॥ హరునిబోధించు శబ్దము ♦ ల
 న్నిహరికి! నభావమాననుటకు సంది ♦ యంబుఁగలదె । గాన మైశ్రుతి
 యందున ♦ గాఁలు శివప ♦ దంబునకు విష్ణువభావమై ♦ దగులునుండి
 ॥51॥ కావున. గీ॥ శివుని పరతత్వమను శ్రుతిజెప్పన్వచ్చు । మైనయ
 భావము హరిపర ♦ మానుగాని హరపరంబంట గాదుబో యనుచు
 తానె యింకయొకరీతిదెలిపెద ♦ పొంకముగను ॥52॥ ఉ॥ దేహముల
 దు జీవులెటు ♦ దీటుగనుండురొ యట్టిరీతిగా । శ్రీహరి శంభుదేహమున
 జేరియెయుండెడి గానవేరుగా । నూహలికేల శంభుఁడన † నొప్పును
 శంభునియందు వెల్లునా! శ్రీహరికర్థమా యిటుల ♦ జెప్పిన దోసముల
 న్ని దీరెడి ॥53॥ గీ॥ శంభుఁడన శంభుదేహవా ♦ సంబుగనిన । శ్రీహ
 రికి నట్టులర్థమై ♦ చెలఁగుచుండు! గంగయందుననున్నది ♦ గాఁమమ
 న్నిన! గంగ తంతయు డగ్గరి ♦ గాఁలునటులే ॥ 54 ॥ ఇదియునుఁగాక.
 చం॥ తెలతెలవారు వేళలనిదే ♦ యటుఁ జూడుడి యెండ గాసె నం
 చిలసుతుగన్నతండ్రి గురు ♦ విట్టులెశిష్యుల జీతగాండ్రై । తులునిటు
 నిడఁదేల్పుటలు ♦ దూకొనియుండుట లోకధర్మమై । యలరునుగాని
 నిక్కముగ ♦ నప్పుడొకింతయు నెండయుండునే ॥55॥ గీ॥ ఎండగాసెన
 టన్న నా ♦ యెండకొంత । కాలమునకింక వచ్చున ♦ స్మరణిగంగ ।
 నున్న పురమన గడ్డకై ♦ నున్నకరణి! శివుఁడనంగను శివునిలో ♦ శ్రీ
 శుండగును ॥56॥ గీ॥ తేటగానున్న యథ్థంబు ♦ దీసివేసి । యటుల క
 ల్పనమునుసేయు ♦ లేలయనిన । కాదు పరతత్వ వితఁడని ♦ గలుగు
 శ్రుతుల । నిలుపుటకుగానె యిట్లునెప్పు ♦ వలసెజుండి ॥57॥ సీ॥ నొ
 ప్పపండితుల ప ♦ ల్కులలోన నొకదానికొక దానికథ్థంబు ♦ లోపు
 కున్న! బుద్ధిమంతులుదాని ♦ బోసకయంతకు న్నాత్పర్యభేదము † ల్దగి
 లిసెప్పి! సరంగనవ్వాని సం ♦ స్థాపనంబునుజేసి యాత్మ హల్కులకు

వి ♦ భూతి నెఱిసి తనుచిత్తాత్మము ♦ తయఁజూపి యదగును
సంతసంబును ♦ గూడజేసి మెలగుటలుగాదె బుద్ధిమం ♦ తులవిధ
బు | నటులసేయక యన్నదు ‡ న్నటులజెప్పి | పండితులనెల నపకీ
తికాఁజూపేసి చెలఁగువారల సంసరు ♦ జెట్లనలే || 58 || సీ || సర్వ
కాలంబు నీ ♦ శ్వఃకుఁడు శ్రీరాముని తముచు బలియిం ♦ వివిధ
లుపు వైనజెప్పినయవి ♦ పరశస్వతి శివు ♦ నకులేనటాని తయు
నుదెలుపు నదిగాక హరునిమా ♦ హత్యనుతయు వాసుదేవునిస్థి
పనని ♦ తేటదెలుపు నియెల్లజూడగా నీ ♦ శ్వఃకుండెప్పుడు స్వర్ధ
క్తుడేయఁచు ♦ నదియుదెలుపు గాని హరియెవరంబని ♦ గట్టిగాను
మనఁగుదిరింపలేదన్న ♦ మాన్యులార! యేమొయా వైననన్నయు ♦
నెసఁగియున్న | వైనఁదమయాజ్ఞ కొలది వాని గుండలఁతు || 59 ||
(భార, ఆశ్వమేధికే, వైష్ణవభా వాసే,) అనాశ్రితోఽన్యాయం
నాస్తి మఖ్యమాశ్రయ మాశ్రయేత్ | రుద్రం సమాశ్రితా దేవారు
దో బ్రహ్మణ మాశ్రితః | బ్రహ్మమామాశ్రితో రాజన్నాహంకి
చిదుపాశ్రితః | సమాశ్రయోనకశ్చిత్తు స్వహమాశ్రయోహ్మహం
ఇదంరహస్యంకాంతేయ పోక్తవానహ మవ్యయం || ఉ | అందరికన్న
నెక్కుడగు ♦ నాతనిగొల్చుట పాడియఁచు మీ ♦ రందరుజెప్పకేమి
యిటు ♦ లంటురురుద్రుని గొల్చు వేల్పులా | యిందుధరుడు బ్రహ్మ
నెద ♦ నెల్లదలంచుచు బ్రహ్మనన్నబో | జెందిధజును నేనొకని
త్తమునందు దూప నెప్పుడెక || 60 || గీ || అవనిసంతయునీననె ♦ యా
శ్రియించు నిదియెమిక్కిలి గోప్యమై ♦ యెసగుననుచు ధర్మరాజును
శ్రీహరి ♦ తద్దకూర్చి బలి కెగడ యశ్వమేధాపు ♦ పర్యమునను || 61 ||
గీ || తనదుబలియని తాజెప్పి ♦ కొనుట లోక | ధర్మమగుగాన నీపట్టు
తనివిసనునె | యన్న నీహరివంశంబు ♦ నంగదేవ | తులకు శివుడని
యున్న ప ♦ లులను వినుడి || 62 || హరివంశమున. ఏతదేవవరంవ
స్తు నైతస్మాత్పరమస్తివః | ఏవమేవ విజానీధ్వ మేతద్వః పరమంతః |
ఓమిత్యేవంసదానిప్రా పతద్వం భ్యాతకేశవం || ఉ || దేవతులార శ్రీ
హరికి ♦ దీటగువేలుపు లేనెలేడుబో | దేవుడెగా పరాత్పరుడు ♦ దిట్ట

యునంతకుజాలువాడు నీ! దేవునిఁ గొల్చుటేమనకు ‡ దివ్యతపంబుజ
పంబుగాన నీ । దేవుని సంస్కరింపుడు ను ♦ దిక్ కలకాలము ముక్తి
యబ్బెడిక్ ||63|| గీ॥ అనుచు శనుగొల్చువేల్పుల ♦ కందరకును । ధ
న్యతనుఁజూప హనుఁడె స ♦ త్కరుఁడొడ! బలికియుండఁగ నీతండ♦
పరమనంగ! సందియంబని పలుకుట ♦ లాస్యభ్యపడునే ||64|| చ॥ తన
సతి ధన్యమాతెరవు ♦ తప్పక సేప్పమటన్న నీశ్వరుం! డనుగద రామ
మంత్రమున ♦ కన్నను వేరొక మంత్రమున్నదే! యనయముదానినే ప
తన ♦ మందుటగాదొకొ యిట్టితేజమి! దుఁనొడగూడె నాశనుచు♦
తోయజలోచన యైనకొరితోక్ ||65|| కం॥ అనియంతన నిలువక గౌ
రిని వెనడగ్గరకుఁజేర్చి ♦ ప్రీతినిమంత్రం । బుచు తత్ప్రభావములతో!
గొనకొని యుపదేశమిచ్చె ♦ గొబ్బుననతఁడే ||66|| గీ॥ తానె నిజము
గ పరమమై ♦ దనరెనేని తథ్యమును వేడుచున్నట్టి ♦ తన్నికిటుల! త
న్నుఁజెప్పక రామము ♦ త్రమునుజెప్పునె! మీరెజెప్పుడు యోచించి♦
ధీరులారా ||67|| గీ॥ తన్నుతాఁజెప్పి కొనుటలు ♦ తరముగాద । టం
చు రుద్రుఁడు ప్రీతివ ♦ చించెబోలు! దీనినమ్మ మటంచన దెలుపుడిం
క! వచనతతులను గనుఁడు వి ♦ దావంసులారా ||68|| (స్తో, భా, ప
రాశరసంహిత) రుద్రాదిత్యావ సహాయేచ సాధ్యావిశ్వేశ్వినామరు
త శోఽష్టపాశ్చ! సర్వేభవంతం శరణంగతాస్మై: । కురుష్వపూజ్యా
నిహయజ్ఞమూర్తే॥ గీ॥ నలువముక్కంటి మొదలుగా ♦ గలుగువేల్పు
లెల్లరును నినుశరణని ! యుల్లసిల్లి! నారమిక పూజ్యులనుజేసి ♦ చేర
దీసి! వెలయజేయుము వేవేగ ♦ విశ్వముతో ||69|| ఇందున నే మరి
యొక్కటి. స్మృ॥ నారాయణాశ్చర్యోదేవో నభూతోనభవిష్యతి । ఎత
ద్రహస్యం వేదానాంపురాణానాంచసత్తమ:॥ గీ॥ సకల వేదాది సద్ర
హ ♦ స్యములు నివియె! గాదె నారాయణుని కన్న ♦ గలుగఁబోడు!
యిప్పుడునులేడు బోయిక ♦ యితఁడవరము! గాదనరైడుగాదె స ♦
ద్గ్రంథవితతి ||70|| (స్తో, భా, శారీరక సూత్రకానుడు) స్మృ॥ కాల
స్యచహిమృత్యోశ్చ జంగమస్థావరస్యచ । ఈశతే భగవానేక స్సత్య
మేతద్భ్రవీమితే! కృష్ణఎవ హిలోకానా ముత్పత్తిర పిచావ్యయః ।

కృష్ణస్యహిక్మ తేభూతమిదంవిశ్వంచరాచరంజ్యోతీంషిశుక్లానిచయాని
 లోక్నేత్రయోలోకాలోకపాలాస్త్రయోచా త్రయోగ్నయశ్చాపహుత
 యశ్చసర్వే సర్వేదేవాదేవకీపుత్రీవప తత్సంజ్ఞానమానానాం హే
 తుభిస్సర్వతోముఖైః తత్వమేకోమహాయోగీహరిర్నారాయణఃప్రభుః
 సత్యంసత్యం మహాసత్యముద్భృత్యభుజముచ్యతే॥ వేదాచ్ఛాస్త్రంపరం
 నాస్తి నదైవంకేశవాత్పరం అబోధ్యసర్వశాస్త్రాణి విచార్యచ పునః
 పునః ఇదమేకం సునిష్ఠన్నం ధ్యేయో నారాయణోహరిః॥ గీ॥ వేద
 శాస్త్రపురాణాది ♦ వితతులెల్ల గలపరింపంగ హరికన్న ♦ ఘనుడు
 లేడు వేదమునకన్న శాస్త్రము ♦ లే్వరలేవు తత్వమన హరికన్న త
 త్వ ♦ మ్మేలేడు ॥71॥ సీ॥ ఇలకును కాలమృత్యులకును జంగమస్థావ
 రంబులకెల్ల ♦ చక్రవర్తి యీకృష్ణుడొక్కడే ♦ యిదినిక్కమిత
 డు జీ ♦ వులకెల్లపుట్ట చా ♦ వులకుకతః నీతని కొఱకుగా ? నీవిశ్వ
 మును చరా ♦ చరములువేదశా ♦ స్త్రములుగోక పాలురాహుతులు
 పృ ♦ పంచంబు నెల్లదే ♦ వతలిటులూహల ♦ మతినిఁ జేయ తత్వవి
 జ్ఞానమునుగోడు ♦ ధన్యతతికి తత్వమీతఁడె యీతఁడి ♦ తండ్రినిక్క
 మనుచు ముమ్మాటికన నంది ♦ యంబులేద టంచు వ్యాసులెచా
 టివ ♦ చించినారు ॥72॥ అనిన శా॥ శ్రీనారాయణువీడి యన్యులస
 మ ♦ ర్ధింపంగరానట్టి శా బ్రాసీకంబులతోడ నిల్లుపరత ♦ త్వ స్థాపనం
 బున్వేసక గానంజేసిన యేమిసందియముగ ♦ ల్లబోడుగానట్టి పం
 ధానంబున్విడనాడి చిక్కులను నం † దంజేయగా నేలకో ॥73॥ చ॥
 అనెదరెయిట్లు మీరనిన ♦ నయ్యరొమారు వచింపసాధ్యమే యన
 యము నొక్కశబ్దమునె ? యాననివాడుచు నుండేనేనిఁ దా నినిగని
 శబ్దములగువె ♦ నేర డితండనిబల్కుదానికే మని వచియింపగావలె
 నొ ♦ యారయనిట్లుల బల్కవచ్చునే ॥74॥ గీ॥ అయిన మాపాలివా
 డు శ్రీ ♦ హరియుగురువు వారెపదముల మదినిడి ♦ కోరిభక్తి జెప్ప
 గనుప్రీతితో నిల్లు ♦ జెలఁగువాడ నేమి యేనియుగాని బో ♦ యింక
 మీద ॥75॥ ఉ॥ లోకములోన దుష్కృతము ? లోఁబడి బొర్రెడి వా
 రలెల్ల జీ కాకునుఁజెందిజెంది మది ♦ కశ్యలమందు మునుంగునంచు

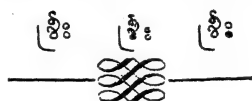
తా॥ మాకటివేల్పునానతిస॥ పార్థచయంబున కింతసందుగా॥ ఏకగవల్లు
పుట్టువుల॥ వీడినపల్కుల గొన్నిచోటుల॥ ॥76॥ గీ॥ వాని నొకింత
యాదితమ॥ వాగ్విభవంబుల నెల్లజూపి పా॥ పానలదగ్గ దుష్కృ
తుల॥ నందఱునానరకంబు పాలుగా॥ నీకలి కోసమై నెగడె॥ యెం
దరొపెద్దలు వ్రా॥ యుగ్రంధమున॥ దీనికిచింతనేదగదు తేలినయర్థము
పెద్దవారికొ॥ ॥77॥ ఉ॥ ఇందఱ నొక్కతూరి నిటు॥ లెంతయుఁగూరి
మిదక్కే మోసము॥ జెందగజేయ పుణ్యములు॥ సెందునె యన్నను
దుష్టదండన॥ బెందుననేని పాపముల॥ నిచ్చునె పుణ్యముఁదోలజా
లునే॥ సందియ మేలకో యిదియు॥ సారసనాభునియాజ్ఞ గాదొకో॥
॥78॥ ఉ॥ సారసనాభుడైననిటు॥ చయ్యన మోసము సేయవచ్చునే॥
వారిని పక్షపాతులను॥ వారలులేమిని జేసియుండురే॥ వారికి దుష్టశి
క్షయెయ॥ వారితమైన వ్రతంబెయుండగా॥ ధారున దుష్టకర్ములను॥
దండనసేయుటతప్పె సెప్పడి॥ ॥79॥ సీ॥ తనతోడివారు వీ॥ రనియును
తనకన్నఘనుడు వీడనిజెప్ప॥ గానువీరు॥ తనువీడియింక య॥ న్యుని
గొల్పు వాలెం దరొధృడభక్తితో॥ నన్నెగొలుచు॥ వార లెందరొ
జూతు॥ వీరిభక్తి శ్రద్ధలనుచుపరీక్షసే॥ యంగదలచి॥ యొకశబ్దమున
కు వే॥ రొకయర్థమగురీతి బఱగుశబ్దములతో॥ బరమతత్వ॥ మును
దృఢంబుగ స్థాపించి॥ మనమునందు॥ నందరిట్టులె మోసంబు॥ నంద
గలర॥ టంచు నితరులు పరముగా॥ దంచుదెలిపి॥ మోసబోకుడు నే
జేయు॥ మోసమునకు॥ ॥80॥ గీ॥ అచుచువచియించి తానుజే॥ సి
యదియును॥ మోసమన్నను జెప్పుకు వి॥ ద్వాంసులార॥ నిదిగొమీ
సొత్తు దొంగిలిం॥ చెదనటంచు॥ జెప్పిసేసినచతురు శిక్షింపఁగలరే॥
81॥ చం॥ ఇదియునుగాక ధాత్రినెవ॥ రేనియుదొల్త నొకింత॥ జెప్పి
యా॥ పిదప మరొక్క తీరుగను॥ పెంపగు నర్థచయంబుఁదోలియా॥
పిదపనె తేటతెల్లముగ॥ ప్రీతిగఁజెప్పిన నట్టిదేగదా॥ పదిలముగాఁదన
ర్చునది॥ పండితులెల్లరు దాబ్తురొదల॥ ॥82॥ గీ॥ కాన యిట్టివి యె
న్నియే॥ నారణములు॥ గలిగియుండుట గాదె యి॥ కరణి శ్రుతు
లు॥ వేరెయొకకొన్ని యర్థము॥ లెవలయునటుల॥ వెలసెనికనైన మీ

భాంతి ♦ వీడగలడే || 83 || కం॥ అన్నియుసరియేయిటు మీ! తెన్నె
 న్నియొ బూటకముల ♦ విదేశగవనగా । బన్నిలిరిగాని యొకటే ను
 న్నదె యాధారమనిన ♦ నొప్పింతునుడి || 84 || (ప్ర, ధ, స, చ్చ, నా
 రదీయసంహిత) రాక్షసాః కలిమాశ్రిత్య జాయంతే బ్రహ్మయోనిషు
 విష్ణువైష్ణవ విద్వేషాః ప్రచరిష్యంతితామసాః అంతశ్చైవం బహిశ్చా
 క్తం సభామధ్యేతు వైష్ణవం కతాకేచిచ్ఛవతః తే వర్ణాశ్శ్రీనుజనా
 మునే॥ సీ॥ కలికాలమున రక్కః ♦ సులు విప్రయోనులం దెల్లెడబుట్టి
 తా । ముల్లసిల్లి విష్ణువైష్ణవజన ♦ ద్వేషులై తామస గుణముల నెంత
 యుఁ ♦ గూడిచెలగి । భరియింపుచుండిలో ♦ పల శివుఁగొల్పుచు
 శక్తి పరత్వంబు ♦ సరణిమెరసి సభవిష్ణుతత్వ సం ♦ స్థాపనంబునుజే
 యు గ్రంథవిత్తులకు ♦ గంతులిడుచు నెక్కడికి గాకయునుతామె ♦
 యెక్కుడనుచు నవనివర్ణాశ్రమపు ధర్మ ♦ మనుసరించి గొందరుండు
 రు కలినంచుఁ ♦ గొసరిగొసరి యిప్పుడీ నారదీయ సం ♦ హితవచి
 చు || 85 || ఇదియునుంగాక. లిఖితస్మృతి॥ ప్రాప్తే కలియుగే ఘోరే హ
 చరిష్యంతి తామసాః॥ (చానురాః) వేదార్థం చాన్యథా సర్వే ప్రవ
 త్స్యంతి కతాయుగే॥ గీ॥ ఘోరమగు కలికాలంబు ♦ గూడు నపుడు
 రక్కసులు పారులనఁబుట్టి యుక్కుమెరసి వేదములగొన్ని యథా
 ముల్ ♦ వేరుజేసి జెలఁగుచుండని లిఖితుడు ♦ జెప్పినాడు || 86 ||
 విష్ణుపురాణము. సర్వే బ్రహ్మ వదిష్యంతి సంప్రాప్తేతు కతాయుగే
 నానుతిష్ఠంతి మైత్రేయ శిశ్నోదర పరాయణాః॥ గీ॥ అంతయును బ్రం
 హయనుచు ♦ నీయఘలజగము కలియుగంబున నొకరినొక్కరినిగనక
 పొట్టకును కంతుకేళికి । మిట్టిపడుదు రంచు విష్ణు పురాణంబు నందు
 వాసె || 87 || గీ॥ ఎందరు జెప్పితేమి యిటు ♦ లీశ్వరుణ్డిట్లు వచింప
 లేదెయం చందురొయేమొ పాద్యమున ♦ నింతకు నెక్కుడు గానెగొ
 రితో సందియమెల్లఁ బాయనటు ♦ చక్కగజెప్పెను దానినైన మీ
 రందరుఁజూచి సందెముల ♦ నన్నిటిదోలెద లేమిసెప్పుడి || 88 || పా
 ద్యే) వేదార్థ వస్మహాశాస్త్రం మాయావాద మవైదికం । మయైవక
 ధ్యతేదేవి జగతాం నాశకారణాత్ । ద్విజన్మనోజైమినినా పూర్వం పే

దమ పాఠశాల నిరీశ్వరేణ వాదేన కృతంశాస్త్రం మహత్తరం శాస్త్రాణి మానిగిరిజే తామసానిని బోధమే॥ సీ॥ పాపకర్మలఁ నెల్ల ♦ పండుటాకులఁబోలె నరకంబు లోపల ♦ నాడురాల్పు । వేదార్థములఁబోలె ♦ విలసిల్లునట్లుగా నంతయుమాయ యం ♦ చనుచువేదాసంబంధమేలేక ♦ సలిపితిగొప్పశాస్త్రము పాశుపతమన శైవమనగ । వేదార్థములకెల్ల ♦ విపరీతమా యర్థముల సల్పెగాదె జై ♦ మినిమహర్షి దేవుఁడేలేడు లేడుబో ♦ దేవుఁడనుచు గొప్పగాజెప్పె నందరి ♦ కొంపలాశ్వా తామసంబు లొకింతయుఁ ♦ దరముగాదు । మంచివారి కొకింతయు ♦ మదినిఁ జొరవు ॥89॥ (ప్రప, భా, రము,) పాద్యేమాయా వాదమసచ్చాస్త్రం ప్రసన్నం బౌద్ధముచ్యతే । పరమాత్మ జీవయోరైక్యం మయాత్రప్రతిపాద్యతే । వేదార్థ వన్మహాశాస్త్రం మాయావాద మవైదికం । మయైవకథితందేవి అసతాం నాశకరాణాత్ । బ్రహ్మణశ్చ పరం రూపం నైర్గుణ్యం వక్ష్యతేమయా । సర్వేజగదుపద్రవత్వం మోహనాథం కలాయుగే॥ సీ॥ పరమాత్మయొక్కడే పరమాత్మయేజీవుఁ డితనికన్నను వేరొ ♦ కింతలేడు । సర్వంబుమాయ యం ♦ చ నెడున సద్బ్రంధమది బౌద్ధమతేనా ♦ నలరుచుండు । వేదార్థములఁబోలె ♦ విలసిల్లునర్థముల్ । బ్రహ్మనిర్గుణుఁడంచు బరిధవిల్లు । దుష్టకర్మలనెల్ల ♦ దోసంబులొందోసి ముక్తిజేరనియల్లు ♦ మొనసినేను । జేసియున్నాడ హరియాజ్ఞ ♦ చేతమున్ను । దానిగాంచిన పాపముల్దప్పవంచు ॥90॥ (పరమవైదిక సిద్ధాంతరహస్యము) బ్రహ్మాండ పురాణోదాహృతము॥ త్వంచరుద్రమహాభాగ మోహశాస్త్రాణికారయ అసత్యానిచశాస్త్రాణి దర్శయస్వమహాభుజ । ప్రకాశంకురుచాత్మానమ ప్రకాశంచ మాంకురు । అహం మర్త్యవతారేషు త్వంసదా పూజయామ్యహం॥ మ॥ జనులన్నోసముఁ జేయు శాస్త్రములనో ♦ శర్వుండవేజేసి యం । దుననిన్నే బలు గొప్పజేసినను నెం ♦ తోగప్పి సర్వంబునుం । గననొ నన్నియుగల్గలే యనుచునుం । గల్పించునేనున్నుడం । బుననే మర్త్యులయందు బుట్టినయెడ ♦ బూజింతు సద్భక్తిని ॥91॥ కం॥ అని ఘంటా ఘోషముగా । వినిపించెడి వచనతతుల ♦ వీడుచు

శివుఁడే! ఘనుఁడనిజెప్పగ దరమా! యనయము శ్రీహరియెతత్వఁకూ
తఁడెఘనుఁడ౯ ॥92॥ ఉ॥ కావున భక్తి శుద్ధతనుఁగన్గొనఁజేయఁగనిప్పు
డిట్టుల౯ తోవలసిట్లు శాస్త్రముల ఁ దూరినయంతన ముచ్చులున్న
యాత్రోవనుదూరువాని క్రియఁదోపుకుజేసుకపుణ్యరాశిమో! ట౯
వహమైన తోవకిక ఁ సంతకుసంతకు దూరమయ్యెడిక ॥93॥ సారా
శము) సీ॥ హరునకుబుట్టు చా ఁ పులుఁగల్గియున్నట్లు హరిమంతపర
సంబు ఁ నందినట్లు! మనబోలెసంసారఁ మునమున్నియున్నట్లు హరిభక్తి
మహిమంబుఁ నందినట్లు! బ్రహ్మ హత్యకుఁజిక్కిఁ జాధ లందినయట్లు
హరికూర్మిదాని బో ఁ నాడినట్లు! తనసతి రామ మంత్రమున ఁ దన్ని
నయట్లు హఠఁడువరంబు గా ఁ దన్నయట్లు! మోక్షమిచ్చెడి యాశ
క్తి ఁ మొనయనట్లు! శివుఁడ పరతత్వమగుననిఁ జెప్పనట్లు! వెలయు
శ్రుతులకు వేరర్థఁ మలరునట్లు! నశుభములయందెకూరిమిఁ నందినట్లు॥
సీ॥ బ్రహ్మాదిదేవతా ఁ ప్రవరులతమశక్తి నీడ్చిదాస్యంబుఁ జే ఁ యిం
చినట్లు! తనయందె వారంద రునుఁ బొడిమినయట్లు తనయందె లీన
మా ఁ ననినయట్లు! గల్పాంతములయందు ఁ గదలకయున్నట్లు బొట్ట
బ్రహ్మాండము ఁ ట్పెట్టినట్లు! గొప్పవస్తువులలో ఁ గొప్పయయ్యునున
తి సూక్ష్మవస్తువులలో ఁ జొచ్చినట్లు! సంతకాధార మీతండ ఁ యని
నయట్లు! హరికిసరియగు వాడెలే ఁ దనినయట్లు! గ్రంథవితతులనీరీతిఁ
వ్రాసినట్లు ॥95॥ సీ॥ ఒకఁడె నారాయణుం ఁ డొప్పు నంచని యంత
చాలక బ్రహ్మయా ఁ శానులందు! నెవరుగారనుచు రెం ఁ డవసారి
వచియించి కారుకారని గట్టి ఁ గానుఁబలికి! కారనుటకుగాను ఁ కా
రణంబుల శెన్నియేనియో వరుసగా ఁ నెంచిజెప్పి! నారాయణుండె
యా ఁ ధార మంతకు పరాత్పరుఁ డంచు ముమ్మారు ఁ బ్రతినసలిపి
శ్రుతులు సంహితలునునట్లెఁస్సెతులుమరియు! సాత్విక తమంబుల౯
గ్రంథ ఁ సమితియొకట! జెలగియెంతయు దృఢముగా ఁ జెప్పుచుండ!
దగును నారాయణుండె పర ఁ తత్వమనఁగ ॥96॥ గీ॥ ఎటులఁజూచిన
పరతత్వ ఁ మీశ్వరునకు! నబ్బజాలదు నిజము నా ఁ రాయణుండె!
యంతకర్తుండు పరమాత్మ ఁ యతఁడెజమ్ము! గొలువవలెనన్న సతనినేఁ

గొలువవలయు ||97 || శా || శ్రీనారాయణుఁడేపరంబనుచుమీ ♦ చి
త్తంబులోనెంచుడి । యీనారాయణుశంఖచక్రములనెం ♦ తేభక్తి
చేదాల్చుడి । తానేదిక్కనినమ్మినద్దురువుచే ♦ తన్యాసముంగాంచు
డి । నేనీనాటికిధన్యునైతి ననుచు ♦ నిక్కంబుగా నెంచుడి || 98 ||
పరతత్వాధ్యాయంబిది । హరియే ననుమున్నుజేసి ♦ యకారాయన
గఁ । పరిపూర్తిగముగియించెను || కరుణనుతా నెన్నిదవదిగా ♦ నిబ్బా
తిఁ ||

శ్రీః.
శ్రీకురుమూర్తిఁ శ్రీనివాస ప్రసీద.
శ్రీహయగ్రీవాయ నమోనమః.

ప్రణవదర్పణము.

శరణాగత్యధ్యాయము. (౧౦)

గీ॥ నాగురూత్తములను దొల్త ♦ నడుమ నాథాయామునాథ్యులు కొ
న నశ్రీ ♦ హరి వెలుంగ । నిటుల వరుసగ భక్తియెం ♦ తేనిబాదల । గు
రుపంపరనెల్ల నే ♦ గొలుచువాడ.

సీ॥ పరతత్వంబది విష్ణువేయనుచుజె ♦ ప్పంజెల్ల వైకుంఠమ । న్ను
రమున్దేరెడి రీతియెట్టియె యే ♦ పుణ్యంబుచేచేకురుఁ । తిరమాలోక
మటండ్రు దానినెకదా ♦ తెల్లంబుగా దెల్పెదఁ । ధరవిద్వద్గణ నీయు
లార కృపచే ♦ తన్గాంచుడి నాపయఁ ||1|| గీ॥ భక్తి యోగంబులను
సేయ ♦ శక్తిలేక । యెంతయేనియు సంసార ♦ మీదలేక । యింద్రియం
బులనింతయు ♦ నీడ్చలేక । కుందువారల హరిఁజేర్చు ♦ నందలంబు ||2
ఉ॥ చెప్పదుకాపురంబులను ♦ చిందరవందర జేయుడంచునుఁ । విష్ణు
కుశక్తికిన్మీగుల ♦ వ్రోగగుకర్మల జేయుడంచునుఁ । రొప్పదునర్ణధర్మ

ముల ♦ రూపరజేయుండటంచు నెప్పుడే | తప్పడునాకు మోక్షమ
ని ♦ ధైర్యముమాత్రముఁ బూనుడంచున్ || 3 || గీ॥ ఆది యుగముల
నుండిన ♦ యదియజుండు! కొత్తదిదిగాదు బ్రహ్మారు ♦ ద్రులునుభక్తి
చెలఁగియిద్దీని చేపట్టి ♦ సేవ్యులయిరి! గాన మాహాత్మ్యమిట్టిది ♦ గలు
గదెచట || 4 || చం॥ తొలుతనె జీవులందరును ♦ తోయజనాభునిఁగొ
ల్పునట్టి దా | సులుగదయంచు జెప్పితిని ♦ సోలుచు పాపచయంబు
చేత వా! తలు కలిబోధ శ్రీహరి ని ♦ శాశరణంబొనరించి యెల్లవే |
ల్పులుసములంచు గొల్పుటను ♦ భోరునకట్టడు లిట్లువచ్చెడిన్ || 5 ||
గీ॥ కాన హరియంతకక్కడు ♦ గాడటంచు! దలచినందున దగిలిన ♦
దురితములను! దోలి వైకుంఠమునువేగ ♦ దూరునట్టి | వితముఁదెలిసి
దెనెంతయు ♦ విస్తరించి || 6 || గీ॥ లోకము నందు నెవ్వనికి ♦ లోబడ
కుండిన వానిఁగట్టచే! తేకువఁగొల్వ వీడిజను ♦ దేరక యుండిన వా
డొకప్పుడు! నీకగవీని నన్నిటిని ♦ వేదొలఁగింపఁ దలంచియుండగా
నీకొఱగామి యాతనికి 2 నెంతయుఁ గూర్చెడి వానిఁ జేరుచున్ || 7 ||
చం॥ అనయము తప్పసేసితిని ♦ యాతఁడుమిక్కిలి కోపమందె మీ!
వినయముఁజూపి కోపమును ♦ వేదొలఁగింపుచు నన్నుఁగూర్చిచే! గ
నుఁగొను రీతిసేయుండని ♦ గ్రచ్చరనాతని గూర్చునెమ్మిగా | నినిఁగ
రగించి యాపిదప ♦ నేర్పుననెంతయు దీనుడైతగన్ || 8 || ఉ॥ ఆతనినె
మ్మిగాడుతన ♦ యందలికూరిమి మున్నుఁబోవగా! నాతనివెంటదైన్య
మును ♦ నంతయుఁజూపుచు బోయిబోయి తాఁ | జేతులుమోడ్చి దై
న్యమును ♦ జెందువితంబును తేటఁజూపఁగా! నాతరివీరి మిత్రుండని ♦
యెల్లనుదీరిచి నీరిఁజేర్పడే || 9 || గీ॥ కాననాగతి యాచార్యు ♦ గాంచి
తొలుత! భక్తి నెంతయు భరసమ ♦ ర్పణముసేయ | వారు గరుణించి
యాతని ♦ శౌరియందు! చెలఁగి భరసమర్పణమును ♦ జేయువారు ||
10 || శా॥ ఈరీతిస్మరణాగతిన్బడసి యెం ♦ తేడుఃఖము ల్బాయుచున్ |
ధీరాత్ముండయి మోక్షమబ్బుననుచుం ♦ దిట్టంబుగా నెంచుచు! నే్వరే
వేల్పులతల్పుమాని హరినే ♦ వేమారు చింతింపుచున్ | సారోత్తంస
ములైన వర్ణముల నా ♦ చారంబు స్సల్పుచున్ || 11 || కం॥ మెలగుడు

మెలగినయంతనె! దొలగును పాపంబులెల్లఁ దొరకును మోక్షం! బిల
 నింతకన్న మోక్షము! వెలయించెడి మూర్తమేమి † వెలయదునుండీ! 12॥ చం॥ తనువిడనాడినందున క † దాయిటు పాపచయంబురాకడీ!
 నినిదొలగింపఁ జేయుటకు † నేటికి నెంచ భరార్పణంబుక! న్ననుమరి
 వేరెతోవయ్యి † నాటికినేటికి దేలదేలనా! వినుడిక విన్నవించెద
 ను † వీనులు సంతసమంద బ్రీతితో ॥13॥ ధనికునితోడ ద్వేషము
 ను † తాదొలగింపగ వేరువాని గొ! ల్చినను మరేమి జేసినను †
 జెప్పరెద్వేషము బోవునొక్కొయ! ధనికునిఁ గొల్వ ద్వేషచుడి † త
 ప్పుకబోవదె యల్లవిష్టుసే! వనువిడగన్న పాపములు † వారిప్రపత్తిని
 వీడకుండునే ॥14॥ గీ॥ కానవారి శరణాగతి † గాంచినంత! హరిదయా
 లుండు పాపము † లన్నిదోలి! మోక్షమిచ్చుట కర్హుండు † ముదము
 తోడ! నతనిగరిగింప శరణంట † నదియెతోవ ॥15॥ కం॥ శరణాగతి
 యననేమొకొ! మరియు భరార్పణ మనంగ † మహి యెట్టిదియో! 16॥
 తిరముగ దెలిసెడినట్టుల! వరలంజేయుండు దాని † వైభవమలరక ॥
 16॥ గీ॥ శ్రుతులజాడయెలేదు బో! స్మృతులతెరగు! లంతకన్ననుసు
 న్నయ్యె † వింతలేల! యట్టిపల్కులు మరియెట్టు † పట్టుబడున! టన్న
 వివరింతువాని నో † యాన్యలారా ॥17॥ గీ॥ సర్వవిధ భారమెల్లను †
 సర్వశక్తుఁ! డయిన నారాయణునియందె † యలరనునిచి! ధన్యతముఁ
 డను నేనంచు † ధైర్యమూని! యల్పక్రియ నుండుటయె భర † న్యా
 సమనంగ ॥18॥ గీ॥ వైనఁజెప్పిన యర్థంబు † బల్కునట్టి! స్మృతులగొ
 న్నింటివ్రాసెద † జెలగియిపుడు! దానిదిలకించి యైనను † ధన్యులారా!
 నిక్కమనియెంచుడి మీను † నేర్పుతోడ ॥19॥ గీ॥ పలునఁజెప్పి
 నయర్థంబు † పలుకునట్టి! స్మృతులఁ గొన్నింటివ్రాసెద † జెలగియి
 పుడు! దానిదిలకించి యైనను † ధన్యులారా! నిక్కమనియెంచుడి తా
 ము † నెమ్మనము ॥20॥ (స్తో, భా, అహిమ్మధ్వసంహిత) స్మృ॥ ఆహ
 మస్మ్యపరాధానా మాలయో కించనోగతిః! త్వమేవో పాయభూతో
 మేభవేతి ప్రథనామతిః! శరణాగతిరిత్యుక్తాసాదేవేస్మిన్నయిజ్యతాం॥
 గీ॥ ఎన్నివిధముల పాపము † లున్నయవియో! యన్నిటికి నేన యిల్లయి

యున్నవాడ! దీనుడనునాకు నెవ్వరు ♦ దిక్కులేరు! నీవెనాకింకదిక్కు
గా ♦ నిలిచిబ్రావు ||21|| గీ॥ అనుచుప్రార్థించుటయే శరణాగతియ
న! దనరుదీనకలులు మా ♦ ధవునిఁగూర్చి! దిట్టమైనట్టి భక్తిచే ♦ ప
ట్టివేగ! సలుపుడనుగడ యహిర్బుధ్ని ♦ సంహితయును || 22 || స్తో,
భా, భరతముని ప్రణీతము.) అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాస
పూర్వకం! తదేకోపాయతాయన్నా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః॥ గీ॥ అన్య
తెవ్వారికినిఁదీర్ప ♦ నలవిగాని కోర్కె శ్రీహరిచేత చే ♦ కూరుననెడి!
గొప్పవిశ్వాసమున వారి ♦ గోరికొలిచి! మనుట శరణాగతియటంచు
మహిమెలుంగు ||23|| కం॥ శరణాగతి రూపంబును! వరలంజేసితిరీదీని!
వరియించినచో! దురితంబులెల్ల దొలగును! దొరకుచు మోక్షంబట
చు ♦ దోపదటన్న ||24|| స్తో, భా, అనేనైవంప్రపన్నస్య భగవం
తంసనాతనం! తస్యానుబంధాః సాష్టానస్సర్వే నశ్యంతితక్షణాత్! కృ
తాన్యనేనసర్వాణి తపాంసిత పతాంవర! సర్వతీర్థాః సర్వయజ్ఞా
సర్వదానాని తత్తణాత్! కృతాన్యనేనమోక్షశ్చ తస్యహస్తే నసంశ
యః॥ ఉ॥ ఈగతి నాపరాత్పరుని ♦ నెంతయువేడి ప్రపన్నుడైనచో!
వేగమె యన్ని సాపముల ♦ వీడుచు యజ్ఞతపఃఫలంబు కా! శీగమనా
దిసత్ఫలము ♦ శ్రేష్ఠపు దానఫలంబులన్నియు॥ ప్రోగుగగూర్చి కూ
ర్చితన ♦ ప్రోలొసగుతుది మాధవుండుతా ||25|| స్మృ॥ యద్యేన
కామకామేన నసాధ్యసాంధనాంతరైః! ముముక్షుణాచయత్సాంఖ్యే
యోగేననచభక్తితః! ప్రాప్యతే పరమంధామ యతోనా పథతేయ
తిః! తేనతేనాప్యతేతత్త్వ న్న్యసెనైవమహామునే! పరమాత్మాచతె
నైవ సాధ్యతేపురుషోత్తమః॥ గీ॥ ఇతర పనులవి యెన్నియే ♦ నెంచి
యెంచి జేసిరేనియు ఫలములఁ జెందగాదొ! యట్టికట్టడి పనులన్ని ♦
న్యాసముననె! తత్త్వణంబున పండుగా ♦ దనరుచుండీ || 26 || మ॥ అవ
నిభక్తిని సాంఖ్యయోగములచే! నైన్ముముక్షుండుమా! ధవుధా
మంబునుజెందలేక మదిసం ♦ తవుండునై దీనుడై! యవముందోలడి
శౌరియందున భర ♦ న్యాసంబుఁ గావింపఁగా! నవలీల స్థితియించు
ముక్తిహరి ప్ర శ త్యక్షంబుతా గాంచెడి ||27|| స్తో, భా, భారత

మున. అహం భితోస్మిదేవేశ సంసారేస్మిన్భయవహే । త్రాహిమాం
పుండరీకాక్ష నజానేశరణంపరం । వృద్ధేవభవతోయాతా భూయసీజ
న్మసంతతిః । తస్మామన్యతమంజన్మ సంచిత్యశరణంవ్రజ॥సీ॥భయము
లనొసఁగినీ పాపిసంసారంబునకునోర్చియోచ్చియిం నాడువెఱచి ది
క్కులేరెవరింక ♦ దిక్కునీవెయటంచు నమ్మినిజ్జేరితి ♦ నన్నుఁ బిలిచి
కరుణింపుకరుణింపు ♦ కరుణింపుమోదేవ యగతికుండయివచ్చె నను
చుదలచి అనుచు నెంతయువేడి ♦ కొని వారికృపకెల్ల పరమపాత్రం
బుగా ♦ భక్తినునిచి యనుచు శరణాగతుని జేయు డయ్యలారా యె
న్నిజన్మము లెసెగెనో ♦ యీశులారా వానిలెక్కింపవలదె వి ద్వాం
సులారా దీని నటుసల్పకుండుఁడీ ♦ ధీరులారా ॥28॥ స్త్రీ, భా, అధపా
తకభీతస్త్వం సర్వభావేనభారత । విముక్తాన్య సమారంభో నారాయణ
పరోభవ సర్వయోగ్యమనాయాసం శరణంగంతుమహాసి॥ ఉ॥పా
పపుకొండలన్దమ ♦ భారత చింతిలనేల సర్వసం । తాపముమాన్పుని
స్సమము ♦ తథ్యముయోగ్యము సర్వజాతికి॥ శ్రీశతి పాదపద్మమల
జెచ్చెరగా శరణంబుఁజెందు మిఁద కేషనియేని క్రీశుకొఱ ♦ కేయనిసే
యుడు దీరునన్నియు॥ ॥29॥ స్త్రీ, భా, వ్యా, తమేవసర్వభావేన పృ
యాహిత్యంమహామునే । అన్యత్సర్వం పరిత్యజ్య తమేవ శరణంవ్రజ॥
గీ॥ అన్నిటికి పరమాత్మయా ♦ హరిగలం । టంచు నెరనమ్మి యంత
యు ♦ డించిభక్తిఁ చెలంగి శ్రీనారాయణంబుఁ ♦ జెందరయ్య । యన
దె జయసంహితయును తా ♦ నలరియిటుల ॥30॥ స్త్రీ, భా, విష్వక్సే
నసంహిత) స్మృ॥ సర్వధర్మా సర్వకామా వైహితాముష్మికానపి
సన్యజ్యధిగానిత్యం వడ్విధా శరణాగతిం । అచార్యాన్జ్ఞయాకు
ర్యా చ్ఛాస్త్రదృష్టైవవర్తమా॥ గీ॥ విహితాముష్మికంబుల ♦ న
టులెకామ మలను సర్వబువిడనాడి ♦ గురువునాజ్ఞ గోరి యాశా
స్త్రపద్ధతి ♦ నారు తెఱగు వైవశరణాగతినిఁజెంది ♦ హరినిఁ గనుడీ॥
31॥ శా॥ ఏమో సెప్పితిరింత వీనులకువిం ♦ దేయయ్యెగా నీహరుం ।
డేవైనన్మరియిల్ల సెప్పెనే యిదిం ♦ తేగాకదేవాఘముల్ । తామీరి
తులసల్పిరేమి యిదియం ♦ తజ్జెప్పడి యన్న మీ । తైమార్థంబయి

చెప్పఁబూనితినుడి ♦ శ్రీనిష్ఠునిస్వేదుచు ॥32॥ కాలనేమివధేరుడః
 యోసోసాతౌ ద్వేదమూర్తిర్య త్రదేవాః ప్రతిష్ఠితాః తంయామశ
 రణంవిష్ణుం సర్వేసేంద్రాద్రివౌకసః॥ చం॥ ఎవనియందున వేదంబు ♦
 లిమిడియుండు! ననియనన్నియు నెవనికి ♦ యర్థముగనొ! యట్టివిష్ణువు
 శరణంబు ♦ నందుడింక! యింద్రునిగూడి సురలార ♦ యిపుడెగదలి ॥
 33॥ చం॥ ఆనియటు కాలనేమికిభ ♦ యంపడి తన్గని వేడగాను వ ♦
 చ్చిన సురకోటులందరిని ♦ జెచ్చెరఁ గూరిమిఁజూచి మీకుమా । కన
 యమాదిగ్గు విష్ణువెక ♦ దాయకగావున నింద్రుఁగూడి చ! యన్యశర
 ణంబుఁజెందజను ♦ డాహరియన్నియుఁదీర్చి బో॥చెడి ॥34॥ క॥ అ
 నికూ॥మిఁబల్కిన రు! ద్రునిపల్కులందలచి దేవ ♦ తులునఁబెగుద్రుం
 డును శరణాగతిమది న! మ్మిగవారలటంచు నిక్క ♦ మేయనవలసె ॥
 35॥ ఇదియునుఁగాక. శు॥ ॥ రుద్రాదిత్యావ సవోయేచ సాధ్యావి
 శ్వేశ్వినౌ మరుతశ్చోచ్చిష్కపాశ్చ॥ సర్వేభవంతం శరణంగతాస్త్యః కురు
 వ్యపూజ్యానిహ విశ్వము॥ తే॥ ॥ గీ॥ నలువముక్కంటి మొదలుగా ♦
 గలుగువేల్పు తెల్లరము నిన్నెశరణని ♦ యిదిగొనమ్మి నారమీ మ
 మ్ముఁగూరిమి ♦ జేరదీసి వెలయఁజేయుము వేవేగ ♦ విశ్వమూర్తి ॥
 36॥ గీ॥ దీనిఁబాగుగ బాడగన్న ♦ దేవసంఘ! మెల్లరుద్రునితోగూ
 డ ♦ యె తయేని భక్తిహరియందు భరసమ ♦ ర్పణముఁజేసి । నట్లు
 జేటగఁదేలదే ♦ యార్యలారా ॥37॥ చం॥ దేవతులెల్లరు నిపుడు ♦
 దిట్టపుభక్తి భరార్పణంబు నీ । దేవునియందె జేసిరని ♦ తెల్లముగాని
 టుఁజేసియుంటచే! దేవుఁడు విష్ణువేయతనిఁ ♦ దేచ్చెడినట్టిది న్యాసమే
 యనఁ! గావెరవేమి సెప్పడిక ♦ కారుణికోత్తమ లారప్రీతితో ॥38॥
 ఇంకయును. వ్యాసస్మృతి॥ నవిష్ణ్వారాధనా త్పుణ్యం విద్యతే కర్మవై
 ది॥ తస్మాదనాది మధ్యాంతం నిత్య మారాధ యేద్ధరిం తద్విష్ణురితి
 మంజోణ సూక్తేన పురుషేణచ । వైవాభ్యాం సదృశోమంత్రో వేదే
 షూక్తా శ్చ త్పర్వపి । నివేదయాతస్వాత్మానం విష్ణవవమలతేజసి । త
 దాత్మాతన్మనాత్మాంతా సైద్విష్ణోరితి మంత్రతః॥ సీ॥ హరిపూజకన్న
 వే ♦ రగు పుణ్యమేలేదు కర్మయదెట్టిదే॥ న్నానిలేదు! తద్విష్ణు యనెడి

మం ♦ త్రనువను పురుషసూక్త మునకు బోలు మం ♦ త్రంబులేదు ।
 కాపునవీనిచే ♦ గదలక హరిపూజ లేనాటికేనియు ♦ న్నానరామ! హ
 రియందు తన్నున ♦ మప్పింపుడిముక్తి దూరనింతకు వేరు ♦ త్రోవగా
 న! మనుచు నెంతయు మెచ్చుల ♦ నందిధరణి! నధికముగ వెల్లునట్టియీ
 వ్యాసస్మృతిని! గానుపించెడి నింకయుఁ ♦ గానవచ్చు! నెన్నియనిఁ జె
 ప్పవలె ముగియించితయ్యా ॥39॥ ఉ॥ ఎందరు సెప్పితేమి యిటు † లె
 న్నియొయూహల జేసిజేసి వీ! రిందరు మోక్షమిగలరె యి ! చెప్పి
 శ్రీహరి దూరముండగా । సుందరుడైన నిష్ణవిటు ♦ సొంపుగఁబలె
 నెబల్కియున్నమా! సందియమెల్ల వీడుటకు ♦ చయ్యనజెప్పడటన్న
 గీతలో ॥40॥ గీ॥ అన్నిధర్మములనువీడి ♦ నన్నెయొకని । శరణమం
 దుమునేనిన్ను ♦ సకలపాప । ములను దొలగించెదను దుఃఖ ! ముల
 నువీడు! డనుచుఁ గృష్ణుడు వలుకడే ♦ యార్యులారా ॥41॥ స్పృ
 సకృదేవ! పపన్నాయ తవాస్మీతిహియాచతే! లభయంసర్వభూతేభ్యో
 దదామ్యేతద్వ్రతం మమ॥ గీ॥ నీకునేనైతి నంచన ♦ నెమ్మితోడనొ
 క్కపరినన్నుయాచింప ♦ నొప్పియున్న! నెల్లవారల కభయంబు ♦ ని
 చ్చువాడ! నిదియె నావ్రతమనిరాము ♦ లెన్నలేదే ॥ 42 ॥ కం॥ శ్రీ
 రాములు శ్రీకృష్ణులు! నారాయణులెంతయేని ♦ నాటినకూర్చి! రా
 రండు నన్నుశరణి! భూరంబగు పాపవితతి ♦ గూల్చెద నన్నె ॥43॥
 కం॥ సందియమొందెడి జనులను । మందమతు ల్బాపులనుచు ! మరి
 జెప్పటకే! సందియమేమియొ విద్య! ద్వందిత గుణులారమీరె ♦ వద
 లకసెప్పుడి ॥44॥ కం॥ శరణాగతి నిజమనియును । శరణాగతివలన ము
 క్తి ♦ సమకూరుటయు! తిరముగఁ జెప్పితిమి! యా! శరణాగతికర్తు
 లైన ♦ జనులెట్టిరనె ॥45॥ గీ॥ భక్తి యోగంబులనుసేయ శక్తిలేని
 వారు తామెట్టిరేనియు ♦ వదలనట్టి । నమ్మకమ్మది మదిలోన ! నాటి
 యున్న! నందరి శరణాగతి ♦ కర్తులేను ॥46॥ గీ॥ వీడిజెప్పిన విపరీత
 మేగదయ్య! యిటులఁజెప్పినయెడ వర్ణ ♦ హీనులెల్ల । జెలగియే శర
 ణాగతిఁ ♦ జెందరోటు! తగిలియదియును స్మృతి సమ్మ ♦ తంబెయనిన
 ॥47॥ చం॥ ఔనదియట్టులే హరికి ♦ నందరు నొక్కటగాక మోక్షమి

స్ఫులుకుమాత్రం మాపదలుఁ జెంచనప్పటి ♦ కర్ణమగును । తక్కినవి
 యన్నియున్నట్లే ♦ దనరుచుడు ॥ 56 ॥ కం॥ దీనినల్లన నందరుదీని క
 స్తుఁ । లయ్యెదరటంచు దేలదే ♦ యార్యులారా దీనికన్నను సులభమే ♦
 దేనిలేదు । దీనివిడనాడ నరకంబె ♦ దిటమునుండి ॥ 57 ॥ ఉ॥ బాలురు
 పాపసంచయవి ‡ బాధతు లొటను నన్నుఁ గాంచగా । బాలరు భక్తి
 యోగము ల ♦ శక్తివిహీనులు నట్టివానికిఁ । జాలిన తోవకూడిమి వె
 స ♦ స్థనఁజేయగఁబోతి నేనియేఁ । లీలలనేని నన్నుగన ♦ లేరని శ్రీహరి
 తానె పెంపునక ॥ 58 ॥ కం॥ చులకని తోసనుఁ జూపిన । నలసులరై
 గారవంబు ♦ నందక సెడినక । గలిగినదోషము హరిదోఁ కలిజిక్కిన మ
 నదియగునొ ♦ గాంచుడు తెలియక ॥ 59 ॥ కం॥ ఈనాడు శరణుజెంది
 న । నేనాదోగాదె దేహ ♦ మిదికడటబో । యానాటికి మరువడొకోఁ
 శ్రీనాథుడటంచుమీరు ♦ జెదరకుడునుడి ॥ 60 ॥ స్తో॥ నన్నరత్యపకా
 రాణాం కృతమపాత్యత్వవత్తయా । కథంచిదుపకారేణ కృష్ణేనేకేన తు
 వ్యతి గోవిందేతియదాక్రంద శ్శృష్టామాం దూరవాసినం । ఋణం
 ప్రవృద్ధ్యతిమే హృదయాన్నా వసర్పతి ॥ 61 ॥ గీ॥ తనకు నెన్నియోదో
 హ ♦ తతులఁజేసి । యండిననుగాని మనసున ♦ నునువబోడు । ఎప్పు
 డొకయింతఁ దలచిన ♦ నెంతయేని । హర్షమందెడి కరమాశ్చ ♦ య
 నుదినంబు ॥ 62 ॥ గీ॥ తన్నుసభయందు భక్తిచే ♦ దాొవదియును । నా
 తిగోవిందయనియెడ్వ ♦ నాడనేను । దూరముంటిని నాయప్పు ‡ దీర
 లేదా యనుచుఁగృష్ణుఁడు నలుకడే ♦ యార్యులారా ॥ 63 ॥ చం॥ ఒక
 పరికృష్టయంచుతన ♦ కొప్పినభక్తి నుతించినంతనే । దనియకనన్ను నెం
 చినది ♦ తద్దయుఁ ప్పగ హెచ్చుచున్నదం । చనిన మహాత్మునిష్టశర ♦
 ణాగతునిడునె యెప్పుడేనియు ॥ 64 ॥ ఉ॥ మానమఁబోవువేళ తన ♦
 మానము గాఁకొనంగ కృష్ణునిక । ధ్యానమొనర్చ బట్టిత మంతనం
 బుట్టగఁ జేసియస్పడే । ధ్యానఫలం బొసంగియును ♦ దద్దయు ధ్యాన
 ఋణంబుహెచ్చె నం ♦ చానలి నోదరుండనిన ♦ నా పరమాత్ముని ప
 ల్కుసూడఁగాక ॥ 65 ॥ గీ॥ నన్నుశరణన్నవానికి ♦ నన్నుకోక । యొ
 క్కటైననుఁ గరుణచే ♦ తిక్కవాడు । రాద్రప్రార్థింపనని తమ ♦ రాజ్య

మంత్ర! యోసగుదాకను విడడంచు † నొసరదొక్కొ ‖66‖ చం॥ ఇది
 గదసర్వభారము ర † మేళునిపై నిడనంతనుండియా! సదయుడుగోర
 కున్ననివా † సౌఖ్యములెల్ల నొసంగిగాంచుచుకా! తుదితన యంతఃజే
 సితన † తోరపువైభవ మంతయిచ్చెడికా! సదయునినేరికేనినుతి సల్ప
 గనా † ధ్యమె యెప్పుడేనియుకా ‖ 67 ‖ గీ॥ అనుచుఁ దేలెడి గా
 కయో † యార్ద్యులార! యతనిశరణన్న మరచునా † యనెడి సంది
 యంబుబోనాడు డిక్కనైన † నధికుండైన! సాత్త్వికునకెట్లు మరచుత్తే †
 సారిరాదు ‖68‖ (రామాయణమున) అప్యహంజీవితఃజహ్యం త్వాం
 వాసీతేసలక్ష్మణాః! నతుప్రతిజ్ఞాంసంశ్రుత్యబ్రాహ్మణేభ్యో విశేషతః॥
 గీ॥ సీతకీపయప్రీతిచే జెపుదువినము! ప్రాణముల లక్ష్మణుని నిన్ను †
 బాతుగాని! పలికియున్నట్టి పలుకు ద † బృరనుసేయ! బ్రాహ్మణుల
 కెక్కు డనియె నా † రాయణుండే ‖69‖ (భాగవతమున కృష్ణుడు)
 ద్వాపతెత్పుధివీశీర్యేత్ హిమవాన్సుకలీభవేత్! తుష్టేత్తోయధిఃకృ
 ష్టై సమేమోఘం వచోభవేత్ ‖ గీ॥ పుడమిశీలని మిన్నంత † బడని
 గాక! సంధమింకిని కొండలు † సమసిబోని! గానినాపల్కు లెపుడే
 నిఁ † గాద కల్ల! లనుచు కృషండు బలుకిడే † యార్ద్యులారా ‖70‖
 గీ॥ రామకృష్ణులె తామిట్టి † ప్రతిససలిపి! యండనిక యెట్టిసందియ
 ముండతగున! అవని శరణాగతునకు నె † య్యదియచింత! తగదుగా
 మోక్షమదివాని † ధనమెసుండి ‖71‖ ఉ॥ ఇందున నొక్క సూక్ష్మమ
 ది † యేమనినన్వచియింతు జానినే! మంద డపాపకర్మండను † మాధ
 వుఁగూడిచి యెన్నియనియో! కొండలమందకుండపడి † కోట్లనుపాపము
 లాచరించియే! జెందిన నీవె దిక్కనుచుఁ † జేర్పునొజేర్పడొ యంచు
 మీమదికా ‖72‖ గీ॥ సందియంబు నొకింతయు † స్సలుపరాదు! సలు
 పనీ శరణాగతి † ఫలమనీదు! శరణుఁ జొచ్చినయంత మో † క్షంబు
 నాకు! జక్కెనని ధైర్యమూనియే † చెలఁగవలయు ‖ 73 ‖ అతోశ
 క్రైధికాత్య మాకించన్యపురస్కీయా! అనంగభావోధర్మాణామశ
 క్యారంభవారణం! తత్ప్రత్యాశాప్రశమనం బ్రహ్మస్త్రిన్యాయసూచ
 నఁ! సర్వధర్మపరిత్యాగ శ్శబ్దార్థః సాధుసమ్మతః॥ నీ! భక్తియోగ

ములస ♦ ల్పగనొక్క యితేనితనకు నిక్కపుశక్తి ♦ దనరనట్టి దై
 న్యధనంబునే ♦ దాచియెల్లప్పుడు దానినేమునుజేయ ♦ దనరనట్టి ।
 తనుసేయుధర్మ సరి ♦ తత్ప్రపత్తికిగాను సహకారియనుబుద్ధి ♦ సలు
 పనట్టి యనయంబు బ్రహ్మాస్త్ర ♦ మునుబోలు శరణాగతి యటంచు
 మదిలోన ♦ దెలసినట్టి శక్తిమీరిన ధర్మము ల్గులుపనట్టి యట్టివా
 నికి నాశచే ♦ బట్టినట్టి సర్వధర్మ పరిత్యాగ ♦ శబ్దమిట్టి యర్థముల
 దెల్పు సుజనుల ♦ కదియగట్టి ॥74॥ కం॥ శరణాగతి బ్రహ్మాస్త్రము
 సరియన బ్రహ్మాస్త్రమెట్లు సలుపునోయటులే తిరముగనమ్మిన హరి
 గొను మఱినమ్మని వారినెల్ల ♦ మాచునునుండి ॥75॥ గీ॥ అనిన బ్రం
 హాస్త్రమహిమంబు ♦ తననునమ్మి యున్నవారెక నమ్మక ♦ యున్న
 వారి కిడదుఫలమని నట్లయ్యె ♦ నిదియుండగునె యనిన దానిని వివ
 రింతు ♦ నయ్యలారా ॥76॥ రాక్షసానా మవిస్మంభా దాంజనేయస్య
 బంధనే యథావిగళితా సద్యస్త్రమోఘా వ్యస్త్రబంధనా తథాపుం
 సామవిస్రంభా త్ప్రపత్తిః ప్రచ్యుతాభవేత్ । తస్మాద్విస్రంభయక్తా
 నాం ముక్తిదాస్యతి సాచిరాత్ ॥ సీ॥ ఆంజనేయులను బ్రహ్మాస్త్రం
 బుచేగట్టి యతనియాకృతినిక ♦ న్నారగాంచి వెరచియాయస్త్రంబు
 వీడునోయనుబుద్ధి ♦ నప్పుడేతాల్లతో నంటగట్ట బ్రహ్మాస్త్రమప్పు
 కే ♦ ప్రాభవంబుదలంచి యాంజనేయులవీడి ♦ యంతఃజనియె । నారీ
 గాభర ♦ న్యాసంబుదృఢభక్తి నమ్మనివారిపై ♦ నెమ్మివీడి ఫలము
 గొనంగగజాలద ♦ పుటికిమీద గొంతకాలముగడచిన ♦ గూర్చి
 జూపి యంతనమ్మకమునుబుట్టి ♦ నట్లుసేసి । యపుడతన ఫలమిచ్చు
 నో ♦ యార్యులారా 1771 గీ॥ కానశరణాగతినినమ్మ ♦ కమునుదప్ప
 రాదుదానికి తగ ధ ♦ ర్మములజేయ । జనమనాకింక నన్నింటి ♦ స
 లుపునిదియె యనెడిదృఢభక్తి మిగుల ము ♦ ఖ్యంబునుండి 1781 గీ॥
 అన్నిధర్మములనువీడి ♦ యనుటవలన ధర్మముల వీడవలెనట తప్పు
 నుండి వానివిడనాడ బాపము ♦ ల్వచ్చునిజము దానికర్థంబు తేటగా
 దనుపువాడ 1791 అశుచంభక్త్యా చాంద్రదాయణం చరేత్ ♦ గీ॥ ఉల్లిగ
 డను భక్షించి ♦ బల్లిదుండు సతగ చాంద్రదాయణంబును ♦ సలుపవ

లయు! ననినవిడకుండ నుల్లిగ ♦ డ్డను భుజింప । వలయు పిదపను కృ
చ్చంబు ♦ సలుపవలయు ॥ ౮౦ ॥ గీ॥ అనుచునర్థంబు నెప్పుట ♦ న్యా
యమగునె! కానఁదెలియక భక్షించె ♦ నేనియట్టి పాపముల కృచ్చ
ములఁగాంచి ♦ బాపికొను మ! టంచునర్థంబు నేవచి ♦ యిచ్చుపగిది॥
౮౧॥ గీ॥ అన్నిధర్మములనువీడి ♦ యన్నదానికర్థమిదిగద చేవలె ♦ నల
విగాక! పోయెనేని యటంచని ♦ పొందు పరుపు । వేరుఁజెప్పిన పాప
ము ♦ జేయునిజము ॥ ౮౨ ॥ ఇదియునుంగాక. సీ! ఈమంత్రమునుమున్ను
గృష్ణంఘగీతలో వచియించెననుటెగా? యుచితమగును । ఇంతన్న
నమున్న ♦ దేమిసెప్పిననాడు కర్మభక్త్యాది యో♦ గములగాదె! య
విజేయ నాకింక ♦ యలవిగాదని వేడ నటులేనినవ్వాని ♦ నన్నివిడిచి
సనుమాత్రశరణంబు ♦ నమ్మిజెందుమటంచు బాలుఁడంచనికూర్చి ♦
బలికెగాదె! దీనిఁగనవాని సేయఁగా ♦ దిటములేని! యెడలనిటుసేయు
డనియర్థ ♦ మేతిరంబు! గానికూడదటంచని ♦ గాదుబలుక । నిదియెని
జనుని నమ్ముడి ♦ యింకమీద ॥ ౮౩ ॥ ఇదియునుంగాక. స్మృ॥ శ్రుతి
స్మృతిర్మమైవాఙ్మయ స్తాముల్లంఘ్య వత్తే! ఆఙ్గాఛేదీ మమద్రోహీ
మద్భక్తోపినమేప్రియః॥ కం॥ శ్రుతులును స్మృతులును నాయా! నతు
లే యవ్వానిఁబోవ ♦ నాడుచుబీతి! హితముగగొలచిన నేనా♦ క
తిశత్రువువానిఁజేర్చి ననఁడే హరియు ॥ ౮౪ ॥ స్మృ॥ యథాహివల్ల
భోరాజ్ఞాం నదీంరాజ్ఞాప్రవర్తితాం! లోకోపయోగిసీరమ్యాం సర్వ
సస్యసమృద్ధిసీం । లంఘయన్ముల మారోపేదనపేక్షోపితాప్రతి । ఏ
నంవి లంఘయన్మర్త్యో మర్యాదాం వేదనిర్మితాం । ప్రియోపినప్రియో
సామేమదాఙ్గా వ్యతివత్కనాత్ । ఉపాయత్వ గ్రహంతత్ర మనసాకా
రయేత్సుధీః ॥ సీ॥ రాజునకెంత మి ♦ త్రమెగాని యాతఁడా రాజుకూ
రిమికి పా ♦ త్రఁబుగాను! ప్రజలకుమిగుల లా ♦ భముసేయునట్లుగా
నెల్లపైరులు ఫలి ♦ యింపఁగాను! జూచుటకెంతయో ♦ సొంపుగావల
సిల్లనొర యియ్యదియను ♦ నట్లుగాను! యెంతెంతయోబీతి ♦ నెస
గి శ్రద్ధాభక్తి రాజుచే పాలసం ♦ ద్రంబుగాను! గట్టియుండిన చెరువు
ను ♦ దిట్టయొకఁడు! తనకుగాదని తెగఁగొట్ట ♦ దనకుమిత్ర! డనుచు

శిక్షనుసేయడే ♦ యవనినాథు! డటులసేయకవీడ రా ♦ జ్యంబు సెడ
 దే || 85 || సీ || కావుననాజాడ ♦ గానెసత్కర్మలు తనకులాభముగాను ♦
 ధనరకున్న! హరిగూర్చి జన్మంబు ♦ లవిసేయ బ్రహ్మద్రాదు లెల్ల
 రుచాల ♦ యలరుచున్న! వారుభ్యాదుల ♦ స్వరమభక్తినిసేయ పిత
 రుల్లుపీఠిలో ♦ వెనగుచున్న! వారలుకొందర ♦ వార్విగా ప్రజసేయు
 చిన్నికర్మలతోనె ♦ జెలగుచున్న! వాఁశ్రీహరితనయాజ్ఞ ♦ పదలకుం
 డ! జరుపువారంచునెంతయో ♦ సంతసించు! గాన నికనిత్య నైమిత్తి ♦
 కములశక్తి! కోలదిజేవలె శ్రీహరి గూర్చియెపుడు || 86 || (గీ) గా
 నియివియు ప్రపత్తి యొం ♦ గంబులనుచు! గానిముక్తికిపథము కాగలవ
 టంచు! గానియొకకొన్ని ఫలములు ♦ గలుగునుచు! మదిని తలపున
 నైనను ♦ మానవలయు || 87 || గీ || సకలపాపాభిదోలున / నృబ్బతతికి
 స్థమిక వ్రాతునదియెట్లు ♦ లనినపూర్వ! పాపముల నన్నిటిని ముందు ♦
 పాపములను! బాత్తిగాపారదోలును ♦ బోయటించు || 88 || గీ || వె
 నుకమూల ధనంబుగా ♦ వెలుగుచున్న! వాని ముందరి జన్మముల్వ
 రలఁజేయు! వానినన్నింటి దోలును ♦ వరుసగాను! బాదలుప్రార్థ మ
 ను భవం ♦ బునఁదోలు || 89 || గీ || ప్రపదనముఁ గన్నపిదపను ♦
 భ్రాంతితోడ! సలిపియుండిన పాపము ♦ ల్నమయునేప్ర! పన్నుడన
 టంచుఁ జేసిన! పాపతీతి వెలుగుదుఃఖానుభవముల ♦ దొలగునవి
 యు || 90 || అనిన || సీ || ప్రాణముండిన దాక ♦ ప్రార్థమనుపాప పు
 ణ్యముల్గుడుచుట ♦ బాదలెనిట్లు! ఆవిరెండువీడరెం ♦ డవమేని నీజా
 లు దురితంబులకుఁచోటు ♦ దొరుకునెట్లు! ఇదిగాక తొలిపుట్టు ♦ వ
 దనునన్నలివిన పాపపుణ్యఫలాను ♦ భవమదెట్లు! పాపపుణ్యఫలాను ♦
 భవమ సనేవాని దొల ♦ గించుననిమిరు! వలుకునెట్లు! కాన మీప
 ల్కులనునమ్మ ♦ కలదెట్లు! కలుగునోమాకు సందెము ♦ ల్దొలగు
 నట్లు! గట్టిగామాకు ప్రతిపత్తి ♦ గలుగునట్లు! సరగఁజెపుమన్నఁ జె
 ప్పెదసాగియుట్లు || 91 || గీ || భరసమర్పణంబు ♦ బడయకుండి నవా
 రు! పుణ్యపాపఫలముపూర్తి ♦ గుడువ! వలయుఁగొంతయేని! పదలదువా
 నిలోనిందు నందునగూడఁజెంద వలయు || 92 || చం || హరిశరణాగతిన్

నిన ♦ యార్ద్రలుపాప ఫలంబులీడనే । బిరబిర కోంత కొంతగను ♦ వీ
డె నటంచనకుండ గుడ్డురా । దురితపుణ్యోక మెన్నటికి ♦ దూరరు దేహ
మువీడినంతనే । హాపుర తాజ్యవైభవము ♦ లఁదుచు శ్రీహరి గొల్పు
చుండుబో ॥ 93 ॥ గీ ॥ కానపాపులపాప ఫలంబులనుభవము వేరెయొ
కరిణిహరి గోరి ♦ వెలయుచున్న । వారి యనుభవ మొకరితి ♦ వరలు
చుండు । గాననీవీనితో నన్ని ♦ గరుగ గలవు ॥ 94 ॥ గీ ॥ అవును నది
యేమి పాపఫలంబు లానుభవము । రెండు విధములగా నిట్లు ♦ లుండగల
వె । యనినవివరించి నేనిదే ♦ మననిసేతు । దీనిఁ దిలకించుచున్ననం ♦
దియును విడుదీ ॥ 95 ॥ ఇంద్రుల లోక దృష్టాంతము ॥ సీ ॥ చెడ్డ తప్పుల
నుండే ♦ సినయట్టితప్పుకు తగినసిక్షలనుశా ♦ స్త్రంబుబట్టి కఠిన శిక్షల
కింక ♦ గడునైన తప్పైన ♦ నతని పాణింబుబా ♦ యంగదట్టి శిక్షల
నికాశాస్త్ర ♦ సిద్ధంబుగాఁజేసిమిక్కిలివిభ్యాతిఁ ♦ జిక్క బట్టి మెరయు
చుండినయట్టి ♦ ధరణీశుండును తాను మించినదృఢత్వ హిం ♦ సించిన
ట్టి తనదుపుత్తునినపుడె శా ♦ స్త్రంబుబట్టి రాజ్యసంపదలెల్లఁబా ♦
రంగదట్టి దొరకుతగు సిరినిడివేరె ♦ పురినిబెట్టి బోచు కరణిగవారివీ
రి పోవుబట్టి ॥ 96 ॥ చం ॥ తనుశరణన్న భక్త తతి ♦ దార్కొను పాప
ములందుకొంతభాగి క్రినిగనిపెట్టితోసియిడె ♦ దేహముతోఫలమందఁజే
సివా । రినిగరుణించివేరొక శా ♦ రీరమునీయకకూర్చి తోడతా । తన పు
రివారితోగలసి ♦ తద్దయు సంతసమందుచుండెడి ॥ చం ॥ ఇదియొకప
క్షపాతమని ♦ యెంచకుండేమన నీచజాతికిఁ । దుదిగనఁజేయఁ గాదగి
న ♦ తోరపుశిక్షలఁ బోలునజ్జనుక । గదరించి పారదోలుటయె ♦ గాయ
నుశాస్త్రములోకమంతాదామిదిసరియొచునిట్టులగ ♦ దేతమ రెప్పుడు
నిట్లునీతురా ॥ 98 ॥ గీ ॥ కానహరి శరణాగత ♦ కలుషవితతి । దనరియి
టుదోలపక్షపాతంబుగాదు । గాదుగదయని దలచుచుడి ♦ ఘనవతంసు ।
లార బాగుగయోచించి ♦ మిఱుమదిని 99 ॥ శా ॥ ఈరితిన్మరణాగతుల్గు
డువనెం ♦ తే శేషమైఁ ల్చినకా । వారీదేహము వీడువేళదొసంగు ♦ ల్వీనా
త్ముతాశతృలకా । వారిన్గొల్చిన మిత్రసంతతికిస ♦ ర్వంబైనపుణ్యంబునుక
గూరకజేయుచు వేగఁజేరుదురువై ♦ కుంతంబుసంప్రీతితో ॥ 100 ॥ గీ ॥

మీరు సెప్పినట్లే ♦ మేము నూగొట్టితి మికమనకు శాస్త్రు ♦ మేలవాద
 మేలయిదియెశాస్త్ర మితకు స్మృతులేల యనిన వానిమున్న ♦ నలర-
 జేతు || 101 || కం || కావున || హరిశరణన్న వారింగన ♦ నంతన నెంతయు
 గారవించివా రరుసముఁజెందిజెంది తమ ♦ యందునఁ గూఁమి యుంచు
 నట్టియా తెరగు ఘటించఁగావలయు ♦ ధీరులు వారల పుణ్యమిచ్చుట
 స్తురితములిత్తురన్నయము ♦ తోడను దోసము సేయమానుఁడీ || 102 ||
 రహ, చర, కరశృతి || నఖలు భాగవతాయమవిషయం గచ్చుతి || కం
 జాభవంతి కాణాభవంతి అవిధేయపుత్రా భవంతి || చం || హరిశరణ
 గతుల్గురిత ♦ మందనిబోయమ ధర్మరాజు మం దిరమునుఁజేర రెన్నటి
 కి ♦ దిట్టముదిట్టము వాఁకికున్నయా; దురితము లెల్ల నిచ్చుట నే ♦ దోలుదు
 'ంధతనేని పంగుత' మడియొకరితినేని నవ ♦ మానకరుండగు పుత్రు
 ల్లనే || 103 || లేనిపోని నింద వానికుల భ్రష్ట డంచు మం
 వార ♦ లతనివీడఁ కుండికుండి యేని ♦ గొనకొనునంతలోఁ దొస
 లెల్లనిటులె ♦ దొలంగగలవు || 104 || గీ || ఇందువల్లన దొసఁగుల ♦
 వెన్నియేని నిచటనీ మేని తోడనే ♦ యెన్నియేని సంకటములనుగను
 వాని ♦ సరఁగఁదోలఁ గలరటంచని దేలును ♦ గాదెయిపుడు || 105 ||
 రహ, చర, స్మృ || బ్రహ్మవిత్పాపవర్గాణా మనంతానామహీయసాం
 తద్వేషిసంక్రమం జానన్ త్రస్యే తదపరాధతః || సాపరాధేషు సంస్థే
 పృథరాధాన్వహత్యసా || చం || ధరణీప్రపన్న త్కరిన ♦ ధన్యవతింసు
 లసాపరాశివా రరుదుగ శత్రుమండలికి ♦ నంతయుగూర్తు రటంచు మే
 నుదా || త్వరులతిభీతివారి కపరాధమొకించుక సేయఁజాలరె || వ్యరుమరి
 సేసి రేనియును ♦ వారినిగూడగరాదొకప్పుడే || 106 || రహ, చద,
 శు || సుహృదసానిధుకృత్యాన్ ద్విషంతఃపాపకృత్యాన్ || గీ || తాము
 జేసినసుకృతసం ♦ తతులనెల్ల తమరినతిభక్తిఁగొలుచు మి || త్రములకి
 డుడు || రటులెదుష్కృతములనెల్ల ♦ నరులకిడుదు || రనుచుశ్రీతి దెల్పు
 గాదొకో ♦ యాద్యులారా || 107 || స్మృ || లఘుర్దండఃప్రపన్నస్యతా
 జభృత్యాపరాధవత్ || గీ || సార్వభౌమునిపుత్రుఁడు ♦ సలిపినట్టితప్పుబో
 లెప్రపన్నుని ♦ దండనంబు చులకనగు ప్రజతప్పుకు ♦ సూటిగాదటం

న బలికను స్ఫురులెల్ల ♦ మించియుటల॥ 108 ॥ ఉ॥ ఈవచనంబు
 లన్దనిన ♦ నెంతటిపాపములేని ముక్తికా । త్రోవలఁ బాపలేవిటన ♦
 తొందరఁబెట్టు నొకింతగానెయిం । కేవిధహీన లోకముల ♦ నీమ్రుత
 పత్తిని మోక్షమబ్బునం । చీ వరదాక పైనవచి ♦ యించిన పల్కు
 లు నిక్కమయ్యెగా॥ 109 ॥ గీ॥ సర్వశక్తుడు తానయ్య ♦ సకలపాప
 ములను దోలుదునని ♦ మంత్రమునను బలికి । కష్టములఁబెట్టి వాని
 నిఁ ♦ గదలజేయఁ । బలికేనట్టి పలుకుబోదె ♦ బలుకుఁడనిన॥ 110 ॥
 గీ॥ మనకుశక్తిలేమి ♦ మది నెంచకుండగా॥ సర్వశక్తుండును ♦ సర్వసా
 క్షి । యయిన శరబ్రహ్మ ♦ పయికొరతలుబెట్టఁ । జనునెయింక పె
 ప్పె ♦ దనుగనుండి॥ 111 ॥ గీ॥ దృప్తమని యార్తమని రెండు ♦ తె
 ఱుగులుగనుఁ । దనరుచుండు ప్రపత్తి దృ ♦ ప్తమును పైనఁ । జెప్పి
 తిని యింకయార్తముఁ జెప్పువాడ । కలతలనుఁ దీరమోక్షంబుఁ ♦
 గలుగుభాతి॥ 112 ॥ గీ॥ చెంచులుల కిదియిపుడొచ్చ ♦ రించనలవి ।
 గాదనుచు నిట్లు దాని బ ♦ ల్కంగవీడి । దృప్తమగుదీసి నేవివ ♦
 రించినాడ । నిదియె తగునని యోచించి ♦ యిట్టులిపుడు॥ 113 ॥ గీ॥
 పాపఫలముల గుడిపించి ♦ పరమపదము । తుదనిఁ గోరుట దృప్త
 మై ♦ దొడరుచుండు । తత్క్షణంబున మోక్షప ♦ దంబునొసఁగు । నా
 నుచు శరణాగతుండౌట ♦ యార్తమగును॥ 114 ॥ ఉ॥ ఈశరణాగతి
 ప్లనిన యెట్టిడయేనియు ♦ నెప్పుడేనియుకా । పాశము లన్నిద్రోసి త
 న ♦ పాపములన్నిటి శత్రుకోటికికా । కోశములైన సత్సక్తుత ♦ కో
 టుల మిత్రులకిచ్చి వేగమే । నాశములేని విష్ణుసద ♦ సంబును తత్క్ష
 ణ ముండఁచేసెడికా॥ 115 ॥ గీ॥ కావున సర్వశక్తతకుఁ ♦ గల్లునెబా
 ధ యొకింతయేని నీ । త్రోవనె యెల్లవారలకు ♦ దూరనుయోగ్య
 ము జల్కనంచు తా । నే వఱలంగఁజేసి హరి ♦ నెమ్మని భక్తుల త
 న్నుఁ జేర్చుమో । తూవహమిద్ది దీని విడ ♦ నబ్బదు ముక్తి మరొ
 క్కత్రోవచేకా॥ 116 ॥ క॥ వెంటనె దేహమువీడిన । నంటదొకో వీ
 నికాత్మహత్య యనంగా । నంటదు గోడ్విజవరహరి । నంటినపని హ
 త్యదోష మంటని పొల్కికా॥ 117 ॥ క॥ అర్తప్రపదనమునతా । నా

ద్విదేహంబువీధి ♦ హన్యదానంగుర । గూర్తున నవలయి నందెము
 వార్తలు మును ముక్తి పదవి । వచ్చునుజాండి ॥ 118 ॥ రహా చర సా (ప్ర) (స్పృ) యన్యదేహంతర కృతేకోకో దృష్టస్థి ఉచ్యతే ।
 దృష్టానా మపిజంతునాం దేహంతరనివాసిణీ । ఆర్తానామాకుఫలదా
 ణకృదేవ కృతాహ్యసా ॥ గీ॥ వేరుదేహములూనుట ♦ విసుపుగన్న
 వాడు దృష్టుండు ప్రారబ్ధి ♦ భవమునందు । విసుపుగలవాడె యా
 దుండు ♦ వీరిలోన । దృష్టునకు వేరుదేహంబు దేజరిలదు ॥ 119 ॥ గీ॥
 దేహమును వీడినంత ను ♦ స్థితముముక్తి । యార్తునకు నద్దెదొరు
 కు తా ♦ నవధిలేక । యీప్రపత్తులు సలుపుట లెసంగియుక్క । తూరి
 యేగాని యింక ♦ తూరిలేదు ॥ 120 ॥ రహా చర సా (శ్చైవ)
 విజ్ఞాః కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యా గోయదాకృతః । తదా వైకుం
 ఠమాసాద్య ముక్తోభవతి మానవః । బ్రాహ్మణాగ్ధేగ వాగ్ధే వాసమన్య
 త్ప్రాణాన్మిత్యజేత్ ॥ గీ॥ ఆవులకు గాని పారుల ♦ కయినగాని । మే
 లుగలిగెడి యెడలను ♦ మేను వీడె । నేని యప్పుడె ముక్తికి ♦ తాను
 జేరు । నావులకు బ్రాహ్మణులకును హరికి భక్తి । చెలంగిపనిసేయ
 వలె ప్రాణ ♦ ములను విడిచి ॥ 121 ॥ రహా మూలము) ప్రాయశ్చి
 త్ర ప్రసంగేషు సర్వస్వారాధి కర్మసు । నాత్మహింస నదోషో స్త్రి ల
 తార్త శరణాగతౌ । దృష్టస్థతు యథాశాస్త్రం చిరంజీవి తుమ
 చ్చతః । ప్రాణరక్షణ శాస్త్రంతు లంఘనం త్వపరాధనం ॥ ౩ ॥ ప్రా
 యశ్చి త్రము జన్మము । నాయార్తప్రపదనంబు ♦ నందెడిలేలో
 తోయిన ననువులు దురితము । జేయదు దృష్టునకుమాత్రం ♦ జెందు
 నఘంబులో ॥ 122 ॥ గీ॥ దృష్టునకుమార్తప్రపాపసం ♦ ప్రాప్తియెట్లు
 లనిన దృష్టుండు దేహంత్య ♦ ముననముక్తి । గోరినకుమన ప్రతిక
 ను ♦ మీరి ప్రాణ । హత్య తాజేసికొనుటచే ♦ నఘముజెందు ।
 123 ॥ కావున॥ ప్రాయశ్చిత్తభరార్పణంబులను స్వ ♦ ర్గప్రాప్తి
 యేమున్నుగా । శ్రీయంబాపనులందు గోద్విజవర ♦ శ్రీధాముసేవా
 దులక । జేయన్మృనిన వేళమెద్దిడంగ దు ♦ స్థిర్థంబు పాపారితా
 బాయన్దోరిడి దిట్టయై ముక్తిలిలో ♦ బట్టాభిషిక్తుండగుకా ॥ 124 ॥

గీ॥ గాని యాయాత్మహింస యే + కాల్లముపడు + గాని కలుమం
బు లిడునని - కలతమనను + నందుఁ జేద్దుట తగదే + వైత తడు
చుఁ + చెలియవలయును మదిసందే + ములను నీడి 125 ।

విషయాంతరము.

చ॥ తనకుం జేరిన కాల మూకబధిరాం + ధస్సంతకు ల్లాని
చే + తనగోపక్తి మృగాదులేనిఁ గలచో + ధన్యుండుతానంతవా + ని.
ది ముక్తిస్థలజేయనింటి కగుతా + నే వానికిన్నాదు పా + ర్థశా
పించి భరార్పణంబు నలశా + ధ్వజేయ వచ్చుటేడి 126 ।
అదియెట్టులనిన॥ నీ॥ దధిభాండమునకు త + ద్వయు భక్తి నొకగోత
తవయుండు ముక్తిని + మృనుచుఁ గోరె + తనతమ్మునికి పీఠిం + గ
విలిఘంటా కర్ణుడను వాడు నిట్టులే + యలరిగోరె + తల్లిపైకూర్చి
యెం + తయునుల్లసిల్లంగ ధృవుడు నీరీతిగా + చెలసిగోరె + హరిఁ
చిల్వ నొకశిష్యుఁ + దాచార్యులుండగా + జనున వారినిఁ చిల్వఁ +
దనుచుఁగోరె + గాన గృహకర్త తనయింటఁ + గలుగునజ్జ + తరికి
మారుగతాన త + ద్వయును భక్తి + భరసమర్పణమునుఁ జేయ +
వరగూహత్త + ములను వేడుటలోనేమి + వలదుసంది + యంబులని
యె రహస్య శా + యంబునందు 127 । ఉ॥ కావున నల్లవారల
కుం + గావలెమోక్షమటంచు నుండనే + నీవిధిగా భరార్పణము +
నంతయు శ్రీగురు పూర్వకంబుగాఁ + జేవరె శ్రీశునందె దృఢ + చి
త్తుడు మిక్కిలి భక్తితోడ నీ + తోవను నీడ మోక్షమది + కూ
రంగ రాదిక వేరుతోవచే॥ 128 ॥ ఇంకప్రతిన్న ధర్మములు
నీ॥ వర్ణాశ్రమముల న + ద్వర్తనంబుల తన శక్తికొలందిగాఁ + జరు
పవలయు + వేరువేల్పులు బోవు + దారిలో నడచుటల్ మరచియేని
యుగాని + మానవలయు + వైష్ణవులను రా + పథములోఁ బొడగ
న్న సాష్టాంగప్రణతులఁ + జరుపవలయు + ముర్జనసంగతి + దొరకొ
న్నలాభంబుఁ పొడగాంచి ననుగాని విడువవలయుఁ + జెలఁగివైష్ణవసే
వలం + జేయవలయు + లిచ్చిగన్నట్టు లెంతయో + యుబ్బవలయు ।

నెంతయు వినీతితోడనే ♦ యెసంగవలయు । నిటుల చరియించి యుక్తికి ♦ నేగవలయు॥ 128 ॥ ఇంక విన్నివము క॥ తెలియుడు హరిదాసులమని । తలపుడు సాకారుడనుచు ♦ తత్వమునపుడుక । బలుకుడు ♦ సగుణుండనియే । తొలంగుడు వేరైనత్రోవ ♦ దూరముగానే॥ 129 ॥ క॥ వరియింపుడు గురువర్యుల । ధరియింపుడు శంఖ చక్ర ♦ తత్వభుజములక । మెరయింపుడు పుండ్రంబుల । సిరికుంకుమయెరుపుగానె ♦ సిరియుల్లసిలక॥ 130 ॥ క॥ విడుపుడు నిద్దురవేగమె । నుడుపుడు హరినామములనె ♦ నోరూరంగా । వెడలుడు శౌచాదులకై । గడపుడు సత్కర్మప్రాడ్డుల । గాంచకమున్నే॥ 131 ॥ క॥ నడుపుడు భిక్షాదులకై । విడుపుడు వేరైనత్రోవ ♦ వెలసిననేనిక । ఇడుడిక శ్రీహరిముందర ! నడుపుడు ప్నానాదిక్రియల ♦ నాటిన భక్తిక॥ 132 ॥ క॥ జరుపుడు శ్రీహరి పూజను । గరపుడు సతిభక్తిసతిధి ♦ కాంక్షలనెల్లక । వగలుడు హరిచింతనముల । మనువకుడిక ద్వయము మీరు ♦ మదిలోనెపుడుక॥ 133 ॥ క॥ సేవింపుడు సాత్వికముల । గావింపుడు తామసములఁ గాల్పెడితెరువుక । భావింపుడ హరిపదముల । రావింపుడు హరిమీనరత్నముచేర్చిక॥ 134 ॥ క॥ జనుడిక హరినిదలంచుచుఁ గొనుడిక హరిసేవకొఱకు ♦ గొనరకధనముల్ । దనుపుడు శ్రీహరివానిని । మనుపుడు ధర్మములశక్తి మాదిరినెలమిక॥ 135 ॥ క॥ చేయుడు సాయాహ్వాక్రియ । లాయెడవిధియించి నట్టి ♦ నన్నియువకులక । గూయిడు డిక హరిమదిలో । వేయిడు డిండియవితతికి వివశత్యములక॥ 136 ॥ క॥ ఇదిగద పరమోపాయం । బిదిగదనాపాపవార్ధి ♦ నింకించెడిదా । యిదిగద నోముఫలంబని । మదిదలంచుచు ముక్తి తల్లి ♦ మార్గముగనుడి॥ 137 ॥ క॥ విడువకుడి యామార్గము । తడవకుడి వేరుత్రోవ ♦ తటుకునమ్మింగుక । గుడువకుడి యిశభీతిని । కడువడినిదె ముక్తితల్లి ♦ వైయొసంగునుడి॥ 138 ॥ క॥ వెరవకుడి పాపములకు । యరవకుడి కోరిపుణ్యక ♦ ఫలములనెటనేక । దొరకొన్నను విడవకుడి । మరవకుడి మంత్రరత్న ♦ మానవ్య

మునెపుడే॥ 139 ॥ క॥ సేయందగు సత్కర్మల ! బాయందగు దో
ష్టకర్మ ♦ ఫలములనిదీనక రోయందగు హరిభక్తుల ! కాయందగు
హరిసేవ ♦ కైయతిభక్తి॥ 140 ॥ శా॥ అయ్యామొక్కచు విన్న
వించెదను మీ ♦ కంఠస్థ్రియం డంచు బ । తెయ్యంబొప్పగఁజూ
చి యేకతినమేని నై నది నాపల్కులక । దియ్యంజాగద బాలుపల్కు
లటులే ♦ దీనిన్మదిన్జూచి నా । సయ్యాటంబునఁ జేలు ధర్మతతినే । నా
రంబుగాఁ గాంచుడి॥ 141 ॥ ఉ॥ జీవులకెల్ల శ్రీధవుని ♦ సేవయముఖ్య
ము దీని వీడి యే । త్రోవనుఁజిక్కి యెంతయును ♦ తొందరలంబు
చుఁ గుందికుంది యే । త్రోవకుగాక శ్రీహరికి ♦ దూరముదూరము
బోయి పుట్టువుక । జీవుకు లొగ్గివ్యర్థమును ♦ జన్మశతంబులఁ దా
ల్పఁబోకుఁడి॥ 142 ॥ గీ॥ ప్రపదనముకన్న మోక్షంబు ♦ బడయగా
ను । వేరయొకత్రోవ వెతకుట ♦ వెట్టితనము । దీనివీడిన నరకం
బు ♦ దిటమునుండి । ప్రపదనముగాంచ మోక్షంబు భద్రపడును॥
143 ॥ క॥ ఇది శరణాగతిఁ దెలిపెడు + నది తొమ్మిదవదియైయైనన ♦
భావించి ! య్యది హరిననుమున్నిడితా । పదపడిముగి యించె.
భక్తి ♦ భాగ్యముగాగక॥ 144 ॥ శ్రీః శ్రీః శ్రీః

త్రీః

శ్రీకురుమూర్తిఁ శ్రీనివాస ప్రసీద

శ్రీశ్రీహయవదన లక్ష్మీనారాయణాభ్యాసముః.

ప్రణ వ ద ర్పణ ము

భక్తజాతినరూపణాభ్యాసము.

గీ॥ నాగురూత్తములను దొల్ల ♦ నడుమ నాథ । యామునా
ద్యులు కొనన శ్రీ ♦ హరి వెలుంగ । నిటుల వరుసగ భక్తియొం ♦

తేని బాదల । గురుశరంపరనెల్లనే ♦ గొలుచువాడ.

(స్మృ) చండాల మపిమద్భక్తం నావమస్యేత బుద్ధిమాన్ ।
అవమానాన్మత్యేవరా రవేనరకే హినః । అవమత్యహారేర్భక్తానతిపా
షప్రపీడితాః ॥ నిరయాన్యాతివర్తే తనీతైః కాలశత్రైరపి । అపరాధ
శతం లక్షం మమనిత్యకృతం భవేత్ ॥ శ్రుమామ్యేకేన పద్మేన జాతీ
పుష్పేణ వాపునః । మద్భక్తం శ్వపచంవాపినిం దాంకుర్వంతి మా
నవాః । పద్మపత్రశతేనాపి నక్షమామి వసుంధరే ॥

చ॥ పుడమిన నన్ను భక్తిశరి ♦ పూజలొనర్చిన వాని వంశ్య
జా । తుండని మదిందడలంచు విబు ♦ ధుండును నెప్పుడు రారవం
బులోఁ । బడు నిది నిక్కమంతయటఁ బాయదుగా యుగకోటికేని
న । న్నడ దనునిల్పియోగము వ ♦ హించిన నేనియుఁ బూజసేసినకా॥
1॥ అనిన॥ ఉ॥ చాలునుచాలు సంతయును ♦ సంతసమందితి నింక
యిట్టిమి । మ్మేలభజింప నట్లు భజి ♦ యించిన యంతన లాభమేమి
మీ । బాలుడు భక్తియుక్తుఁడును ♦ బ్రాహ్మణుడయ్యి మరొక్క
భక్తునికా । తేలివహీనజాతిని మ ♦ దిందలబోసిన యంతనింతగా ।
వేలములేని పాపముల ♦ వేసెదనన్ననుఁ గొల్వకటికో॥ 2॥ అనిన॥

శ్రీమన్నారాయణుండు. చ॥ నిమిషముగాని యెల్లపుడు ♦
నీతివిహీనత నెన్నియేని ద్రో । హములను కోట్లగానలిపి ♦ యబ్జము
నేనియు లేక జాతిపు । ష్పము నొకటనిగాని యిడి ♦ పాదములన్మ
రణంబుఁ జెంద మో । క్షము సమకూరఁ జేసెదను ♦ చయ్యనఁదో
లుదు పాపరాసులకా॥ 3॥ అనిన లక్ష్మీతాయారు. అయినమరేమి
భన్యతము ♦ లైరి దృఢంబుగ నింకనీదు నే । వయె తగునెల్లవారల
క ♦ వారణభక్తిని సేయమెచ్చితికా । పయిబడి నీదుభక్తులను ♦
బట్టుచు ♦ గొట్టుచు మీదభక్తిచే । నయముగ నిన్నుకోటినభి ♦ నం
బులఁ బూజలసేయఁ దీరెడికా॥ 4॥ అనిన శ్రీమన్నారాయణుండు ల
క్ష్మీతాయారుతో నిట్లనిరి. క॥ అని యటలెంచకుఁడీ మీ । మన
మున నాభక్తసింధ ♦ మానుచు నెన్నే । నొనరించిన నేనోర్చెద ।
శరణన్నను భక్తసింధ ♦ సైపనుఁ జూడీ॥ 5॥ (మద్భక్తంశ్వపచం)

గీ: కుక్కమాసంబు సంప్రీతిః మెక్కువాడెఁ గాని వాభక్తవ
 య్యుడఁ వ్యానినిండఁ సలిపిపదికోటులఁ పద్మములను పూజఁ స
 లిపెనేనియు మన్నింపఁ చెలువధాత్రి॥ ౮॥ అనిన లక్ష్మీతాయారు
 గీ: వేదపథముల నెల్లఁబఁ విడిచివానిఁ జెల్లను విరుద్ధమునును
 వలెయనుచుఁ జేయువారలు శరణంబుఁ జొందిరేనిఁ వారలకుమో
 డమిచ్చెదఁ వాయటన్న॥ ౭॥ స్మృ) మద్భక్తజనవాత్సల్యంపూ
 జాయాఁ చానుమోదనంఁ స్వయమభ్యర్చనం చైవమమార్థేదంభ
 వర్జనంఁ మత్కథా శ్రవణేభక్తి స్మర సేత్రాంగ విక్రియాఁ మమా
 నుస్మరణం నిత్యం యచ్చమాం చోపజీవతిఁ భక్తిరవ్యవిధాప్యే
 మాప్లేచ్చే పియదీవ ర్తతేఁ సవిప్రేంద్రో మునిశ్రీమాన్మయతిస్స చ
 పండితః తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యం సచ పూజ్యోయథాహ్య
 హం॥ సీ: వాభక్తజనులగఁ న్నంతనే కొమరులఁ దల్లిదండ్రులభా
 తిఁ దనుపుటయును ననుఁ బూజసేయయో చనసల్ప దానికి స
 మ్మతించుటయును నెమ్మిఁతోడఁ తనుపూజసేయుట యను దంభ
 మునువీక్షుటయు నెల్లననుఁ గొల్పుటయును భక్తిఁ ననుఁ జెప్పు
 కథలనున్వినఁగఁ గోరుటయును సర్వాంగములపూజ నలుపుటయును
 ననుమహాభక్తి శరణమంఁ చనుచువేడుట నెడియెని మిదిభక్తులనొ
 నరువాడు మేచ్చుడైనను వాడెఁబఁ మేల్మిప్రేడఁ వాడెఁపాడు
 డు ధనికుడు వాడెయతియు॥ ౮॥ గీ: ఇతఁడె సత్పాత్రమవి
 దానఁ మీయవలయుఁ ఏడె శ్రోత్రియుడని ప్రీతిఁ వేడవలయుఁ
 నలఁనను బలె పూజంపఁ వలయునెప్పుఁ దతనికిని నాకు భేదమిం
 తైన లేదు॥ ౯॥ (స్మృ) అవజ్ఞార్థమనర్థాయ భక్తజ్ఞాపిచింతనం
 శాస్త్రవ్యవస్థామా త్రింతునతు తద్దావ్యతికవచితఁ అత ఎవహిశా
 ప్తే గ్రీష-త త్తజ్ఞత్వేవనిర్మితాః ధర్మవ్యాధతు లాధారశబరీ విదురాద
 యాః స్వజాత్యను గురైవేషావృత్తి రవైత్రిహానికీ విశేషవిధిసిద్ధితు
 తద్బలాత్తత్రయజ్యతే దేశకాధికాలాదివిశేషమవ్యవస్థితాః సధర్మా
 ప్రాప్తిమర్తంతి దేశకాలాంతరాదిషుఁ కేచిత్తత్తదుపాభ్యాసతాత్పర్య
 గ్రహణమూఃకలికోపహల్కీదాం వర్ణయంతిరమాచతే॥ ౧౦॥ శ్రీమతి

భక్తజాతిపరిశీలనఁజేసితిలేని ముప్పుకైఁ దాపిరమైన యగ్నియడిచినాని
 విచారముసేయ బోకుడిఁ పాపముగా శృతిస్మృతులఁ పద్ధతిఁ దప్పిన
 యంచు వారుసంఁ తాపము వీడిజాతిన డఁ తల్విడనాడక యున్నని
 ద్యులే॥ 10 ॥ గీ॥ కానమును ధర్మవ్యాధుడఁ న్గతికవాడు॥ నూరు
 జండగు నాతులాఁ ధరుఁడుహీన॥ జాతిఁ బుట్టినయట్టియాఁ శబ
 రినెలత॥ వారు తమవర్ణ ధర్మముఁ ల్విడలిరోటు॥ 11 ॥ చ॥ విడువ
 మినంతవారి మునిఁ వృద్ధులు మిక్కిలి గారవింపశే॥ చెడకయె
 యుండులే కులముఁ చింతయొనర్చిన వారు భాత్రిలో॥ విడువఁజె
 యట్టివాని మరిఁ విష్ణువు తానునుగారవింపజే॥ పుడమినఁబుట్టియె
 తేయు ప్రభుఁ భుత్వముఁబూవినవేళఁ బ్రీతిచే॥ 12 ॥ కావున నెవ్వఁ
 డేన్యుడువఁ గా నొకయిండుక నిల్చియున్నయా॥ కావరమైనపాప
 ములఁ గల్గిన తక్కువజాతిఁ బుట్టి యెం॥ తోవలసిల్లు పుష్పము
 నఁ దోయ యజనాభుని భక్తఁడైనన॥ ప్పావను జాతితక్కువకుఁ
 పాల్పడదెప్పటికే నొకప్పుడు॥ 13 ॥ దేశకాలాధి ఁ॥ కాలమురీ
 తి దేశమధిఁ కారపుభేదముచే విశేషశా॥ స్త్రీభులు వెల్లియున్నయ
 విఁ యన్నియఁగాంచఁగ దేశకాలసం॥ చాలముఁ బాలెధర్మములుఁ
 సైతము నిచ్చుచున్నయట్టులే॥ చాలపుసేయఁ గాననుచుఁ సర్వ
 ముబాగుగఁ జూచుటొప్పును॥ 14 ॥ కావున. ఁ॥ కాలమురీతి దేశ
 మధికారపుభేదముచే విశేషశా॥ స్త్రీభులు వెల్లియున్నయవిఁ
 యన్నియఁ గాంచియు పెద్దవారియా॥ చారమునందు లోగలిపిఁ
 సర్వము నొక్కటియైన త్రోవనే॥ మేలుగఁ నైకొననవలయుఁ మీ
 రఁగరా దదియెల్ల వారికి॥ 15 ॥ (కేచిత్తత్తమసాఖ్యాన) ఁ॥ కొం
 దరునిట్టివానినొకఁ కొన్నిటి మాత్రముఁబూచి వానిలో॥ నందినసార
 ముల్లోనఁగఁ నక్షములై హరిభక్తులనచో॥ నందరు బ్రాహ్మణోత్త
 ముతఁ యంచు గడంగి కలిప్రబోధ నా॥ నందము జెందిగంతు లి
 డఁ నయ్యెడరట్టులఁ గూడదేలనా॥ 16 ॥ (స్త్రీ) మాతృభిః పి
 తృభిశ్చైవ పతిభిర్దేవతైస్తథా॥ పూజ్యాభూషయిత వ్యాఖ్యబహుక
 ల్యాణమీప్పుభి॥ బ్యామయో యానిగేహాని విశంత్యప్రతిపూజ

తాః । తాని కృత్యాహతానీ వవిశశ్యంతి సమంతతః॥ గీ॥ తల్లి దండ్రు
యు బావయు ♦ ధవుడెగాని । బకితిచూలాలి బూజంప ♦ వలయు
నటుల । జేయమానినఁ గృత్తిచేఁ ♦ డెబ్బవితాన । మంగడం బెల్లఁ
డెడిపోవు ♦ వదలకెపుడు॥ 17 ॥ చ॥ మగడును బావయున్నరచి ♦
మామయు గర్భిణిఁబ్రీతి బూజసే । యగవలెవన్నగర్భిణికి ♦ స్వస్థము
చాద్యములెల్లనిచ్చియా । మగువకు పిండివంటలు స ♦ మస్తముఁ జూ
పుచు దామెమెక్కనా । మగువధరిత్రినిల్చునొకొ ♦ మాన్యలుసేతు
రెయిల్పితెవ్వరే॥ ౧౮॥ సీ॥ కావున పూజార్థ ♦ కంబగునట్టిపూ జా
శబ్దమిదిజూడ ♦ సభ్యులెల్ల । గౌరవార్థకమె యి ♦ క్కడనంచు నారీతి
నాచరింతురొ తేదొ ♦ యాద్యులెల్ల । నారీతి భక్తశూ ♦ ద్రాంత్య
జన్మేచ్ఛాది జరులఁబూజంపఁగాఁ ♦ జనునటంచు । బలికిన శృత్యర్థ ♦
ములఁజూడ గౌరవబాసరించు తాత్పర్య ♦ మొప్పుగాన । సంతహరి
భక్తులెన తామింతయేని । జాతినడతలవిడుచుట ♦ ల్పాలకంబె । గా
క జేసిన సుకృతంబు ♦ గాలిపోవు । కాన జాతులవిడనాడ ♦ గాన
కాదు॥ ౧౯॥ ఒక దృష్టాంతము॥ చ॥ కొమరుఁడు తప్పుసేసి
యట ♦ కో పరువెత్తుచురుండ తండ్రి యా । కొమరుని సమ్ముఖంబు
నకుఁ ♦ గూడఁగవచ్చెడివానిఁ జూచియో । మనుజవత్సన నాని నిక
మానక చంపుడటంచుఁ బల్కునా । మరుజుఁడు వానిఁ బట్టికొని ♦
మానక యిచ్చునుగాని చంపుచే॥ ౨౦॥ గీ॥ చంపుచున్నట్టి సామా
న్య శబ్దమునకు । ననని నెటనై సఁ బట్టుట ♦ కర్తవ్యమౌను । గానసర్వ
క్తికోపంబు గరుణఁబలుకు । పాపకులకు నర్హభేదంబు ♦ లలరుచుండు॥
౨౧॥ చ॥ కావున॥ సీ॥ హరిభక్తులెల్ల భూ ♦ సుగులను నచనము
ల్ల వారి మిక్కిలి గౌరవ ♦ వంబుసేయుఁ । డను సంతయర్థంబు ♦ ల
నుఁదెల్పుచేగాని జాతినూరునటించుఁ ♦ జనుమబలుక । అటుఁడెచ్చు
వారల ♦ త్యల్పబుద్ధులు మీది శాస్త్రముల్లాంచని ♦ జనులువారి ।
మాటలఁ బాటికా ♦ నాటరామచంద్రులు నందున మర్రిభాంతిఁ ♦ జె
దిధవణి । వైష్ణవులటంచు మర్రిపం ♦ నయనుననెడి । బలుమందెల్ల
కురు యుగితిలకులకును । శృతులస్మృతులను దెలిసిన ♦ శ్రేష్ఠులకు

ను! సమృతము సమృశంబును! సమృతంబు॥ ౨౨॥ అనిన చ॥ మాటలు
 నేర్పినాడనని ♦ మాటికి మాటికి నెన్నియేనియో । బూటకములు
 విరిచియుటు ♦ బుద్ధులు నెప్పితిరింతెగాని యి । పాటికి వెవిష్టువాక్య
 ములు ♦ భక్తుల బ్రాహ్మణులంచు బల్కువా । గాటిదివ్యర్థమయ్యె
 నని ♦ దాల్చుకుడి యికమున్నుఁ జూచుడి॥ ౨౩॥ జాత్యాది॥ గీ॥
 జాతిభేదంబులేలేక ♦ సర్వమొకటి । గాగ మెలఁగుటలెల్ల మో ♦
 క్షంబునందె । యనుచుతేటగఁ బలికెనా ♦ హరియెగాన । సందియం
 విక యంతయు ♦ సలుపరాదు॥ ౨౪॥ అనిన॥ ఉ॥ కొండనుద్ర
 వ్వి చిట్టెలుకఁ ♦ గూడిన మాద్రగ నింతకై మహా । ద్దండముగా
 శృతిస్మృతులఁ ♦ దారొనసేలకొ విష్ణుభక్తులక । నిండిన కూర్మ
 గారవము ♦ నేర్పుఁజేయుఁ డటన్నఁ జాలదే । దూడగమేల యిట్లు
 లని ♦ దూరకుడి యికమున్నుఁ జూచుడి॥ ౨౫॥ క॥ కలియుగమి
 దికించములో । గలుగదుగా నీచజాతి ♦ గౌరవమును సే । వలెనని
 యంతలు జెప్పఁగ । వలసె విశేషించివిబుధ ♦ వర్మలకిటులక॥ ౨౬॥
 అనిన॥ ఉ॥ అన్నిటి కన్నిఁజెప్పితిరి ♦ యశానని మేమునుభిటి మంత
 నే । మెడెన్నడు గాని వీనులకు ♦ నింపునొనర్చని వానినెల్ల మీ ।
 కన్నులభారతంబువిన ♦ గాంచిన నిట్టలబల్కుచుంటిరే । యెన్నరె
 పెద్దలావిదురు ♦ పంటను విష్ణువుగూర్చి గుడ్పుటల్॥ ౨౭॥ చ॥ వి
 దురుఁడెవండు శూద్రుఁడని ♦ విప్రులుఁజెప్పరె విష్ణువిక యా । య
 దుకులమందుగా బాడమె ♦ యాదవులెల్లరు క్షత్రియుల్గదా । విదురు
 నియింటఁ గృష్ణుడికఁ ♦ వీకభుచింబన శూద్రుఁడయ్యెనే । విదురుఁడు శూ
 ద్రుఁడై నయెడ ♦ విష్ణువదెట్టలఁ గుడ్చెఁజెప్పడి॥ ౨౮॥ నీ॥ ధర్మ
 సంస్థాపనా ♦ ర్థమునకై ధరణిలో విష్ణుండె కృష్ణుడై ♦ వెలసి శూ
 ద్రుఁ ! డయినట్టి విదురునే ♦ హరిభక్తుఁడని యెంచి శూద్రుఁడంచని
 యొకిం ♦ తయును విసుపు । జెందక ప్రీతిభు ♦ జించినచోతానె హరి
 భక్తులను శూద్రు ♦ లనఁగదగునె । తన భక్తజాతి వి ♦ ధ్వసంబు
 ముక్తిలోననుటలు వారొప్పి ♦ కొనిరయేనిఁ ♦ మోక్షమునుఁ జెంద
 కయేమున్ను ♦ ముదముతోడ । విదురుడిడినట్టియన్నంబు విష్ణువెటు

లఁ ♦ గుడిచెనోతామెసెప్పడి ♦ దడయకనిన । ముందు జూడుదు
మిగులనా ♦ నందమొద॥ ౨౯॥ శూద్రాన్నని రూపణము॥ (స్మృ
తసా) శూద్రస్పృష్టంచ దృష్టంచ చతస్తత్తతన్నిమంత్రితం । తత్ప్రేరి
తంచతత్త్వం శూద్రాన్నం వడ్విధం స్మృతం॥

ఉ॥ ఆరువిధంబులన్దరు ♦ నన్నముధారుణి శూద్రజాతిచే । ప్రే
రిత దుష్టదత్తములుస్పృష్టనిమంత్రితపక్షమంచును॥ దేలును వీనిలో
పలను ♦ దేనికి నీవిదురాన్నమిక తాఁ ♦ జేరదు కృష్ణఁడెన్నటికిఁ ♦
జేయునె శాస్త్రవిరుద్ధమాపనుల్॥ ౩౦॥ గీః తనకుగాఁ ప్రీతిగూడవె
ట్టినదనాళి । యెంతయోభ్రీతినొరలను ♦ నీయఁబడిన । దానికేగదధా
త్రిలో ♦ దత్తమనుచు । బరుగుచుండెడునో బుధ ♦ వర్యులారా॥
౩౧॥ చ॥ విదురుఁడు సర్వసంపదల ♦ విష్ణుసుభక్తులసేవకయ్యెగాఁ ।
గుదిరిచియుంట దత్తమనఁగూడదు యోగముచేత శూద్రతక వదవి
ద్విజత్వ మూనియటు । వంటలనన్నియుఁ జేసిబెట్టుటకా ♦ గుదురపు
వైనభాసితెడిఁ । గోటులొకప్పుడు గానినింకెటకా॥ ౩౨॥ గీ॥ అందు
నకుగావె శూద్రుని ♦ యాలయమునఁ । గుడువనొల్లని వారెల్లఁ ♦
గూడుననుచు । సత్రమనుపేరఁ బెట్టిన ♦ సదనమందు ♦ నెంతయేప్రీ
తితోభుజి ♦ యించుటెల్ల॥ ౩౩॥ ఇదియునుం గాక॥ రహ॥ ప్రభా॥
ఆపస్తంబసూత్రమున । ఆర్యాధిష్ఠితాశ్శూద్రా అన్నసంస్కారాస్సన్యః॥
గీ॥ బ్రాహ్మణానుజ్ఞఁగని శూద్ర ♦ వరులు శుచిగ । వండియున్నట్టియ
న్నంబు ♦ వైశ్యదేవ । మునకుతగునని తోలియుగ ♦ ముననుఁబలుక ।
దూషణంబులొకెంతయుం ♦ దొరుకగలవే॥ ౩౪॥ (భార) శూ
ద్రయోనావహంజాతో నాతోన్యద్వక్తు మిచ్ఛతి॥ విదురుఁడఁ
చారుడేయైన ♦ విష్ణుపరత్వము రాజువేడఁ గూ । డదుగద శూ
ద్రజాతుడన ♦ టంచని బల్కునె భారతంబులో । చదవరెమీరలా
కథల ♦ సభ్యశిరోమణులార యింకయా । విదురుఁడు మిమ్ముబోలె
నిటు విప్రతఁగోరెనె యెన్నఁడేనియు॥ ౩౫॥ ఇదియునుంగాక
సీ॥ తనుఁగొల్చువారలెల్లను ధాత్రినొక్కటేయన ప్రపన్నాచారము
నకునెల్ల । నొక్కటిగాశాస్త్ర ♦ మొనరియుండక వేరువిధముల నెలకో

♦ విస్తరితై । బ్రాహ్మణులకు నెల్ల ♦ ప్రణవపూర్వకమంత్ర పఠనః బు
స్వధ్యాయ ♦ పాఠములును । వచియించి స్త్రీసూద్ర ♦ వళలక
ప్రణవః పు మంత్రపాఠ పురాణ ♦ మంత్రములను । విచుటయు నిట
గన ♦ విశేషమయ్యెను భక్తజాతిమారుటలు మో ♦ క్షంబునందె ।
యనుచు జేటగజేటదే ♦ యూర్ధ్వలార । యేలపలుమరు నాదింపు ♦
చాలుచాలు । పాఠులకు సూద్రులకు వేరె ♦ బరగినట్టి । ధర్మచయ
ములనికవ్రాసె ♦ దనుగనుండి ౩౬॥ రహ॥ ప్ర॥ ప్య॥ శేషసంహి
త బ్రాహ్మణముపచాక్షేచోక్తాయ భగవన్నామకీర్తం । ఆచార్యకీర్త
నం కుర్యాద్గచ్ఛేచ్ఛానదీం ప్రతి॥ (ద్విజః) స్వాత్వావిధిపదాచమ్య
శౌచాచమనపూర్వకం । కౌపీనం కటిసూత్రంచ వస్త్రయుగ్మచధా
రయేత్ । సచ్చిద్రాణ్యార్థ్యపుండ్రాణి పవిత్రం చద్విజోత్తమః । ప్రా
జ్ఞుభోదజ్ఞుభోవాపిగాయత్రీం మూలవిద్యయా అష్టాత్తర సహస్రం వా
శతమష్టాత్తరమేతువా । అష్టావిశతిమేవా ధజపేన్నాస్యసాదికం ద్విజః
సర్వధాసర్వకాలేషు మోక్షార్థస్వాశ్రమోచితైః । జపోపస్థాపనం కృ
త్వాబ్రహ్మయజ్ఞమనంతరం । ఉపాదానంతతస్మానం కుర్యాన్మాధ్యా
స్మికంక్రమాత్ । హోమార్చనవిధానంచ వైశ్వదేనమతః పఠం ।
పంచసంస్కార సంయుక్తైర్భుజీయా ద్విధిపద్విజః । స్వాధ్యాయం
చపురాణంచ హరిసంకీర్తనాదికం । ముముక్షుష్టిత్య యుక్తశ్చమంత్ర
రత్నం సదాజపేత్ । స్త్రీసూద్రాణాం విధిం వత్సే సమ్యక్ప్రణవవర్జితం ।
బ్రాహ్మణ స్యవిధానేన భక్తానాం హివిధిర్భవేత్ । ప్రణవం
వర్జయేత్సమ్యగ్విధిస్సాస్య త్సర్వకర్మసు । తద్భాగహణ విధానేన
కృత్యాశౌచాదికంతతః । కేశవాయేతి మత్రాద్యైర్జలం పీత్వాత్ర
యస్త్రయః । మూలమంత్రేణ విరజాం స్మృత్వాస్మానం వియధీతే ।
గురుతద్భ క్తిత్రూపాం మచ్చిత్రూపాంచ కారయేత్ । ఎనంనియమ
యుక్తానాం స్త్రీసూద్రాణాంత ధైవచ । తెభ్యోముక్తిం ప్రద్యాప్య
మి కింపునర్భోగసంపదః ।

సీ । ద్విజులొక్కసూమురా ♦ తిరియుండగా లేచివారివేడి
యా చామ్య ♦ నభినుతించి । గురుకది జేరిమూ ♦ త్రాదిబాధలు

అనియిటు ద్విజులకు శూద్రుల । కురు వేదగుభర్తములను ♦ మఃభిని
 వేర్వేర్వే । రని స్మృతులు ధోషింపంగ । జనునే వారిభక్తులేర్చి ♦ స
 ద్ద్విజులనుటల్ ॥ ౪౩॥ గీ॥ వారికి భక్తులైన ♦ యందరు పాపలే ।
 యనుట లిట్టులెతిరె ♦ బయ్యెనేని । ముఖజులను నూరు ♦ భుజులం
 చు పాదజు । లనుచు పురుషసూక్త ♦ మందదేలా ॥ ౪౪॥ గీ॥ బ్రా
 హ్మణానజ్ఞ శూద్రప ♦ క్వములు వైశ్వ । దేవమున కర్తమగునని
 చెలుపు శృతిని । బట్టి శూద్రులకెల్లని ♦ ప్రతనాసంగ । రాదె బ్రా
 హ్మణులని పల్క ♦ రా దెటన్న ॥ ౪౫॥ గీ॥ ఎల్ల వేల్పులను న ♦ ర్థి
 ల్లజేసెడివారు లెల్ల చోటులఁ జరియించువార । లింద్రునంతటివాని ♦
 నీడ్పించువారలు శరణన్న రక్షింప ♦ జాలువారు । దై నస్మష్టిని వే
 రె ♦ దలఁచి సేసెడివారు వలదన్న నచటికే నిలుపువారు । సంద్రం
 బు నొకచుక్క ♦ సరణింద్రా వెడివారు వెంటనే నిండించి వెలయువా
 రు । వీరువారికి సవతని ♦ గూరియిప్పుడు । మాకు బ్రాహ్మణ్యమొ
 సంగుడా ♦ మాదిరనుచు । బలువచ్చునె మీరలే ♦ వలుకరయ్య ।
 వారికిగలట్టి శక్తి యి ♦ వీరికగునే ॥ ౪౬॥ గీ॥ బ్రాహ్మణులు త
 మవర్ణ ధ ♦ ర్మముల నడవించి । గలపితలు శూద్రులును తమ ♦ కర్మ
 వదలి । రిట్టివీరలు విప్రత ♦ నిచ్చుటెట్లు । వాని గ్రహించుట
 ట్లు యీ ♦ మీరెసెపుడీ ॥ ౪౭॥ గీ॥ దానమిడువారు ప్రతిగృహీ ♦
 తయును ధరణి । నధములై నప్పడేదియు ♦ నవనియందు ♦ ఫలముల
 నొసంగలేదని ♦ పలుకరాదె । కోవిదులుతామె శలవిండు గూర్మిలో
 డ ॥ ౪౮॥ గీ॥ అధములై నట్టివారల ♦ ననుసరింప । నేలయనియం
 నురే శక్తిహీనులేని । విష్ణుభుజులు వీరాట ♦ విష్ణుపునకు । ప్రీతియ
 గునని పూజుత్రు ♦ పెద్దగానే ॥ ౪౯॥ గీ॥ వీరివిడిచిన విష్ణువు ♦
 వారివిడుచు । గాన విష్ణుపదంబును ♦ గాంచవలయు । ననెడివారలు
 వీరిని ♦ ననుసరింప । వలయు వదలిన సరకంబు ♦ వచ్చుజుండి ॥ ౫౦॥

గీ॥ పూనివెనుకటి వారు వి ♦ పులిను భక్తి । వెయ్యియేడులుగాని
యు ♦ విడువకుండ । గొలిచి వివ్రతవారు కైకొనిగాని ♦ యిటులఁ
గలహించి గొనికొకో ♦ యెసఁగ సెపుడీ॥ ౫౧॥ గీ॥ కాన విపు
లు వివ్రత ♦ గనుణనొసఁగ । లేరు పరులకైకొన ♦ లేరు నిజము ।
నీలవట్టిప్రయాసలు చాలుతమకు । మోక్షమబ్బెడి త్రోవఁబా ♦ ల్పుగ
నుఁగనుఁడీ॥ ౫౨॥ ఇయునుం గాక మ॥ హరిభక్తుల్విజలంచు
బల్కుటనె స ♦ ర్వార్థంబులు న్దీరుచు । డరహిన్నేరుగజాతులన్మ
రియును ♦ స్థర్థంబులన్నచ్చుతుల్ । వరలంజేయఁగ నేల వ్యర్థముగ
ని ♦ బాధితిన్మృతస్మిరెనె । పురె యోపండితవద్యులార యిక మీ ♦
పాండిత్యమొప్పారగా॥ ౫౩॥ ఇంక యొకమఁవి॥ ఏటకి గాను
బ్రాహ్మణతఁదేతముగోరుట తెన్ని జాతులో । కోటులగా వెలింగినను
గోరక వానినినన్ని వానిలో మేటియటంచుగాదె యిటు మీరలు
గోరుట యిట్లు గోరుటకా । వాటిలదేమిహైన్యమిక ♦ పామరలంచు
ను దేలజాలదే॥ ౫౪॥ క॥ పారులకుగాని మోక్షము । వేరెవరికి
లేదటంచు ♦ వివరించుశ్రుతుల్ । భారుణిఁగలవొకా నెప్పుడు ।
వేరగునీవిధమదేల ♦ విష్ణునిఁగానకా॥ ౫౫॥ శా॥ ఆకించన్యము వీ
డువారలకల ♦ భయంబింక మోక్షంబటం । చే కాలంబున నేని యో
గ్యపుశ్రుతుల్ ♦ హేరాబుగావెల్లనా । యాకించన్యము వీడి శ్రీధరు
నిదా ♦ యాజ్ఞన్మహాగట్టచే । వీకన్దోలిన ముక్తివచ్చునొకొ యీ ♦
వెట్టేల మీకిట్టులకా॥ ౫౬॥ గీ॥ పంచసంస్కారముల గని ♦ మి
చి ధరప్ర । పన్నవరులని విఖ్యాతిఁ ♦ గన్నవార । తెల్లతమగుణచయ
ముల ♦ నెటులవాడు । కొనికొ దానినిఁ గనియైన ♦ ఘనులుగండీ॥
౫౭॥ స్తోత్రా॥ అమర్యాదః త్సుద్రశ్చైవ మతిరసూయా ప్రసవభూః
కృతఘ్నో దుర్మానీస్సరపరవశోవంచనపరః । నృశంసః వాపివృః కథ

మహామితోదుఃఖ జలధేర సాదామత్తస్థవ పరిచరే యం చరణయోః॥

చ॥ చలమతి నోర్వసేమరువ ♦ శంబునఁ బోయెదమేలుఁజేయువా । రలఁగన గర్వపూరితుడ రక్కసెబుద్ధినిపాపి వేదవా । కులఁ దలపోయ ఘాతకుఁడ ♦ కోపిని నిట్టిడనేను దుఃఖవా । ధులఁ గడతేర మెట్టలకు ♦ దూలితిని స్మరణంబు నెప్పుడు॥ ౧౮॥

సా॥ భా॥ జనిత్వాహం సంశేజగతి మహాత్మిభ్యాశ్రయ శసాంశుచీనాం యుక్తానాంగణ పురుషతత్వస్థితివిదాం । నిస్కదేవత్యచరణయుగతై కాంత్యమనసామధోభః సాపాత్మాశరణ దనిమ జ్ఞామితమసి॥ మ॥ ప్రకృతిస్వాత్మవివేకులై సుయశులై ♦ భద్రాత్ములై భుక్తులై । యకలంకాత్మకులై నవారి కులమం ♦ దవ్వారిగాఁ బుట్టియు॥ వికలస్వాంతత సాపిన్నదాసఁ గుభావిస్థులితి ♦ న్మన్గితి॥ సకలాఘాఘవినాశబోవదవే సర్వంబు మన్నింపుచు॥ ౧౯॥ స్తో॥ భా॥ తవదాస్యసుఖై సంగినాంభవనేష్య స్తప్తికీటజన్నమే । ఇతరావసధేషు మాన్యభూదపిమే జన్మచతుర్ముఖాత్మనా॥ మ॥ నను మీదాసులయింట వేడ పురుగై ♦ నన్దేయమీ వారుగా । రను వారింటను బ్రహ్మదేవుని గచే ♦ యజ్ఞాడఁగాఁ బోకుమిం । దున బొంకేమి యొకింతలే దిటుల ప్రీ ♦ తున్దేయు మీదాసుని॥ ననుకారుణ్య వతంసకేశవ హరీ ♦ నా సాలిదై వంబవై॥ ౨౦॥ గీ॥ మనకు పూర్వజులగు మహామహిము తెల్ల । నిటులకించనతనుముక్తి ♦ నెసఁగియుండఁ । గాని పోనట్టి కోర్కెల ♦ గలసియేల । చెడుదలంఁత్రయ్యియా త్రోవ ♦ విడువరయ్యా॥ ౨౧॥ గీ॥ ద్విజలుకును శూద్రజాతికి ♦ వెలుగధర్మ । వితతులను శ్రుతిస్మృతులువే ♦ ర్వేరు దెలుప । విదురుఁ డెంతయు సచ్చాద్ర ♦ విధుల నలుపు । ననెడి విషయంబు భారత ♦ ముననఁదేలు॥ ౨౨॥ గీ॥ కాన నెంతటి హరిభక్తు ♦ లైనఁగాని । వర్ణములమార్పుకొని వి

ప్ర ♦ వర్ణమూనఁ । గలరటంటలు తప్పమా ♦ ర్గబెనుడి । గౌర
వాహ్నులరనుట సత్సరణిధరణి॥ ౬౩॥ కావున॥ ఉ॥ భక్తులెపాగు
లందలఁపుఁ ♦ బారఁగఁదోలుఁడు వర్ణధర్మముల్ । శక్తికొలది సే
యుఁడు భు ♦ జంబులఁ దాల్పుఁడు శంఖచక్రముల్ । రక్తిమకుంకు
మంబెయిక ♦ రాజిలసేయుఁడు పుండ్రసంతతికా । ముక్తికిత్రోవతాయి
దియ ♦ ముఖ్యతమంబు ప్రపన్న కోటికి॥ ౬౪॥ గీ॥ తాముదలఁచి
నయియ్యది ♦ తప్పత్రోవ । యిదుఁడఁచిన దొసఁగులుఁ ♦ జెడ
గలవు । వలదు వలదింక యాత్రోవ ♦ పదలియిదిగా । రాజపథమగు
వేనఁజేర ♦ రండురండు॥ ౬౫॥ క॥ మంచిది మదిఁగోరుచుయమ ।
మంచితులై నరకకూప ♦ పశులై చెడగా । నెంచెదఁతియెగాని యో
దంచితమగు త్రోవగాద ♦ హాబుధులారా॥ ౬౬॥ క॥ పులిగావలె
ననిమది న ♦ క్కలు వాతలుబూసురీతి ♦ గా బ్రాహ్మణకౌ । తలు
పులునివి వీడి ప్రప ♦ న్నలరై మోక్షంబుగాంచ ♦ నూలొనరెమ
ది॥ ౬౭॥ గీ॥ జనుఁడు తొలుతను సద్గురు ♦ సద్మమునకు । గనుఁడు
వేవేగపంచ సం ♦ స్కారములును । మనుఁడు దమవై న వర్ణధ ♦ ర్మ
ములతోడ । గొనుఁడు హరియిచ్చుమోక్షంబు । గోర్కదీర॥ ౬౮॥
క॥ హరిశరణాగతికన్నకా । వరలదువేరైనత్రోవ ♦ వట్టిప్రయాసతో
నరవరులారావిడుడీ । సరియగు నీగ్రంథసరణి ♦ చయ్యనఁగనుడీ॥
౬౯॥ గీ॥ దురితములఁ జేర్పువేరగు ♦ త్రోవలెల్ల । నీటి బుగ్గలమ
ణులని ♦ నిజముగాను । నమ్మువానికి చెడుగులు ♦ గ్రమ్ముకొనవె య
ట్టలగు గాదెవేరుగ్రం ♦ ధాళులెల్ల॥ ౭౦॥ ఉ॥ మానవజన్మమెంత
యును ♦ మంచి సుకర్మలమున్నుఁ జేయుటకా । తానులభించు దీని
మరి ♦ తప్పగుత్రోలఁ బోయివ్యర్థతకా । తానొనరింపఁగాఁ దలఁపఁ
దొక్కనఁ జెల్లదు ♦ నిక్కమిప్పుడీ । మేనునముక్తిగాంచుటకు ♦
మీరుగ్రహింపుడు దీనిభక్తితోకా॥ ౭౧॥ క॥ దొరకదు దొరకదు
మోక్షము । దురితములనె కోట్లకొలది ♦ దొరకొనఁ జేయుకా । స
రసమగు త్రోవవిడకుడు । పెరత్రోవలు మోసగించి ♦ పెడతలఁగొ

ట్టె॥ ౭౨॥ క॥ చింతలకుసు సందియముల । వ్రంతలపాక్షాకము
న్నె ♦ వధిష్టులరై । యంతకు హరియె గలాడవి । సంతసముచక్రప
దవంబు ♦ చయ్యనఁ గనుడి॥ ౭౩॥ శ్రీః॥ శ్రీః॥ శ్రీః॥

ఉ॥ హరితిదేశి కార్యుడం ♦ యందరు బిల్వెడి నన్ను పేరుకై
జేరిచిశ్రీహయాననుఁడె ♦ చెచ్చెరభక్తుల నుద్ధరింపఁగా । నీరమణీయ
గ్రంథమిది ♦ మోతయుగూర్చి ముగించె నిట్ట లక॥ ధారుణి నెల్ల వేళల
ను ♦ ధన్యులకయ్యది యూతగావుతక॥ ౭౪॥

గీ॥ ప్రణవదర్శనమిదిదీని ♦ పరమపురుషుఁడొతయును శ్రీతీతా
నె వ్రా ♦ యిచ్చి యిటుల । పూర్తిముగియించె నీత్రోవఁ ♦ బాదలు
నట్టి । వారలకు మోక్షసంపద ♦ వరలుగాత॥

క॥ ఇల నెలయుప్రొద్దుహరి । క్కలునలుచునొ యంతదాక ♦
గ్రంథంబిది భ । క్తులకెల్ల ముక్తి నొసగుచు । కలకాలము వెలయు
విష్ణు ♦ కరుణను ధరలోక॥ ౭౫॥ ఉ॥ పుట్టువులేని పల్కుల వి ♦
బోవఁగ బొక్కిలిదమ్మిఁ దొల్తనే । పుట్టినవేయి పేడ్వగను ♦ భోరు
నసంద్రముఁజేరి రక్కసుక॥ బట్టుక చంపివేగఁదొలి ♦ పల్కుల
బొమ్మకొసంగె కుత్తుకక॥ బుట్టిన వాజవేల్పుతఁడు ♦ భ్రోచుతనన్నిటి
నెల్లప్రొద్దునక॥ ౭౬॥

అమరచింతాత్రుకూరు సంస్థానము

హరితిదేశిక దాసకృతప్రణవదర్శనము సంపూర్ణము.

శ్రీః. శ్రీః. శ్రీః. శ్రీః. శ్రీః.

మంగళాశీర్వచనము

సీ॥ సగుణసాకారుడు ♦ సత్యసంకల్పుడౌ పరమాత్మయను
బుద్ధి ♦ నరలు గాత్ర జీవాత్మపరమాత్మ ♦ నేవేళవివరింప వేరువేరను
బుద్ధి ♦ వెలయుగాత్ర హరికన్నవేరు వే ♦ బులగొల్ప హరివీడునని
యెడి సద్బుద్ధి ♦ మబ్బుగాత్ర హరియె యజ్ఞులదేల్ప ♦ నాచాప్యఁ
డౌనని వెలయుచుండెడి భక్తి ♦ గలుగుగాత్ర ప్రజయెల్ల హోమ
పూ ♦ ర్వకపంచసంస్కారములె ముచితెరునని దెలియుగాత్ర యె
ల్లని శ్రీచూర్ణ ♦ మే బూని విపులు హరిప్రీతికిల్లయి ♦ యలరు గా
త్ర నారాయణుడె స ♦ స్మహిముందు పరమాత్మ యనుబుద్ధి తిర
ముగా ♦ దనరుగాత్ర హరిదత్తస్వాతంత్ర్య ♦ మదిచెల్లయని హరిమాచె
యూచెడిబుద్ధి ♦ జెందుగాత్ర హరిభక్తిగలిగె బ్రాం ♦ హణులమైతి
మి యను దుర్బుద్ధివేగ మే దొలంగుగాత్ర జీవతతియెల్ల మోక్షగుబు ♦
జేందుగాత్ర ప్రజలకెల్ల శుభంబులు ♦ ప్రబలుగాత్ర రేండ్ల కెల్ల ను
సుఖమున ♦ క్లిలుగాత్ర కుర్మతీశుడు వీనిచే ♦ కూర్చు గాత్ర॥ ౨౦॥

గీ॥ నానయును మైరుపంటలు ♦ ప్రబలుగాత్ర బ్రాంహణులు
గోవులును వృద్ధివరలుగాత్ర చెరువులును భావులును నిండి ♦ చెల
గుగాత్ర ఎల్లధర్మము లిరును వ ♦ క్లిలుగాత్ర॥ ౨౧॥

ఆశీర్వచనములు.

సీ॥ ననుకూర్కి చిన్ననా ♦ టనునుండి జెనిచినముక్కరాస్వ
యము ♦ తానెక్కుగాత్ర దానిసౌతయు బ్రీతి ♦ దనరబ్రాచెడు
రాణి భాగ్య లక్ష్మ్యైంబతా ♦ బ్రబలుగాత్ర తండ్రివాక్యమొకింత ♦
సాంపుక భూదానమిడిన కృష్ణారెడ్డి ♦ హేచ్చుగాత్ర ధన్యాత్తధీరగ ♦
ద్వాళనుహారాణి ఆదిలక్ష్మ్యైంబతా ♦ నలరుగాత్ర ప్రణవదర్పణమ
నెడి యీ ♦ గ్రంథమిప్పు డచ్చువేయించి విఖ్యాతి ♦ నందియున్న
ఉత్తమారను పురికితా ♦ నొడయయైన జానకమ్మకు ధర్మము ♦
లాగుగాత్ర॥ శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.